

22 МЕЖІ
БЕЗКІНЕЧНІСТЬ,
ПЛЮС-МІНУС

22 Межі

Безкінечність, плюс-мінус; — 22 Межі, Видавництво «Луноїдоїд», 2023. — 368 с.

Мія — лише мала частина новоствореного світу, де деякі люди здатні реалізовувати думки, а небом розкидані нерухомі кольорові хмари, які є загадкою для кожного на планеті. Не довіряючи ні своєму господареві, ні собі самій, Мія вірить тільки шепотінню в голові, яке все стверджує, що цей спекотний мегаполіс її обов'язково з'їсть. Тут їй і належить знайти або втратити себе.

У момент, коли Мії здається, що її сенс ось-ось згасне під сонцем, їй видається шанс. Невеликий шанс на життя замість сотні гарантій існування.

Ця книга про мрійників: вільних і готових йти на ризик заради того, щоб відчути натхнення. Вона про письменників, музикантів, художників, інженерів та всіх, хто зміг знайти свій мотив. Про них і тих, хто таких людей усією душею ненавидить.

© 2023 by 22 Layers. All rights reserved.
©Переклад на Йетрагге-янте видавництво ТОВ «Луноїдоїд», 2023

Права на видання отримані за згодою з 22 layers. Всі права захищені. Ніяка частина цієї книги не може бути відтворена в Дамон-Таррі в будь-якій формі без письмового дозволу власника авторських прав.

ТОВ «Луноїдоїд», Еміронія, Мейярф, північна сторона 3, площа 2/2Н, вул. Пошани і пороху 1|22|1

22 МЕЖІ

БЕЗКІНЕЧНІСТЬ, ПЛЮС-МИНУС

Терсида

Сонячні епізоди важливі.

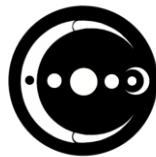
Вони розповідають про просте, без якого не буває важливого.

Це звичайні дні, що створюють основу історії.

Без них були б тільки почуття без сенсу.

Про сенс люди читають до настання темряви.

Йеталь

Місячні епізоди чарівні.

Вони гармоніюють з музикою і вміють зачіпати.

Якщо виходить, їх не тривожать, доки не заховається сонце.

Тому що вночі з'являється сокровенне, що веде за собою.

А в ньому — й самі ми.

Глава 1. ЖОВТИЗНА

— Ви набагато гірші за душогубів. Подібні до вас одразу відкушують руку свого товариша по лікоть. Бути егоїстом і жити всупереч усім нам — хіба це можна назвати метою? Ні, це неможливо і неприродньо. Саме тому ви винні, безумовно. Ви винні назавжди.

Звучав спокійний чоловічий голос. Гучномовці, наче провідники неквапливого мовлення, доносили до всіх правду. Той самий стиглий плід правди, від якого неможливо відмовитись, помірно солодкий, зведений до істини. Інакше кажучи — справжній і найсоковитіший серед всіх інших сортів. Треба було мати талант, щоб передати його унікальний смак. Цей голос, який впізнавав кожен мешканець міста, мав щось таке, що притягувало, було дивовижним і схожим на дар. Він ніколи не звучав підвищеним тоном і завжди мав рацію: не тільки для себе, а й для переважної більшості. На фоні тихої оркестрової музики було чутно діалог, що нагадував не критику дій, а розмову двох однодумців. Гучномовці, що висіли на високих стовпах, дозволяли насолодитися бесідою будь-якому перехожому. Слухати або затулити долонями вуха — справа кожного, але головне, що у нього є вибір.

— Адже ви розумієте, пане Токіре, що це велика помилка з вашого боку? Розумієте всю небезпеку, що могла спіткати наше місто, чи не так? Зараз ви берете на себе відповідальність, а завтра ваш винахід призводить до трагічних наслідків. Кому ви будете доводити, що це нещасний випадок? Родичам жертв? Знедоленим? Тим, що постраждали?

— Я вас чудово розумію, — змученим і не дуже впевненим голосом відповів співрозмовник. — Дуже добре розумію, про що ви кажете, пане Мєндаксе.

— Ваш вчинок ганьбить не тільки ваше ім'я, пане Токіре. Ви — чоловік, батько і син. Ви, зрештою, механік. Не вчений, дорогий мій, не винахідник, а механік! Ви знаєте, що це означає?

— Що нічого шукати в сфері, для якої я не створений. Це помилка, яку я зміг усвідомити тільки зараз.

— Саме так! — чоловіку, котрий каявся, почали було аплодувати, але вирішили, що двох хлопків буде достатньо. — У нас є вчені, ви про це знаєте. Вони займаються своєю справою, а ви — своєю. Нескладно ж запам'ятати.

— Так, зовсім нескладно.

— Адже зрозумійте, я спілкуюся з вами, і серце стискається. Не хочеться, щоб ви зруйнували своє майбутнє. Ви — чудовий механік, завдяки вам наш Мейярф зберігає світло навіть вночі. Ось тільки не намагайтесь зробити наше місто яскравішим, просто підтримуйте в ньому світло. Інакше це може закінчитися тим, що ми спалимо самі себе.

— Чудово розумію ваш посил, — з трепетом у голосі погодився обвинувачений.

— Значить розумієте і глибину своєї провини. Визнаєте, що несете відповідальність перед нами всіма? Перед кожним мешканцем Мейярфа, який міг би постраждати від ваших дослідів. Ви небезпечні, а ваші дії, не побоюся цього слова, порочні.

Тепер голос обвинуваченого знову звучав тихо, впевнено, але покірно. Сором витіснив трепетні відчуття, й не обов'язково було дивитися на його обличчя, щоб зрозуміти це.

— Звичайно, визнаю, пане Мендаксе. Винний і зганьблений. Я кажу це цілком свідомо, — розкаюся обвинувачений. — Краще зараз, аніж ніколи.

— Ось тут ви маєте рацію. В такому випадку, пане Токіре, хотілося б, щоб ми пішли один одному назустріч. Ви знаєте, що свавілля такого роду передбачає тривалий термін ув'язнення. Ми з вами прекрасно розуміємо, що з цього виходить, — чоловік на певний час замовк, ніби до останньої секунди не був упевнений, чи варто йому продовжувати. — Але як ви поставитесь до того, якщо Мейярф дасть вам шанс?

— Мені... вибачте?

У голосі обвинуваченого прозвучало здивування. Ніякого захоплення, ніякої провини. Ніби поставлене запитання було неможливим, не вписувалося в жодну існуючу норму і не мало права навіть прозвучати.

— Про який шанс ви говорите, містере Мендаксе?

— Про єдиний для вас. Погодитесь обмежитися доганою в обмін на привселюдне знищення цього бридкого винаходу? Це помилка, і якщо ваше каяття щире, я прошу продемонструвати це на ділі, перед усіма. Врахуйте, що таку пропозицію я б назвав винятком. Зрештою, ви... чоловік, батько, син. Не хотілось би, щоб молода особа вашого віку зігнала в жахливому місці на зразок Мису Хихотунів¹. Разом із божевільними, ґвалтівниками й іншими навіженими. Ви можете там опинитися, тому що ваш винахід — вульгарний жест на адресу кожного, хто вас чує. Я це розумію, але водночас мені хочеться сказати, що ви цього не заслужили. Ви помилилися, адже так? Мені важливо розуміти, що ви зможете контролювати того хлопчика-авантюриста всередині вас. Важливо, щоб ви усвідомили помилку повною мірою і застерегли від неї інших молодих осіб, які схильні... заблукати. Я б хотів, аби ви стали прикладом для тих, хто думає, що може рухати цей світ уперед. І якщо ви справді відчуваєте провину — просто скажіть про це в мікрофон перед собою, пане Токіре. Але врахуйте, що я не змушую вас це робити. Передусім, у вас є право вибору.

За кілька секунд ніхто не сказав ні слова. Тільки дихання, тихий шум мікрофона і оркестрова музика. Але невдовзі почувся голос людини: переляканої, зламаної, яка проміняла одну свободу на іншу.

— Розробляючи цю катушку, я думав про створення чогось, що можна буде назвати рухом уперед. Думав, що це прогрес. Та, на жаль, знехтував тим, що це може бути небезпечно. Я не врахував ключової деталі: нові ідеї дуже рідко можуть бути корисними для суспільства, яке вже й без того стабільне. Особливо якщо вони створюються некваліфікованими у цій сфері людьми. Тому я закликаю кожного, хто мене чує, не повторювати такої помилки. Не намагатися створювати подібне і не думати, що ви можете підштовхнути людство вперед. Проте для вас створена найзручніша і найкоротша дорога до щасливого життя. Тому я обіцяю, що з чистим серцем особисто ж знищу свою помилку і більше не створю нічого подібного. І дякую панові Мендаксу за... шанс. Шанс жити.

Після цих слів ведучий похвалив співрозмовника і навіть подякував йому. Ще кілька хвилин бесіди, і мовлення закінчилося звичайними словами: «З вами була станція «Просвітництво». Дякуємо за увагу і будьте обережні».

---

¹ Мис Хихотунів — виправна установа, що займається реабілітацією осіб, яких визнали небезпечними для суспільства. На відміну від інших подібних установ, в мисі Хихотунів займаються як людьми з невеликими відхиленнями, так і абсолютно несамовитими індивідами.

Як і інші люди, Мія чула діалог, що звучав із гучномовців. Звук проникав через вікна установ, на невеликі вулички і навіть у найвіддаленіші кімнатки будинків — було важливо, щоб його почув кожен. Тягнувши за собою два візки з валізами, вона старалася сконцентруватися на чому завгодно, тільки не на фізичній втомі. Після того як радіопередача закінчилася, Мія замислилась над тим, як багато людей чули цю розмову. Десятки гучномовців, сотні вулиць, тисячі людей і одне сонце над головою — ось воно, місто-держава, що простягається на половину континенту.

Мейярф, цей величезний і густонаселений мегаполіс, завжди розпочинав свій день за однією і тією ж схемою. Варто було лише вийти зранку на вулицю, як очі засліплював цілий океан проміння: невидимого, проте дуже спекотного. Зірка над цією частиною міста здавалася розігрітою бомбою, котра ось-ось вибухне і спалить усе, до чого зможе дістатися. Єдиний колір, що міг асоціюватися з Мейярфом, — жовтий. Під ногами плавилася дорога, вимощена цеглою лимонного кольору, яка з задоволенням поглинала ту температуру, яку їй дарувало світило на небі. Трохи менші вулиці вкривав тонкий шар піску, не такий червоний, але такий же гарячий, як тліюче вугілля. Через те, що більшість вулиць були широкими, заховатися від спеки можна було лише відхилившись від курсу і зайшовши в якийсь вузький провулок.

Усі бродячі собаки тут були схожі на шакалів, а птиці – на брудні грудки з крилами. Кольорами вони не рясніли і рідко видавали гарні звуки. Зазвичай це було схоже на відкашлювання піску, що потрапив у горло. Барвистими тут були лише рідкісні дерева, які дивом не вицвітали під сонцем.

У цьому місті завжди хтось кудись йшов. Чи то ніс ящик на голові, чи тягнув за собою візки або просто хотів напитися — не важливо, адже він ставав частиною потоку, що рухається по яскраво-жовтому розжареному покривалу. В таку спеку Мія навіть не могла пригадати, як виглядає Мейярф уночі. Вона погано пам'ятала прохолоду, приємний дотик піску під ногами і можливість вільно подивитися на небо. Зараз це уявлялося так розмито, ніби пройшло кілька років, — зникло відчуття реальності, яке в неї було ще кілька годин тому. Вечір здавався навіть далі, ніж окраїна цього міста.

Єдиний спосіб відволіктися від спеки і втоми — думати про щось інше. Щоразу Мія дотримувалася цього правила, і зазвичай воно допомагало: порожні чи ні, але думки дозволяли скоротити час на шляху до цілі.

«Щось не так. Я точно роблю щось не так».

Вперше за три флатії² ця думка в голові промайнула настільки яскраво і цілісно. Мія спробувала забути про візки з валізами, які машинально тягнула за собою, забути про господаря і навіть пекельну спеку. Щоб хоч ненадовго відволіктися, вона підняла голову, але миттєво примружилась і відвернулася. Зараз дивитися вгору було просто неможливо.

До складу Марлеса вдалося дістатися за годину. Ремісник відкрив валізи, перерахував товар і почав виписувати талончик — доказ, що все доставлено вчасно і в потрібній кількості. Вона вкотре віддасть папірець Заужу, а той запитає, чому так довго. Хоч з усієї сили біжи, хоч падай від виснаження, він все одно прочитає мораль і всуне новий товар. Настільки набридливий коловорот, що від думок про це охопила злість.

Зворотній шлях завжди здавався легшим, адже валізи були порожніми. Можна було дозволити собі йти вузькими вуличками, ховаючись від сонця під громіздкими дахами невеличких будівель. А там, в тіні, з'являвся шанс зібратися з думками і пригадати щось важливе. Зараз у голові роїлися десятки різних ідей, але нічого цілісного, нічого такого, що можна було б назвати важливим.

«Майже за місяць³ я жодного разу не спізнилася по-справжньому, — вона замислилась і прикусила губу. — Хоча двічі проспала. Навіть якщо не затримаюся, Зауж мене вилає. Та хіба це важливо? Чому я взагалі думаю про це?».

Розум, ніби прагнучи докопатися до правди, намагався з непотрібної купи думок вихопити важливі і потрібні. Мія не знала, які запитання вважати важливими, а які ні, не знала, чи можна знайти на них відповіді і як вони повинні звучати. Але точно розуміла — є повсякденні рутинні думки, а є щось більше. Хотілося відкопати у себе в голові хоч крихту того, що не пов'язане з роботою, бажанням поїсти і спробами пригадати минуле.

Ще кілька кроків — і тінь від дахів зникне, вуличка виведе на все ту ж широку жовту дорогу. Мія зупинилася в провулку, приклала долоню до лоба, щоб затулити очі від сонця, і подивилася в небо.

---

² Флатія — одиниця виміру часу, що дорівнює восьми дням.

³ Місяць на материку завжди дорівнює тридцяти двом дням і складається рівно з чотирьох флатій.

Не так далеко просто в повітрі вже котрий день висіло щось подібне до клубка хмари. Для справжньої хмари він здавався замалим, розміром, як невеликий будинок. Ніби шматочок хмарки відірвався від загальної маси і завис у повітрі. Коли на нього не глянь, він завжди залишався на своєму місці, навіть коли небо було кришталево-синім. Лише іноді, якщо довго вдивлятися у цей перистий м'яч, можна було побачити, як всередині сяє щось, схоже на різнобарвні блискавки. Неподалік висіла ще одна хмарка, але вже насиченого бурштинового відтінку. А десь там, вдалині, плям було більше, але звідси вони здавалися такими маленькими, як крихта солі. Неможливо було розгледіти навіть їх колір — так далеко вони знаходилися.

— Але ж це не просто хмари, — запевнила себе Мія. — Мабуть, вони щось означають...

Коли всі хмари пливли, ці маленькі ватні грудки не рухались. Вночі і зранку протягом всіх цих днів вони викликали цікавість. Ніби пазли з іншої, яскравішої картини. Напевно, навіть цей великий світ, Віоландо⁴, не знав, звідки з'явилася ця непорушна краса.

Зовсім забувши про час, Мія змогла нарешті відірвати погляд і зробити крок вперед. Вулиця вела всіх людей плавно. Ніби мала власну течію. Достатньо було просто пливати за нею, щоб незабаром опинитися вдома.

Зайшовши до таверни, вона не встигла сказати ні слова — чоловік її випередив. Не потрібно було жодного зорового контакту, щоб відчувати себе винною, — достатньо того, з яким закидом він говорив.

— Чому так довго? Я ж дав тобі рівно півтори години. Ти запізnilася на п'ятнадцять хвилин, а вони відіграють роль, повір мені. Тому і їсти будеш уже ввечері.

— Вибачте, пане Зауж. Я справді винна. Клянуся перед Предвічною, що таке більше не повториться.

Підняти голову — означало кинути виклик. Тому її погляд був прикутий до підлоги, а голова схилена на знак максимальної покірності. Саме покірність тішила цього чоловіка настільки, що осудний тон у його голосі змінювався на інший, більш строгий, але набагато поблажливіший.

— Клянуся перед Предвічною, — передражнив чоловік. — Не вперше помічаю за тобою, що ти зарікаєшся перед нею не робити

---

⁴ Віоландо — назва планети, на якій розгортаються події книги.

чогось. Ти ж навіть не знаєш, хто вона така, то навіщо мелеш язиком? Чи важливі для неї, а в першу чергу для мене, твої обітниці?

Запитання залишились без відповіді — обоє розуміли, що говорити немає про що. Відполірувавши один келих до блиску, чоловік взявся за інший. І тільки після цього від дістав з-під прилавка тацю і кивнув головою в її бік.

— Швидше йди обідай і приймай нове замовлення, — Зауж підняв келих і почав розглядати його на світлі, — привезеш його не о чотирнадцятій, а о п'ятнадцятій годині.

— Так, пане Зауже. Дякую вам, я швидко, обіцяю. Спасибі!

Взявши тацю зі стійки, Мія вкотре замислилась, що господар таверни — людина справді поважна і зайнята. Після обіду в нього завжди багато людей, а через це і ціла купа турбот. Він строгий, але, можливо, це його спосіб упоратися з горою справ, що навалилися.

У моменти відпочинку він здавався Мії не таким і поганим. Зауж — людина сувора і надмірно вимоглива, але навряд чи зла. Нехай його худорляве видовжене обличчя виглядало стомленим і невеселим, але в ньому не було нічого, що могло би відштовхувати. Нарешті вона викинула з голови ці думки і піднялася до своєї кімнати.

* * *

У таких коробках, як її кімната, люди повинні помирати, а не жити. Мія не уявляла як мають виглядати нормальні кімнати в Мейярфі, але злилася через те, що Зауж це точно знав. Знав і користувався.

Вона практично не відчувала запаху їжі через пил. Місце, де жила Мія, було захарашчене горою сервантів і старого посуду. Щоб прибрати тут, потрібно було декілька днів. Зауж із цим не поспішав, а в самої Мії після робочого дня просто не залишалося сил. За всіма цими сервантами, у самому кінці приміщення знаходилося ліжко, і це було єдине місце, куди ще не дістався масивний шар пилу — перед виходом Мія прикривала його шматком тканини.

Вона обідала на перекинутій шафі, котра встигла стати і столом, і в той же час місцем для сидіння. Виделка простромила розварену картоплю, наткнувшись зубцями на тверде скло. Мія тиснула зовсім несильно, боячись пошкодити посуд, але вклала в цей тихий удар увесь свій мерзенний настрій.

«Препаскудний смак. Препаскудні умови. Я роблю щось не те. Неправильно».

Ці думки були нав'язливими й отруйними. Сплеск злості, котру просто нікуди спрямувати.

«Чому він ігнорує мої запитання? Огидний чоловік. Огидний!».

Із дня у день було страшно підняти голову і поставити хоч якесь запитання, не пов'язане з роботою. Коли вони тільки познайомилися, Зауж дав зрозуміти, що можна дотримуватися лише його правил. Будь-яка фраза і будь-яка дія, що виходить за рамки прямого послуху, провокували цинічний, абсолютно принизливий погляд господаря, ніби він розмовляв із божевільною. Мія рідко про щось запитувала, а Зауж дуже неохоче відповідав. Відповідав так, ніби навіть спроба дізнатися про щось нове була чимось мерзенним і недоречним для такої примітивної людини, як вона. Чоловік бачив, що колесо, в яке він її посадив, працювало, досить лише запропонувати дім і їжу.

Вибух емоцій взяв гору. Мія поклала тарілку на перекинутій сервант, стиснула кулаки і вийшла з кімнати. Спустившись на перший поверх, вона була готова звернутися з прямим запитанням, яке людина має право поставити іншій людині.

«Що за дивні хмари літають у небі?».

Людей на першому поверсі було багато, як і в будь-який інший день, коли час наближався до обіду.

«Треба запитати так, щоб почув тільки він, — пронеслося в голові. — Так і зроблю. Це просте запитання, не можна ж карати людину за звичайну цікавість. Він точно знає відповідь. Це не так складно».

Кілька кроків, і вона опинилася перед власником установи, котрий розмовляв з одним із відвідувачів. Господар звернув на неї увагу і запитально підняв брови.

«Але якщо він розізлиться, то може залишити мене без їжі. Або вигнати на вулицю. У нього зовсім недобрый погляд. Він мені не допоможе. Якщо я запитаю про це ще раз, то він розізлиться. Точно розізлиться».

— Міє, якщо тобі щось потрібно, то запитуй негайно.

«Чужа людина. Він заховає знання в будь-який спосіб. Ворог не відповідь мені, — зараз вона була непохитно впевнена в цій істині. — Ні сьогодні, ні коли-небудь».

Боягузтво перемогло і у відповідь вийшло тільки промимрити:

— Чи можу я взяти ще склянку води, будь ласка? Мені нічим запивати.

Чоловік одразу перевів погляд на співрозмовника і продовжив розмовляти, машинально намацуючи склянку і наповнюючи її водою з пляшки. Зауж не відірвав свого погляду від співбесідника і тоді, коли простягнув Мії повну склянку води. Та подякувала йому, а потім тихо, ніби вітерець, повернулася до своєї кімнати на другому поверсі.

Після обіду потрібно було доставити інший вантаж, і так до вечора, доки не стемніє. Мія це знала, тому розтягувала трапезу як могла. А коли поїла, то глянула на своє ліве передпліччя, де знаходилося клеймо чорного кольору — символ її покірності і приналежності. Цікавість, проміння на їжу, і розум, відданий за теплі ночі. Як би не хотілося повноцінного життя, та без даху над головою і їжі довго не протягнути. Тому спершу існувати, а тільки потім жити. Це абсолютно різні поняття, але для Мії вони працювали саме в такому порядку.

— Важливо просто залишатися на плаву, — видихнула вона. — Просто бути. Нічого не зміниться, якщо я дізнаюся, навіщо потрібні ці хмари.

Останній ковток води — і знову робота.

Наступний адресат знаходився далеченько, на відміну від попереднього, а валізи були відчутно важчі. Неважливо. Забиваючи голову думками, можна пройти хоч десятки вулиць, поки вони зовсім не вивітряться.

«Треба вбити в собі це нахабство».

Це правило все глибше і глибше засідало в голові.

«Придушити в зародку, інакше я залишуся без їжі і дому. Зараз не все так погано, як може стати. Він би точно розізлився через моє запитання. Точно б розізлився».

Доставивши вантаж й отримавши талончик, вона поверталася з тим самим вихором думок у голові: обіцянки кружляли разом із обітницями не робити чогось, злість змішувалася зі страхом, не даючи прийняти якесь конкретне рішення.

Мія зупинилася. За кілька кроків від неї була книжкова крамниця, прикрашена різноманітними різьбленими табличками. Вона не зволікала, достатньо було просто побачити наповнені полиці і стелажі. У приміщенні не було покупців, лише два продавці займалися своїми справами. Старший чоловік витирив пил на полицях, а молодший із не дуже зацікавленим обличчям читав журнал. І знову, коли потрібно було з кимось заговорити, Мія відчувала незручність і страх. Найчастіше їй доводилося спілкуватися з Заужем, але той ніколи не йшов на контакт. Зараз перед нею сидів не такий насуплений чоловік, а з добрішим, хоч і сумним поглядом. Витративши кілька секунд на те, щоб побороти свій страх, Мія підійшла до нього і запитала:

— Добрий день! Вибачте, у вас є якісь книги про... ось ті... — і вона показала рукою догори, ніби дах будівлі був прозорим. — Хмари? Ці маленькі хмарки, котрі ніколи не зникають.

Продавець замислився, відтак кивнув і піднявся, попрямувавши до однієї з полиць. Свій журнал він забрав із собою, використовуючи вказівний палець як закладку. Недовго пошукавши, він дістав одну книжку і поклав її перед дівчиною. Не жбурнув, а саме акуратно поклав. Вона помітила це і на знак вдячності кивнула.

— Найпростіша. Інші складніші, та й не факт, що правда. Ці хмари мало хто вивчає, тому на сторінках купа теорії і складних слів. Гадаю, тобі вони не потрібні.

— А скільки вона коштує?

— Один триптих. Не так і багато для такої важливої книги.

За місяць перебування у Мейярфі розібратися з місцевою грошовою системою зовсім не вийшло. Відвідувачі таверни Заужа замовляли їжу, витрачаючи тільки трикутні монетки — етюди. Лише один раз на її пам'яті повний чоловік замовив гору їжі і розрахувався квадратними монетами, але Мія не знала, як вони називаються. Ці квадрати, напевно, і були триптихами, але запитувати про таке і здатися нерозумною не хотілося.

Вона кивнула, відкрила книжку і почала перегортати сторінки. Часто траплялися картинки: згідно з ними, хмари були червоні і зелені, були навіть великі чорні хмари, наче згусток дьогтю. А текст був складним для розуміння. Мія могла читати окремо букви, навіть розуміла деякі короткі слова, але мова була нерідною і незрозумілою. Більшість літер здавалися незнайомими і їх навіть

вимовити було складно. В усному мовленні все було простіше, але довгі речення, пов'язані між собою граматичними конструкціями, здавалися непосильними для сприйняття. На картинки хотілося дивитись годинами, але доводилося швидко гортати сторінки, щоб побачити якомога більше.

— Купуєш? — повернув її до реальності голос продавця.

Пальці невпевнено перегорнули ще кілька сторінок і закрили книжку.

— Я... Я ще зайду. Потім. Поки що не вистачає грошей. Щиро дякую і, — зам'ялася вона, — чудового вам дня.

Продавець посміхнувся і кивнув, а потім продовжив читати свій журнал. Додому дівчині потрібно було дістатися якомога швидше.

Майже в самому кінці шляху, коли йти залишалося не більше п'яти хвилин, всі рутинні думки зникли, наче мимо промчав торнадо і забрав їх із собою. В її голові з'явився образ, котрий приходив і до цього часу. Щоразу це лякало, бо як тільки він виринав, у неї зникали зір і слух. Все довкола миттєво набувало одного тону, але щоразу різного. Разом із тим тіло ставало невидимим, як і все довкола. В цьому просторі існував тільки шепіт та очі яскраво-жовтого кольору. Вони не були схожі на людські і взагалі не мали постійної форми. У них легше було роздивитися полум'я від двох багать, ніж іще щось.

Цей шепіт приходив уже кілька разів, але завжди вночі. А зараз він забрав собі Мію посеред білого дня. Забрав і практично одразу відпустив. Не сказав ані слова, не поділився жодним образом і навіть не змінив форму. Показав їй яскравий жовтий колір і зник.

Сприйняття реальності стало колишнім: слух і зір повернулися. Мія прийшла до тями й оглянулася — жодного здивованого погляду. Кожна людина кудись ішла, щось робила або з кимось розмовляла, але не звертала на неї уваги. Ручки візків були все ще у неї в руках.

Щоразу, коли шепіт давав про себе знати, Мію наче вдаряло струмом. І зараз вона щодуху побігла додому, стараючись не скинути валізи з візків. Опинившись на території таверни, Мія обійшла будівлю і залишила їх неподалік. Тут, серед коробок, дощок і ящиків, усе почалося. Так казав Зауж. Він запевняв, що це місце — самий початок.

А шепіт говорив їй про інше. Однієї ночі він показав картину того, як було насправді. Все почалося зовсім не з ящиків і дощок. Жовті очі з'явилися, щоб нагадати про це іще раз.

Протягом дня, що залишився, не раз спалахував страх, що вони от-от з'являться знову. Що знову наринє це відчуття, яке сковує тіло і змушує почуватися безпомічною. Але день закінчився як завжди, без шепоту і без жодної вартої уваги думки в голові. Наче забираючи за собою полум'я, вечір крав і думки. Та приємна прохолода, котра кілька годин тому просто не могла існувати, ставала спокусницею. Вона намовляла відпочивати, не поспішати, спати, тільки не думати. Під промінням зірки ставало важко розмірковувати про щось, але без них — неможливо. Вже не доводилося маневрувати поміж великих скупчень містян, які кудись поспішали, — до вечора натовп розходився, залишались лише невеликі групи людей. Вдома чекала вечеря, часто смачніша, ніж сніданок чи обід. Вона прожене голод, ліжко дозволить розслабити м'язи, а сон розтопить втому. Від усього поганого незабаром не залишиться ані сліду. Наступного дня вся ця нісенітниця почнеться заново, але вечеря, ліжко і сон знову врятують становище.

— Зручна схема, — призналася дівчина сама собі. — Примітивна, огидна, але вражає зручна.

* * *

Одного ранку Мія прокинулася і боялася вийти з кімнати. Здавалося, що всю ніч шепіт їй повторював:

«Ти згориш під сонцем. Зовсім скоро ти згориш під ним!».

Вона погано розуміла все довкола. Не знала чи варто беззаперечно слухатися, чи йти наперекір, чи хочеться, щоб почався новий день і закінчився нинішній. Не розуміла як ставитися до Заужа, що думати про хмари і який сенс в усьому, що лежить за порогом. Господарю вона не вірила, а в своїх почуттях сумнівалася. З кожним днем все заплутувалося дедалі більше і не вистачало ні впевненості, ні усвідомлення, щоб якось завадити цьому.

Вірила дівчина тільки шепоту, що зрідка приходив до неї. Навіть собі не виходило пояснити чому вірила. Він був страшним, він завжди з'являвся неочікувано і нічого про себе не розповідав, але не брехав. Якщо сказав, що вона скоро згорить, значить так воно, напевно, й буде.

Мія подивилася на свої зап'ястя: погляд упав на нігті, потім на форму пальців, ледь помітні каламутно-сині струмочки під шкірою. Долоні ж були розписані лініями, наче гілками, що прикрашали дерево й додавали йому неповторності. Погляд ковзав по гравюрі,

створеній природою, застигаючи на штрихах цієї важкої, несказанно цікавої роботи. Вона відчувала тепло — те життя, що протікало під шкірою, ту енергію, котра здавалась спекотнішою за обідню зірку над Мейярфом.

Губи акуратно торкнулися середини долоні. Вони, такі теплі і м'які, здатні відчутти життя за тонким шаром шкіри. Ціла система реакцій, ціла мережа струмочків із крові. Все це існує, пульсує і рухається, але...

— Навіщо? — прошепотіла Мія у долоню, ніби ділилася секретом з найближчим другом.

Хотілося сказати щось іще, але потрібні слова все ніяк не спадали на думку. Міркування були, але їм складно було надати фізичної форми: доторкнутися язиком до зубів, щоб вимовити приголосну, або відкрити рот ширше, щоб вимовити м'який голосний звук. Оскільки потрібні слова до голови не приходили, захотілося висловити почуття.

Потяг до просторів Віоландо і прагнення опинитися на найвищому даху, щоб бачити якомога далі — ось що хотілося передати словами. Бажання не звертати увагу на спеку і відшукати в цьому світі сніг. Спрагу вилити на це місто найсильнішу зливу.

У цих бажаннях не було злочину. Від будь-кого, хто б міг засудити за них, хотілося тікати. Навіть якщо Мія знала, що не добіжить, навіть якщо подолала б усього кілька кроків. А так воно й було б, напевно. Крім тьмяного сподівання її охопили смуток і безнадія. Губи ледь-ледь прошепотіли: несміливо, зі страхом, але все ж насмілившись висловити відчуття, що в ній засіло.

— Я хочу жити.

— Міє! — почувся знизу грізний чоловічий голос. — Швидко спускайся!

Від одного лише крику щоденні почуття повернулися на свої місця. Вона посміхнулася, продовжуючи дивитися на свою долоню. Посмішка і погляд ніби призначалися чомусь далекому і нездійсненному, про що людина з міткою на руці не мала права навіть думати. Мія викинула це з голови і попрямувала вниз — робочий день розпочався.

Поки колеса їхали по тонкому шару гарячого піску, сповільнюючись і ніби бажаючи потонути в ньому, до голови не прийшло ні одної вартої уваги думки. Нічого, що пов'язане з необхідністю щось змінити, і нічого, що б стверджувало, що весь цей

порядок — лиш питання дисципліни. Мозок здавався цілісним зовні, але десь у глибині закипав, наче його поклали на розпечену зірку.

Думати не було про що. Все, чим були зайняті думки протягом останнього місяця, просто зів'яло, набридло, навіть остогидло. Не хотілося ставити запитання, на які раз-по-раз не виходило знайти відповіді. Геть увесь цей тягар із голови!

— Кон... Ер. Ве. І ще Єр.

Мія читала всі букви, які тільки могла прочитати, і роздивлялася кожна будівлю, на якій була вивіска. Потім знову рахувала кроки, людей, повз яких проходила, і навіть секунди. На зворотному шляху нічого не змінилося, як і по дорозі до другого, третього, четвертого адресата.

Ввечері стало легше. Настрій піднявся до нейтрального і перед черговою вилазкою можна було хоч трохи відпочити. Можна терпіти. Не погано, а терпимо, а терпимо — це вже результат.

Зауж попросив піти з ним на задній двір таверни після того, як вона поїсть. Господар вантажив у валізи мішечки, що дзвеніли, а Мія йому допомагала.

— Велике і термінове замовлення. Ох і пощастило ж, так? Останнє на сьогодні, але дуже важливе. Тобі потрібно до Тальяса в їдальню. Той вирішив замінити всі виделки, бо нинішні вже нікудишні. Пам'ятаєш, де це?

— Так.

— Чудово! Валізи з візками залишиш у Тальяса — він попросив. Ця партія буде важкою, так що гарно постарайся. Зате останнє замовлення на сьогодні!

Після цих слів обоє мовчали, складаючи мішки з виделками до другої валізи. Це зайняло не більше п'яти хвилин. І раптом рідкісний приплив сміливості, що вирвався сам по собі.

— Зауже, скажіть, будь ласка, а що це за хмари дивні? — щоб переконатися, що вони ще існують, що вони не зрадили її у найважливіший момент і не розчинилися, Мія скоса глянула догори, а потім продовжила: — Котрі не рухаються з місця? Не знаєте?

Корчмар видихнув так, ніби в цьому запитанні було щось не те, і похитав головою, мовляв, так діла не буде.

— Послухай, Міє, а навіщо тобі це знати? — він закрив другу валізу і випростався. — Адже ти доставляєш товари. Це почесно для тебе і прибутково для мене. Поки ти робиш свою роботу добре, я обіцяю, що ти будеш сита і в тебе буде місце для ночівлі. Навіщо ж відволікаєшся на такі дурниці і морочиш собі голову?

Зауж по-дружньому поплескав її по плечу.

— Постарайся навчитися не ставити запитань, які тобі заважають. Ось запитай, як ремонтувати колеса на візках, то я навчу, тому що це тобі потрібно. А ці хмари, — він і сам глянув на небо, — та яке до них взагалі може бути діло? Це неважливо для тих, хто працює в таверні та возить валізи. Правильно?

— Так. Правильно.

— Тоді, будь ласка, не став більше мені таких запитань і хапай ці дві валізи, — очевидний наказ, а не прохання. — Хоч і останнє замовлення на сьогодні, але йти далеченько. Вперед.

Мія вийшла на центральну вулицю. Цього разу їй дісталися не звичайні валізи, а справжні дві каменюки за спиною. Здавалося, що виделок стільки, що вистачить для всього Мейярфа. Навіть щоб зрушити візки з місця, треба було добряче постаратися.

Мія сама собі робила гірше. Запитання, що прозвучало, було проявом не сміливості, а нерозсудливості. Уже вкотре вона нагадала собі, що важливо побудувати цю високу стіну всередині себе. Із-за неї не можна буде виглянути, але ця стіна не дозволить зовнішнім силам зруйнувати хоча б те, що в неї було. Цікавість могла призвести до загибелі організму, котрий слідував за примітивним інстинктом — хапатися за життя, незважаючи ні на що. Довелося присягнути, що більше не прозвучить ніяких непотрібних запитань. Покірність у її випадку — це виживання, а цікавість — усвідомлений крок до смерті.

Незабаром ці думки розвіялися, але настрої так і залишився паскудним. До Тальяса вдалося дістатися пізно ввечері. Голос лихваря звучав нечітко: він ставив запитання, але відповідати на них виходило дуже мляво.

— Завтра мені потрібно стільки ж ложок, ножів і таджео⁵. Дві-три ходки мало б вистачити. Візок із валізами залишай, Зауж знає, що я не буду розбиратися з цим зараз. Поверну завтра.

— Добре.

— Тільки обов'язково перекажи йому. Ложки, ножі і таджео.

— Я перекажу, звичайно. Одразу як повернуся.

— Ти така розумниця. Не підвела і все доставила вчасно. За старання.

Замовник простягнув їй квадратну монетку, і Мія аж рот привідкрила від здивування. Зазвичай якщо замовники і давали гроші, то тільки трикутної форми. А тут справжня знахідка: вона була і більшою, і точно ціннішою за трикутну, і навіть візерунок на

---

⁵ Таджео — столове приладдя, що має і чашку, і два зубці для нанизування їжі.

ній був іншим. Вона не знала, як дякувати у таких випадках, тому просто кілька разів повторила слово «дякую!».

Настрій одразу ж покращився. Перші кілька хвилин на шляху додому було непросто відволіктися від звичайної, здавалось би, гри: щойно піднести трикутну монетку до центру квадратної, як та вмагнічувалась, і дві частини зливалися в одну. Справжній єдиний організм. Але натиснеш на серцевину, і два фрагменти знову опиняться окремо.

Втома відійшла на другий план. Мія уже уявляла, як буде з'єднувати і роз'єднувати ці брязкальця перед сном, але до голови прийшла, хоч і неоднозначна, але як мінімум цікава ідея.

Ніякої відкритої цікавості. Ніяких запитань і спроб переконати Заужа хоч у чомусь. Усе, що Мія знайде і про що дізнається, має бути захищене, а вираз її обличчя має завжди залишатися спокійним. Якщо Зауж не знатиме, значить все добре. У цьому й був увесь сенс: не треба припиняти шукати відповіді, а зробити так, щоб Зауж і його знайомі про ці пошуки не дізналися.

Доставлене замовлення точно було останнім на сьогодні, адже після дев'ятої господар ніколи не змушував її працювати. Таверну він зачиняв о пів на одинадцять, тому можна було не поспішати з поверненням. А, отже, — йти поволі і не боятися, що її вилають за неквапливість. Поспішати доведеться вже завтра зранку. А на вручену їй монетку можна було вже щось придбати. Не дивлячись на страшенну втому, Мія попрямувала просто до книжкового магазину.

Добігти вийшло за якихось п'ять хвилин. Не більше. Перед тим як увійти, треба було віддихатися. Інакше продавці подумують, що з нею щось не те, і точно нічого не продадуть. І вона постояла буквально хвилину — більше не було сил чекати.

Всередині відвідувачів практично не було. Але просто посеред крамниці стояла дівчина і читала щось на папері, складеному гармошкою. Через декілька секунд дівчина повернулася, зойкнула і пропустила Мію, а сама продовжила читати неподалік.

— Добридень! — не набагато, але дихання було ще трохи пришвидшене ніж зазвичай. — Я нещодавно до вас заходила. Шукала книжку про дивні кольорові хмари. Вона... ще залишилась у вас?

— Залишилась. Принести?

— Так!

Незабаром книга лежала перед Мією. Цього разу ніяких картинок. Зараз треба було виглядати якомога серйозніше і рішуче. Мія спеціально глянула на книжку байдужим поглядом і навіть не

розгорнула її. Пальці потягнулися до кишені і схопили всі монетки, що там були.

— Так, скільки вона там вартує?

— Один триптих.

Мія вирішила взяти впевненістю. Якщо поводитися неупереджено, то ситуація буде розвиватися на її користь.

— Що ти нам пхаєш?! — забурчав старший продавець, але інший заспокоїв його лише парою жестів і долучився до розмови.

— Дівчинко, тут не вистачає на цю книжку.

Він точно помітив квадратну монетку серед горсточки трикутних. Помітив, але тільки звів плечима, ніби там і дивитись було ні на що.

— Зовсім?

— Так, зовсім. Назбирай ось так іще чотири рази і приходь.

— Зрозуміла, — проте відступати було ще рано. — А абетка у вас є? Чи на неї теж не вистачить?

— Абетка? Так одразу й не пригадаю. Зараз.

Молодший продавець пішов і Мія залишилася чекати перед прилавком. Його старший і дуже неприємний напарник копирсався в папірцях і лише кілька разів зиркнув на Мію зверхнім поглядом. Не пройшло і хвилини, а здалося, що старий уже наскрізь її просвердлив, так неприємно було там знаходитися.

— Ось, на цю вистачить, — сказав, повернувшись, чоловік. — Тут картинки на кожну букву, як і має бути. Хороша абетка, правда.

— Чудово, я беру!

Той кивнув і взявся відраховувати з руки дівчини монетки. Він не поспішав, але в результаті у Мії ще залишились два трикутнички, які вона миттю заховала до кишені.

Варто було тільки вийти, як вона кинулася до найближчого джерела світла. Це був невеличкий ліхтар, котрий дозволяв побачити, що ж там, всередині книжки.

Мія в передчутті чогось незвичайного розгорнула абетку й одразу зрозуміла — покупка була того варта. Там і гарні прописні букви, і малюнки звірів та птахів, деякі з них здавалися їй точно вигаданими. Сторінок виявилось небагато, але на кожній із них — ніби справжнє мистецтво, де літери були частиною красивої картини.

— Привіт!

Мія швидко закрила книжку і повернулася. Це була дівчина, котра нещодавно читала щось на папері-гармошці в крамниці. Вона тримала руки за спиною і виглядала не дуже впевнено. Вся якась сіра і млява, а через те й відштовхувала від себе.

— Ти цікавишся тими дивними хмарами, так?

Мія не знала, як правильно відповісти. Про такі речі просто так не запитують, значить тут було щось не так. Зауж не схвалював всіх цих тривалих поглядів догори і зайву цікавість. А ще у нього було дуже багато знайомих. Людина перед нею точно була на його боці, хоча й на вигляд зовсім безневинна. Якщо Мія відповість «так», то трапиться точно щось недобре.

— Вибач, якщо злякала. Можеш не відповідати, якщо не хочеш. Ось, це тобі.

Дівчина простягнула руку, в якій була книга. Саме та: з десятками різних картинок, малюнків і слів, що розповідали про дивні хмари в небі. Але радість швидко змінилася на тривогу — тут точно є якийсь підступ, але знайти його поки що не виходило.

— У цьому немає нічого такого. Просто візьми, не бійся.

Мія поклала долоню поверх обкладинки — і нічого не відбулося. Незнайомка не почала дорікати їй зайвою цікавістю, а Зауж не з'явився нізвідки, щоб читати мораль. Ці думки здавалися цілком нерозумними, але дуже нав'язливими. Хотілось переконатися остаточно в тому, що все це — просто вигадка. Книга опинилася в її руках і все було так само спокійно, як і перед цим.

— Ось так. Не думай, що я хочу зробити тобі якусь гидоту. Просто подумала, що можна було б поговорити. Якщо ти не проти. У тебе є час?

— Ні. Але загалом, напевно... Не дуже багато. Скоро мені треба буде бігти додому.

— О, — та замахала руками, — розумію, правда. Я не затримаю.

— А про що поговорити?

— Просто. Легка вечірня розмова і все.

Повз них пройшов грастія — один із вартових, котрий патрулював вулицю. Зараз, увечері, сторожових ставало більше. Дівчина оглянулася і після цього вказала пальцем на широкий провулок.

— Тут є стара обсерваторія. Зовсім недалеко, але місце дуже тихе для розмови. Я справді не обманюю, але якщо не віриш, можемо й тут поспілкуватися.

— Я знаю це місце. Там іще палиця стерчить із даху?

— Так, схоже на те. Називається телескоп. Ну, там спокійніше ніж тут. Що думаєш?

Мії не доводилося бувати всередині, але іноді, коли вона поверталася провулками назад до таверни, то проходила мимо згаданої старої будівлі. У цьому районі багато навісів і вдень кращої вулички не знайти, щоб заховатися від дратівливого сонця.

— Так, — все одно невпевнено сказала Мія. — Можна й туди.

Темніло. По дорозі все, про що вони говорили, це імена. Мія зразу подумала про те, наскільки складно написати ім'я Фріда на папері. З цих букв вона тільки знала як пишуться «Р» та «А», тому уявити чи гарно воно виглядає, коли написане, було неможливо. Залишалося орієнтуватися на слух. Мії це ім'я здавалося не зовсім милозвучним.

На куполоподібній верхівці обсерваторії було багато дірок, а не тільки від палиці, що стерчала зсередини. Сама будівля навряд чи б викликала позитивні емоції навіть у тих, хто вміє знаходити прекрасне у дрібницях. Невисока, з вибитими заокругленими віконцями і єдиними потрісканими дерев'яними дверима. Всередині все виглядало не набагато краще, але не так вже й погано. Приміщення освічувалося сутінками, а сидіти тут можна було хіба що на поручнях, підлозі або столах у жахливому пилу. В крайньому разі можна було застрибнути на велику палицю, котра виходила через дірявий дах, але навряд чи це був би вдалий варіант.

Мія не поспішала сідати. Вона з усіх боків обійшла великий винахід, намагаючись здогадатися, навіщо він міг бути створений.

— Треба дивитися сюди, в цей окуляр. Але можеш не старатися — тут немає лінзи, так що нічого не побачиш. По правді кажучи, цей телескоп — ще та розвалюха. Вдариш ногою, і він точно розсиплеться.

— Дивне місце. Таке спокійне для Мейярфа. І зовсім тихе.

— Цю обсерваторію ось-ось мають знести, але це «ось-ось» триває вже багато років. Щастить йому чи що, цьому місцю.

— Ну... — Мія не одразу вирішила, чи потрібно взагалі висловлювати свою думку. — Зрозуміло, що хочуть знести. Мейярф — це ж місто, в якому всі кудись поспішають. А такі місця як це — не для великого натовпу. І не для швидкості та галасу. Тому, напевно, і хочуть знести, щоб побудувати... е-е-ем...

— Щось таке, що більше пасує Мейярфу.

— О, так. Дякую!

Боковим поглядом Мія помітила, що Фріда сперлася спиною об стіну. Їй здавалося, що так роблять лише впевнені в собі люди, котрі ось-ось говоритимуть про щось дуже серйозне. Такі розмови ніколи не припадали Мії до душі.

— Ви живете десь неподалік?

— Га? — не зрозуміла співбесідниця. — Ні, я тут нечасто буваю. Просто зараз у справах приїхала.

— Зрозуміла. Дякую, що відповіли.

— Будь ласка. Тільки не треба так офіційно, дуже прошу. Мені від цього трохи не по собі, — вона хмикнула. — А я ось думаю, навіщо ж ти придбала абетку, а не продовжила збирати на книжку, котра сподобалася? Захотілося розтратити все, що є?

— Ні. Ця книга з хмарами... Вона мені подобається через картинки. Але в крамниці я замислилася, що мені спершу потрібно навчитися краще розуміти, про що там написано. А я читати поки що не вмію.

— Не вмієш?

— Поки що. Тому це мій перший крок. Вивчу всі букви і буду вже розуміти.

Співрозмовниця перестала ставити запитання і від цього з'явилася скутість. Було незручно підганяти, але Фріда все стояла мовчки, ніби це Мія попросила її заскочити сюди. Вже набридло навіть роздивлятися телескоп, але почати гортати подарунок було б дуже нечемно. В ці секунди хотілося провалитися крізь землю, настільки було незрозуміло, чого від неї чекають.

— Знаєш, Міє, якось так вийшло, що ти дуже часто потрапляла мені на очі. У місті, де заблукати дуже легко, це особливо дивно. Коли я заскочила до таверни перекусити, то помітила, як ти спускаєшся з другого поверху з двома валізами. І чомусь запам'ятала цей момент. А через кілька днів я бачила, як ти йдеш з тими ж валізами, схиливши голову. І ось зараз у книжковій крамниці ми знову зустрілися.

— М-м-м... А це що, погано?

— Ні, зовсім ні, — дівчина зажестикувала руками. — Просто... Ти виглядаєш іншою на фоні жителів Мейярфа. Скажи, ти місцева?

Мія поправила волосся і не знала як відповісти. Якщо сказати «так» або «ні» — вийде не зовсім правда. Тому вона знизала плечима.

— Невільниця? Невільництво суворо карається, якщо ти не знала. Ти не повинна нікому прислуговувати.

— Ні. Не невольниця, чесне слово.

— А що тоді? Що з тобою трапилось?

— Нічого такого. Я просто працюю на людину. Його звать Зауж. Він суворий, але він по-справжньому багато мені дає. Без нього я б пропала. Я доставляю його товари, а він дає мені їжу і навіть дозволяє спати в його таверні. Тому все не так страшно, як здається. Я втомлююся за день. Але я відпочиваю вечорами.

З реакції Фріди було видно, що ці слова її не заспокоїли. Вона насупилась і задивилася в одну з дірок на даху. Мія не вміла читати людей. Хвилювання Фріди здавалося щирим, але люди можуть виглядати і поводитися не так, як відчувають насправді. Зауж часто

посміхався, спілкуючись із відвідувачами, але це виглядало не посправжньому. Ніби показував зуби лікарю, а не ділився щирістю.

— Я, можливо, надто наполеглива. Вибач, — Фріда сказала це обережно, не з таким натиском, як до цього. — У мене таке іноді буває. Якщо тобі не складно, можеш розказати як ти до нього потрапила? Щось сталося з твоєю сім'єю?

— Напевно... — Мія з усіх сил старалася підбирати слова, щоб співрозмовниця не подумала чогось зайвого. — У мене дуже дивна історія. Сама не знаю, як було насправді.

— Не знаєш? Чи він заборонив тобі розповідати? Якщо так, не бійся. Все залишиться між нами.

— Він не забороняв. Просто в мене в голові є одна версія. Ну, в яку я вірю. Ось тільки Зауж каже, що в мене великі проблеми з головою. І що я все вигадала. Я розумію чому він так вважає. Але довести, що маю рацію, не можу. Все так... — вистачило тільки сил знизати плечима.

Фріда кивнула. У неї, здавалося, зникло бажання ставити запитання. Як би Мія не старалася красномовно відповісти, як би не хотіла звучати красиво — її речення були короткими, думки заплутаними, а описи і відповіді на запитання зовсім скупими.

— Давай тоді вчинимо ось як. Я розповім тобі один абсолютно... — дівчина навіть посміхнулася при цих словах, — неправдоподібний факт про мене. От почула б його звичайна людина, то точно б вирішила, що я брешу. Але я скажу правду. А потім ти можеш поділитися зі мною, і я обіцяю, що повірю. Як тобі такий обмін таємницями?

— А в мене зовсім немає шансів угадати твій секрет?

— Зовсім. Жодного шансу.

— Тоді підходить, — цікавість не на жарт дала про себе знати. — Але тільки ти перша. Якщо можна.

— Звичайно.

Фріда всілася на краю столу, але той заскрипів так, що будь-хто скочив би як ужалений. Мія засміялася, та й на обличчі Фріди проскочила незручна посмішка. Вона струсила одяг і просто вперлася спиною об стінку.

— Ну добре. Деякі люди для мене, скажімо, випромінюють світло. Є звичайні, а є ті, поруч із якими я бачу фіолетово-сіре мерехтіння. І в тебе воно також є. Ось тут, біля сонячного сплетіння. Це, напевно, мене й вразило. Ти ходиш туди-сюди багато разів на день і при цьому мерехтиш. Для мене це настільки несумісно, що в якийсь момент я просто відволіклась від всіх своїх справ і дивилася на тебе. Ось ти йдеш із цими валізами за спиною, ідеш і світишся.

Мія уважно дивилася на Фріду, поки та була близько. Заради справедливості не можна було так поспіхом називати її сірою і тьмяною. Зараз, подивившись на цю людину заново, хотілося сказати, що вона уособлює не сірість, а срібло, котре Мія через незнання не роздивилася. Такого кольору було її волосся, і, якщо місячне сяйво не обманює, очі також. Одяг її був поєднанням сірого, бежевого і холодного жовтого відтінків. Фріда була вищою і старшою за Мію. Коли слухала, щоразу підтискала губи і дивилася не в очі, а трохи мимо. Ніби вже обдумовувала відповідь. На це міг піти деякий час, але коли вона ставила запитання і відповідала, всі слова були на своїх місцях. Виникало відчуття, що з вуст цієї людини зриваються тільки ретельно обдумані запитання і твердження, що межують з істиною. Все це не було чимось беззаперечно хорошим, але те, що Мія поспішно присвоїла цій людині сірість і тьмяність, було однозначним промахом.

— А що, мерехтливі люди чимось особливі?

— Так, — вона сказала це серйозніше за всі інші фрази. — Так, Міє, ще й як. Але як би мені не хотілося, у мене не вистачить часу пояснити, чим саме. Ці люди, вони... деякі з них відіграють важливу роль у моїй долі, скажімо так.

Мія оглянула свої руки і не помітила нічого дивного, хоч як не вдивлялася.

— І навіть зараз я свічуся для тебе?

— Так. Завжди.

— Але ж це непогано, так? Це не хвороба якась?

— Ні! Такого припущення я ще не чула. Ні, звісно!

Фріда вперше розсміялася. Це був красивий сміх, але довелося відволіктися від думок про нього. Треба було думати про те, як гарніше донести свою думку. Був уже вечір, але сонце, здавалося, ще вдень випалило залишки здорового глузду. Мія вирішила говорити, як є. По-справжньому, а там як уже вийде.

— А що на рахунок тебе?

— А, я... Так. У мене, це... Загалом! Зі мною в снах розмовляє якась істота з жовтими очима. І в одну з ночей воно розказало, що справжня я — цілий океан крові, уявляєш? Іноді я навіть запитую себе, чому мені це лише сниться, якщо так і є? Це здається мені дивним, але дуже правдивим, тому що голос точно не обманює. Ніби він — це єдине, в чому я можу бути цілком упевнена. Навіть ловлю себе на думці, що я маю бути рідкою, а замість цього ходжу і тягну валізи. Але Зауж каже, що знайшов мене на задньому дворі своєї таверни серед ящиків і дощок. Я була геть не при собі, говорила якісь нісенітниці і просила про допомогу. От він мене і прихистив. І

в цьому є сенс, ось тільки я не вірю йому. А знаєш, що мені каже голос у снах?

— Що?

— От була велика діжка, всередині якої знаходилася кров. Ця діжка впала з висоти і розбилася. І кров, замість того, щоб розтікатися в різні боки, почала збиратися до купи і набувати форми. Ось так я і з'явилася.

На якийсь час повисла тиша. Некомфортна тиша. Ніякого взаєморозуміння у цій тиші не було. Така б тиша виникла, якщо б людина призналася у скоєному злочині. Коли говорила Фріда — все було чудово, але щоразу, як черга доходила до Мії, хотілося згоріти від сорому і дискомфорту.

— Це... незвичайно. І спогадів про дитинство і батьків у тебе немає? Про те, що було до цього.

— Ні. Тому що ніякого «до цього» і немає.

Співрозмовниця не поспішала з запитаннями.

— А давно це трапилося?

— Що?

— Ця історія з діжкою. Не пам'ятаєш?

— Не знаю напевно, — Мія сором'язливо звела плечима. — Місяць тому, напевно. Я не божевільна, просто у цей спогад я вірю більше, ніж у щось інше. Він точно був, але я не знаю, як його довести або перевірити.

— Я вірю.

Мія кивнула, опустивши очі. Незручно. Слова Фріди зараз не звучали твердо, але чомусь хотілося в них вірити. Одразу так і не скажеш чому. Хотілося і все, навіть якщо це гострі шипи лицемірства, на які їй доведеться наткнутися, щоб набратися досвіду.

— Я вірю настільки, наскільки виходить. Мені це важко уявити, але я не думаю, що ти брешеш або вигадуєш дурниці. Просто потрібно трохи часу.

— Дякую! Гадаю, багато хто навіть не захотів би слухати до кінця. Або взагалі б розсміявся. Якщо ти х...

Її перервав приємніший і більш надихаючий голос, котрий Мейярфу був потрібніший.

— *Говорить станція «Просвітництво». Цього вечора у нас дуже цікава добірка новин. З вами я, Матіас Мендакс, і мій співрозмовник на цей вечір...*

Розмова з гучномовців була досить голосною. Через вибиті вікна і дірявий дах звук проникав сюди запросто. Залишалося або почекати, або спілкуватися підвищеним тоном. Мія насупилася і, підійшовши до Фріди ближче, крикнула:

— Уявляєш, у нас тут таке щодня! По кілька разів! Навіть удосвіта!

Фріда кивнула. Її цей факт чомусь не здивував і вона чекала, поки діалог закінчиться. Дівчина мовчала і дивилася просто на Мію, але відповісти взаємністю не вистачало духу. Доводилося то поглядати скоса, то кілька секунд роздивлятися співбесідницю, то знову робити вигляд, що її цікавить стеля.

— Тут існує різниця між «наскаржитися» і «присікти нерозсудливість».

— Я це розумію, — торохтів хтось у відповідь Матіасу Мендаксу. — Я ж бачу, що вона щось ховає. І одного дня я, значить, заходжу в підвал, а там фарба скрізь! І на підлозі, і на стінах, значить! Ну Матіасе, бачили б ви цей свинарник.

— Яке, нагадайте, її справжнє ремесло?

— Та лікар! Лікар, у тому й справа! А вона малювала весь цей час, уявляєте? А там — ну розмазня, нічого спільного з мистецтвом! Я, звичайно, пішов до вас і розповів про це. Ну а як? Давайте тепер кожен таку мазанину почне малювати і назве це картинами. Вибачте, що говорю на емоціях, але як є!

— Чудово вас розумію. Воно ж і нікому не потрібно, тому я й кажу, друже мій, — різниця є. Пишаюся...

Незабаром, після того як Мія вслухалась у розмову, думки вже не кружляли довкола Фріди. Вона слухала діалог і ловила себе на думці, що справжня суть таких бесід вислизала від неї. Цього разу критикували художницю, котру вважали ненормальною. Не розповідали ні про те, що вона написала, ні про якісь дивні дії, але щоразу повторювали, що вона помилилася. Звучало це так, ніби помилка вже була в тому, що хотілося написати картину. Дурість. Мія, очевидно, прослухала якесь важливе речення і не так усе зрозуміла. Щось, де пояснюється, чому художницю називали ненормальною.

Хтось виявився правим, а хтось винуватим. Так завжди завершувалися подібні діалоги. Людям по той бік подобалося завжди когось звинувачувати, але Мія встигла до цього звикнути. Потім зазвучала оркестрова музика, така собі колискова для цього міста. Вона завжди підіймала настрій, навіть зараз. Починаєш слухати й одразу охоплює спокій. А це означає, що приємне

повернення додому забезпечене. А там, у своїй кімнаті, можна буде роздивитися кожну картинку, не боячись, що хтось поквапить. Намічався кращий із вечорів.

— Ой, треба вже бігти! — зіскочила Мія. — Коли закінчать грати, значить рівно десята година. Дуже зручно придумали, правда? А ще! У нас ще буде можливість побачитися чи ти зовсім скоро поїдеш?

Та не відповіла. Вона дивилася на одне з вибитих вікон, ніби в ньому було щось цікаве. Мія повернула голову, щоб перевірити. Зовсім нічого.

— Чи ти... може, не хочеш? Га?

— Міє!

— Що?

— Якщо я запропоную тобі поїхати звідси, ти погодишся?

Це запитання було недоречне. Ні від незнайомої людини, ні навіть від доброго приятеля — про таке запитувати не можна. Відповідь на нього очевидна, а значить, навіщо взагалі воно має звучати?

Припинила тішити музика і забилося серце. Це перше, що Мія відчула. Вона не думала вже ні про хмари, ні чому це запитання прозвучало, ні про що інше. Тільки відчувала, як серце почало стукати швидше, ніби хотіло вирватися з грудної клітки, щоб самостійно відповісти на це запитання.

— Як... як поїхати? Куди?

— Далеко за межі Мейярфа. На південь Еміронії⁶.

— Ні, — вона захитала головою, щоб показати, що й не думала про альтернативу. — Ні, звісно. Я нікуди не поїду.

— Чому?

Мія не хотіла відповідати. Фріди це не стосувалося. Вона зробила кілька кроків спиною до виходу і зупинилася після того, як Фріда запитала про те ж саме.

— Чому, Міє?

Вона точно не була набоці Заужа. Нехай це можна приховати за словами, можна заховати за милим обличчям і не виказати поведінкою, але різниця між ними була. Зауж асоціювався з піском. Взагалі всі люди в цьому місті асоціювалися з пилом, піском, гарячим промінням і сонячними ударами. А Фріда була, наче срібло, що з'явилося нізвідки і якому тут не місце. Незрозуміла стихія, але точно не має нічого спільного з піском.

Залишалося просто стояти, боячись і піти, і зробити крок назустріч. Плавною ходою, ніби різкі рухи були заборонені. Стояти раптом стало не так легко і захотілося на щось спертися.

---

⁶ Еміронія — західний материк Віоландо, на якому відбуваються події розповіді.

— Я не можу нікуди поїхати, — Мія закотила рукав і показала передпліччя співрозмовниці. — Не можна таке. Це... Адже це й справді щось дуже погане?

Та не посоромилася торкнутися знаку на руці. Це був її перший дотик, але в ньому не було нічого страшного або такого, що могло б відштовхувати.

— Не невільниця, аякже... А ти називала цього чоловіка хорошим, — Фріда вдивлялася в клеймо і все водила по ньому пальцями. — Так таврують за фальшивомонетництво. Дуже поганий знак.

Зауж не говорив їй цього. Тільки сказав, що якщо Мія утне якусь дурість, спробує втекти або щось іще, то їй кінець у всіх сенсах. Він покаже цей знак грастіям, і її просто не стане — він повторив це декілька разів. Зауж із самого початку знав, що такі випадки, як цей, будуть. Що спокуса рано чи пізно зустрине Мію. Він же — частина самого мегаполісу. Він — одна із пар очей цього величезного міста з гострими зубами.

— За таке мене дуже, дуже покарають. Спочатку грастії, а потім Зауж. Він сам мені казав... Він... Ти не знаєш його, він...

Слова геть вилетіли з голови. Мія швидко дихала ротом і незабаром їй від цього стало зле. Стіни почали ніби хитатися, губи зовсім пересохли, а ноги стали ватяними.

— За таку мітку... — їй дуже були потрібні паузи між словами. — За таку мітку мене грастії можуть просто вбити. Це ж злочин. А якщо й ні, то... То Зауж відвернеться від мене, і я пропаду. Тому я не можу нікуди поїхати. У мене зараз є не так багато, але без цього я не зможу. Я навчуся читати. І далі буде краще. Поступово. Я викручусь.

Фріда допомогла їй сісти на землю. Треба було віддихатися. Стало соромно за свою дивну реакцію. Зі сторони Мія здавалась собі слабкою. Власні нікчемність і вразливість дратували, але зараз не було сил з ними боротися.

Співрозмовниця попросила дихати повільніше і через ніс. Вона стала на коліна і прикрила рот Мії, щоб контролювати дихання.

— Ось так, — кілька разів повторила вона.

Потім дивилася прямо в вічі і не відводила погляду. Ніби забула, що всього кілька хвилин тому вже перемогла у цих змаганнях. Вони були сірими, ці очі. Така дурість, але стало соромно, що Мія особисто обізвала їх тьмяними. Зараз, може через музику, вони здавалися такими живими, такими дружелюбними. Й або через них, або через мелодію пробігли мурашки. Фріда звернулася до неї, так і не відводячи очей:

— А уявляєш, чого буде вартувати, якщо у нас все вийде? Якщо виявиться, що великий сонячний мегаполіс не всесильний, і ми зможемо залишити його? Мені здається, що це місто для тебе таке ж чуже, як і для мене. А за ним є багато інших кольорів. Хмар. Людей і звуків. Ти не уявляєш, скільки там усього, за цими кордонами.

Вона злегка стискала зап'ястя Мії і більше нічого. Сиділа на колінах, стискала зап'ястя і дивилася прямо в вічі. І це була чарівна простота. За тендітними дерев'яними дверима була повсякденність: пісок, запах міста і все ті ж люди, котрі є частиною потоку. Тут цього нічого не було, ніби вони знаходились в обсерваторії на другому кінці світу. Тільки оркестрова музика Мейярфа давала зрозуміти, що це не так.

— Мій дім знаходиться далеко звідси. І доки звучали гучномовці, не уявляєш, як мені захотілося, щоб ти його побачила. А що як він сподобається настільки, що стане домом і для тебе? Це ж можливо.

— А якщо ні? — Мія знайшла в собі сили, щоб поставити важливе запитання. — Якщо не стане, що зі мною буде?

— Це не страшно. Ми знайдемо інше місце, яке стане. Я тебе не покину.

Як голос Фріди залишався таким холоднокровним? Як вона взагалі знаходила в собі сили виливати слово за словом, не плутаючи їх і не відводячи погляду? У Мії все було не так. Її голос спотворювався через дивний ком у горлі, котрий з'являвся невідомо звідки. Фріді треба було вміти розрізняти незрозумілі слова.

— Якщо в нас не вийде... І... І якщо Зауж дізнається, він...

— Він не дізнається. Яким би не був результат на кордоні — Зауж не дізнається. Міє, я розумію твої страхи. Справді розумію, адже в мене немає жодних гарантій. Я не знаю, що буде на кордоні. Але в моєму домі живе людина, котра знає про дивні хмари більше, ніж будь-хто. Ти зможеш запитати його про них. Сподіваюся, ти розумієш, що я хочу тобі донести. Тільки скажи «так», і ми ризикнемо. Якщо немає сил, можеш мовчати, — Фріда протягнула долоню. — Дай руку, і це теж буде відповіддю. Ти тільки вирішуй, чи хочеш ризикувати.

Справа була не тільки в хмарах. Це був вибір між маленьким шансом на зміни або гарантією того, щоб почути щось крім галасу, розмов із гучномовців і скрипу коліс. Компроміс із Заужем був простий і безпечний — зручності в обмін на життя. Намагатися змінити умови або щось дізнатися — все одно, що кричати на вітер, наказуючи припинити так сильно дмухати.

Щось примітивне всередині говорило, що мине кілька днів, і подібних думок навіть не виникне. Чудова і зовсім безтурботна

пора: серце не відбивало б такий шалений ритм, розум став би беззвучним, порожнім від гулу думок, а вдома завжди чекала смачна вечеря — найкраща частина будь-якого дня. Передчуття підказувало: варто лиш упустити жагу до життя — і її вже не наздогнати. Відсутність інтересу до неї просто позбавить усіх способів щось шукати. Змагатися з цим механізмом, де вона була лише пилом, — означало вести війну з собою. Жага знаходити відповіді на запитання рано чи пізно трісне від свого безсилля.

— Тоді пообіцяй мені, будь ласка, — Мія проскавучала ці слова — на більше ні сил, ні сміливості не вистачило. — Моє життя мало вартує. Зовсім нічого, якщо чесно. Але мені воно дуже потрібне. І якщо ти мене обдуриш — мені кінець. По-справжньому. Пообіцяй, Фрідо, що не обдуриш і не кинеш мене.

— Я клянуся тобі.

І більше вона нічого не додала. Така холоднокровність у словах, якої просто неможливо навчитися. Не знаєш, що за нею ховається. Мія обійняла руку Фріди, яку та тримала простягнутою. Всю, щоб відчувати, що поруч із нею справжня жива людина. Рука незнайомої, але дуже сильної людини, яка старша, досвідченіша і розумніша за Мію в багато разів. Котру навіть неосяжний Мейярф не може налякати.

Вона обіймала руку доти, доки оркестрова музика не закінчилась. Так, під абсолютно темним небом тиша ніби стала не кінцем чергового дня, а початком цілого життя.

Глава 2. НАСКРІЗЬ

У такий пізній час Мія жодного разу не ходила по вулиці, навіть біля власного дому. Коли місто ставало іншим, вона зазвичай уже спала в своєму ліжку. Зараз було не по собі від кожного звуку, від підозрілих людей, які проходили мимо, і вигуків, що долинали з провулків. В одному з трактирів сварилися троє чоловіків, а потім десь поза приміщенням розбилося вікно. Бродячі тварини, здавалося, теж ставали самі не свої й оскалювалися із закутків. Мія стиснула руку Фріди ще міцніше. Провідниця йшла швидко, тому дівчина за нею ледь встигала.

Вночі грастій на вулицях було більше, ніж вдень. Одні стояли на постах, інші ошивалися поблизу закладів, де люди випивали, треті ж проходили зовсім поруч із Мією. Зараз Мейярф кишів тими, в чий бік навіть голову було страшно повернути. Атмосферу ніяк не можна було назвати дружньою чи впізнаваною, схожою на ту, що господарювала вдень. Здавалося, що ось-ось хтось зірветься з місця і схопить її за руку. Нав'язливі думки про те, що всі довкола знають про їхній злочинний задум, ніяк не виходили з голови.

Потік людей, у якому було легко заховатися, де можна було почуватися непомітною піщинкою, зник. Вночі кожен на вулиці був сам по собі, на виду в інших.

— Куди це ти зібралася? Ану стій! Стій кажу! — крикнули зліва, і Мія аж смикнулася.

Грастія кинувся за собакою, яка нахабно стягнула з його тарілки щось смачне і рвонула в провулок. Чоловік, який залишився сидіти

за столом, сміявся, а інший, пробігши не так далеко, розлючено тупнув ногою.

Така дрібниця, але дихання збилося. Мія зловила себе на думці, що воно підводить у найважливіші моменти. Дурне дихання і дурний піт, що виступав від хвилювання. І ця втома, що здолала так невчасно. Навіть дитина могла б помітити, що вона не на жарт хвилюється, варто лише глянути в її бік.

Мейярф точно злився на неї і хотів скоріше спіймати. Але яким би швидким не був крок, як би страшно не ставало, головне — не відпускати руку Фріди. Здавалося, варто лише послабити хватку, нехай навіть випадково, і єдиний шанс одразу вислизне з-поміж пальців, розіб'ється об землю і зникне. Мія загубиться в цій ночі, і навіть жовтий шепіт не зможе її більше знайти. Міцніше, міцніше стискати руку, інакше Мейярф знайде її.

Зараз місто здавалося живим. Справжнім гігантом, котрий походив на живу людину. Очевидно, що гучномовці — його голос і вуха, пісок і асфальт — шкіра, а саме тіло, якщо її не обманювали місцеві жителі, займало майже половину всього материка. А ось його очі... Очима Мія вважала громіздкі будівлі, котрі чимось нагадували форму грибів. Вони були вищими не просто за всіх інших, ні. З них можна було дивитися на місто звисока, помітити будь-яку дрібницю як у нетрях, так і в благонадійних районах. Навіть таку брудну пляму, як сама Мія і її думки, що суперечили правилам і порядку. Це якщо дивитися знизу, з висоти звичайної людини, дивлячись на великі білі стрічки, що діставали майже до землі, широкі капелюшки і непрозорі вікна, то могло здатися, що будівля спить. Що це просто споруда і нічого більше. А Мейярф не спав, тому знав усе. Кожну заслугу і кожну провину.

Фріда повернула в один із вузьких провулків, і вони відійшли подалі від головної вулиці.

— Міє, — провідниця погладила її по плечу, — ти аж трясешся. Не хвилюйся так. Зараз навряд чи якомусь грастії прийде до голови чіплятися до звичайних перехожих. Ми скоро дістанемося одного місця, куди ні грастії, ні хтось інший не ходить. Тільки трішки потерпи, добре?

— Так, так. Вибач, я сама не знаю, — вона почала хитати головою і розводити руками, щоб виправдатись, — чому так...

— Це нормально, — Фріда тримала себе в руках набагато краще, хоча теж нервувалася. — Я занадто швидко йду. Не всі встигають за мною, тому ти поки що відпочинь і подумай про якісь дрібниці у найближчі п'ятнадцять хвилин. Про те, про що тобі не страшно думати. Впораєшся?

— Так, — хотілося відповісти якомога впевненіше. — Звичайно. Ще раз... е-е-е... пробач. Все добре.

Коли вони продовжили свій шлях, Мія з усіх сил намагалася не накручувати себе і думати про щось інше. Фріда, як і багато хто в Мейярфі, була одягнена у флайо⁷, і потяг до такого одягу влітку здавався незрозумілим: довгий поділ, пояс, через який флайо не носитимеш розстебнутим, до того ж широкі рукави — усе це аж ніяк не могло бути зручним. Фріді не вистачало лише широкого капелюха, якого тут носив мало не кожен другий. Увечері це виглядало ще пів біди, але ж його носили і вдень, коли зірка над головою ніби тріщала від спеки. Нехай місцеві ігнорували здоровий глузд, але приїжджі... З ними теж було щось не так?

— Все, нарешті на місці.

Вони повернули в один із таких провулків, у котрі зайдеш хіба що коли дуже потрібно скоротити шлях. Зовсім невелика вуличка, де кожні двері і вікно здавалися давно покинутими. До одних із таких непримітних дверей, що знаходилися майже посередині вулиці, підійшла Фріда і відчинила їх ключем. Заходити не поспішала, а Мію пропустила вперед.

Нічого особливого. Стара бібліотека, що не вражала ні розміром, ні кількістю книжок. Скоріше — просторе запилене приміщення для тих, хто хоче побути на самоті, ніж повноцінне сховище сотень книг. Багато столів, стільців і книг, але не так багато світла. Не більше десяти язиків полум'я, яких замало для такого приміщення.

У віддаленому кутку за стійкою сидів чоловік — до нього Фріда й попрямувала. Він відволікся від якоїсь своєї справи і піднявся зі стільця, нерішуче помахавши рукою. Завдяки місячному сяйву і свічці на столі його можна було розгледіти. Чоловік був середніх років, як Зауж, але благороднішим на вигляд, довготелесий, в окулярах і з лисуватою маківкою.

Щойно вони з Фрідою підійшли, як незнайомиць зиркнув на Мію і потер носа.

— Ну і ну, — той не міг приховати збентеження. — Серйозно, так?

— Так, Маччері, — Фріда розсміялася. — Виходить, що серйозно. Але ти не хвилюйся. І дякую, що весь час залишаєшся тут.

---

⁷ Флáйо — верхній одяг, популярний у всіх куточках Еміронії. Нагадує напівприлегле пальто, але зазвичай кроїться зі щільної тканини, іноді зі шкіри. Класична версія має довжину нижче колін, довгі рукави й орнамент як на внутрішній, так і на зовнішній стороні рукавів, стоячий комір, але не має ґудзиків і затягується поясом або ремінцями. Зараз існує велика різноманітність флайо, і скрізь, в залежності від регіону чи навіть міста, має свої особливості. У Мейярфі матеріал для флайо тільки на вигляд здається щільним, але насправді нагадує накидку, яка захищає від сонця і дозволяє тілу не пітніти.

— Ну ти чого, ти чого? Мені ж не важко зовсім. Ви, якщо що, йдіть. Вони у себе, але деякі вже сплять... Сама розумієш.

Незнайомець говорив ввічливо, намагаючись підбирати слова. Мії здавалося, що такі, як він, не можуть грубіянити, гаркати на когось або лаятися — зовсім не в їхньому стилі. Фріда повела далі, а чоловік ще якийсь час дивився їм услід.

За тендітними на вигляд дерев'яними дверима знаходився невеличкий коридор, гарніший за бібліотеку у всіх сенсах. Нічого спільного ні з вуличкою, на яку вони зайшли, ні з атмосферою покинутого приміщення. Коридор був новим, освітлення тут було яскраве і пахнуло приємніше. На стінах було чимало гравюр і підсвічників, але жодна свіча не горіла. Замість них тут світили ліхтарики, просто як на вулицях Мейярфа. У приміщенні були єдині двері, крім тих, через які вони ввійшли, а поряд із ними — кілька гарних, обшитих тканиною, стільців. Перед самими дверима Фріда сказала:

— Я зараз повернуся, зачекай.

Мія не відпустила руку. Навпаки, лише міцніше її стиснула і тільки винувато подивилася в очі. Непокірний жест, багато в чому навіть грубий. Не їй тут диктувати умови, ставити запитання або не погоджуватися з чимось. Треба мовчати і слухатися — це розуміла голова, але руки поводитися зрадницьки. Таку дивну поведінку не просто аргументувати. Не вдавалося вимовити ні слова, доки Фріда не заговорила сама:

— Я нікуди не подінуся. Даремно боїшся.

Провідниця зупинилася, але відчуття поспіху нікуди не поділося. Вона поспішала, як і всю дорогу до цього часу. Нехай хоч і стояла на місці, але між тим, напевно, думала, як би швидше розірвати ці недоречні обійми.

— Знаю, — руки потягнулися за спину, ніби це могло виправити всю незручність ситуації. — Я знаю, вибач.

Та кивнула і швидко увійшла всередину. Мія сіла на один із стільців, але чекати довелося недовго. Фріда справді повернулася, але не одна. Відразу за нею вийшла незнайома дівчина.

— Ух ти.

— Так, ух ти. На секунду, Хлоє.

Вони відійшли в куток коридору, а Мію попросили зачекати. Незнайомка легенько похитувалася вперед-назад і протягом усієї розмови посміхалася. На відстані ці двоє здавалися різними, але коли повернулися, контраст між ними став зовсім очевидним: одна — це поспіх і напруга, інша ж — якась вражаюча легкість і бешкетництво. Звуть її Хлоя.

— Міє, ось людина, яка допоможе нам поїхати звідси якомога швидше.

— Звуть мене Хлоя, — для чогось повторила та.

— Все, нарешті. Я попереджу інших і підемо. Зачекайте на мене трохи, — сказала Фріда.

Незнайома дівчина сіла поруч. Вони чекали всього декілька хвилин, але на цей час темп всієї цієї метушні зменшився. Хлоя виглядала так легко, ніби їй було начхати на поспішний ритм, сон, грастій, які лякали, і комендантську годину. Ця її легкість торкнулася і Мії — нові події ненадовго припинили накладатися одна на одну, а паніка всередині пригасла.

— Нервуєшся?

З такими непросто було розмовляти. Одразу виникало відчуття, що вони не на одному рівні, тому Мія просто знизала плечима.

— Усе чудово. Це буде гладка ніч, так що нервуватися не треба. Гадаю, ти й сама це розумієш.

Дівчина вимовила це зі справжнім задоволенням і залишилася на своїй хвилі, якійсь занадто незворушній, щоб Мія зробила те ж саме. Хлої не потрібні були ні заперечення співрозмовниці, ні її погодження.

Не минуло й п'яти хвилин, як Фріда повернулася.

— Усе, встаємо, встаємо! — заплескала вона в долоні, щоб підбадьорити супутницю. — Ми ж поспішаємо!

Щойно вони вийшли з приміщення, темп пришвидшився ще більше. Хлою це не дуже хвилювало і вона йшла з комфортною для неї швидкістю. Так і виходило, що Фріда спершу виривалася вперед, потім оглядалася, ніби щось шукала, а інші двоє тим часом наздоганяли її. Лиш іноді звучало метушливе «Швидше. Давайте швидше!», поки вона обирала, до котрого з провулків пірнути далі. Темп Хлої для Мії був більш звичним.

— Навіщо так нестися?

Провідниця не відповіла: чи то з головою поринула у вибір шляху, чи то просто не почула. Траплялося так, що по дорозі Фріда навіть щось бурмотіла сама до себе, ніби пораду якусь давала.

— Думає, що до ранку тебе вже можуть розшукувати, — пояснила Хлоя. — Ну, знаєш, якщо той нахаба, на котрого ти працювала, як слід почне бити на сполох, то грастії на кордоні насуплять свої брови і робитимуть вигляд, що вони точно цю проблему вирішать.

— Ох-х... Виходить, його потрібно випередити? Тоді проблем буде менше, так?

— Хіба що на відсоточок, — вона байдуже звела плечима. — Все буде чудесно і так, просто їй немає сенсу це доводити.

Хлоя кивком вказала на Фріду, котра страшенно поспішала, а та лише махнула їм рукою і повернула в один із провулків.

— У неї гвинти іноді не викручуються.

— Гвинти? Які ще гвинти?

— Ось вона вважає, що важливо до ранку, і ти хоч триста причин назви, чому це не так — не переконаєш. І так, загалом, не тільки в цій ситуації. А коли людина може змінити своє рішення, то значить «гвинти викручуються». Вловила?

— Здається так. Вловила.

Хлоя прицмокнула язиком — це і була вся її відповідь.

Ще кілька поворотів, і всі троє вийшли на дивну вулицю з цілою купою зруйнованих приміщень. У темноті багато деталей було не розрізнити, але навіть так цей квартал здавався менш благонадійним з усіх, через котрі вони проходили. Жодна з будівель по обидва боки вулиці не виглядала житловою: десь не вистачало частини стіни, а в деяких зовсім не було дахів і вікон. Тому будівлі тут нагадували швидше гори сміття, що ще не розсипалися, ніж повноцінні будинки й заклади.

На зруйнованих сходах, вибитих вікнах і камінню вздовж вулиці сиділи люди. Деякі повертали голови в бік гостей, але більшості було відверто все одно. Місцеві люди не виглядали привітно і навіть підсвідомо викликали страх. Одні витріщалися і чомусь хихикали, інші були не при собі і щось бубоніли, качалися по землі і чи то мугикали, чи то плакали.

Чомусь не вони з Хлоєю прискорили ходу, а Фріда почала йти повільніше. Мія взяла її за руку і ця міцна хватка була взаємною. Вони хоч і не перемовлялися, але точно думали про одне — потрібно йти прямо і старатися не оглядатися. Почуття Хлої вгадати було складніше: вона просто засунула руки в кишені і йшла з таким же байдужим виглядом, як і до цього часу.

Вся впевненість повалилася тоді, коли хтось свиснув у їхній бік.

— Красуні, дорогенькі, ви куди це так біжите?

Два чоловіки зістрибнули з металевої балки, що стирчала з фасаду одного з приміщень, і попленталися слідом за ними. Фріді вистачало сміливості не повернути голову, а Мії було страшно навіть глянути убік. Обидва голоси належали чоловікам, а через кілька секунд до них долучився і жіночий.

— Ау-ау! Стоп кажу!

— Голову хоча б поверни.

Вони говорили неприємно: якийсь мерзенний ком бруду з агресії, насмішки і хамства. Кілька разів прозвучали вульгарні слова, але їх просто ігнорували. Терпець увірвався, коли один із них узяв Хлою за плече, щоб вона звернула на нього увагу.

Зупинилися всі: Фріда тримала Мію за руку, Хлоя тільки роздратовано прицмокнула язиком, а трійка переслідувачів оточила їх з боків.

— Товаришу, сьогодні ти, звичайно, не схожий сам на себе, — Хлоя звернулася до чоловіка з бородою. — Ми ж гості. Гості, котрі поспішають. А ти мені розповідав, як любиш приїжджих, коли ми з тобою випивали. Їх любиш, а місцевих грастій терпіти не можеш, хіба не так? Виходить не історія, а якийсь обман.

Вона впритул підійшла до чоловіка і чомусь почала застібати його порвану накидку. Хлоя говорила спокійно, навіть, як Мії здалося, ніби дражнила співрозмовника. Вона не робила довгих пауз, але й говорила не надто швидко.

— Ти що, знаєш її?

— Ми схожі на грастій? — у відповідь чоловік заперечно похитав головою, а запитання товариша проігнорував. — Правильно, друже, не схожі. Ну то й ти кулаки прибережи для кого треба, а приїжджих не чіпай, з них нічого взяти. Добре?

— Я ди-би... — бородатий почав підбирати слова, намагаючись загладити провину. — Дідько, та просто вночі нічого не видно, якщо б я бачив, я, правда, навіть б з місця не рушив, ти ж сама розумієш, я б...

— Зупинімося. На тому, що приїжджих ображати не можна. Так ти мені казав, коли ми познайомились?

— Так, — упевнено відповів той. — Не можна. З них взяти нічого.

Хлоя засунула руки в кишені і вдячно кивнула. Вона дивилася на співрозмовника, той теж не міг відірвати погляду. Продовжувалося це недовго, щоб у решти не виникло запитань. Після цього дівчина скоса глянула на інших і ледь помітно кивнула їм головою.

— Га? — бородатий аж налякався.

Хлоя нахилилась уперед і щось йому прошепотіла на вухо. Той миттю збісився й з кулаками накинувся на свого товариша.

— Ох ти сволото! Тварюко! Не можна чіпати приїжджих, ти не зрозумів?! Тобі ж уже сказали, що ми помилилися! Не можна!

Бородатий звалив друга на землю і почалася бійка. Жінка кричала й просила припинити. Той, що впав, тільки захищався і не бив у відповідь. Крики і лайка привернули увагу інших.

— Не треба було так, — холодно підмітила Фріда.

— Треба було.

— Ні.

— Фрідо, давай ми просто підемо з цього цієї закінченої діри.

Усі мовчки погодились. Хлоя не поспішала і йшла, як звичайно, а Мія просто-таки відчувала, що Фріда готова вибухнути через це. На щастя, так продовжувалося недовго і незабаром вони вийшли з неблагонадійного району. Перехід був різким і варто було лише піднятися по довгій кам'яній вуличці, як вони опинилися на людній площі.

Справа була велика кількість омнібусів⁸, точно якась станція. Таких розкішних Мія ні разу не бачила в своєму районі — тут зовсім інший масштаб. Зліва ж знаходилося багато, по-справжньому красивих на вигляд, установ, де їжа коштувала, напевно, дорожче, ніж у Заужа. Люди сиділи в закладах за столиками, на верандах, красивих широких лавицях і навіть на обідку фонтана, що знаходився в центрі.

Життя тут кипіло навіть вночі, і це було ще однією великою відмінністю від району Заужа. Мії це подобалося. Люди навіть зараз кудись їдуть, сидять поруч зі своїми половинками, дивляться на фонтан, на вогники довкола нього і навіть не думають лягати спати. Звуки тут були негучними, але вони були, і в них відчувалася романтика нічного життя. Тривога не наростала, адже, здавалося, люди в такому місці просто не можуть образити, хоч на лавці засинай — ніхто тебе й пальцем не зачепить.

Але навіть вночі тут не стихали гучномовці. Їх було небагато і звучали вони не так голосно, але Мія готова була заприсягнутися, що якщо вже людина по той бік бажає мешканцям спокійно провести ніч, то чує ці слова одночасно кожен у Мейярфі. Виявилося, що це працює не так.

— Район неймовірний. Ви тут були коли-небудь?

— Так, — Фріда все шукала когось поглядом, але Хлоя з радістю підтримала розмову. — Це не зовсім район. Просто площа для розваг, котрих у Мейярфі є кілька десятків. А називаються вони коралами. Ти знаєш, що таке корал насправді?

— М-м-м... Такі штуки у воді? Не знаю, як...

— Так, штуки у воді! Правильно. А тут мало хто здогадується, що корал — це щось інше, ніж ці площі. Я дуже здивувалася, коли

---

⁸ Омнібус – вид транспорту, розповсюджений на материк. Це запряжений тваринами візок, що може вмістити від однієї людини до кількох десятків.

дізналася. І це якась нісенітниця, що багато хто не бачив у своєму житті океану, тому що у Мейярфі є до нього вихід. Дивні тут люди.

Всі троє зупинилися біля високої кам'яної стіни, неподалік від омнібусів. Хлоя тримала руки в кишенях і слухняно чекала, як і Мія. До вух усе тягнувся красивий чоловічий голос — захотілося послухати цю розмову.

— Ваша музика не те, щоб погана, — діалог, очевидно, йшов не з самого початку. — Просто шкода, що ви не при справах. Ви пам'ятаєте, що завжди можете вступити до лав грастій. Ви знаєте, та й ні для кого це не секрет, що платять там добре. З нашим грастійством не кожна армія порівнюється, тож зробіть його іще сильнішим! І справа честі, і жебракувати точно не будете.

— Пане Мендаксе, кожне ваше слово я ціную, повірте. Але я присягаюся, я вам чим завгодно присягаюся, що можу писати музику, яка сподобається людям. Їм сподобається!

— Музика... — м'який, наче велюр, голос звучав безневинно, ніби не хотів задіти співрозмовника. — Це добре. Але в нас музикантів вистачає. Просто музика зараз, як би це сказати, не зовсім потрібна. Ні людям, якщо чесно, ні вам. А не хочете стати караванником? Потрапите до інших міст і стільки всього побачите!

— Пане Мендаксе...

— Або зодчим! — голос звучав натхненно. — У вас такі талановиті руки, вони ж можуть створити справжню красу. Ось їм я повністю довіряю. Точно, вирішили! Архітектура — ваш шлях, мій любий. Знаєте, мене щойно ніби осяяло, ніяких жартів! Ось архітектура — саме те, що вам потрібно, будьте певні. Руки у вас, звичайно, чудесні. От дивлюся і бачу творця перед собою.

Мія відволіклася від діалогу на своїх супутниць.

— Хлоє, він не міг поїхати раніше?

— Не міг.

— Добре, — сказала Фріда і додала: — Вибач, що зірвалася.

У відповідь співрозмовниця тільки стримано розсміялася і задоволено мугикнула. Та не пройшло і хвилини, як на вільне місце перед ними підїхав омнібус.

— Предвічна, яке полегшення, — Фріда взяла Мію за руку і попрямувала до перевізника.

Транспорт виявився середнього розміру: в салоні могло поміститися близько шести людей, але при цьому він був високим — хоч на повен зріст ставай. Крізь відчинені дверцята вдалося розгледіти, що там є подушки, столик і невеликі полицки.

Перевізник з усіма привітався, сів на підніжку омнібуса і запалив папіросу. Між ним і Хлоєю зав'язався якийсь дивний і млявий

діалог. Вони перекидалися спокійними фразами, але були зосереджені виключно на димові від цигарки.

— Серйозна поїздка буде, так?

— Типу того. І не таке з вами проходили.

— Ех-х... Добре, що ви тут, Хлоє.

— Однозначно добре. Скоро повернемося в рідний край.

— Це так. У мене тут від спеки голова постійно свербить. Але вночі добре. Вночі я б тут, може, й жив.

— Може, й жили би, може, — вона задивилася в якусь точку і тривалий час навіть не кліпала. — Добре, що за графіком приїхали. Люблю вашу пунктуальність.

— Така робота, — флегматично відповів чоловік і пальцями зачесав волосся назад, щоб не спадало на обличчя. — Така робота.

Фріда теж долучилася до розмови, а Мія відійшла на кілька кроків і дивилася на запряжену тварину, яка пила з великої посудини. Цей звір був великим і волохатим, немов як, але без рогів і не дуже схожий на бика. Загривок і спина були бурими, а решта шерсті — біла, і лиш частина морди довкола очей і носа мала сіро-синій відтінок. Тварина ця називалася «койормі». Мія не раз бачила її за місяць життя у Мейярфі, але жодного разу не підходила так близько. Погляд істоти здавався дружелюбним і навіть величним, ніби вона належала якомусь правителю, а не звичайному перевізнику омнібусів. Рука акуратно лягла на його вушко, щоб погладити, і тварина здригнулася, наче проганяла набридливу комаху.

— Можна їхати.

Перевізник загорнув недопалок у шматок тканини, якого витягнув із кишені. Всі троє зайшли до салону, зачинили за собою двері і сіли. Хлоя сперлася ліктем об столик, спостерігаючи за іншими пасажирами. Фріда шукала щось у сумці, котра лежала з самого початку біля диванчика. Вона викладала на стіл різні продукти і напої. Фрукти, випічка, овочі, солодощі і кілька пляшок із рідиною.

— Ось, вибирай. Поки що перекуси, а вже коли приїдемо, то нагодуємо тебе нормальною їжею. Це, — уточнила Фріда, вказуючи на кожну з пляшок по черзі, — звичайна вода, метіар, ягідний сік.

— Вони смачні? Не вода, а метіар і сік. Воду я пила.

— А... Метіар, він — наче солодке молоко. Але має трохи гостріший післясмак. Ти колись пила молоко?

— Добре, — здалася Мія і втомлено посміхнулася, — гадаю, краще самій все скуштувати. Вибач.

— Обов'язково скуштуй, так. Він ще й корисний, тому що допомагає засвоїти їжу. Почни з нього.

Мія настільки сильно захотіла їсти, ніби справжнього голоду до цього не існувало, і тільки зараз він проявив усю свою силу. Не дивлячись на це, в голові засіла думка, що навіть у такій ситуації важливо зберегти самоконтроль. Яким би голод не був сильним зараз — не можна перетворюватися на тварину.

— А ви? Ви не будете їсти?

— Я не голодна. Хлоє, якщо хочеш, теж бери.

— Пас. Поїм вже удома.

Доки Мія їла, то кілька разів зиркала на Хлою — було в її звичках і поведінці щось витончене й красиве. Навіть на те, як вона сиділа, як торкалася свого обличчя, було просто приємно дивитися. Хлоя зовсім не була схожа на Фріду. Такого ж віку, близько тридцяти на вигляд, але за своєю природою зовсім інша. Це поєднання двох м'яких кольорів: персикового і рожевого. Ніякої серйозності в погляді, скоріше провокація, а посмішка — точно виклик кожному, хто на неї гляне. Розкутість і величність. Таких людей складно уявити зляканими або замкнутими. Вони, мабуть, зовсім не знають про такі поняття.

Закінчивши трапезу, Мія ще раз подякувала і подивилася на Мейярф через віконечко — та ж темрява. Вогники закладів, зірок і вуличних ліхтарів намагалися боротися з нею, але вона здавалася всеосяжною і непереможною. Того гіганта в небі, що дихав вогнем та пропалював в обідній час і шкіру, і асфальт, ніде не було видно. В цей час місто не згасало і не зникало, а просто ставало іншим. Складно було уявити, куди тепер йшли ці люди, нехай і не зливаючись із натовпом, нехай і не в такій кількості. Ймовірно, п'яні поверталися до тверезих, втомлені — до тих, хто відпочив, а сонні — до тих, хто вже спав. Як не гадай, але вранці все почнеться заново: звуки сотень різних розмов, що зливаються в незрозумілий клекіт, швидко втоплять цю тишу.

Відстань до міських воріт невмолимо скорочувалась, а тіло починало зрадницьки тремтіти. Передчуття давало знати, що вони ось-ось опиняться поруч. І не заспокоювала ні музика, що долинала з цілодобових закладів, ні м'які вогні ліхтариків. Вони мерехтіли надто далеко, щоб зігріти — тілу ставало все холодніше і холодніше. Мія з усіх сил намагалася приховати паніку: вона не відводила погляду від картини, що змінювалася за віконцем, і старалася думати про щось інше.

Знайомий голос повернув відчуття реальності, а це, у свою чергу, породило ще більший страх. Зараз він став ближчим,

набагато ближчим, ніж до цього часу. В ці секунди ризик здавався очевидним, а покарання за невдачу — неминучим.

— Отже, ми підїжджаємо до кордону. Міє, лягай на коліна Фріди і просто прикинься, що спиш. Якщо раптом будуть кликати — не озивайся. Твоя єдина задача — просто спати. Не складно, правда?

— А якщо вони раптом вирішать зайти досередини? Або побачать, що я прикидаюся? Або... або побачать мітку на руці? Що нам тоді робити? Вони можуть на нас напасти?

— Просто зроби так, як вона каже, — попросила супутниця, яка сиділа поруч, торкнувшись своїми пальцями пальців Мії. Фріда ніби знала, що потрібно робити, — їй не дали жодної команди. Поки Хлоя щось видивлялася через вікно, вона зняла свою накидку і поглядом показала на коліна.

— Лягай, не бійся.

Та швидко роззулася і лягла на бік, підтиснувши під себе ноги. Фріда вкрила її накидкою: від ніг до плечей. Мія зіщулилась ще більше — тіло тремтіло, і приховати цей факт виявилось не так просто.

Щойно очі закрилися, Мія відчула, як тепла долоня її захисниці торкнулася волосся. Лагідними й ніжними рухами вона торкалася голови, з кожним дотиком відкриваючи їй природу турботи. Це відчуття, що з'явилося абсолютно раптово, було незнайомим і навіть лякало. Ні разу за цей місяць Мія не прагнула відчути його, не уявляла його, коли лежала в ліжку або просто відпочивала. Вона не замислювалась над тим, що дотик людини може викликати відчуття спокою і навіть задоволення — на це не вистачало часу. Зараз же, коли практично незнайома людина торкалася її волосся, відчуття насолоди огортало думки й емоції, даючи ледь жевріючу надію побороти хвилювання, паніку й невідомість.

Омнібус зупинився. Наче музична скринька, що припинила грати. Мелодія, котра нагадувала про минуле і занурювала у свій маленький нестійкий світ майбутнього, затихла.

Хлоя вийшла назовні, залишивши двері відчиненими. Світ за межами темної пелени перед очима не існував — тільки звуки і запахи. Мія не могла розплющити свої очі, адже у страху вони були набагато більші.

Чоловічий голос зовні дивував упевненістю, жодного натяку на компроміс. Справжній охоронець закону, що вміє наказувати тоді, коли того вимагає статут. Мія миттєво зробила висновок, що людину з таким голосом складно обдурити — він любить те, що робить. Басистий і дзвінкий, але ворожий, такий, що лякає більше, ніж голос із гучномовця. Голос людини, яка могла би вчепитися в

шию порушника і стиснути щелепу так, щоб тріснули зуби, тільки б задушити.

Почало нудити. Паніка рухалася до свого zenіту. Фріда, очевидно, відчувала тремтіння, як і сама Мія. Вона не витримала — дихання почало звучати переривчасто. Психологічний тиск від одного тільки голосу втоптував весь її самоконтроль у землю.

«Він переможе. Це голос переможця».

Пальці переплелися. Рука Фріди стала несподіваним тепловим ударом в найлютіші морози. Гаряча долоня, котру не хотілося відпускати навіть на мить. Тремтіння ущухало, а холод поступово відступав. Руці стало набагато тепліше.

Вона спробувала подумати про те, чи є там, куди її везуть, ці м'які вогні і тиха музика. Чи так само сильно пече там сонце, як багато невільників у тих краях, наскільки це густонаселене місто і чи є там ці незрозумілі кольорові хмари над головою. Запитання здавалися потрібними і навіть важливими, але тільки не зараз. Зараз неможливо думати ні про що, крім страху.

Запахи Мейярфа відганяли сморід, породжений власним страхом. Бляклий аромат міста зараз відчувався як ніколи раніше. Стихія, що сформована з домішок алкоголю, випічки, овочів і застоюної води. Запах проганяв чужу дитину, не бажаючи їй зла, але відмовляючись стати для неї рідним. Він виштовхував за ворота, він одурманював вартового і востаннє нагадував про себе.

Почувся ще один мерзенний звук. Ще один голос вмілої людини, голос нещадний. Цей звучав підозріло спокійно. Люди з таким тембром можуть без особливих емоцій ставити запитання за запитанням, щоб розкрити всі таємниці. Він брав не норовом, а завзятістю і прискіпливістю. І варто лише співрозмовнику оступитися, грастія промовить: «Я знаю, що ви — порушники. Ви — вороги. Виходьте негайно». І після цього нікуди не втекти, адже доженуть, куди б не заховався.

Страшенно хотілося крикнути: «Я тут! Досить мене мучити, я не сплю!».

Жаль і відчай — все це потім. Але ця довга, розтягнута вдвічі більше, ніж дозволено, струна нарешті лопнула би. Мія привідкрила рота, поки що тільки для того, щоб тихо-тихо схлипнути.

Одне-єдине відчуття дозволяло не зламатися. Фріда залишалася поруч. Знову торкалася голови, знову проводила долонею по волоссю. Пальці її правої руки досі спліталися з пальцями Мії, ніби запаяний ланцюг. Пальці лівої були м'якими і ледь торкалися, наче пір'їнки.

Мія підтиснула губи, і весь залишок сил, цю безглузду сміховинну жменьку емоцій, направила на те, щоб не заплакати. Вона все ще чула шиплячий голос змії зовні, відчувала запах чужого міста, тремтіла від думки про наслідки, але не готова була програти. Поки долоня гладила її по волоссю, поки її пальці спліталися з пальцями Фріди.

Секунда. Ще одна секунда. Колискова з дотиків відлякала самозаймання, котре здавалося просто неминучим.

Двері зачинилися. Хлоя повернулася в омнібус, влаштувалася, закинувши ногу на ногу, і потягнулася. Транспорт ожив і поїхав уперед, проїжджаючи повз відчинені ворота. Кілька хвилин, і вони залишилися позаду — тепер за право проїхати крізь них мав поборотися ще хтось. Мія лежала з розплющеними очима, але майже не рухалась. Хлоя дивилася на Фріду і посміхалася якимось гордовито. Погляду Фріди Мія не бачила, але здогадувалася, що зараз він недобррозичливий і суворий. На якийсь час виникла дуже напружена і ріжуча тиша.

— Зараз мені хочеться просто піднятися і вліпити тобі ляпаса. Хоча це й не схоже на мене.

— Усе ж пройшло добре. Охолонь.

— Якщо є аромат, навіщо так... — Фріда була зла і розгублена. — Навіщо ця необачність? Це нерозумно. Це неправильно. Ти наражаєш на небезпеку і нас, а не тільки себе.

Хлоя на певний час посерйознішала і від її самовдоволення не залишилося і сліду.

— Я даю тобі слово, що ситуація була повністю під контролем і я б не дала їй вийти з-під нього. Ні разу, ні разу не було навіть думки, що ось-ось піде щось не так. Справді. Але якщо це дійсно було надто легковажно, то вибач мені. Така в мене дурна голова...

Хлоя прикрила руку подруги долонями і погладила її. Фріда не відповіла, але кивнула, ніби хотіла переконати себе, що все добре.

Знадобився час, щоб напруга і неприємна атмосфера розвіялись. Обидві дівчини звернули увагу на Мію. Точно не без зусиль, вона підвелася і сіла, а потім, відхиливши шторку, подивилася у вікно.

Обриси знайомого міста віддалялися, а довкола буяла природа. Стіни міста, побудованого людьми, ставали все меншими. Запахи, голоси, вузькі вулички і, здавалосьь, навіть яскрава зірка, яка світитиме на світанку, — все залишалось там.

— Будь ласка, — вона не відводила порожнього погляду від стін Мейярфа, — Фрідо, дозволь мені поспати на твоїх колінах ще трішки. Сил зовсім не залишилося.

— Хоч усю ніч. Уявляю, наскільки тобі зараз потрібен відпочинок.

Мія дивилася ще кілька секунд на місто, в якому вмістився цілий місяць життя. Потім закрила очі і посунулася назад, мало не впавши на коліна супутниці. Мегаполіс вицвів із пам'яті, ніби світило над головою зіграло з ним злий жарт.

Сонячне світло. Де б вони зараз не їхали, а тут воно було інше: м'яке і боязке чи що. Під таке підкладаєш руку і не виникає думки, що воно обпече.

Проснутися вийшло уже без відчуття панічного страху. Не треба було більше боятися відпустити руку, сахатися від будь-чого і намагатися себе заспокоїти. Мія піднялася і тихо потягнулася — інші ще спали. Фріда — так само, сидячи, ніби за ніч навіть не змінила положення, а Хлоя лежала навпроти, закинувши босі ноги на невеликий диван і прикривши очі зап'ястям.

За вікном — краса. Це зелена стихія, в якій проступав м'який, навіть повітряний жовтий колір. Рослин тут — все одно, що піску у Мейярфі — їх було всюди багато. Біля струмочків, будиночків, що іноді траплялися, запряжених тварин і просто біля дороги, по якій вони їхали. Вітер тут дмухав не сильно, але протяжно, тому листя могло шелестіти і з десятків секунд, і навіть довше. Ніхто не поспішав: люди нікуди не бігли, койормі спокійно йшли по стежках, листочки кружляли і безшумно падали на землю, а небо пливло так, що погляду не відірвати, настільки воно заворожувало.

Нічого конкретного, що могло б привернути увагу, але Мія дивилася і спокій буквально її огортав.

— Стеокс.

Фріда дивилася у віконце і сонно посміхалася.

— Так називається це місто. Хоча мені здається, це слово жах як не підходить, — вона позіхнула у долоню і випрямилась. — Добрий ранок.

— І тобі. У мене, це... взагалі слів не вистачає, щоб висловити думки. Такі яскраві речі зовсім недалеко від пустелі, я й подумати не могла. Ви що, виходить, десь посеред цієї краси живете? Навіщо взагалі їхати до Мейярфа, коли є ось таке прямо тут?

— Ми живемо не так далеко звідси. На півдні Стеокса. Не всі ж їздять до Мейярфа, щоб помилуватися пейзажами. Іноді це просто справи.

— Не всі, так.

Фріда спробувала прогнати сон, легенько поплескавши себе по щоках. Доки вона оговтувалася, хотілося ще трохи подивитися: на озера, щоб запам'ятати як смішно по них плавають птаці з жовтими носами, на гойдалки під широкою гілкою дерева і дітей, які на них каталися, на пухнасту жовто-чорну грудку із крильцями, що мало не залетіла всередину омнібуса. На дивовижні дрібниці, яким ліку не було — на все це хотілося дивитися годинами і все одно було б мало.

— Міє, на секунду тебе відволічу, — обличчя Фріди теж було таким, на яке приємно дивитися. — Хочу поговорити з тобою. Тільки не лякайся. Чомусь ця фраза зазвичай усіх лякає.

— Я зараз дуже далеко від того, щоб чогось лякатися. Все гарно, не хвилюйся.

— Чудово. Добре, — Фріді знадобилося кілька секунд перед тим, як продовжити. — Знаєш, що вночі, що зараз думаю про те, чим ти зі мною поділилася. Я про твою розповідь з діжкою крові.

— А-а-а... Ага.

— Я можу собі це уявити. І дружній голос у твоїй голові, і як з крові з'являється людина. Я вірю, що ця історія справжня. Але ти впевнена, що це сталося десь місяць тому?

— Можливо, навіть раніше. Десь на тиждень. Але точно не пізніше, тому що потім я рахувала дні.

— Тобі слово «Скрегіт» знайоме? Як подія, а не звичайне слово.

— Як подія — ні.

— Значить ми щось пропускаємо, бо в мене не сходиться. Поясню. Пам'ятаєш, я казала, що бачу мерехтіння поруч із тобою?

— Пам'ятаю, — кивнула Мія, і на секунду їй стало зле від того, що тепер ніякого мерехтіння нема.

— Ось. Вісім років тому відбулася одна дуже масштабна подія, котра вплинула на кожного, хто... — Фріда підбирала потрібне слово, але в результаті тільки заперечно похитала головою. — Ні, не так. Я спробую спрощувати. Подія вплинула на весь Віоландо як такий, без перебільшення. На кожен живу істоту. І тоді я навчилася бачити це мерехтіння в людях. Але світитися можуть тільки ті, кого зачепив «Скрегіт». Тільки вони і більше ніхто — в цьому я впевнена. Розумієш, про що я?

Перед тим як відповісти, розум з усіх сил намагався знайти логічну відповідь, яку не змогла вловити Фріда. Здавалося, десь є

лазівка, але як не крути, а слова співрозмовниці повністю суперечили всьому тому, що навів голос із жовтими очима.

— Так. Але, Фрідо, я тебе не обманювала.

— Ні-ні, — зразу заспокоїла та, — я не про це! Зовсім не про це. Я просто ділюся і хочу, щоб із часом ми разом знайшли відповідь. Я вірю, але й ти повір у мою історію.

— Добре, — від серця відлягло. — Я тобі цілком вірю. Може тоді голос дуже правдоподібно жартує наді мною і ніякої діжки з кров'ю не було? Я, за всіма законами логіки, повинна була жити як мінімум вісім років тому.

— Як мінімум, але ти виглядаєш набагато старшою. Може, ти й справді прожила від свого народження близько двадцяти або... Стільки, загалом, на скільки виглядаєш. Може, ти з'явилася і після Скреготу, але тоді я ніяк не зрозумію, звідки в тебе амарантин. Мерехтіння поруч, — пояснила та, — називається амарантином. Але ми спробуємо дізнатися, як було насправді. Можливо, потрібен час.

— А що за Скрегіт такий? Це через нього ти бачиш біля людей мерехтіння?

— Так. Можу розповісти. Хоча це так дивно — розповідати комусь про те, що має знати взагалі кожна жива душа. Принаймні мені завжди так здавалося.

Фріда замислилась, а Мія влаштувалася зручніше, взявши зі столу першу-ліпшу булочку.

— Знаєш, є речі, що відбуваються раптово і наперекір всім законам, котрі мають працювати. Так і зі Скреготом. Одного дня, вісім років тому, з неба почав падати дощ, а...

— Чого? — перебила сонна Хлоя, не змінюючи положення і навіть не прибравши руки з обличчя. — А про небо ти не розкажеш? З нього ж усе почалося.

— Добрий ранок, — промовила Мія і у відповідь їй тільки помахали вільною рукою.

— Ну так, просто я трохи забігла наперед. Що ж, добре. Все й справді почалося з неба. Воно змінювалося дуже незвичайним способом, тому що припинило бути схожим на те, до якого ми звикли. І в один момент ринув дощ. Дивовижний дощ! Він не відчувався фізично, але...

Хлоя відчайдушно видихнула і дуже різко сіла. Вона важким поглядом подивилася на Фріду і склала долоні разом.

— Ну, правда, так собі виходить.

— Спробуй, — та була точно незгідна, — якщо думаєш, що зможеш краще. Мені не принципово.

Хлоя задоволено посміхнулася, вдячно кивнула і неголосно хлопнула долонями по столу. Її слова звучали жвавіше і палкіше. Кожну фразу вона вимовляла так, ніби якесь сказання описувала.

— Міє, диво моє, а тепер уяви, що ти живеш собі звичайним життям. Нікого не чіпаєш, дивишся на сонечко, небо, усе, як завжди. І в один день ти піднімаєш голову, а там твоє улюблене небо затягується якоюсь мильною бульбашкою. Вона починає скреготати так, ніби перетворилася в шліфувальну шкірку і кожен її шматочок трется об каменюку. Нестерпний скрегіт. До неподобства страшне видовище. І все це не тільки там, де ти, ні. Воно по всьому світу. Абсолютно по всьому світу, Міє. В найвіддаленішому кутку планети від тебе — навіть там небо вкривається якоюсь гидотою, але чим саме, не знаєш ні ти, ні хтось інший. Небо переливається, мерехтить і колихається, як павутина. Може, це плівка, може, бульбашка, а можливо, якась олія. Думай, що хочеш. Уявила?

— Уявила.

— І тут, коли небо повністю затягнулося, скрегіт припиняється і починається дощ. Він ллє, ллє і не дає навіть шансу заховатися. Дощ проходить крізь будь-який дах та одяг. Будь-які ковдри і навіть найтовстіші шари металу. Він про-хо-дить крізь усе, — вона промовила слова по складах, щоб підкреслити їх. — Крізь усе неживе, потрапляючи на твою шкіру. У тебе немає часу на роздуми. Ти просто бачиш, як краплі розбиваються, але геть не відчуваєш їх. У них немає ваги, і ти помічаєш, що вони і на воду не схожі. Ти бачиш це, але ще сильніше злякатися не встигаєш, тому що засинаєш. Ти засинаєш.

Мія навіть заплющила очі, щоб уявити все яскравіше. Хлоя так солодко вимовляла останні слова, що час почав тягнутися трохи повільніше.

— Як і кожен у світі. Все перетворюється в один великий сон для Віоландо, де очі всього людства виявились заплющеними. І починається справжній «Скрегіт». Небо починає кипіти. Кипіти по-справжньому. Угорі — тисячі бульбашок, що разом із дощем падають вниз. Кожна з них — справжнісінька шарова блискавка. Вони спадають повільно, але дощ не дає втекти жодній людині. Усе лежить на своїх місцях. І коли блискавка торкається випадкової людини — вона перестає існувати. Сама перетворюється на купу бульбашок, що лопаються і розносяться по повітрю. Людина зникає. Одна, десять, сотня, тисячі, десятки тисяч, Міє. Життя великої кількості людей обриваються майже одночасно. Кожній бульбашці — своя людина.

Тіло не рухалося, адже свідомість була там, в уяві. Мія лежала в якомусь маленькому будиночку, беззахисна, як і всі інші. До неї блискавка не дісталася, але стало шкода вигаданої людини, котра спала в сусідньому домі. Шкода через те, що від таких негод ніяк не врятуєшся. Народився, навчився ходити, десятки років прожив й увібрав стільки досвіду, когось чогось навчив, а одного невдалого дня ліг відпочити на своєму ліжку і навіть відскочити від злощасної блискавки не зміг.

— Але комусь пощастило більше, — заворожено продовжувала Хлоя. — У них потрапляла блискавка і... трагедії не ставалося. Напевно, вона залишалася всередині, а може, й проходила наскрізь, залишаючи частину себе. У цих людей з'явився амарантин, і вони стали його носіями. Цього разу їм пощастило, і вони прокинулися разом з іншими. Кінець. Завіса. Аплодисментів не потрібно.

Мія розплющила очі і по тілу пробігли мурашки. Хлоя добре змінювала інтонацію і вміла підбирати потрібні слова, щоб все в уяві поставало саме по собі. Зараз вона виглядала дуже самовдоволено і посміхалася, зиркаючи то на Фріду, то на Мію.

— Нічого собі! Навіть слів немає. Ти дуже цікаво розповідаєш. Я все дуже яскраво уявляла.

— Дякую! Рада, що впоралася. А поки що я хочу ще трохи поспати. П'ять разів під час розповіді хотілося позіхнути, — вона лягла в уже звичну позу і показала розкриту долоню. — П'ять разів...

— Я би впоралася не гірше, — знизала плечима Фріда. — Але так і справді було, просто не так красиво.

— Виходить, для тебе світяться ті, на кого впали блискавки, але хто пережив Скрегіт, так?

— Саме так. Я бачу носіїв і сама є такою.

— А як ароман...

— Амарантин, — допомогла Фріда.

— Так, він. Як він впливає на людину? Це не просто мерехтіння біля людини, правильно?

— Ні, зовсім ні. Тут інше. Якщо дуже захотіти, амарантин допомагає...

— Втілювати, — коротко підказала Хлоя.

— Спи вже! Так, допомагає «втілювати» думки, назвемо це так.

— А які думки можна втілювати?

— Різні. Дуже різні, але про це я тобі розповім потім. Тема доволі об'ємна.

Мія відчувала, що хвилюється. Хотілося їй самій втілити якісь думки, раз уже амарантин був у ній. Може, голос у голові їй справді вирішив пожартувати і вигадав історію з кров'ю, хтозна для чого.

— А Хлоя — носій амарантину?

— Угу, — тихий голос навпроти звучав байдуже.

— Так, — Фріда глянула скося в сторону подруги. — Там, куди ми ідемо, майже всі носії.

— А на тварин падали краплі з блискавками? Існують тварини-носії?

— Вважається, що всі тварини теж засинали. Я... — Фріда підняла брови, не знаючи, що їй сказати. — Не думала про таке. Гадаю, ні. Гадаю, що для втілення амарантину потрібна свідомість. Це не так просто.

Запитання виникали самі по собі одне за іншим і їм було так багато, що точно половина з них вилітала з голови, поки звучали відповіді.

— Так-так, я розумію, про що ти. А як люди припинили увесь цей «Скрегіт», якщо спали?

— Він припинився самостійно. Приблизно через дев'ять годин після того, як почався. Блискавки і дощ закінчились, а люди прокинулись. Я навіть пам'ятаю, як на вулиці, де я жила, зібрався страшенний натовп, котрий ніколи до цього часу не збирався. І всі спостерігали як затягується дивне олійне небо. Як воно стає звичайним. І єдине, що залишилося після «Скреготу» дотепер...

— ... це вони? — підбадьорилася Мія і показала пальцем за вікно на одну з кольорових хмар. — Ось я теж думала, що вони якось виділяються з усього, що вони незвичні і не такі, як звичайні хмари! Я ж маю рацію, так?

Фріда виглянула у вікно і ніби отямилася. Вона дістала з невеликої сумки гребінець і почала розчісуватися.

— Так. Вони залишилися ще з того часу. Але чому вони не зникли і зовсім не рухаються — ніхто не знає. Про Скрегіт в цілому мало хто щось знає. Що за небо, що за дощ, що за блискавки... І чому так трапилось. Загалом, залишив він після себе багато відкритих запитань. Дуже цікаве явище.

— Так, саме «явище», ага. Це клятий катаклізм, агов, — обурилася Хлоя, прибравши з обличчя руку.

— А ти бурчи менше. І спи, бо скоро приїдемо.

— Я вже перехотіла спати. А ось говорити про такі речі треба як є. Це катастрофа для всього Віоландо, Мія, а не «цікавий випадок». Не слухай її, — Хлоя знову сіла, однією рукою причесала волосся набік і продовжила говорити з іще більшим натиском, ніж до цього,

іноді стукаючи пальцем по столі. — Вся ця історія звучить, як дурниця, в цьому й полягає основна трагедія, хай йому грець. Її неможливо передати нащадкам, тому що ще десять років не минуло, а вона виглядає, як легенда для кожного, хто особисто не пережив всю ту нісенітницю. І це бісить! «Скрегіт» настільки ламає здоровий глузд, що авторам мемуарів залишається тільки приписувати після кожного абзацу: «Все так і було, присягаюся вам!». Ви б уже через пів століття не повірили в цю ахінею, якщо б вам її написала незнайома людина. А якщо б повірили, то я б не повірила. І мала б рацію.

Вона хотіла ще щось додати, але наостанок тільки стукнула вказівним пальцем по столі. Ці її слова, хоч і сказані не підвищеним тоном, — далеко не дитяча наївність і жарти, нехай і обурення не було направлене на когось із співрозмовників.

— Хлоє, легше.

— А що такого? Легше не буває.

— Так. Не буває.

Фріда відклала гребінець і витримала невелику паузу. Очевидно, їй щось не сподобалося, раз вона навіть насупилася. Незабаром вона заговорила своїм розміреним голосом:

— Знаєш, я спершу подумала, що ти цікавишся цими хмарами з наукової точки зору, але коли ти сказала, що уявлення не маєш, звідки вони взялися, я страшенно здивувалася. Значить при «Скреготі» тебе могло ще не існувати, але ці хмари все одно здаються тобі незвичайними. Це цікаво, — вона ще раз виглянула у вікно і зойкнула. — Пост. Вже скоро будемо вдома.

Проїхавши ще трохи, вони зупинилися. Місцевий пост нічим не був схожий на той, що у Мейярфі: черга туди була максимум із двох-трьох омнібусів, а біля воріт стояли старший чоловік та жінка у віці, і на тому все. Ніяких тобі грастій зі зброєю. До дверей підійшов вусатий юнак у капелюсі й акуратно, навіть ввічливо, постукав у дверцята.

— Все гаразд, наша людина, — Фріда дістала якісь папери з кишені флайо і вийшла. Обоє привіталися і рушили до перевізника. Співрозмовниця, яка залишилася, сиділа, впершись лобом у стіл, і було незрозуміло чи вона спить, чи ні.

— Хлоє, — хотілося говорити якомога тихіше, щоб випадково не здатися набридливою.

— М-м? — та підняла голову і не виглядала сонною чи роздратованою.

— Е-е-е... Фріда розказувала мені про одну людину, котра живе в її домі. І котра знає про ті дивні хмари більше, ніж будь-хто. Вона мала на увазі тебе, так?

— Що? Ні, Предвічна вбережи. Звісно, що ні. Я не дослідник, а дипломат. Мені, розумієш, цікаві більш насущні питання. Вона говорила про Ская. Ти з ним познайомишся. Він легкий тип у всіх значеннях цього слова. Так що все у повному порядку. Абсолютно. В самому повному з усіх порядків.

— Добре, я чекатиму цього. А хто ще з вами живе в домі? Чи ви втрюх?

Хлоя підняла брови і натягнуто посміхнулася, щоб передати всю незручність ситуації. Її, судячи з усього, збентежило саме запитання.

— Так-к-к... Фріда, звичайно, дивовижна. Не розповіла про те, «куди і до кого» нічого. Нічого, так?

— Просто ми розмовляли про інше. Зовсім.

— Ми живемо в замку, а не домі. Замок — це наш дім, але головне не уявляй його, як ось ці дрібні хатинки, повз які ми проїжджаємо.

Мія кілька разів кліпнула так, ніби ця інформація зовсім не була пов'язана з будь-якими можливими варіантами. Потім відхилила шторку і трохи висунулась з віконця — нічого схожого на замок видно не було. Тільки невеличка площа, що ледь прокидалася. А неподалік стояли кілька будиночків. Нічого масштабного й дивного: невеликий ставок посередині, кілька закладів і кілька будинків поруч — ось і вся площа. неподалік виднілася ще одна, тільки трохи менша.

— Прямо замок-замок?

— Так, уявляй собі замок-замок, але не перефантазуй, а то навігадуєш собі, а потім побачиш і розчаруєшся. Середній такий солідний замок. Добре?

— Добре...

— А живемо ми не втрюх, — Хлоя взялася рахувати, але збилася і покинула цю справу. — Правда, не до точних цифр зараз. Двадцять чи близько двадцяти. Це так, загальна інформація, щоб згладити кутки. А то очікувати, що в будинку дві-три людини, а побачити щось зовсім інше — навіть я б, напевно, розгубилася.

— Дякую. Це й справді добре, що уточнила. Тепер уявляю замок і багато людей.

Хотілося ще щось запитати, але це було б надто нечемно. Було незрозуміло, чи можна про таке запитувати, чи це щось таке особисте, чим навіть не з кожним другом прийнято ділитися. Мія

підтиснула губи, але співрозмовниця якось вловила те, що було у неї на думці.

— Запитуй, не бійся. Мені з тобою легко говорити, тому з задоволенням відповім.

— Хлоє, а ось як ти... Ну, ти ж носій, так? Я, це... маю на увазі... Ось ти, як носій...

— Який у мене аромат, так?

— А... аромат?

— Те, як я втілюю свій амарантин, називається «ароматом». Це тебе цікавить?

— Ну... Так. Це.

— Я знала, — дівчина закінчила речення з азартом. Вона виглядала впевнено, ніби її запитали про найсильнішу сторону. Взявши з полицки олівець, Хлоя заховала його між долонями, потім загорнула нижню його частину в маленький шматочок тканини і простягнула співрозмовниці.

— Я вмю перетворювати речі на їжу. Це, наприклад, тепер неймовірно смачний бісквіт, а не олівець. Тому тримай обережно і спробуй відкусити невеличкий шматок. Нічого смачнішого ти точно ще не куштувала.

Мія обережно взяла презент. Спершу вона насупилася, сумніваючись у тому, в чому запевнила її Хлоя. Але ні, олівець справді став іншим. Придивившись, стало зрозуміло, що грифель тепер був нічим іншим, як шоколадною начинкою, а олівець — м'яким бісквітом, що ось-ось розкришиться. Вперше з учорашнього вечора з'явилося відчуття голоду — бачити перед собою таку смакоту і навіть не надкусити... Неможливо встояти.

Щойно Мія піднесла бісквіт до рота, як хтось упевненим рухом забрав смаколика з її рук і зламав навпіл.

— Це неправильно, — з докором сказала Фріда, суворо глянувши на Хлою.

— Новий же олівець.

— Це неправильно. Ти ганьбиш нас, — відрізала та, взяла якийсь ключ із полиці і знову рушила до перевізника.

— Вічно вона бурчить, коли немає чого, — пробурмотала Хлоя, а потім уже звичайним голосом додала: — Мій справжній аромат — вплив на сприйняття людини. Вибач, якщо образила цією витівкою.

— Тобто ніякого бісквіта не було?!

Хлоя посміхнулася, ніби запитання і той здивований тон, яким його поставили, трохи підняли їй настрій. Мія ж потребувала відповіді — вона цілком відчувала, що її ошукали. Але це відчуття

обману викликало захват, а не образу. Міраж здався таким справжнім, що аж дух перехоплювало.

— Бісквіта немає, але олівець був справжнім.

— Ось як це виглядає на практиці... Я розуміла, що ви не жартуєте, але щоб таке!

Хлоу, судячи з усього, тішив тон із нотками захоплення. Вона стонула плечима, мовляв, нічого такого, навіть захотіла щось сказати, але до омнібусу зайшла Фріда і зачинила за собою двері. Атмосфера одразу змінилася.

По дорозі Мія не припиняла ставити запитання, все більше заглиблюючись у деталі. Запитань не ставало менше — на місці старих з'являлися нові. Але наскільки солодким виявилось відчуття того, що на запитання, які зберігалися у думках увесь місяць, поступово знаходяться відповіді. Картина цього світу набувала контурів, поки що ледь помітних, але вони позбавляли порожній листок його набридлої білизни.

Омнібус заїхав на пагорб, і Мія побачила обриси не найбільшого, але справді великого замку, що стояв просто посеред луків. Особливо чітку форму мали вежі: невеликі, але дуже різні. Виднілися і високі, і низькі, і з гострими кінцями, і плоскі зверху — яких тільки не було. З такої відстані важко роздивитися все й одразу. Очевидним було одне — він дуже виділявся на фоні низеньких будівель, що зустрічалися до цього часу.

Коли вони наближались, Мія розглядала замок. Хотілося трохи відпочити від розмов — це все ще встигнеться.

Омнібус не з'їхав з дороги й зупинився за десницю⁹ від будівлі. Дівчата вийшли, попрощалися з перевізником, і той поїхав кудись далі по широкій стежці. Всі троє йшли повільно, ступаючи по низькій мокрій траві.

— Хлоє, я хочу поговорити з Мією наодинці, ти не проти?

Дівчина не зупинилася. В напівоберті вона показала якийсь невідомий Мії жест пальцями обидвох рук, посміхнулася, а потім розвернулася у бік замку і прискорила хід.

Мія і Фріда залишились удвох. Обидві дивилися догори: чи то на вежі, чи то у небо. Цілком ймовірно, що їхні погляди були направлені на одну й ту ж точку. Фріда тримала руки за спиною і виглядала вперше за весь час їхнього знайомства мрійливою. Мія заговорила першою, і це здивувало навіть її саму.

— І... Все одно ніби якась дірка в думках. Я поставила купу маленьких запитань, але найважливіше з них не сформулювала.

---

⁹ Десниця — одиниця виміру довжини в Еміронії. Еквівалентна 130 метрам.

— Навіщо я тебе привезла? — співрозмовниця посміхнулася.

— Якщо хочеш, то так. Я хочу зрозуміти головний мотив усього.

— Для мене — стати ближчими. Це навіть мотивом не можна назвати. Скоріше — просто надія на краще, — Фріда точно дивилася на вежі. Дивилася з любов'ю, ніби на живу людину, котру любила й обожнювала. — Колись ми побудували цей дім і назвали його Ортóрус. Але неправильно казати, що це просто назва замку. Для мене це швидше поняття, ніж номінальне ім'я. Переді мною — Ортóрус. Але і я сама — Ортóрус. Кожна жива людина всередині — теж. Моя ціль — щоб і ти ним стала.

— Тоді моя мета така ж сама? Стати його частиною?

Фріда, здавалося, розмовляла в першу чергу з замком, а діалог із Мією був другорядним. Вона дивилася на свій дім, наче спостерігала за невидимим вогником, що ось-ось вислизне.

— Я б стала твоїм найгіршим ворогом, якщо би сказала, яка в тебе ціль. Тому що усвідомити її може тільки людина, котру звать Мія. Поки що не думай про складне, будь ласка. Живи, спілкуйся з людьми, знайди свою пристрасть і не припиняй рухатися вперед. Ти швидко збожеволієш, якщо постійно думатимеш тільки про щось недосяжне і важливе.

Вона говорила без тієї впевненості, з якою вміла вимовляти слова. Голос навіть тремтів трохи, але Мія не могла зрозуміти чому. Зараз не було ніякої причини для цього — ні розмова, ні атмосфера до цього не змушували. Але промовляючи фразу за фразою, Фріда здавалася тут вразливішою, ніж там, у Мейярфі.

— Потрібні думки або придуть, або ні. І, можливо, одна й та ж фраза зараз і потім звучатиме для тебе зовсім по-різному. Якщо пощастить, то навіть не одна. Але поки що...

Фріда втомлено видихнула. Вона говорила заплутано, хоча щось у її словах притягувало. Мія чудово розуміла кожне слово окремо, але тільки вони зав'язувалися у вузлики, як сенс вислизав. Він залишався видимим, але не дуже, як марево. Хвилюватися не треба було ні про що — Фріда не намагалася донести кожне слово так, щоб його зрозуміли. Її посмішка і погляд, її голос і мова, і навіть те, як вона стояла — зараз перед Мією була зовсім не та людина, яку вона зустріла в столиці. Все довкола рясніло новизною, і тільки вона почувалася порожнім білим листком.

— Поки що постарайся жити і ти зрозумієш, як це прекрасно і водночас складно.

Глава 3. БАГАТОШАРОВИЙ ЗАМОК

Дивлячись на замок зблизька, виникало трепетне відчуття. Ця будівля була домом для багатьох людей, кожен із яких колись переступив її поріг уперше. Зараз це треба було зробити і Мії, та вона хвилювалася, бо бачила перед собою не просто замок, не велику будівлю, а цілу обитель. Пальці торкнулися чорного каменю — і замок в уяві дівчини наче ожив. Спершу з ним потрібно було познайомитися.

Без чіткої форми, десь надтріснутий, десь брудний, один блок підпирав іншого, такого ж неідеального. Каміння, торкаючись одні одних, колись стали тим, на що зараз не глянеш байдуже. А там, за кам'яним пластом, знаходиться щось таке, що дуже відрізняється від усього, що Мія звикла бачити.

Вона опустила руку, треба було заходити всередину. Великі сірі двері перед нею, здавалося, відчинялися дуже рідко. Нижче, просто в них, був трохи менший отвір, точно під зріст високої людини. Мія ще раз оглянула вежі і була вражена. Захоплення зараз брало верх і над сором'язливістю, і над хвилюванням. Вона, нарешті, опинилася всередині.

Це було таке місце, що мало рідний запах. Незнайомці або нечасті гості завжди його відчують, а ті, для кого стіни стали вже рідними, звикли і не помічали його. Тут, у холі, він був м'яким і злегка солодким, ніби недавно хтось випікав здобні булочки з крихтою і поливав їх медом. Якщо пощастить, Мія теж одного разу переступить поріг, і цей аромат вже не буде для неї новим.

У приміщенні справа, що знаходилося через арку, щось упало і звук був протяжним, ніби металева кришка все котиться по підлозі і ніяк не може зупинитися. Звідти ж почулася стишена розмова. Широкі розгалужені сходи, що були схожі на розрізане навпіл стебло, мовчали. Мовчав і довгий вузький коридор зліва, на стінах якого було багато ламп, котрі випромінювали не дуже яскраве світло.

Під ногами — візерунки, найрізноманітніші, але не дуже кольорові. Міцна тканина, назви якої Мія не знала, була прикрашена й вкривала собою майже весь простір холу. По такій красі ходити б босоніж, але оскільки Фріда не роззувалася, значить так тут було прийнято.

Парадні сходи звужувались до центру, а потім знову розширювалися, наче пісковий годинник. Поручні — сама витонченість, їх краще не чіпати, щоб не пошкодити. Такі крихкі на вигляд, вони нагадували дерево, розписане кришталем. По боках, на стінах холу, висіло багато світильників, більшість із яких не були запалені.

Фріда повела Мію за собою в бік приміщення, звідки долинали звуки. Чим ближче вони підходили, тим яскравішим і солодшим ставав запах. Вони пройшли під аркою й опинилися в невеличкій кімнатці з дерев'яним блискучим столом і розшитими довкола нього стільцями. Вікна навпроти арки пропускали сонячне проміння, що розділювало приміщення рівними блідими лініями. У віддаленому кутку лежала і дошка для нарізування, і овочі, але кухнею це місце не назвеш: у такому приміщенні, в першу чергу, прийнято відпочивати, а вже потім готувати щось.

На найближчому стільці сидів чоловік. Він глянув на дівчат, і деталі інтер'єру одразу втратили свою цінність. Незнайомець здавався спокійним на вигляд, охайним і в хорошій формі як для такого зрілого віку. В бороді та волоссі проступала сивина, чого не скажеш про вуса. Нігті у нього були довшими, ніж в інших чоловіків, котрих Мія зустрічала в Мейярфі. Всупереч побоюванням, незнайомець не наближався, а продовжував повільно протирати підсвічник.

— З приїздом. Ну і ну, — чоловік припідняв брови, але дуже здивованим його не можна було назвати.

Та не встигли йому відповісти, як єдині у приміщенні двері відчинилися. Спершу вийшла Хлоя з двома тарілками в руках, а слідом — дівчина, з якою вона розмовляла. Приміщення миттю наповнилось галасом.

— ... ну і, словом, я його послала. А чому я маю терпіти, правильно? Правильно. Він зробив свій вибір, а я зробила свій на користь бути щасливою і без нього. О-о, ось, до речі, вона. Я ж кажу схожа, га? — вона звернулася вже до Мії. — Це Мелісса, он Вілсон, я пропоную нормально поїсти після поїздки. Випічка і фрукти, звичайно, добре, але нормальна їжа — це нормальна їжа.

— Ага! — вигукнула світловолоса дівчина, ніби збиралася щось додати, але думку так і не продовжила.

Поки Фріда з Мією мили руки, перша тихенько повторила імена нових знайомих і чомусь уточнила хто є хто. Незабаром всі п'ятеро сиділи за столом, але Вілсон з Меліссою не їли. Розмову вела Хлоя, і всі, крім Мії, перемовлялися між собою про щось своє, абсолютно незрозуміле. Мія старалася не виглядати скутою, але зорового контакту уникала.

— До речі, до речі... Є невеличка проблема з таннавейром. Це так, гадаю, зовсім дрібниця, але Парадокс передав дуже великі і щирі вибачення.

— У якому це сенсі проблема? — Хлоя насупилася, але Мелісса абсолютно невимушено продовжила відповідати їй:

— Ну...

— Він його що, зламав?

— Що? Та ні, навряд чи зламав. Він не уточнював, що трапилось, тільки сказав, що чи то проблема, чи то перешкода... Просто з даху побачив, як ви їхали, і попросив передати щирі вибачення. Сам показуватися категорично не готовий. Але візьми і пробач йому, і, я впевнена, покажеться, — Мелісса говорила винувато, ніби це вона щось утнула. — Він це щиро, ти ж знаєш, що...

— Стоп. Зараз стоп. Значить проблема...

Хлоя якось злісно протягнула ці слова, відсунула тарілку і розправила комірець. Кілька секунд — і вона, здавалося, голками покрилася.

— Ні, ну от чому ти так?

Тільки та піднялася, Мелісса зробила те ж саме і заговорила швидше:

— Парадокс сказав, що якщо мститимеш, то втрадиш друга! Він збере речі в скатертину, повісить на палицю і піде мандрувати по світу, нікому непотрібний. Ти цього хочеш?

Судячи з вигляду, Хлою зараз могли розтопити мало які слова. Вона впевнено кивнула головою, сказала «так» і вийшла з приміщення, повністю ігноруючи слова співрозмовниці.

Мелісса притягувала простотою. Зелені очі, біляве волосся, зібране в хвіст, тихий сміх і хороша постава — ось те, за що

зачепилася увага Мії під час розмови. Такі люди, здавалося, не можуть утнути те, чого ти від них не чекаєш. Якщо вони ставлять запитання, навряд чи насправді знають відповідь. А коли сміються або не розуміють жартів, то навряд чи кривлять душею.

— Ну і що тепер робити?

Флегматичний чоловік набивав люльку тютюном і якимось вмудрився передати все поглядом. Йому не потрібно було знизати плечима, а тим більше говорити, щоб відповісти. Він просто подивився, і було зрозуміло, що не потрібно нічого робити. Просто сидіти і нічого не робити.

— Це дрібниці, — погодилась Фріда, але суть проблеми залишалась для Мії незрозумілою.

Вона поїла і замислилась. Стало цікаво, чим могла закінчитися проблема, що виникла, і як часто в замку відбуваються подібні випадки. Навіть у цьому маленькому інциденті було так багато сторін: винуватець події і той, хто йшов намилити йому шию, байдужий свідок, і людина, котра всім серцем співчувала винному. Захотілося навіть мати відношення до однієї з таких інтрижок. Бути об'єктом, нехай навіть винуватцем, тільки б не спостерігачем. Мія думала про те, скільки імен їй треба буде запам'ятати, як допустити мінімум помилок при спілкуванні і викликати в інших симпатію, а не відразу. Але не було ні якихось знань етики, ні схеми, якої достатньо дотримуватися, щоб все вийшло. Кожне нове знайомство виливалося і в радість, і в страх одночасно. Не вийшло навіть особисто представитися Вілсону з Меліссою, хоча всі розуміли, хто тут гість. І зараз, сидячи за одним столом із ними, слухаючи, як вони балакають між собою, було незручно раптом заявляти про себе і привертати увагу. Але саме через це хотілося ставати кращою. Навіть відповісти на нове запитання на секунду швидше — вже прогрес.

Зрештою вийшло трохи розговоритися з Меліссою про кулінарію, але розмовляли вони недовго. Після сніданку Фріда попросила піти з нею. Попрощавшись із новими знайомими, вона вирушила сходами на другий поверх.

— Мені ось що цікаво: а як у тебе зі сприйняттям оточуючого світу? Якщо все, що ти пам'ятаєш, — це місяць життя у Мейярфі і нічого більше, то як ти реагуєш на все, з чим стикалася в столиці? Адже за місяць багато не побачиш.

— Ну, е... — хотілося описати це відчуття якнайповніше. — Багато чого для мене, як... вперше. Незвично. Але це з якого боку глянути. Якщо подумати, то бачила і чула я набагато більше, ніж усе інше. Знаю, як виглядає дуже багато речей. Багато тварин і рослин знаю,

але в Мейярфі ніколи їх не бачила. І звуки теж. Птахи співали, коли ми їхали. Пам'ятаєш? Ось. Я чула звуки такої природи не вперше. Не вперше, хоча й не можу зрозуміти, коли саме.

— Але метіар, наприклад, тебе збентежив.

— Так, про нього я дізналася від тебе. І букви на вивісках, коли опинилася у Заужа, і багато чого з посуду, і незрозумілі хмари, і дивні флайо, і ще купа всього, — перерахувала Мія, повертаючи коридором. — Але з запахами, смаками і... ось коли торкаєшся чогось — з цим важче. Якщо вони нові, то я й справді наче вперше їх відкриваю. Не знаю чому так.

— Ти, звичайно, дивовижна, — сказала та і відчинила двері до кімнати. — Гарзд, думаю з часом ми розгадаємо твої загадки. А поки що заходь.

Якою ж простою була кімната Фріди. Здавалося, що навіть у її стилі. Нічого зайвого, тільки чистота, порядок і стриманість.

— Нічого собі, це гарно. Трохи порожньо, так, але, е-е... І не завалено купою речей. У тебе цікавий смак. Видно, що ти стежиш за цим місцем.

— Видно? Ні, ти мене зовсім не так зрозуміла. Це твоя кімната, не моя. Близько до сходів, мені здається — зручно. Але ти можеш вибрати іншу, просто вони всі майже однакові.

— Тобто це так, що... моя особиста, виходить?

— Вірно.

— Просто я думала, що потім. Не зразу. А ти даруєш мені...

Мія не договорила. Тільки повільно обійшла кімнату, зачарованим поглядом дивлячись на все, що траплялося на очі. Пальці торкалися всього, що викликало хоч якусь цікавість і до чого вона могла дотягнутися. Навіть кімнатний пил не заважав й одразу встиг стати в голові символом новизни. На столі стояла лампа, ліжко виглядало просто оксамитовим, а вікно над ним створювало затишок. Ванна кімната теж здивувала: технології тут не були знайомими, але здавалися цікавішими за все те, що доводилося бачити в столиці.

— Справа ж не в тому, одразу чи ні. Присядь поруч, будь ласка. Дещо розповім.

Мія влаштувалася поруч і припинила розглядати кімнату.

— Коли цей замок будувався, я думала, що тут будуть жити майже десятки, якщо не сотня людей, котрі володіють амарантином. У мене доволі трепетне відношення до носіїв, і я хотіла дати їм місце. Своє місце, гадаю, ти розумієш, про що я. Особливе. Шукала і навіть знаходила, але раз-по-раз розуміла, що

люди не підходять. Й амарантин є, і все, як я уявляла, а людина просто не підходить цьому місцю. Або воно не підходить їй.

Лише дешиця мрійливості у словах. Вона так само підбирала їх — відповідально й усвідомлено. Не так, щоб звучати лише красиво і зрозуміло, а щоб спробувати достукатися. Мія почувалася дуже вразливо перед нею, тому що слова долітали. Тому що насправді це був секрет. Фріда ніби розповідала свою сокровенну таємницю.

— Вийшло так, що всі важливі для мене люди прийшли сюди самі. Далеко не сотня, як я гадала, а навіть менше, ніж два десятки. Усе склалося саме так. Але ці люди стали для мене найдорожчими за все, що я уявляла до того, як з'явився цей замок. І я, якщо чесно, не хочу, щоб поріг цього місця переступало надто багато людей. Я давно нікого не шукаю. Вже ні. Зараз хочу бути з тими, хто колись прийшов сам. А ось із тобою... неймовірно захотілося спробувати ще раз. Привести людину, якій це місце могло б стати домом. Можливо, цього разу все й справді вийде вперше. Я сподіваюся на це. Ось так і... виходить усе.

Волосся не слухалося і постійно спадало на обличчя. Хотілося виглядати серйозною в момент такої розмови, а замість цього доводилося воювати з власними локонами.

— Тільки зараз у замку багатьох немає. У них теж справи у Мейярфі. Як і в нас із Хлоєю. Тому нам із нею незабаром треба буде поїхати назад. Але я хочу, щоб ти не боялася відкривати для себе це місце і людей, які тут живуть. Навіть без мене. Я тобі обіцяю, що поки ти тут, ніхто тобі не зробить боляче або щось погане. Ти можеш не знайти тут щось своє, але й ніхто нічого не забиратиме у тебе, що б це не було. Просто живи тут, добре? Просто живи так, як тобі хочеться жити.

— Добре.

Мія не вміла висловлювати почуття. Хотілося відповісти так само широко, як вона, але вийшла б якась дурниця. Недоречне слово або, чого доброго, імпульсивна дія.

— Дякую, Фрідо. Це «дякую» — воно справжнє.

Співрозмовниця кивнула, ніби це вона дякувала Мії. Тембр голосу трохи змінився і від цього розмова стала простою.

— Ось як я уявляю наш перший крок, слухай. Є людина, котра по духу нагадує тебе. Тут, у замку, я маю на увазі. Хочу вас познайомити.

— Звичайно. А ця людина, це... не Скай випадково?

— Не Скай. У нього поки що справи, але не в Мейярфі. Скоро ти з ним зустрінешся, не хвилюйся. Хмари нікуди не втечуть.

— Знаю, що не втечуть. Я розумію, так. Не завжди потрібно поспішати, вибач.

— Не завжди. Людину, з якою я хочу тебе познайомити, звать Естер. Ви чимось схожі, але ніяк не можу знайти потрібне слово. Справа не в цьому. Краще наяву побачити, тому ми можемо йти.

— Ага. Одну секунду.

Важко було втриматися й не оглянути кімнату ще раз. Не багато, але все довкола належало їй. Місце, з якого потрібно було зробити щось по-справжньому своє. Зараз можна було тільки дивитися і торкатися предметів, але навіть це приносило задоволення. Вона вже планувала, куди і що могла б поставити, де її майбутній квітці буде комфортно, а де ні. Крутилися думки і про найближчу ніч. Можна буде спокійно заснути, не боячись, що вранці її розбудить бридкий голос.

— «Мій дім», — звучало в голові знову і знову.

Спочатку вона зробила акцент на першому слові. Це була її маленька фортеця у великому замку. Захоче — закриє її на замок і нікого до себе не впустить. А речі лежатимуть саме там, де вона скаже.

Потім промовила те ж саме, але з наголосом на другому слові. *Дім*, а не нічліг. Відчувалося в цьому слові щось таке, чим хотілося пишатися і що хотілося захищати.

— Я б іще дивилася і дивилася, якщо чесно. Але поки що можна йти.

* * *

Вони піднялися на третій поверх і повернули в ліву частину замку. Там, серед коридору, була кімната з двома намальованими на дверях медузами — одна була замальована зеленим, але без чіткого контуру, інша, навпаки, мала тільки обриси. І п'яти секунд після стуку не пройшло, як двері відчинилися.

Фріда познайомила їх з Естер і розмова з нею відразу пішла легко: говорила в основному вона, але не було відчуття, що слова звучать тільки щоб не було незручної тиші. Незабаром Фріда пішла, але всередині так і не з'явилося хвилювання.

— Медузи — це символ удачі. Тому їх так багато тут, — пояснила Естер, коли побачила, що Мія розглядає кімнату. — Я їх на дверях намалювала про всяк випадок. Люблю різні знаки, обереги, символи і таке подібне. І сузір'я також, тому прикрасила ними стелю.

— Так багато всього, аж роздивитися все не встигаю. Це що виходить, що ти зі звичайної кімнати зробила таку красу?

— Так, давно вже, — її дружній тон спонукав до розмови. — Ти заходь до мене, якщо будуть запитання. Ну, або просто захочеш поговорити. Або порозпитувати. Та навіть просто так заходь.

Естер була першою серед усіх раніше знайомих Мії, з ким різниця у віці була не такою очевидною. Це Фріда чи Хлоя, які, напевно, старші, і тим більше не хтось на зразок Вілсона, різниця у віці з яким була помітна. Естер виглядала трохи старшою, але Мії одразу захотілося назвати її ровесницею.

Обличчя її було дружелюбним: чи то через негусті веснянки, чи то через те, що вона постійно примружувала очі і здавалося, що вона ледь посміхається. Вона не дивилася на Мію з байдужістю чи нудьгою — тільки вони розговорилися, як зелений колір райдужки наче спалахнув ще яскравіше від цікавості. Тому Естер постійно поправляла каштанове хвилясте волосся і то слухала, то з запалом розповідала.

На її флайо хотілося дивитись і дивитись: краса трав'янисто-жовтих квітів з візерунками де-не-де і строкатою облямівкою. В цьому образі відчувалася легкість і жіночність, яка пасуватиме далеко не кожній дівчині.

— Давай пройдемося, покажу тобі основні місця тут? Так, основи основ, — вони вийшли, а Естер продовжила: — Добре, що в тебе кімната на другому поверсі. Головне, що не на верхньому. Мені здається, що весь четвертий поверх продуває, та ще й як, жах просто! Тобі б там не сподобалося. Якось я заснула там, а потім захворіла, але було це пізно восени. Хоча я й влітку якось вмудрилася застудитись...

Вона іноді ставила запитання, але ті були простими: з ким Мія вже встигла познайомитися, чи жила в Стеоксі раніше і чи є в неї улюблена їжа. На щастя, ні слова про минуле — розповідь про голос у голові і дивне народження з крові навряд чи була б зараз доречна.

— А з ароматом як? От дивлюся на тебе й інтуїтивно здається... Ну, ти —споглядач, так?

— А, це... Напевно він. У мене в теорії просто є амарантин, так Фріда сказала. І поки що це все.

— І все? — вона замислилась, а потім охнула від радості. — Так це навіть ще цікавіше! Краще не придумаш. Ось, дивись.

Естер потягнула Мію за собою, і вони вийшли на веранду. Позаду замку була територія, де чого тільки не побачиш: і великі солом'яні ляльки, одні з яких упали, а інші стояли, і бруски з дерева, на

котрих лежали пляшки з камінням, і листки паперу з мішенню посередині.

— Тут зараз трохи не прибрано, так. Але взагалі тут ми тренуємось і розвиваємо свої аромати. Я що подумала? Хотіла запропонувати практикуватися разом, ну, як партнери, розумієш? А зараз у мене виникла ще краща ідея, — вона прокашлялась. — Я ж можу тебе навчити того, що знаю сама, правильно? Стій-стій, зразу краще не відповідати. Учитель з мене непоганий. У мене не було досвіду, але людина я відповідальна. І це не гординя, просто таке важливо знати. Підготую все так, що тобі сподобається. Га?

— Це дуже добре, — Мія відповіла зразу, як тільки співрозмовниця зробила невелику паузу. — Ну, що ти запропонувала. Я хочу навчитися, але не знала, чи варто з Фрідою в перший день, так би мовити... піднімати таку тему, ось. Я думала підібрати момент, щоб попросити, а тут ти сама запропонувала. Але мені потрібно зовсім-зовсім спочатку. Я поки що не дуже...

Варто було лише похитати головою, щоб Естер вловила все з пів слова.

— Ми поступо-о-во, крок за кроком, обіцяю. Так що не забивай собі голови, а вливайся в потік, — наставниця посміхнулася, і було в цій посмішці щось настільки доброзичливе, що цій людині хотілося розкритися ще більше. — Дякую. Для мене це більше, ніж просто спонтанна ідея. Тільки спершу приберу цей безлад. Терпіти не можу безладу, тим більше в місцях, які загальні.

— А я можу допомогти. Удвох ми з цими солом'яними чоловічками впораємося швидше. А ось... Ось те, що воно таке? Це частина замку чи чийсь дім?

Палець вказував на будівлю з матовим склом і трикутним дахом, що знаходилася приблизно за сто кроків від площадки. На фоні оточення будівля виділялася і навіть виглядала недоречно, але чомусь притягувала увагу.

— Оранжерея. Я там іноді буваю. Просто вона пов'язана з людиною, котра сама тобі її покаже, якщо буде нагода. Знаєш, тут у кожного є улюблене місце, так би мовити. Хоча в мене це, якщо подумати, і не місце. Скоріше деталь інтер'єру. Так, швидше вона. Зараз побачиш.

Естер взяла Мію за руку і прискорила крок. Повернувшись до середини коридору, вони опинилися перед невисокою аркою, яка була схожа на вхід у вертикальний цегляний тунель. В середині все освітлювалося більш тьмяним світлом, ніж у тих частинах замку, де їй довелося побувати. Спіральна металева стежка вела і вверх, і вниз. Було неважко здогадатися, навіщо потрібна ця прибудова.

— Не знаю чому, але я в захваті від гвинтових сходів. От є у них щось загадкове. Як вхід, але не на інші поверхи, а в невідомість.

— Ніби замість того, щоб спускатися по основній, яка у всіх, е... ну, на виду, ти схитрувала і пройшла тут, так?

— Так! Так-так, ось це відчуття, — вони зійшли на перший поверх і вийшли через таку ж невеличку арку. — Тут маленькі лампи, а не великі вогні, як скрізь. Місця не так багато, а сходи не такі громіздкі. Хоча я завжди жах як боюся з них упасти, чесне слово. А ось трапезна. Тут ми їмо.

Дівчата зайшли до приміщення, розташованого у лівій частині замку, але уважно розглянути його не вдалося. Мія з головою пірнула у розмову і тільки поверхнево оглянула це місце, запам'ятавши, що тут прийнято їсти, а неподалік знаходяться гвинтові сходи. Після цього вони пішли в бік центрального холу.

— Розумію! — цей страх здався їй спорідненим. — Там, де я раніше жила, теж були вузькі тоненькі сходи. А я жила на другому поверсі, але знаходився він високо. І ніяких огорож там не було. Тому один необережний крок — і точно впадеш. На смерть чи ні, не знаю, але страх... ну, він мені зрозумілий!

— Я взагалі висоти побоююсь. А разом із нею і переломів, і всього, що з цим пов'язане. І смерті в тому числі. Впасти головою вниз — це просто жах!

Вони піднялися на другий поверх і зупинились перед красивими дверима з плоскими ручками.

— Ну а хто смерті не боїться? Мене ось один мій друг запевняє, що йому при думці про смерть ні холодно, ні спекотно, але я йому не вірю. Він любить говорити несерйозно, навіть якщо мова на такі теми. Так, добре, не хочу про негативне. Дивися, тут, — вони зайшли всередину, — місце, якщо захочеш якось розслабитись. Зал відпочинку, загалом. Тільки, будь ласка, роззувайся на порозі, бо я надто часто останнім часом чищу килими.

Мія послухалась і босими ногами ступила на м'який килим. Перед нею постало велике приміщення розміром як справжній бальний зал. Стеля була високою, бо другий і третій поверхи були з'єднані. Тут рясніло все не дорожнечею, а вишуканістю і витонченістю. Десь у замку могло бути не прибрано, десь міг присісти пил, але в цьому місці, здавалося, усе подібне було просто неприпустимим.

Перше, що привернуло увагу — якась коробка-співак, на якій крутилося плоске чорне блюдечко з кольоровим центром. З коробки долинала музика, неголосна й спокійна, вона якраз пасувала цьому місцю.

У лівій частині приміщення стояли стелажі з книгами. Мія провела пальцем по обкладинці найгарнішої з них — справжня. Поруч у кутку стояли крісла з пледами на спинках і кілька пуфів під ноги.

— Ух ти! Чудове місце, мені воно подобається навіть більше ніж те внизу. Де малюнки на стільцях.

— Справді? Тут гарно, але знаєш, я сюди не так часто заходжу. Це зараз тут спокійно, а буває ще й як гамірно, так-так. Скажеш, що не віриш? Так і я би не повірила, але ти ще встигнеш переконатися. Внизу рідко хто ошивається, там навіть заснути можна і ніхто не розбудить. А тут може зібратися і дюжина людей, сама розумієш. А ще музика! Її часто вмикають голосніше дозволеного. Я казала-казала вмикати тихіше, але думаєш, мене хтось слухає?

Супутниця весь час розповідала про щось і майже не робила пауз. Здавалося, дай їй волю, вона заговориться так, що й не помітить, як її співрозмовник заснув або відійшов.

— ...тоді, якщо ти просто голодна, то можеш звернутися до Мелісси — вона відповідає за їжу. Але якщо хочеш, то можеш сама приготувати. Продуктів у нас вистачає. Їмо ми в трапезній, он там, де проходили, пам'ятаєш?

— Звичайно. За загальним столом, правильно?

— Ну, знаєш, зазвичай ми тільки обідаємо разом, але сама розумієш, ніхто не зобов'язує. Можеш взяти їжу і піти куди захочеться. Я взагалі...

Тільки Мія відчинила двері, щоб вийти, як побачила перед собою дівчину в бордовому флайо, яка виглядала переляканою і дихала так швидко, ніби пробігла не один поверх. Вона тільки краєм ока глянула на Мію.

— Естер, це що? Тебе Хлоя шукає по всьому замку, де ти ходиш?

— Ме-мене? — та аж стрепенулася. — Навіщо я їй?

— Сказала, що ти таннавейр зламала. Він тріснутий лежить, і всі роблять вигляд, що все в порядку. А про такі речі треба говорити взагалі-то. Так. На майбутнє.

— Я зламала? Як це я? Адже його Докс зламав! Я цей таннавейр в очі не бачила.

— От і ні. Вони поговорили і дійшли висновку, що винна ти. Тому мене попросили покликати тебе, — дівчина нервово видихнула і додала: — Швидше тільки, це ж важливе питання!

— П-п-п... Та я справді нічого не ламала!

Співрозмовниця взяла ініціативу в свої руки.

— Просто поясни їй, може, це непорозуміння. Я постою з нашою гостею прямо тут, зачекаю на тебе. Ну давай уже, біжи! Хлоя або навулиці, або десь у себе.

— Зачекай на мене, я скоро повернуся, — Естер попрямувала до сходів і наостанок додала: — Але я справді нічого не ламала! Це чиста правда!

Естер і на першій поверх не встигла спуститися, як нова знайома багатозначно подивилася на Мію і зачинила двері у зал відпочинку. Важке дихання та переляк умить кудись зникли, наче їх і не було.

Майже відразу після цього до спини торкнувся привид. Хтось, хто не мав тіні, не видавав ні звуку і вмів з'являтися просто нізвідки. Хлопець прошепотів жартівливе «бам» просто під вухо Мії, і вона аж підстрибнула.

— Тихо-тихо, сьогодні без убивств, — з посмішкою пообіцяв хлопець і показав порожні руки.

Зрештою її оточили дві стихії, яскраві й такі, що доповнювали одна одну. Хлопець був схожий на шматочок лайма й очевидно не міг встояти перед зеленим кольором, достатньо тільки подивитися на його одяг. Посміхався він скоріше жартівливо, ніж красиво, але в посмішці цієї харизми було більше, ніж у самій Мії. Дівчина ж здавалася уособленням нового елемента, створеного поєднанням бордового кольору, стійкого запаху цитрусів і яскравого макіяжу. Рукави її флайо були зав'язані на поясі, а поверх корсажу красувалося багато маленьких шкіряних ремінців. Костюми цих людей за яскравістю і фасоном дуже відрізнялися від усіх, які бачила Мія. На кого не глянь, ставало зрозуміло, що цим людям незнайомі скутість, тиша і посередність.

— Оце так, оце так. Здавалось би, звичайна зустріч, а цікавість, вона ж просто у повітрі витає, ну? Добре, що це я, навколо та навколо? Отже, мене звать Кейтлін. І більше того, — вона підняла палець догори, — тебе звать Мія. Я стояла за дверима і слухала.

— Ось. А в мене все простіше, я був прямо тут. Сидів, ховався, сподівався, що все пройде як треба. Я тебе, чесно скажу, ще з даху побачив, коли ви з Фрідою стояли. Спочатку думав, що ви мене розглядаєте, а виявилось, що замок.

Ця парочка якимось чином вмiла спілкуватися між собою лише через посмішку. Обоє, очевидно, на одній хвилі, але ніяк не розбереш, що там за думки у їхніх головах.

— Побий мене грім за такі одкровення, звичайно, але ось твоя поява — неочікуваний і дуже приємний сюрприз, — хлопець приклав долоню до серця. — Справді.

Не дивлячись на дружнє ставлення, всередині все одно вирував страх. Незрозуміло чому, адже поруч не було ні загроз, ні небезпеки. Справа була навіть не в співрозмовниках, а скоріше боязні здатися дивною і замкнутою. Таку легкість у розмові, з якою говорили вони, не відкопаєш на рівному місці, тому залишається бубоніти щось у відповідь, намагаючись здаватися трохи впевненою.

— Видихни, розслабся, не нервуйся. Серйозно, — попросила Кейтлін. — У нас просто давно ніхто не з'являвся ось так. Зазвичай ми виходимо в світ, а тут хтось із зовнішнього світу сам до нас прийшов. Тому й радіємо, як вміємо. У перший день ми ніколи нікого не вбиваємо. Тому можемо присісти, віддихатись, випити чаю, хочеш?

— Так-так. Словом, наша подруга знається на чаях, без жартів. Можемо просто сидіти і ненав'язливо попивати чайок, от і все. Буде не по собі — підеш. Але я впевнений, що буде навіть дуже по собі.

— А Естер? Вона зрозуміє, куди ми пішли?

— Та це тут! — Кейтлін показала на найвіддаленіший столик. — Мало того, Естер ще й приєднається до нас! Усе, вирішили. Оце просто класика знайомств, справді. Шик. Ти, Доксе, за Тесс іди, а ми поки що чашечки-горнятка там... словом, іди давай.

— Ага! — ще більше похвавішав хлопець. — Так, я, до речі, Докс. Це скорочення від слова «парадокс».

— Це щось на кшталт псевдоніму?

— Ні, це скорочення від слова «парадокс», кажу ж.

* * *

Зал відпочинку був красивішим, ніж здалося на перший погляд. Спочатку Мії запам'ятався тільки ящик-співак, але зараз він мовчав, щоб не заважати розмові.

А магія атмосфери ховалася в дрібницях: красивих диванах, різьблених меблях, мережаних серветках на столах і стільцях, що стояли поруч. Розлягтися, здавалося, можна просто на килимі — його довгий ворс був м'якішим за вату. Кожен стелаж зі своїми брязкальцями. Кожна велика рослина в горщику — все це надавало цілісності.

Зараз у залі відпочинку було четверо людей. Світловолоса висока дівчина, котру звали Тесс, була зовсім іншою, не такою, як Кейтлін і Докс. Поки всі троє спілкувалися, вона наливала чай, приносила якісь смаколики, а коли сідала, то залишалася в стороні.

Слухала з цікавістю, особливо коли говорила Мія, але сама і слова не промовила. Якщо інші двоє виглядали яскраво, а тим більше в парі, то Тесс асоціювалася з лагідністю і сором'язливістю.

— Предвічна, продовжуй, — попросила Кейтлін, відпиваючи чай.
— Мені справді цікаво!

— Так, ось. І... Потім Естер показала мені замок, і я саме натрапила на вас. Більше мені й нічого розповісти, якщо чесно.

Розмова йшла легко. Співрозмовники не прискіпувались до слів, коли вона затиналася і зволікала, і, здається, готові були чекати скільки буде потрібно, тільки б розмова продовжилась. Чай не тільки зігрівав усередині, але й мав приємний аромат. На невеликому столику, за яким вони сиділи вчотирьох, міг вміститися тільки чайник, маленька пляшечка з олією і кілька піал. Багато простору для подібної церемонії і не треба було.

— Що ж, — різко почав Парадокс, — у нас, звичайно, буде все набагато скучніше. Я, наприклад, люблю хорошу музику і добротне проведення часу. Люблю пекти великі запіканки самому собі і їсти їх. Пити чай ще люблю, а далі все не так однозначно. Решту речей можу спочатку не любити. А потім обожнювати — залежить від речей.

— А мені... — тільки почала Кейтлін, проте її друг затараторив що було сили.

— Леді револьвер, авантюристка у поганому сенсі цього слова і страшенна марнотратка. Часто переборщує з парфумами. І більше знати не обов'язково.

Кейтлін привідкрила рота, збираючись щось сказати, а потім, здається, передумала і просто звела плечима.

— Якщо коротко, то якимось так, ага. Точно так, як щойно описали, ні додати, ні відняти. Тепер ти, Тесс.

— Я? Я весільні церемонії люблю. Для мене це ціле мистецтво.

— Ні-ні, це не захоплення! — скрикнув Докс, очевидно, сподіваючись почути щось інше.

— Але ж марнотратство — це теж не захоплення. І те, що Кейтлін перегинає з парфумами. Чому тоді...

— Давай про головне! Свій головний козир, свою найсильнішу сторону. Квінтесенцію своєї крутості. Квінтесенцію, я ж правильно сказав? — перепитав хлопець так, наче на це запитання не треба було відповідати серйозно.

— Ти про чай?

Докс пирснув, потім піднявся, сперся руками на стіл і нахилився до Мії.

— Геній чайних справ. Справжня чайна покровителька. Може відрізнити будь-який сорт за запахом і смаком, ба, навіть за формою листків. А цих сортів є сила-силенна, хто-хто, а я точно бачив. Ця сором'язлива леді — насправді наш чайний талант, титан чайної думки і покровитель чайної матерії, — потім він повернув голову в сторону Тесс, якимось манірно кивнув і додав: — Ось так потрібно представлятися. Не дякуй.

— Ну-ну. Не люблю вдаватися до таких крайнощів. Ще трохи — і заспівав би оду. Але в одах тексти красиві. Оди я люблю.

— Але ж я не перебільшую! — Докс кинув погляд з дівчини на дівчину і сподівався, що хоч хтось схвально похитає головою. — Все так і є.

Ніхто не наважився взяти на себе роль сестри по розуму і стати на його бік. Хлопець простодушно махнув рукою на всіх і знову сів на стілець. Він не зажурився, навпаки, замість цього з-під лоба подивився на Мію і єхидно посміхнувся.

— Міє, до речі, до речі... Ось тобі маєш. З чим у тебе асоціюється чай, га? Так, якщо загалом.

Кейтлін одразу зрозуміла, куди хилить Докс, і азартно охнула, а Тесс навпаки — прикрила обличчя руками і трохи відвернулася.

— Може, потім? — тихо вискнула вона і тут же зойкнула, бо друг її ущипнув.

— Чай?

— Чай, так. Га? З чим, га? Чай.

— Ну, він розслабляє, сприяє приємній бесіді, чудово зігріває, коли холодно, і... Зачекайте, тут точно якийсь підступ у запитанні, правда?

Кейтлін прикрила свою посмішку долонею, а Докс був схожий на спекулянта, котрий із хитрим виразом обличчя пропонує жертві «чесну» угоду. Він нахилився вперед — і задні ніжки стільця відірвалися від підлоги. І погляд, і посмішка викликали побоювання, але що саме не так, Мія навіть уявити не могла.

— Ось цей майстер чайних справ, — не перериваючи зорового контакту, вказав він на одну з подруг, — створює різні варіанти цього прекрасного напою. Різні варіанти, сама розумієш: іноді пересічні, іноді не дуже. Виявляється, що деякі властивості чаю відкриваються при певних умовах. Наприклад, якщо додати до справжнього листя чаю якусь екзотику в потрібних пропорціях. Це все по секрету. Цілком таємно і не для чужих вух, ти ж розумієш?

Мія швидко кивнула, бажаючи почути продовження. Одразу після цього Докс дістав зі своєї кишені зовсім маленький пакетик і

демонстративно його показав. Всередині знаходились маленькі кубики чогось темно-зеленого.

— Паміалійяр. Більш відомий як «зоряне яблуко». Ним жителі північної частини нашого континенту в давнину присипляли воїнів, котрі були приречені на загибель. Цей фрукт у перетертому вигляді заколисував навіть тих, хто кричав від болю. І ось одна пташка нашепотіла, що якісь там ферменти чайного листка в декілька разів послаблюють цей ефект. У нас же ніхто не помирає, у нас все простіше. Я просто пропоную пограти в гру.

Хлопець поклав пакетик біля чайничка, провокуюче дивлячись на Мію. Думку Докса продовжила Кейтлін:

— Ми додамо яблучко до звичайного чаю, трішки зачекаємо і вип'ємо по піалі. А потім гратимемо в одну гру і чекати, кого першого схилить на сон. Якщо хтось уже не зможе стримуватись, то він іде до своєї кімнати і лягає спати, але з гри вибуває. Залишиться найстійкіший. І перш ніж ти тільки подумаєш про те, щоб відмовити нам, врахуй, що Тесс розповіла нам про сам сорт і потрібну пропорцію. Вона теж у грі, тому все чудово.

Тесс стримано посміхнулася і просто кивнула. Складно було зрозуміти, що саме ховається за цією посмішкою. Мія подивилася на всіх інших, а потім на пакетик з фруктом.

— А які наслідки?

— Що? Предвічна, та облиш ти, — Кейтлін закотила очі. — Наслідки? Приємна атмосферна розмова і дух суперництва — от тобі і всі наслідки. Це ж весело, ось і все. Ну, Тесс, скажи їй. Скажи!

— А що я? Кажу, ось. Справді, нічого поганого трапитися не може. Це незвичайна властивість фрукту, але точно не небезпечна.

Залишалося тільки довіритися і кивнути. Кейтлін і Докс одночасно викрикнули переможне «так» й одразу заметушилися.

— Тесс, роби, роби! Змішуй там усе, додавай і тому подібне. Але якщо щось буде незрозуміло, то запитуй, і я поясню.

Владика чаю дозволила собі подивитися на друга як на божевільного. Ніби він, котрий нічого не знає про мистецтво, якось хотів допомогти тій, яка все життя ним захоплюється.

* * *

— Ти знову не додавала туди олію? — з прикрістю запитав Докс, потім пригнувся і скривився.

— Ні. Я вже тисячу разів казала, що справжній чай не може бути солодким. Олія псує смак.

— Чай — не чай, якщо не солодкий. Ну що, леді револьвер, леді чай, леді Мія?

Всі тримали піалу перед собою і були готові от-от торкнутися її губами. Кейтлін повільно почала рахувати, і на рахунок «нуль» всі припали до країв чашок і випили все до дна.

Смак здався трішки терпкішим за звичайний. На виході аромат відрізнявся, але в цілому це був той самий хороший чай, що й перед цим. Маленькі шматочки яблука залишилися на дні — все ж їх не треба пити. Докс кривився від смаку, Кейтлін навпаки смакувала, а Тесс жувала щось.

— Гидота гидотою, яблуко псує справжній смак, — обурився хлопець.

— Скільки себе пам'ятаю, я займаюся чаями. Повір, яблуко на смак цього сорту майже не впливає. Навіть якщо ти гурман. Тільки на аромат, але не на смак.

— Бридко, я тобі кажу. Але блискавки на голову тому чаю. Слушайте правила гри, яку я придумав. Готові, га?

Парадокс навіть піднявся, щоб його всі слухали, але насправді все стало зрозуміло ще до того, як він договорив. Треба було просто додавати по декілька слів до початкової короткої фрази і не збитися, от і все. Усе почалося з фрази «Якщо би людям не треба було спати...». Слово переходило від гравця до гравця по колу, залишалось тільки стежити за наростаючим темпом і смисловою цілісністю речення. Проста фраза уже за кілька хвилин стала такою довгою, що успіх полягав у тому, щоб пригадати її, а не додати щось своє.

— Тесс, швидше, ти не можеш впоратися з темпом! — підмітив Докс, потім пробелькотів просто величезне речення і показав пальцем на Кейтлін — прийшла її черга.

Після того як дівчина промовила уже невеличку розповідь, настала черга Мії, і всі погляди впали на неї. Глибоко вдихнувши і закривши очі, Мія почала швидко промовляти:

— Якщо б людям не треба було спати, вони б частіше милувались зорями, не думали про віщі сни і не співали б колискових, до кінця вислуховували б нецікаві історії і швидше б прочитували книги, не знали, що таке хропіння і не відкладали б справи на завтра, не ненавиділи світанок і вічно би...

Не встигла Мія промовити і половини, як щось голосно стукнулось об стіл. Таким глухим звуком, який пролунав один раз і більше не повторювався. Вона замовкла і розплющила очі.

Лоб Тесс упирався просто в стіл. Руки розслаблено звисали донизу, а сама дівчина розмірено дихала. Чи був удар лобом сильний, чи ні, але Тесс від нього не прокинулась.

— Агов, що, це все? Побий мене грім, так різко? — запитував Докс дівчину, яка спала. — Навіть не поборолась за звання чемпіона.

— З глузду з'їхати, а в мене перед очима якісь вогники, розумієте? Дурня якась!

Кейтлін кілька разів сонно скліпала, намагаючись прибрати ці самі вогники. Її голос звучав уже не так бадьоро і весело, як під час гри. Зараз у ньому не було чути переляку, але точно звучало якесь збентеження.

— А мені захотілося спати, — додала Мія і стримала позіхання. — Ніяких вогників немає, просто дуже різко захотілося спати. І зараз хочеться.

— Як немає вогників? У мене однієї чи що? Докс?

— Ні, у мене вогників теж немає. Послухайте, якось усе...

Той почав терти очі і вертити головою. Потім він тільки щось промугикав, але так і не договорив речення. Кейтлін спробувала піднятися, але відразу ж упала назад на стілець.

— Не можу, хочу спати. Не можу.

— То вперед, — язик хлопця уже заплітався, і це було чути чітко, — до кімнти. Грай за правлами.

Мія відчувала це по-своєму. Якась тепла сила огорнула її, і все, що асоціювалося з хорошим солодким сном, ніби одночасно опинилося поруч. Вона відчула якийсь особливий вид тепла, ніби лежала під ковдрою у зимовий вечір. Комфортний жар, що оповив її з ніг до голови. І приємна слабкість у м'язах, і відчуття того, що стіл — це чудова подушка, тільки дерев'яна, лише підсолодили це відчуття. А блискітки, які з'явилися трішки пізніше, справді заважали тверезо дивитися на все довкола.

— У мене теж вогники з'явилися, — втомленим голосом додала вона і підняла голову.

Кейтлін уже спала, але влаштувалася зручніше за Тесс. Щокою вона вперлася не в стіл, а в свою руку. Ця проста картина дуже спокушала зробити те ж саме.

— Міє, послухай, — мляво і вже похитуючись, сказав Докс. — Ми залишились удвох, та незабаром залишиться хтось один. Але... — він говорив із паузами. — Вибач за не дуже підготовлене знайомство. Просто ми... не вгледіли. Мені трохи соромно, тому я віддам титул чемпіона тобі. Я легко можу виграти. Запросто. Але він твій. Носи його з гордістю, а поки що це... он те саме.

Він вказав на Тесс і почав ледве підніматися. Зробивши кілька важких кроків до подруги, він присунув її стілець ближче до столу, підставив під лоб її долоню і через нестачу сил сів прямо на підлогу.

— Чай просто звалює з ніг. Не згадуй мене як поганого друга. Я Докс, — уже розпластавшись на підлозі, процідив він. — Скорочення від...

І заснув, можливо, найприємнішим із усіх снів, що були дотепер. Мія з останніх сил подивилася на Тесс, яка відключилася, не сказавши ні слова, потім — на Кейтлін, енергія якої випарувалась за хвилину, і, нарешті, — на Докса, котрий солодко спав на килимі.

Десь там, за недосяжними кордонами, знаходилася її кімната з ліжком всередині. Десь там, у найнепрохіднішій далечині, аж за краєм самої планети. Міф, у який зараз і повірити було навіть складно. А вогники перед очима блищали просто тут, перед нею. Поклавши руки на стіл, вона закрила очі, і тільки щока торкнулася теплої шкіри, як лампа свідомості в голові тимчасово погасла.

Прокинувшись, Мія одразу зрозуміла, що знаходиться не в своїй кімнаті. Тут було зовсім по-іншому, варто було лише оглянутись.

Найбільшу увагу привертала мовчазна фігура перед нею. Незнайомка читала книгу, і щось у цій людині точно здавалося невагомим. Дівчина в блідо-блакитній сукні сиділа на кріслі, але в цьому не було ніякої природності. Їй би ширяти, ходити по повітрю і перегортати сторінки, не торкаючись їх, таким легким був її образ.

Мія не відводила погляду від незнайомої їй людини. Вона помічала, як загадкова фігура постійно піднімає очі і дивиться на неї, а потім знову повертається до книги. Не через сум'яття і не через те, що хотіла здатися непомітною. На цьому обличчі незручно було уявити навіть боязкість, не кажучи вже про сором'язливість. Погляд залишався мовчазним і дорослим. Сама дівчина точно належала до тієї, більш віддаленої частини жителів замку, котру Мії хотілося назвати «старшою». І Вілсон разом із Фрідою належали до неї, і навіть Хлоя. Їх об'єднувало щось спільне, незрозуміле. Не погане, але туманне, про що ставало навіть страшно запитати. В компанії Естер і решти нічого такого навіть близько не спадало на

думку. Ці розбіжності грали в голові яскравими фарбами. Простота одних і таємничість інших.

Дівчина зігнула сторінку книги навпіл і закрила її. Вона звернулася до співрозмовниці тихим голосом, наче по-іншому говорити було заборонено.

— Твоє волосся у жахливому стані. Тебе треба би підстригти, Міє. Підстригти й переодягнути в новий одяг. Але головне — викупати.

— У мене немає іншого одягу, — відповідь прозвучала так само тихо.

— Знаю. Неприємно ходити в одному й тому ж одязі кілька днів поспіль. Тому зараз тобі краще піти до ванної і привести себе до ладу. Ось сюди, — вона вказала на двері біля виходу. — Краще дуже ретельно покупатися. А потім переодягнутися в це. Воно чисте, — незнайомка протягнула паперовий пакет, у якому лежала бежева нічна сорочка. — А після цього я зроблю порядок із твоїм волоссям. Сподіваюсь, ти не будеш проти.

Після цих слів погляд співрозмовниці впав на книгу. Вона почала розглядати обкладинку і повільно проводити по ній пальцями. Мія кивнула і кілька разів подякувала. Відповіді не було, тому вона мовчки піднялася з ліжка і зайшла до чужої ванної кімнати.

* * *

— Я досі не знаю, як тебе звати, — складно було не розгубитися.
— Гледіс.

Після короткої відповіді знову повисла тиша. Важко було сказати щось доречно, але банальні фрази із розряду «приємно познайомитись» тут здавалися абсолютно зайвими. Залишалося мовчати.

Мія сиділа на стільці просто серед кімнати. Виникло відчуття, що тут завжди так тихо. Ніби на дверях при вході висіла вивіска: «Словам вхід заборонений». Мія нічого не говорила, як і людина, котра її стригла. Вперше за весь час у замку з'явився сумнів, що варто говорити хоч щось. Тиша відчувалася мало не фізично, і тільки звуки від ножиць не робили її всеосяжною. Не було чути ні дихання Гледіс, ні навіть власного, ніби це могло порушити німоту. Коли набридло дивитися в одну і ту ж точку, погляд сам почав шукати те, за що б міг зачепитися.

У кімнаті практично було відсутнє світло. Лампа за спиною не рахувалася — її увімкнули лише для стрижки, всього на кілька десятків хвилин. Але їй тут було не місце, і Мія знала, що варто

тільки переступити поріг, як лампа пропаде. Її заховують, може, навіть розіб'ють і викинуть, тому що жовте світло спотворювало це місце. Насправді темряву розбавляло тільки світло від зовнішніх сутінок, але воно ледь пробивалося з-за хмар. Навіть не дивлячись на світло лампи, здавалося, що в приміщенні не було насиченого кольору — все розбавляв синій, що ставав практично чорним у найвіддаленішому кінці кімнати, але мав яскравий холодний відтінок біля вікна.

Через дзеркало можна було роздивитися людину за спиною. Гледіс була високою, її волосся — прямим, помада на губах мала синій відтінок, але на обличчі — жодного натяку на посмішку. Її відтінки були м'якими і навіть тьмяними, а барвистість виявилася чужою для неї. В сірих очах можна було прочитати відчуженість, а в ній — чи то стримувана скорбота, чи то повний самоконтроль. За першого погляду ніяк не скажеш, скільки підводних каменів і секретів у таких людей.

Ножиці видавали один і той самий звук. Гледіс продовжувала мовчати, а світло зовні так само гинуло, віддаючи владу темряві. В кімнаті не було зайвих речей. Ніщо з побаченого не розкривало Гледіс як людину, не показувало її інтересів і здавалося прилиплим до стін і підлоги. Тут не було ніякого затишку, але саме в цій кімнаті шукати його було марно. Замість нього тулилася самотність, про яку ніхто не звик говорити і яка не була чимось зайвим. Тут не залишалося місця більше, ніж для однієї людини, а Мія виявилася почесною гостею, але тимчасовою.

І чомусь виникло відчуття, що якщо тебе навіть обіймуть і ти ляжеш під найтеплішу ковдру, то в цій кімнаті тобі буде все одно холодно.

— Усе, — прошепотіла Гледіс, і Мія здригнулася. — Не бійся. Тобі, здається, личить.

Дівчина на кілька секунд відійшла і повернулася з маленьким люстерком, котре можна було покрутити в руках. Мія оцінила результат роботи: волосся стало коротшим, але виглядало більш доглянутим. Коли вона народилася, то шкіра побіліла, очі стали сірими, але волосся залишилося таким самим, первородним. Одного разу, коли вона піднесла пелюстки маку до своїх локонів, вони злилися через схожий колір. Можна було вважати, що червоний імпонував їй з першого дня життя.

— Велике спасибі! Я твоя боржниця.

Відповіддю стала посмішка, нехай і не широка. Мії приємно було побачити, що ця людина відчуває радість від її слів. Вона

посміхалася по-своєму, не так, як хтось із тих, з ким уже довелося познайомитись.

— Ні, не боржниця. Я по можливості поїду й виберу для тебе більше речей.

Одразу ж захотілося запитати, чи не це не буде складно, але Мія вирішила відштовхуватися від того, які відчуття викликала людина перед нею. З Гледіс, здається, все працювало набагато інакше, ніж з іншими. Вона запропонувала не з надією почути відмову, не просто заради ввічливості. Мія вдячно кивнула.

Знову наступила ця тиша, час у якій проходив повільніше. Кілька секунд, котрі можна було розібрати на кадри. Доросла жіноча долоня торкнулася дівочої щоки, акуратно, намагаючись не образити. А погляд притягував до себе і наче щось обіцяв, чого юність поки що не могла зрозуміти. Свідомий і впевнений, він здавався таким, що запам'ятовувався якимось по-своєму. Блідо-блакитна загадка, що не здатна образити і яка відвикла від мови. Це була сірість у кращому розумінні цього слова.

— Візьми. Це чисті речі всього на кілька днів. А поки що йди. Економ час.

Мія, не дивлячись, взяла пакет і вчепилася в нього пальцями. Вона кивнула, і варто було лише переступити поріг кімнати, як всі звичні звуки повернулися, ніби нікуди й не зникали.

* * *

Лежачи на своєму ліжку практично нерухомо, легко можна було відчутти, як ніє все тіло, а енергія остаточно зникає. Чи то все ще був ефект від дивного чаю, чи то просто день виявився дуже насиченим. Тут панував спокій і більше нічого. Поки що. Тишу порушив тихий стук, а відтак ручка дверей повернулася.

— Я буквально на секунду, — сказала та, що ввійшла, однією рукою закриваючи за собою двері. — Подумала, що тобі треба підкріпитися. Ти ж їла тільки вранці, правильно?

Фріда поклала тацю на стіл і присіла на край ліжка. Мія подякувала, але, не дивлячись на голод, їсти не поспішала.

— Ми зазвичай їмо разом, а тут нас так мало, що навіть не знаємо, як бути. Дуже давно такого не було. Так що в останні дні, ось, рідко в трапезній збираємося.

— Естер мені казала, що Мелісса відповідає за їжу. І можна до неї звернутися. Так що не хвилюйся, я поступово звикаю. Тільки от е-е... уявити не можу, як Мелісса примудряється для всього замку

готувати. Це, напевно, складно поєднувати з тренуваннями і м-м... Ну, звичайним життям.

— Ні-ні, все трішки не так. Неподалік звідси є таверна, з якою у нас домовленість. Називається «Луноїд». Зазвичай готують усе там, а Мелісса відповідальна за те, щоб це опинилося на нашому столі. І ще важлива деталь, дивися, — жестом вона попросила трохи зачекати. — Вілсон і Мелісса не є носіями амарантину. Вони відповідають за те, щоб це місце залишалось домом для тих, хто тут живе. Їжа, чистота і ще багато інших побутових речей, розумієш?

— Ага.

— Але, будь ласка, зараз почуй мене. Тут немає поняття «прислуга» ні в якому вигляді. Його просто немає і бути не повинно — ми всі допомагаємо один одному. Мені важливо, щоб ти це розуміла.

— Я розумію. І не думала, що вони ось... ну це... ну це, те, що ти сказала. Я це розумію.

Вона склала долоні докупи, схвально кивнула і заспокоїлась.

— Чудово. Іноді все саме накручується. Мені інколи важливо прояснити очевидне. Не люблю непорозумінь. Добре, насправді я взагалі на секунду хотіла заскочити. Вниз спустатися не плануєш?

— Сьогодні вже ні. Шалено хочу спати, сама не знаю чому.

— Розумію. Відпочивай, — співрозмовниця піднялася й однією рукою акуратно провела по волоссю Мії. — Скажу чесно, Гледіс тебе дуже непогано підстригла. Як на мене.

— Дякую. І що їжу принесла. І Фрідо... Не знаю, як сказати. За багато що дякую. Справді. Зараз мені складно висловити те, що всередині.

Та посміхнулась якось тепло, як уміла тільки вона та Естер. Це і була відповідь на вдячність. Двері зачинилися, і вперше за цілий день Мія відчула, що вона по-справжньому залишилась наодинці з собою. Тиша і повна свобода думок.

Через занавіски проступало тьмяне світло. Пальці не припиняли торкатися м'якого простирадла її власного ліжка. Навіть без пледу було тепло й затишно, навіть так відчувалася впевненість, що ніхто не витягне її з власного дому.

Мія вдихала повітря, яке точно відрізнялося від того, запиленого і спекотного. Іншим здавалося абсолютно все, навіть те, як вона дихала. Так смішно і дивно, що не дивлячись на втому, сон довгий час ніяк не приходив. Очевидно, тимчасово здався перед великим потоком думок.

Пригадувалося все окремо: лукавий погляд і приємний цитрусовий запах, зрілість і хитра посмішка. Пригадувалися запах зоряного яблука і коробка-співак, м'які стільці й оранжерея. У думках миготіли різні кольори очей, миготіли довгі сходи і надзвичайна краса залу відпочинку. Звук, котрий видавали ножиці, у пам'яті закарбувався як окрема нота, без якої не могло бути й музики. З усім цим хотілося провести хоча б ще один цілий день. Просто спустатися й підійматися спочатку по широких сходах, а потім — по маленьких гвинтових. Всередині з'явилася тверда впевненість, що з цих сходів її ніхто б не зігнав, ніхто не наказав би холодним голосом повернутися до себе в кімнату. Найцінніше зараз було у простих моментах, котрі можна було роздивитися, спробувати і почути, тільки б ніхто не підганяв. Навіть торкатися, нехай шкіри або землі, нехай хоч зів'ялих квітів, тільки б у цьому тіснилося життя. На відміну від столиці, тут цвіли рослини і не було піску, що наче викрадав життя кожного через ступні.

Мія спіймала себе на думці, що прокинутися на її колишньому ліжку в Мейярфі було страшніше, ніж зовсім ніколи не розплющити очі. Вона притиснула нігтем руку і кілька разів скліпала. Відчуття здавалися надто реальними, щоб бути неправдою. Навіть звуки звідкись знизу не звучали фальшиво.

«Сон не може бути настільки реальним, щоб потім випаруватися, — подумала вона і здригнулася від страху. — І він не може бути таким жорстоким».

Думка перепливала з однієї в іншу, змішувалася і розтоплювала те, що з'являлося в голові ще кілька секунд тому.

Хотілося здивувати Естер як свою наставницю, хотілося показати Доксу, що вона не боїться сміливих ідей. Але ні в якому разі через це не зганьбитися перед Гледіс. Хотілося поводитися доросліше і за одну ніч навчитися всього, з чим ледь встигла ознайомитися за один день. Та вона була впевнена, що неодмінно стане кращою, варто лише прокинутися на цьому ж місці. Тільки б виграти цю ніч у нового миттєвого страху.

І коли суцільний потік думок почав тьмяніти, Мія встигла вловити останню його частинку. Вона пригадала образ дівчини з сірим волоссям, котра дивилася їй прямо у вічі і запитувала про найсокровенніше. І щойно її теплі долоні доторкнулися, як прийшло усвідомлення, що це тепло тепер життєво необхідне.

Глава 4. ТАМ, УГОРІ

Дівчина поруч здавалася зовсім спокійною. Вона сиділа навпроти, притулившись спиною до стовбура дерева, як і Мія. Між ними була дистанція не менше трьох фаланг¹⁰, але, очевидно, скорочувати відстань поки що не треба було. Венді майже не звертала уваги на розмову і знаходилася, швидше за все, наодинці з лялькою, котру в'язала, ніж поруч із двома іншими співрозмовниками. Лиш іноді дівчина щось хмикала і говорила, але не було зрозуміло, до кого саме. Вона чомусь одразу почала асоціюватися з корицею. Тиха людина в коричнево-фіолетовій палітрі, від якої пахнуло прянощами.

А ось її супутник намотував круги навколо дівчат. Він був схожий відразу на всіх тих, хто дивиться на світ під якимось своїм, не завжди зрозумілим кутом. Якщо така людина виявилася б вченим або авантюристом, гравцем у карти або фокусником, Мія б не здивувалася. Він уособлював все те, що могло їх об'єднувати. Варто лише зачепити потрібну тему, і в очах таких людей одразу миготить якась іскра. Навіть його наряд, ніби звичний для цих місць, здавався поштитим за якоюсь секретною формулою. Його створили, а таємницю крою заховали, щоб більше ніхто не зміг рухатися в одязі так само плавно, як це робив Скай. Його флайо — не поєднання кольорів, як в інших, а градієнт з космосом угорі і сонним сонцем унизу. В руках він крутив крилатого капелюха, настільки великого, що ним можна було накрити ціле лисеня. Кроки Ская здавалися такими м'якими і природними, що

---

¹⁰ Фаланга – одиниця вимірювання довжини в Еміронії. Еквівалентна сорока сантиметрам.

нагадували плавний чудернацький танець. Мія слухала кожне його слово і хотіла нарешті отримати відповідь на головне запитання.

— Зачекай, у якому сенсі — що вони таке? За складом? Тобі все одно це ні про що не скаже, та й не знаю я, якщо чесно.

— Ні-ні-ні. Просто, що вони таке? Вони виконують якусь функцію?

— А-а-а! — протягнув оповідач, після чого прикусив палець і посміхнувся. — Одразу в самий корінь, так? Хороше запитання. Хороше.

Він зітхнув, але секрети ось так відразу розкривати не поспішав. Саме очікування і зацікавлене обличчя Мії, очевидно, приносили йому задоволення.

— Про це поки що знає тільки Орторус. І то не всі. Тут як не старайся, нічого не доведеш, тому майже всі, кому кажу, не вірять. Але я бачив, а значить це уже не нісенітниця. Міє, Венді? — підігріваючи азарт, звернувся він. — Готові увійти до відсотка посвячених людей?

— Я цю історію чула, — скептично зітхнула остання, не відриваючи погляду від ляльки. — Ми тільки нещодавно прилетіли, я навіть відіспатися не змогла. Можна я...

— Зачекай, стоп-стоп-стоп. Я тебе не так часто про щось прошу, сестрице. Ми скоро завершимо, так що склади нам компанію.

Ще одне зітхання, і тепер у ньому звучала безнадійність. Скай сконцентрувався і подивився на Мію так, ніби сам був готовий дізнатися про величний секрет Віоландо.

— Це переходи. Пе-ре-хо-ди.

— Переходи куди?

— А ось цього я не знаю! — розвів він руками. — Ну як, відносно. В одних багато піску, в інших зовсім немає землі, у якихось величезне, просто жахливо величезне листя на деревах росте. Але що це за місце, чи наша це планета? Уявлення не маю, хоча й сумніваюся, що наша. Такі речі треба ставити під сумнів. Обов'язково.

— Пісок і листя? Звідки ти про це дізнався?

Мія на секунду завмерла. Мрійлива і водночас хитра посмішка оповідача на місці руйнувала здогадки і практично повністю розкривала картину. Не довелося навіть гадати, через що він так посміхався.

— Зачекай-зачекай, невже...

— Я був там, — киваючи головою, підсумував Скай.

— Ні, не може бути. Перебільшуєш, так?

— Ні краплі. Справді був. І навіть не в одній.

— Та ну! І що там? Ти просто зникаєш і з'являєшся в іншому місці?

— Ні. З землі не видно, але в цьому тумані насправді знаходяться сходи.

— Сходи?

— Ага, найрізноманітніші. Вузькі, широкі, скляні, дерев'яні. Та всілякі. Але всі вони дуже довгі. Набагато довші, ніж діаметр цієї хмаринки. Ось і залишається загадкою те, як можна увійти в маленьку хмарну горстку, потім летіти вздовж довгих сходів й опинитися у великому дивному світі, — компаньйон перевів погляд на свою спокійну подругу. — Венді, є здогадки?

— Жодної, — не відволікаючись від в'язання, відповіла та.

— Взагалі вона теж любить всі ці дива, та ще й як, просто зараз вередує, — пояснив Скай. — Так ось, сходи. З ними загадка. Насправді тут усе вирішується методом експериментів. Наприклад, спершу в мене не виходило зайти в переходи. Я просто пролітав крізь хмару, і ніякими сходами там не пахнуло. Але одного разу вийшло так, що через яскраве світло я летів із заплющеними очима. Просто так, навіть не сподіваючись, що я залечу в перехід, уявляєш? І в результаті я залетів у нього. Чомусь саме так в мене вийшло. Поки що я вдало переходив усього тричі, але щоразу почувався маленьким джмелем, котрий залетів у світ величезних масштабів. Востаннє я пролітав пів години, а насправді тільки від дерева до дерева долетів. І дерева там нескінченно піднімаються вгору — я не бачив їхніх верхівок і підніжжя теж не бачив. Тільки стовбури, що тягнуться бог знає куди, гілля і листя, на яких сотні таких самих Скаїв помістилось би. Там усе дуже велике, навіть не уявляєш.

— Зачекай, виходить... Ну, ти вмієш літати чи що?

— З допомогою аромату, само собою. Ну, знаєш, я з паперу можу створювати різні штуківини, що можуть рухатися. Якщо зліпити папір як треба, то не так складно підняти його у повітря. Не на раз-два, але можна.

Скай дістав листок паперу з кишені і, не дивлячись, почав його згинати в різних місцях. Спритні рухи пальців перетворили квадратний шматок паперу в пташку, котра посіла своє місце на траві.

— Виходить, ти літав до цих переходів раз-по-раз, поки не знайшов спосіб?

— Угу. Пів сотні разів пробував, а на п'ятдесят перший раптом, коли й не очікував, вийшло, — він говорив про це з таким натхненням, що у Мії мурашки пробігли. — Метод спроб і помилок.

Тому в деякому сенсі я першовідкривач всієї цієї диковини, так чи що?

Скай не був пихатим або самозакоханим. Він наче поставив сам собі риторичне запитання і замислився. Врешті він схвально кивнув, ніби відповідь була позитивною.

— А як же вчені? Або інші, схожі на тебе? Люди, котрі люблять літати в небо? Невже ніхто за весь цей час не дістався до цих хмар і не вивчив їх?

— На нашому материку, думаєш, кожен здатний взяти й відірватися від землі? На інших, можливо, й так, принаймні, я так чув. Але я перекопав цілу гору книг і трактатів, які зміг знайти тільки в Еміронії. Є багато припущень і теорій, але я не зустрічав тих, хто теж залітав усередину самої хмари. А я цим питанням цікавився, повір мені. На північному материку, далеко від цих земель, здається є вчені, котрі розібралися наполовину. Але впевнений, що я, якщо не перший такий мандрівник в Еміронії, то точно один із них.

— Значить, ти мандрівник?

— Ти знаєш, — хлопець простодушно зітнув плечима, — напевно, тільки на третину. Ще трохи маюю і трохи пишу музику. Але не співаю — немає голосу.

— Ого, скільки всього. Різносторонній ти, виходить.

— Не те щоб дуже різносторонній. Але Венді каже, що я народився з чорнилом замість крові, значить, напевно, все-таки більше художник. Так, сестрице? Венді, ти нас взагалі слухаєш? — знову звернувся він до подруги.

— Так. А в мене що, є вибір?

Дівчина вперше відірвалася від ляльки і подивилася спочатку на Ская, а потім на Мію. Вона поставила своє запитання спокійно, і на її обличчі не було якогось холоду. Скоріше розслабленість впереміш із втомою. Венді не боялася дивитись на Мію, і взагалі здавалося, що до цього часу вона була просто дуже сконцентрована на своїй ляльці. Може, це такий стрибок настрою, а може, ще щось — вгадати було складно. Але не промовивши майже ні слова, тільки іноді хмикаючи і киваючи, вона все одно була частиною компанії.

— Я дов'язала. А в нас яка домовленість? Правильно, що я буду сидіти тут, доки не закінчу. Я насправді не проти послухати історію про переходи сорок другий раз, але куди більше мене зараз спокушає сон.

— Зачекай, не сорок, а п'ятдесят другий же. Ти не дуже уважно рахувала, так?

— Не дуже.

— Зачекай ти, нам ще потрібно стільки всього обговорити! — заперечив Скай, ніби слова подруги геть перекреслили його плани.

— Давай разом подумаємо, що вам заважає зробити це без мене.

«На третину художник» прицмокнув, але не сперечався. Він кивнув Мії, щоб та не відставала.

— Тоді теж підемо всередину.

— Добре. А ви що, брат і сестра чи як? — поцікавилася та.

— Ну, світоглядом і почуттями. Я люблю близьких мені людей називати не тільки на ім'я. Іноді якийсь образ або слово зачепиться, так я його запам'ятовую. Зазвичай імена кажуть не так багато, як добре підібрані слова.

— Розумію! «Мія», ось, перекладається як «птопаюча». Мені це якось у книжковій крамниці розповіли. Я ніколи ніде не тонула і взагалі не знаю, навіщо такі негарні імена придумувати.

— Не уявляю, — позіхнув той. — Ім'я у тебе гарне, а переклад — то вже не головне. Ну, тобто не зовсім начхати, але у перших рядах по важливості не стоїть. «Скай» — це «той, хто живе у родючому ґрунті». Смішно, еге ж? Пів життя літаю по небу, а тут «той, що живе в ґрунті», та ще й родючому. Але в ґрунті, то й в ґрунті, не важливо.

— Виходить, ти ось так мандруєш по різних містах і досліджуєш всілякі цікаві місця, правильно?

— Так, але не тільки по містах. Дивовижних речей вистачає і тут, в Стеоксі. Люди помиляються, коли думають, що диковина десь там, за горизонтом. А справжні мандрівники можуть знайти її в себе під носом. Я люблю одностумців, розумієш? — у голосі почулося захоплення. — І нові речі, в яких є неповторна краса. А ви ж знаєте, який був девіз у найбільшого мандрівника всіх часів?

— А хто...

— А ось не так важливо, — випередив він. — Про нього треба шукати рідкісні джерела й інше. Його ім'я все одно вам нічого не дасть, та й по правді сказати, деякі великі люди воліють залишатися у тіні. Але, повір, жила людина, котра для сучасних мандрівників є чимось на зразок вічного наставника. Кращим у своїй стихії, вловлюєш?

— Гадаю так, розумію.

— Такі люди залишають слід навіть якщо живуть за сотні сотень планет від нас, навіть якщо пролетіли століття. Головне, що записи про таких людей, їх слова і подвиги доходять до наших планет і наших днів. Тому що є люди, котрі перевертають сузір'я! То що, знаєте його девіз?

— С... — почала було Венді, але Скай замахав руками.

— Тихо-тихо. Я сам скажу!

Хлопець промовив кожне слово чітко, роблячи невеликі паузи. Звучання виявилось якимось абсолютно не місцевим і не знайомим.

— *Sic parvis magna*, тобто «Велике починається з малого».

Було видно, що по його тілу пробігло тремтіння після того, як він промовив цю фразу. Для нього, мабуть, ці слова були істиною, котру міг зрозуміти лише інший мандрівник.

— Ніколи не чула. А що за мова така? Іноземна?

— Ні, не рідас¹¹. Рідас набагато простіший і більш розповсюджений. Ця, не пам'ятаю, як називається, але вона теж дуже давня. З минулих епох.

— Латинарійська, — спокійно додала Венді, наче відповідь була елементарною.

— Точно! — Скай клацнув пальцями. — Ти просто незбагненна людина, сестрице. Молодець.

— Дякую. Я поки що до себе. Не забудьте вдень прийти до трапезної. Обідаємо разом, і я хочу вас бачити, — Венді рушила вгору по сходах.

— Ну добре, ти до себе, а ми до себе, — крикнув услід хлопець, після чого звернувся вже до Мії: — Вона зазвичай м'якіша. Просто її настрої змінюється з кожною вив'язаною лялькою. Справжній феєрверк, а не людина. А якщо вона нагадує про обід, то значить хоче приготувати щось своє, тому краще бути. На третю, якщо що.

— Обов'язково прийду.

— Чудово. Доки не забув, хочу повернутися ще до того, про що ми говорили. Я сказав, що там, всередині, не зустрічав живих істот?

— Ні. Тільки про великі дерева і листя.

— Так-так, все вірно. Але уяви собі: ніякої фауни. В жодному з переходів. Я точно не впевнений, чи ведуть вони у різні частини одного світу, чи в зовсім інші місця, але якщо навіть перше, то тільки подумай — ні однієї живої істоти, звідки і куди не глянь. Для мене це ще одна велика загадка. У мене є припущення, що тварини, якщо і є, то такі ж величезні, як і дерева. Тут моя уява малює дуже страшних і великих істот, тому я не намагаюся перевіряти.

— Небезпечні у тебе польоти. Якщо зустрінеш, то точно не втечеш.

---

¹¹ Рідас — мова північного континенту — Дамон-Тарра. Оскільки на східному континенті люди не живуть, рідас вважається однією з двох основних мов у Віоландо. Другою, не менш важливою, є мова Йетрагге-янте — нею розмовляють в усій Еміронії.

— Угу. Там такий страх прокидається, жах. Востаннє я за пів години мало не посивів — весь час здається, що назад можеш уже не повернутися або ще якась гидота трапиться.

Вони піднялися на третій поверх, і Мія зайшла до кімнати Ская вслід за ним самим. Її увагу привернули різні паперові фігурки, котрі висіли на тонких нитках. Якісь були вище, майже під стелею, а деякі знаходилися просто перед очима. Довелося трохи пригнутись, аби випадково не зачепити їх і дістатися, нарешті, до ліжка. Господар цієї дивної кімнати взяв до рук схожий на гітару інструмент і розвалився на кріслі-гойдалці. Він почав награвати якийсь мотив, але не дуже голосно, щоб не заглушити розмову.

— Ти вже познайомилася з Доксом?

— Так, ще позавчора.

— Не виникає відчуття, що нас можна трішки сплутати? Ну або хоча би те, що ми дуже схожі?

Дивне й неочікуване запитання. З тієї категорії, коли і не знаєш, що відповіси.

— Та якось... Не знаю, простіше перерахувати, в чому ви схожі, ніж називати всі розбіжності. Зовсім різні, як на мене.

— А ось тобі, значить, невелика історія. Нещодавно ми з ним грали в одному з селищ, по черзі. Йому теж музика близька, якщо він іще не сказав. То ось, закінчили, вже почали збиратися, як тут до нас підійшла леді поважного віку. Подивилася на нас так осудно, скривилася і сказала: «Теж мені піснярі знайшлися. Граєте свою жахливу музику, та й пики ваші не розрізнити». Ось я з того часу і запитую себе, невже й справді пики схожі?

— Вам просто трапилася дивна леді, от і все.

— Божевільна леді. Божевільна стара, — погодився Скай, провівши пальцями по струнах. — Але якщо чесно, то нехай у нас хоч і обличчя схожі. Ні, ну припустимо. Але сплутати зовсім різні комбінації звуків, нехай навіть напівглуха ця стара... Ну нісенітниця якась.

— Ви по-різному граєте, так?

— Ми по-різному ділимося звуками. Мені ближчі моменти, що тут і зараз. Знаєш, їх простота. А Докс більше по великих почуттях і довгих історіях. Намагається обійняти неосяжне. Щось таке.

— Було б цікаво послухати. Я наживо ніколи не чула, як звучить така музика.

— Запросто. Тільки, — він протяжно позіхнув і прикрив рота рукою, — ну зараз, сама бачиш. Давай на вежі? Там буде більш вдала атмосфера.

— Добре. А вежа ця далеко знаходиться? Просто щоб я розуміла.

Скай спершу посміхнувся, ще раз позіхнув і показав пальцем на стелю.

— Дуже. Аж наверху. Ми іноді вечорами збираємося на верхівці найвищої вежі. У нас в замку, звичайно ж, так що нікуди тобі ходити не потрібно. Зазвичай у перший день місяця. Така ось традиція, сам не знаю, чому саме так склалося. А там, на вежі, можна просто відпочити. Побалакати про щось, про що буває складно розговоритися в звичайні дні, подивитися на світ і, можливо, подумати про щось важливе. Думаю, тобі корисно буде посидіти хоча б раз, щоб зрозуміти. Там я часто почуваюся ще більше вільним, ніж просто вільна людина. Важке порівняння, і його не обов'язково розуміти. Просто коли почне темніти, приходь, якщо буде час.

Спочатку він бриньчав, мляво рухаючи великим пальцем, а Мія з задоволенням слухала кожен звук. У якийсь момент струни затихли. Скай лежав на кріслі-гойдалці з заплющеними очима і тепер навіть ногами не відштовхувався. Дрімота його здолала.

— Я обов'язково прийду, — прошепотіла Мія. — Чудове у нас знайомство вийшло. Дякую.

Вона промовила це надто тихо, тому відповіді не було. Гостя акуратно позадкувала, стараючись не розбудити, і як же добре, що по дорозі вона нічого не зачепила і випадково не штовхнула. Вийшла Мія так тихо, що про солодкий сон Ская можна було не хвилюватися.

* * *

Навіть якщо не знати, де знаходиться трапезна, її запросто можна відшукати за запахом. Голодну людину, яка проходила б повз, він змушував стати навшпиньки, тягнутися вперед і рухатися до його джерела. Якщо їсти хотілося особливо сильно, то ноги зовсім могли легко відірватися від землі на кілька секунд.

За загальним столом зав'язалася серйозна суперечка про те, чи вміють йеффі¹² літати, чи ні. Сперечалися Вілсон і Докс, кожен із яких був впевнений у своїй правоті на всі сто. Поступово присутні переходили на чийсь сторону і після п'ятнадцяти хвилин обіду ніхто вже не торкався їжі, а намагався переконати всіх інших.

---

¹² Йеффі — крупні комахи, що рояться. Зустрічаються переважно в північних підзолистих ґрунтах. На півдні серед еміронців популярна думка, що крильця цих комах давно стали рудиментами і вже не відповідають за функцію польоту, але знаходяться і ті, хто намагається спростувати цей факт.

— Так а я й не кажу, що як птах! Але він вжик — і в мене на обличчі опинився. Я своїм єдиним носом це відчув. Наче цвіркун застрибнуло, і грім мене побий, якщо це не так!

— Значить не вгледів, хлопчику. Застрибнув звідкись чи з дерева упав, але не інакше.

— Ось ти мені розкажи, Вілсоне, що я там вгледів, а що ні! — наполягав Докс, а Кейтлін перебила:

— Давай посперечаємось, радосте моя? Сидиш тут, вуса свої крутиш, а я, так і знай, поїду на північ, назбираю йеффі в банку і сюди привезу. Тільки суму, суму мені назви!

— Я читала про них нещодавно... — намагалася долучитися до розмови Тесс, але звучала надто тихо для таких суперечок. — Їхні крила, вони... Та нехай, не важливо...

Вілсон не кричав, але ні на секунду не сумнівався в своїх словах. Слова Кейтлін, Докса і Ская розбивалися, ще не долетівши. Він один, трохи з підтримкою Венді, котра машинальними рухами в'язала чергову ляльку під столом, на ура відстоював думку, що крильця йеффі — хирлявий рудимент і нічого більше.

Фріда, Естер і Мія сиділи трохи осторонь від усього цього, слухаючи те, що відбувалося, але не брали участі в суперечці. Перша просто їла, а вони з Естер взагалі обговорювали амарантин і все, що з ним могло бути пов'язане. Їхній діалог по жвавості нічим не поступався суперечці друзів.

— Дивись-дивись! — Естер дістала з кишені флайо камінь, стиснула його в руці, зосередилася і через кілька секунд розкрила долоню — нічого. — Ось. Я його розщепила на маленькі частинки й увібрала, якщо так можна сказати.

Зіграли все ще ті почуття, коли здавалося, що це фокус. Хоча Хлоя її вже колись розіграла з олівцем, все ще не вірилося, що це по-справжньому, а не трюк якийсь.

— Естер, ти... Як?

— Це не все, дивися.

На долоні вмить з'явилася коротка зелена стрічка.

— Ось, це просто для наочності. Я можу вбирати матеріали і предмети, щоб потім створити задумане. Але все складніше, ніж здається. Ти сама незабаром це зрозумієш.

— А зробити цю стрічку було складно? — Мія розглядала предмет, якого недавно ще не існувало. — Так швидко з'явилася, не можу повірити.

— Це ж насправді дрібниця. А ось справді щось масштабне — непросто. У кожного свої труднощі з ароматом. Ось я, хоч убий, не можу створювати органіку, ніяк. Тому листок з дерева виглядатиме

тільки як листок із дерева, але життя в ньому не буде. А все через те, що я не можу зрозуміти — як це створити речі з життям усередині. Не можу уявити, а значить і реалізувати не можу, розумієш?

— Так. Тобто аромат — це коли ти гарненько уявляєш. А потім робиш?

— Схоже на те, так. Зате вбирати щось живе я можу запросто — от воно саме йде і все тут... Ой! — вона захитала головою. — Не людей і тварин, звісно, ти не подумай! Я в основному про рослини говорю. А ще в мене немає труднощів зі швидкістю, зате непросто дається деталізація. Повноцінні малюнки, так, щоб не відрізнити, я створити не можу, тому що потрібно кожен деталь тримати в голові. І розщеплення великих предметів теж непросто дається.

— Цікаво, які труднощі будуть у мене. Раптом у мене час буде йти на те, щоб щось реалізувати? Всі зможуть впоратися за хвилину, а я сидітиму і буду крутитись цілих шістдесят.

— Ну, такого я не бачила, — посміхнулася, заспокоюючи, Естер. — Навіщо гадати? Мені в цілому цікаво, яким буде твій аромат. Зараз ми так, обговорюємо в загальному, але ж головне відкриється на першому тренуванні. Сама розумієш. Воно прийде, ти головне не хвилюйся. Важливо тільки крокувати вперед, нехай це будуть навіть маленькі кроки.

— Розумію.

— А перший крок буде сьогодні ввечері, — додала Фріда.

— Сьогодні? — випередила Естер. — Тобто як? Я не можу сьогодні. Ніяк, Фрідо. Чому сьогодні? Я думала, ми самі обираємо, коли тренувати аромат. Чому ні?

— Та почекай! Я тобі слово, а ти мені десять. Всюдисущі з твоїм ароматом, Естер. Я про інше, — вона звернулася до Мії. — Пам'ятаю, як ти казала, що в тебе проблеми з читанням і письмом. І що на Йетрагге-янте ти можеш тільки говорити. Я ж правильно все зрозуміла?

— Так. Яюсь так і... є, загалом.

— Ось. Це не страшно і, головне, можна виправити. Як поставишся до того, що крім тренувань з ароматом у тебе час від часу будуть заняття з письма? Думаю, і сама розумієш, наскільки це важливо.

— Так, це... ще й як, — з Фрідою розмова набула іншого темпу і ставало складно ось так миттєво перелаштуватися. — Ще й як важливо. З Естер?

— Ні. З нею.

Співрозмовниця акуратним жестом вказала на дівчину, котра сиділа поруч й захоплено розмовляла з Хлоєю. Венді не чула слів Фріди, навіть не обернулася, але палець вказував саме на неї.

— Ух ти. А вона про це знає?

— Знає. Я розумію, що ти можеш накрутити зайвого — я б сама так зробила. Але ми з Венді це обговорили, так що можеш не боятися, що її це обтяжить. Справді.

— Добре. Якщо так, то я з задоволенням.

— Ще одне...

Докс раптом захихотів так різко, що навіть Фріда стрепенулася. Він сміявся і говорив голосніше за всіх — щоб це почути, навіть не треба було прислухатися. Цей його скриплячий сміх — точно не наймелодійніший звук, але смішний і заразливий. Фріда глянула на нього з роздратуванням, але зауваження не зробила, тільки запропонувала Мії піти з нею.

Вони покинули трапезну і підіймалися по сходах вгору. Зараз співрозмовниця була серйознішою, ніж до цього часу.

— Щодо голосу з жовтими очима. Коли він приходив до тебе востаннє?

— У Мейярфі. А тут жодного разу за три дні не прийшов. Але він, напевне, і не повинен.

— В якому сенсі?

— Він у мене вільний. Коли хоче, тоді й навідує. Не можу його змушувати чи проганяти.

— Розумію. Міє, це доволі дивна тема і не можна сказати, що я в ній щось розумію. Але я хоч трохи хочу допомогти розібратися. У нас тут є одна людина, з якою тобі рано чи пізно належить познайомитися. Він останній з тих, хто залишився тут, котрого ти не знаєш, — вона зробила паузу, очевидно, підбираючи слова. — Це дуже специфічна людина. Ти можеш спершу його не зрозуміти. І він може здатися дуже дивним, але до нього теж важливо знайти підхід. Ми зрозуміли одна одну?

— Так.

— Чудово. Я запитувала про твій випадок, і він сказав, що у нього є відповідь. Але цю відповідь може бути складно отримати. Дуже і дуже. Тобі треба просто зрозуміти цю людину, але не так, як ти розумієш нас, добре?

— Якщо я тобі скажу «так», ти ж все одно зрозумієш, що я обманю. Теоретично — добре, а насправді, е-е-е... Я не знаю як буде.

— Розумію. Я сама не знаю. Просто постарайся.

Знайомство з людиною — не завжди діалог.

Найвіддаленіша кімната на четвертому поверсі не була схожа на всі інші. Стіни, підлога і стеля були обклеєні обрізками паперу м'якого блакитного відтінку. Листочки були склеєні між собою широкою липкою стрічкою, тому це місце набувало сіро-блакитних тонів. На підлозі лежало багато подушок і більше нічого в цьому приміщенні не було просто тому, що там не знайшлося місця для будь-якого іншого предмета.

Тут, у коконі, жила людина, та правильніше було б сказати так: «Людина жила тут, у коконі». Ніяк по-іншому сказати не можна. Не в Стеоксі, не на четвертому поверсі і навіть не в замку, а лише синьо-сірому коконі, подібних до якого не могло існувати. Він не планував ставати комахою, тому що не планував ставати взагалі, тим не менше, свій кокон любив. І очі в мешканця були байдужого кольору, і його зріст не викликав цікавості. Найдетальніше, як його опишеш, це сильні руки, смаглява шкіра і густе чорне волосся. Якщо хочеться описати далі, то погляд сам вислизає, а за ним — і деталі зовнішності.

Його ім'я було Ейдан і сидів він у віддаленому кутку кімнати, дивлячись на зовнішній світ крізь пальці. Розмова почалася не з привітань і знайомств, а закінчилася не прощанням. Ніякої послідовності і ніяких запитань про те, куди вона поділася. За межами кокона може здатися, що його відповіді — це щось далеке і недосяжне. Але всередині кокона найважливіші секрети одразу звучать вголос.

— Шепіт не обманює. Ти справді з'явилася з крові, — Ейдан дивився в одну точку і наче грів руки біля невидимого багаття. — Боятися тобі його не треба. Треба любити, але я зрозумію, якщо ти не зможеш. Тому що я би не зміг.

Ейдан не належав до тих оповідачів, які поспішали. Міг промовити ім'я того, до кого звертається, а потім замовкнути. І Мія якось інтуїтивно зрозуміла правила цієї гри-розмови. Ти почуй, але не чекай відповіді одразу. Порахуй, скільки сірих липких ліній в кімнаті і здогадайся, чому підлога завалена подушками, подумай, скільки шарів стрічки потрібно, щоб заклеїти підвіконник на рівні з стіною, вийди, проживи кілька днів або життів, а потім почуй відповідь. Вона може бути раніше, але чекати, рахуючи секунди, не потрібно.

— У таких випадках працює таємна довіра. Навіть якщо ми не знаємо один одного. Зараз так: я мовчу про голос, а він не звучить

про мене. Ми це розуміємо. Але ближче за нього у тебе немає і не буде. Це все.

— Дякую. Я починала боятися, що він жартує наді мною, але тепер цього відчуття немає. Фріда думає, що тоді все зовсім заплутано і не розуміє, звідки в мене амарантин. А мені чомусь тепер так просто про це думати. Я просто вірю жовтому кольору і все. Не знаю, звідки така впевненість.

— Так. І все.

Ейдан піднявся. Стояв він хитко. Хлопець почав наближатися, плавно відводячи погляд то в одну, то в іншу сторону. Підійшов впритул і сильніше заклеїв краєчок сірої стрічки, із-за якої виднілася частина стіни. Крізь щілину витікала тоненька цівка чи то смоли, чи чогось іще, котру він стер пальцем. Потім він повернувся на своє місце. Мія точно відчула, що від Ейдана смердить горілим.

— Це знання про жовтий голос, яким ти поділився... Складно було його дістати?

— Ні. Там же без деталей і образів. Просто описав тобі твоє жєство.

— Це такий аромат?

Не зрозуміло чому, але на Мію впав погляд з-під лоба. Погляд холодний і недружелюбний. Зарозумілий, але не озлоблений.

— Ні. Знаєш, я не з особливих. Не носій. Але ми все одно чимось схожі. У мене свій жовтий голос, але без кольору і без звуку. Ще є ця кімната. Зазвичай мені вистачає.

І голос його був м'яким, і сам вираз обличчя змінився. Ні про що таке, що могло б відштовхувати, мови зараз не було.

— Як гадаєш, приживешся?

— Неймовірно хочу. Знав би ти як, — Мія сама здивувалася, що запитання не застало її зненацька. — Буду старатися як можу. Але я в таких речах не сильна.

— А в чому сильна?

— М-м-м... — протягнула Мія і невесело додала: — Та ні в чому, якщо чесно. Ні в чому не сильна.

— Зрозумів.

Ейдан прикрив долонею рота, затягнувся і видихнув чорний дим. Запах виявився не схожим на той, що був у Заужа в таверні. В Ейдана не було ніякої речі в руках, він просто час від часу прикривав рота і якимось затягувався, а на видиху гар струменів між пальців.

— Ні в чому не сильна — значить до всього відкрита. А не те, що ти подумала, сказавши мені ці слова. Я ось сильний в тому, щоб

знаходиться в кімнаті і безнадійно слабкий у далеких мандрівках. А ти поки що вибирай, що ближче — твій кокон або нічийне небо. Цілий світ перед очима. І весь секрет знаєш у чому?

— У чому?

Співрозмовник жестом попросив зачекати і підсів ближче. Ейдан видихав дим, а потім йому набридло і він його проковтнув. Дим більше не з'являвся з рота.

— «Буде момент». Весь секрет у цій фразі. Буде момент, коли ти будеш неймовірна. Чарівна. Головне створи його, і він точно буде. І ось що ще важливо — ти глянь, скільки розмов. Діалогів, вражень, емоцій і зволікань. Все рухається дуже розмірено, помічаєш? Ти або говориш, або запитуєш. Ти спілкуєшся. Але, — він стримано розсміявся і цей сміх був голодним, а не простодушним, — буде момент, коли людина-нуль почне діяти. Коли закінчаться розмови, а звичний хід речей пройде. Ось тоді й не зганьбися. А поки що вбирай. Вбирай скільки хочеш. І, до речі!

Він піднявся і підійшов до одного з найбільших блакитних квадратів навпроти них.

— Ти все дивишся на ці шпалери як заморожена. Тільки не розумію чому, там ж нічого немає.

Ейдан смикнув краєчок шпалер, а за ними, дійсно, справжнісіньке нічого. На перший погляд дивишся — нічого, але варто придивитися — то нічого собі так. Мія дивилася, але розуміла, що «нічого» мине. І навіть якщо голова розболиться від такого видовища, то нічого, мине.

Вечір став цілим спогадом. Пальці навчилися нахилити кінчик пера під потрібним кутом і писати більше половини літер. Як слова є чимось більшим, ніж звичайний ряд букв, так це заняття стало не тільки сухою теорією. Венді розповідала цікаво, а відповідала на запитання терпляче. Головне джерело світла, лампа, була круглою жовтою сферою. Здавалося, обіймеш її — і вона зігріє.

Тесс весь час була з ними і поводитися тихо: то прибере, то подасть, що потрібно, то прочитає трохи. В кінці заняття вона щось чаклувала з чаєм. Складно було розгледіти напевно, бо в віддалену частину кімнати світло лампи не доходило, а вікно закривала

штора. І правильно. За ним вирувала негода, і найгірше, що вона могла принести через прозоре скло, — меланхолія.

У цей момент Мія відчувала якесь дитяче, максимально приземлене щастя. Дуже подобалося те письмо, котре вона вивчала, подобався голос, що пояснював їй прості правила цього світу, і смак чаю, що приготувала Тесс. Закінчивши заняття, всі троє присіли на ліжку і заговорили про просте, але зате невимовне. Зазвичай після таких розмов складно відповісти на запитання: «Про що ви говорили?». Адже здається, що про все на світі, а навіть речення витиснути з себе складно.

Чай, цього разу нормальний, без усіляких дурниць, зігрівав усе-усе, не тільки тіло. Він приємно пахнув, але чим саме, Мія ні за що б не вгадала. Запитувати не хотілося, адже в цьому таїлася якась своя загадка. Загадка чаю змішувалася з магією розмови, але навіть сама природа не могла через вікно почути, про що ж балакають у цій кімнаті.

Помічалися дрібниці. У Тесс був приємний стриманий сміх, і вона щоразу рукою прикривала рота, коли сміялася. Венді любила обіймати подушки і заплющувати очі, коли думає. Коли жартували, вона швидше посміхалася, ніж повноцінно сміялася. І піалу з чаєм вона розтягнула на весь вечір, доки її подруга випивала вміст чашки залпом. Моменти осідали в голові, а разом із ними осідали літери.

І цього було достатньо.

* * *

Пізно ввечері вогників у коридорах замку ставало менше. В центральному холі це не так відчувалося, але замок поступово засинав і ніби сам гасив світло. Сьогодні особлива ніч, тому піддаватися сну точно не можна. І нехай навіть легка сонливість пробирає, нехай відчувається млявість, варто...

— Тр-р-ря!

Цей несподіваний крик прозвучав, вартувало лише повернути за ріг. Мія рефлексивно скрикнула і відскочила назад. У Парадокса ця реакція викликала більше запитань, ніж власна витівка. Він крякнув і застукав ногами по великій коробці, на якій сидів.

— Побий тебе грім, що ж ти так сахаєшся?

— Жах. Який жах! Так не можна робити. Ніколи!

— Як так?

— Ти сидиш тут практично в абсолютній темряві! А в мене навіть думки не було, що біля моєї кімнати може хтось причаїтися і чекати. А потім крикнути, ось так, зненацька!

— Обли-и-иш, — протягнув той. — Всі думають, що найкращий сюрприз має бути несподіваним. Я ж належу до невеликої кількості тих, хто вважає, що кращий подарунок — це сама несподіванка, як є. Її ні в обгортку не треба завертати, ні упаковувати, навіть торкнутися не вийде, але такі подарунки запам'ятовуються. Можливо, тепер ти акуратно виглядатимеш із-за рогу, тим більше вночі. І коли твоя пильність ослабне, я знову з'явлюся. На цій злочасній коробці, на цьому самому місці. І нікуди тобі від цього не подітися, бідолашна.

— Не треба так, інакше і до заїкання недалеко.

Хлопець постукав по коробці під собою, ніби це був кінь.

— Добре. Я сиджу тут, так би мовити, нісенітниці несучи. А мені б уже десять хвилин як треба бути в кімнаті Естер і відтирати від її вікна засохлий дьоготь. Тільки, будь ласка, без зайвих запитань про те, що там відбулося. Головне — встигнути закінчити швидше, а там і життя здасться яскравішим. Адже ти теж піднімешся на вежу? Хоча б одним оком подивишся, ну.

— І не одним. Ввечері я цілком з вами.

— По руках. Тоді швидко з цим розберемося. Ти не проти? — запитав Парадокс, встигнувши зіскочити з коробки і вже щосили запихаючи її в кімнату.

— То ти мені купив якісь подарунки?

— Гледіс мені сказала, що ти знаєш. Ну, про те, що вона тобі повинна купити ось усе це барахло. А я просто доставив велику коробку, що теж дуже важливо, — хлопець тараторив про щось своє й одночасно описував речі, які діставав із коробки. — І взагалі, у тебе ж крутяться думки на рахунок цього триклятого дьогтю, так? Ось гребінець, його я кладу на стіл. А дьоготь я налив у кульку, котра ну не повинна була влучити у вікно Естер. Та добре хоч у вікно, повір, якщо б жбурнув просто в кімнату, я б зараз допомагав тобі з більш невеселим виразом обличчя. Мені просто пощастило. Мило і все схоже я віднесу до ванної, зачекай.

Мії здавалося смішним те, як її друг носився по кімнаті, намагаючись зразу знайти потрібне місце для кожного предмета. Він, практично не зупиняючись, розказував свою історію, паралельно коментуючи те, що дістає з коробки. Усе в ньому говорило про те, що він поспішає, тому так і не підбереш момент, щоб вставити хоч слово.

— Якийсь блокнот чи що, не знаю. Ставлю на стіл. Щодо кульки. Взагалі дьогтем я хотів зафарбувати на фасаді замку шматок, що обліз. Ти не подумай зайвого. А то ніби якийсь лишайник на фоні чорного кольору. Придумав відмінний спосіб, жбурнув і він так дивно полетів, я й сам не зрозумів. Ляпнувся він так, як треба, просто зовсім трішки не туди втрапив. Ну, кулька, не дьоготь. Але, на диво, крику не було. Естер іноді вміє так подивитися, що краще б вона біла мене палицями й закатала істерику. Різні жіночі дрібнички здається... а що це взагалі за штукovina? Добре, це я ставлю сюди, на стіл. Якщо щось незрозуміло з цим, запитуй у дівчат. Я уявлення не маю, як таке використовувати.

Тільки-но він замовк, тільки-тільки з'явилася вільна секунда, як Мія скористалася єдиною можливістю, щоб заговорити.

— Доксе, я... Решту можу дістати сама, чесне слово. Ти виглядаєш так, наче від тебе кожна секунда вислизає. Я хвилююся, щоб ви там з Естер не посварилися.

— От перше — точно правда, а на рахунок другого я не впевнений. Розумієш, цього разу мене рятує те, що я допомагаю тобі. Хотілось би сказати, що я боюся її гніву, але тоді мене можна буде назвати ще тим казкарем. Я просто не хочу, щоб вона ходила похнюплена, ось і все. Ця міс може допомогти дістатися з глибокої ями, коли паскудно, але сама може засмутитися через брудне вікно. Ось такий... парадокс. Парадоксальніше за мене виходить, а я конкурентів не жалую. Ну а в коробці майже нічого не залишилося. З цим ти зможеш розібратися, правильно розумію? Тоді я розчиняюсь, зникаю і тому подібне. Побачимося на даху.

І він утік, хоча, скоріше, навіть розчинився і справді зник. Мія залишилася наодинці з кожною з подарованих речей. Зараз вона могла доторкнутися до них без метушні і поспіху.

Щітка і дзеркало, незрозуміла фігурка з сильним квітковим запахом і повний ящик інших дрібниць — все це поступово опинялося на своїх місцях. Синій шкіряний блокнот і скляна ручка-перо лежали на краєчку стола — вони здавалися якоюсь особливою частиною подарунка, а не черговою дрібничкою. Хоч сторінки поки що залишалися порожніми, та розквітла впевненість, що незабаром кожну з них відкриють різні літери, слова, а потім і речення.

Коли черга дійшла до одягу, то стало очевидно — ось вона, головна частина подарунка. Мія оглянула його з усіх сторін кілька разів і навіть вирішила приміряти. Такого типу наряди вже не так дивно бачити на інших жителях цього світу, не важливо старших чи молодших. Але одягнути на себе ці витончені речі було зовсім

незвично й дивно. Ніби через тканину передавалася і культура Еміронії, і колорит її жителів. У багатьох із замку були свої кольори, а їй дісталися свої: ніжні червоний із чорним, що ховалися під міцною тканиною жовтого флайо. Такого поєднання Мія не бачила ні в кого, а значить, її палітра була неповторною.

Коробка, нарешті, спорожніла. Кожна часточка подарунка перестала бути нічиєю — все це тепер належало людині. Мія лягла на вже застелене ліжко просто в своєму одязі. Тихо і затишно. Від цього так приємно було думати про те, що трапалося, і про те, що наближалося. З обох сторін часу її чекало щось приємне, і вона спіймала себе на думці, що мало хто може відчувати цю радість — не уникати минулого і не лякатися майбутнього. Зараз увесь світ крутився навколо смішного побрязкування ланцюжків на її новому улюбленому одязі.

Як і просив Скай, ввечері Мія піднялася по сходах нагору. Вона штовхнула металеві двері й опинилася у зовсім іншому світі.

Перед нею відкрилося космічне полотно з зірками зверху та вогниками, що розпливлися на горизонті. Внизу, на землі, не було видно нічого, що могло б подарувати яскраве світло, тільки крихітні факели і лампи закладів. Здавалося, що зараз унизу життя не існує, наче стався потоп, але замість води земля потопала в чорнілі. А люди тут сиділи і чи то чекали на порятунок, чи то знали, що вже врятовані.

Тут усе було не як в буденності — здавалося, що кожна частина цього простору таїла в собі причини, з яких тут всі й зібралися. Дах був застелений килимами, квітчастими і такими, що вицвіли, злегка запиленими і місцями навіть порваними. Очевидно, бачили вони немало. То тут, то там були розкидані подушки і кілька пледів, а обличчя присутніх було видно завдяки свічкам під маленькими скляними куполами. Вітер розносив голоси: гучні і не дуже, роздратовані, щасливі і спокійні.

Мія простояла якусь мить, просто спостерігаючи за цим незвичайним проявом зв'язку між людьми — тут всіх неначе одного з одним з'єднували уявні нитки. Але варто було глянути на всіх

окремо, то якими ж різними вони здавалися. Мія теж була однією з тих «різних», але ось жодних «ниток» навколо себе не відчувала.

Із думок її вирвав тихий плач. Здавалося, дурниця, адже не може людина плакати в такому місці. Повернувшись на звук, вона побачила Хлою, яка сиділа на парапеті й обіймала Меліссу. Остання щось незрозуміло бубоніла в плече своєї подруги, постійно схлипуючи та ридаючи.

— Вона ж йому все... а він? Все віддала, а він... він... Ніякий не «той самий». Зрадник. Брехун, — і знову в плач.

Мія нічого не розуміла, а через те й розхвилювалася. Вона підійшла на кілька кроків ближче і невпевнено подивилася на Хлою, сподіваючись, що може якось допомогти. Та лише повільно похитала головою і скоса глянула на книжку, що лежала поруч. Хлоя на секунду посміхнулася, а потім у неї вийшло заговорити сумним голосом:

— Буває віриш в кохання, а виявляється, що гра. Таке ось життя, дорогенька.

— Як справжні почуття можуть бути просто грою? Як? Ким... Ким треба бути?

Хлоя гладила бідолаху по спині і мимоволі кивнула головою, мовляв, їх краще залишити наодинці. Мія відійшла в бік, і ніхто не заперечував.

Оглянувши дах черговий раз, вона зрозуміла, що навіть вся картина, якщо до неї уважно придивитися, складається з окремих сцен, де кожна група людей виділялася по-своєму. Одна з них сприймалася як дуже доросла і складалася всього з двох осіб — Гледіс і Фріди. Вони сиділи на парапеті в напівоберті і розмовляли. Здавалося, підійди, щоб підслухати, і не зрозумієш їхньої мови, настільки це щось зріле. Кожна з них знаходилася на кілька кроків попереду, і не розібрати їхньої мови, їхньої природи, доки сама не зробиш ці кроки. Хотілося розуміти їхню мову як свою рідну, але поки що було зарано.

Варто було звернути увагу на компанію, в якій знаходився Докс, — все ставало простіше. Він на пару з Кейтлін голосно доводив Венді, що є у птахів таке сімейство — «червоїди». Остання не погоджувалась і все хотіла змінити тему, але опоненти вимагали аргументів чому саме «ні». Кейтлін намагалася навести докази, у той час як Парадокс запевняв, що своїми очима бачив червоїдів. Венді всі озвучені факти називала примітивними і тільки більше дратувала опонентів. Тесс вмудрилася заснути на парі подушок і колінах Кейтлін. Галасу і вогню було багато, ось тільки цього зараз не хотілося. Цього разу тягнуло до іншого.

За десяток фаланг¹³ від них сиділи інші люди. Котрі спочатку слухають гітарні струни і тільки потім промовляють слова. Естер лежала на парапеті, дивлячись угору; Скай награвав якусь мелодію і, судячи з погляду, присвячував її зіркам, а Вілсон отримував задоволення лише від того, що курил люльку.

Підійшовши до них ближче, Мія не заговорила. Крики на задньому фоні якось затихли. Все ж відчувалося, що кожна компанія — своя маленька фортеця. Скай ділився музикою, яка могла бути знайома кожному, навіть тим, хто її ніколи не чув. Щось дуже просте, але під що хотілося засинати щоночі: самому або з кимось, в затишному ліжку або просто посеред нічних луків. Мію притягнула мелодія, і вона крок за кроком стала четвертою в цій компанії. Естер, котра рахувала білі намистини над головою, і вона. Скай, котрий примудрявся прикрашати простір довкола звуками, і вона. Вілсон, котрий палив якийсь ароматний тютюн, не схожий на інші. І Мія.

— Але ж справді... Як тепер вірити красивим чоловікам? — поцікавився Скай, припинивши грати. — Підходила до нашої страждальниці, так?

Мія кивнула, радіючи тому, що до неї звернулися ось так просто, ніби вона тут зовсім не першу флатію.

— Тут нічого не вдієш, коли її несе. Такі от вони, леді, які люблять жіноче читиво.

— Так, вона вразлива, — погодилася Естер. — Я люблю історії про кохання, але ця... ну жах яка передбачувана і нудна. Я читала цю книжку, але не розумію через що там плакати. Тут потрібен час.

— І бажано хороша література, — тільки додав Скай, як йому одразу ж відповів Вілсон:

— Хлопчик ти ще, раз говориш такі речі.

Він не поспішаючи витряс старий тютюн, а потім набив люльку наново. Виглядало це так, що, доки він не закінчить думку, нехай навіть через кілька хвилин, ніхто й слова не скаже.

— Якщо дівчинці подобаються такі книжки — чудово. Немає об'єктивно поганої літератури, хлопчику. Але є хороша, а це — зовсім інше. Те ж і про музику, і про все подібне.

— Оце так, яка зручна позиція. А якщо книжка написана за день, і в ній немає ні крихти того, що можна навіть теоретично назвати мистецтвом?

Вілсон розкурював люльку і дивився на те, чи достатньо поклав тютюну. Позиція Ская не викликала на обличчі чоловіка ні

---

¹³ Десять фаланг еквівалентні чотирьом метрам.

здивування, ні чогось іще. Здавалося, що від білого димку він відчував більше емоцій.

— Навіть така книга знайде того, хто буде вважати її найкращою на всій планеті. Скаю, хлопчику, я це Кейтлін зміг довести, що мені з тобою сперечатися? Так що дай мені відпочити, а не молоти язиком.

Хлопець хмикнув, але не сперечався. Замість цього він лише почав награвати мотив і похитуватися з боку в бік у такт мелодії.

— Давно ви ось збираєтесь на цьому даху?

Запитання стосувалося всіх і нікого конкретного одночасно. Естер здавалася надто зайнята милуванням зірками. Вілсон ніби замислився, судячи з того, що насупив брови. Він уже почав було вираховувати скільки минуло років, але Скай випередив його тривалу мовчанку. Хлопець звів плечима і простодушно припустив:

— Безкінечність, плюс-мінус.

Ця фраза, напевно, була іншим знайома, і тільки Мія її не зрозуміла. Якесь крилате висловлювання з популярної книжки або просто жарт, знайомий кожному еміронцю. Тільки вона за життя жодного жарту не вивчила і жодної книжки не прочитала.

— Я не знаю, звідки ця цитата.

— А це й не цитата, — сказала Естер, не відриваючи погляду від зірок. — Ти нічого про це не чула, так?

— Про безкінечність?

— Про теорію, пов'язану з нею.

— Ні. Ніколи і нічого.

— Можу спробувати поділитись, — промовив Скай. — Буде неправдою, якщо скажу, що в ній нічого особистого, хоча про неї й знає багато людей. Звичайно, я можу і сказати, що ми збираємося тут стільки-то місяців з якогось там року. Але ця відповідь не буде такою повноцінною, якою могла би бути.

— Ви придумали цю теорію?

Скай знову хмикнув, ніби хтось припустив те, чого припустити було неможливо.

— Ні, звісно. Але дуже б хотілося. Ця теорія придумала себе сама.

Всередині виникло щось більше, ніж цікавість. Може, інтуїція і передчуття, а може, рідний голос, за яким вона скучила — зараз складно було зрозуміти. Але це «щось» не було схоже на звичайну спрагу насититись для того, щоб швидше втамувати голод. Тому не було ні одної причини сказати «ні». Скай продовжував грати.

— Глянь і роздивися цих людей, — показуючи в бік інших, попросив він.

Мія повернула голову і повільно провела поглядом по обрисах кожного з мешканців замку.

— Вони доволі різні, самі по собі. Я чудово розумію, що ми всі відрізняємося: інтересами, поглядами, віком, статтю і так далі. Простіше буде перерахувати те, в чому ми схожі, тому що розбіжностей справді багато. Але й ті, кого ти бачиш, і ті, хто поки що на завданні, — все ж збираються на одному даху. Повіриш ти мені чи ні, але достатньо однієї сильної схожості, щоб вона перекрила більшість маленьких недоліків. Наведу приклад. Зверни увагу на будь-кого з тих, кого бачиш. На когось одного.

Погляд Мії чомусь зупинився на силуеті дівчини. Та простягала руки до горла Парадокса, але було видно, що все це жартома.

— На кого дивишся?

— На Венді.

— Чудово. Вона, не дивлячись на запальний характер, любить в'язати ляльок — ти про це знаєш. Я мало що в цьому розумію, але інколи допомагаю їй у цій справі. Вона теж не завжди схвалює мої дурниці, але я постійно тягаю її за собою. Ми різні, але вона мені наче рідна сестра. А ось із Доксом вона сперечається частіше за інших. Але якщо б із ним трапилося щось серйозне — вона б дуже, дуже довго не знаходила собі місця. Венді мовчить. Але їй потрібні його слова. Думки Парадокса завжди горять, але він нікуди без когось, хто цього вогню захоче, а головне, зможе загасити хоч інколи. Такий ось у них зв'язок. А в нас із нею інший. І з кожним із замку у мене є якийсь зв'язок, а в них зі мною. Я про кожного з них міг би написати книгу, може, не дуже велику і не зовсім вміло, але не замислювався би про те, що мені не вистачає матеріалу.

— Цілу книгу? Як так? — не відводячи погляду від силуету Венді, запитала Мія.

— Просто нас пов'язує щось неосяжне. Я впевнений у тому, що частина цих людей шукає свій сенс життя, а частина вже знайшла його і живе ним. Це два дуже важливі процеси, найголовніші, як мені здається. Знаєш, мені до нестями подобається те, що ці люди вміють відрізнити життя від існування. І якщо це вміти, то дні не зливаються в одну грудку, а ти не плутаєшся в днях флатій. Це дрібниці, але вони відіграють велику роль. Ми рухаємося з різною швидкістю, але ми рухаємося і при цьому допомагаємо один одному. Один вчиться визнавати слабкості, інший — не боятися своїх гідностей і прагнень. Буває навіть так, що видаляєш одну тріщину, а з'являється інша, ширша. Але завжди є той, хто простягне руку допомоги, і той, кому простягнеш її ти.

Скай помітив цю нотку невпевненості в Мії, погляд, яким дитина могла подивитися на дорослу мудру істоту. Ніби вже все пояснили, а вона нічого не зрозуміла.

— Запитуй.

— Я розумію те, про що ти говориш. Але я не розумію, чому безкінечність.

— Я не знаю точної відповіді, — знизав плечима хлопець. — Теорія з'явилася давно, і в кожного відповідь своя. Чесно кажучи, я б сказав, що у кожного є своя безкінечність. У мене це одне, а у всіх інших — друге. Але я впевнений, що відчуваю щастя, коли торкаюся її. Заради нього я, власне, і живу. Заради щастя.

— Тобто можна сказати, що безкінечність — це те, що робить тебе щасливим? — запитала Мія, сподіваючись, що її здогадка не прозвучить по-дурному.

— Бери вище — це ти сам. Ти сам, виражений в одному слові. Ну, в своїй більшості, — погодився Скай. — Але нічого не може бути точним на сто відсотків. Навіть безкінечність розмита, хоча це, само собою, найточніше визначення з усіх, про які я коли-небудь чув. Тому і плюс-мінус, для точності.

І розмова затихла. Просто затихла, не через те, що з'явилося незручне мовчання, що більше нічого було запитувати і нічим ділитися. Не тому, що хтось говорив про те, що складно зрозуміти, не через те, що теплий вітерець хоч і не був літнім, та все одно заколисував. Просто сама розмова потребувала тиші, щоб осісти в думках кожного.

— Естер, вибач за запитання, а ось у тебе вона є? Безкінечність.

— Ой, — дівчина важко зітхнула. — Не очікувала такого запитання і не була до нього готова, справді. Я з тих, хто любить формулювати важливі думки заздалегідь. Але я постараюся, Міє. Зараз, тільки дай мені кілька хвилин.

Варто було лише подивитися на неї і виникало відчуття, що сузір'я допомагали їй думати. Звичайна людина подивиться вгору й побачить міради білих цяток. А Естер дивилася інакше, ніби там, на полотні — знаки: відповіді, заховані в сузір'ях, і образи, намальовані туманностями. Мелодія, яку награв Скай, звучала тихо, але через неї космос уявлявся не таким вже й далеким.

— Якщо висловлюватися одним словом... — вона задумливо похитала головою, ніби погоджувала відповідь із внутрішнім «я». — То емпатія. Поясню. Вся суть в справжніх емоціях людини. Почуття людей — це важлива частина самої мене. Раніше я думала, що тільки хороші, але зараз розумію, що й важкі емоції відіграють важливу роль. А я хочу бути поруч, коли все геть погано, і

показати, що все мине. Мине, і тоді ми будемо радіти тому, що викликає ейфорію. Від чого мурашки по шкірі. Тільки б усе це було щиро. Знаєш, мені хочеться зламати цю барикаду і допомогти людині бути собою. Навіть зараз, ніби нічого особливого, але просто послухайте, будь ласка.

Скай знову припинив грати, уже вкотре. Мія прислухалась, а Вілсон як був тишком, так і ним залишився. До них долинули добре знайомі голоси Докса і Венді.

— Просто зістрибни вниз, будь ласка. Я клянусь, всім скажу, що це нещасний випадок. Ну чому ти такий віслюк. Чому?

— Значить ти істеричка. Живи у своєму світі, де божі корівки не линяють, але будь ласка, мені його не нав'язуй. Я буду, це... відстоювати правду, угу!

Мія стримано засміялася і прошепотіла:

— Вони сперечаються зо цілий вечір, так?

— Ні, від ранку. Це четверта суперечка за день, — діловито заявив Вілсон, а Естер зітнула плечима.

— Не рекорд. Хоч це й дивно, але я без цього не можу. І їх суперечки, і їхні теплі слова один одному — мені все це потрібно. Мені хочеться бути поруч і в... найрізноманітніші моменти життя. Ось. Загалом, я відповіла на запитання?

— Та не загалом відповіла. Дуже гарно говорила, ніби й справді готувалася.

— Імпровізація і натхнення роблять свою справу. Оскільки вже заговорили про таке, то передаю слово Вілсону. Давай, твоя черга відповідати на серйозні запитання. Ось ти можеш висловити свої думки?

— З приводу? — без особливого ентузіазму перепитав чоловік.

— З приводу того, про що ми говорили.

Дотримуючись усіх правил флегматизму, Вілсон спокійно упакував свою люльку у невеликий футлярчик, якого заховав за пазухою.

— Я згоден із тим, що казав Скай. Мені теж властиве щастя, можливо, воно навіть полягає у більших дрібницях, ніж ваші. Але я не люблю давати форму речам, які мають залишатися безформними, — підсумував він і ввічливо кивнув. — Тому залишаю вас і йду спати. Благоніччя.

Попрощавшись тільки з ними трьома, чоловік з густими вусами був першим, хто покинув дах. Майже зразу за ним пішла Мелісса, а потім Кейтлін.

— А ти, Скаю? У тебе є безкінечність? — поцікавилася Мія.

— Запитуєш! Звичайно є, — гордо відповів він. — Кому як не мандрівнику знати про те, що по-справжньому не має ні кінця ні краю?

— Поділишся?

— Запросто. Але!

Він підняв палець догори і знову промовив «але». Потім ще раз, повертаючи увагу, і ще раз, про всякий випадок.

— Але я тобі покажу свою безкінечність. Ні, не говоритиму про неї, а покажу. Тому що це той випадок, коли треба один раз побачити, а не багато разів почути. Навіть якщо ти можеш почути це безкінечність разів, плюс-мінус, то все одно краще один раз побачити. Тому в будь-який випадковий день, в будь-яку пору доби я приходжу до тебе, і ми йдемо дивитися.

— На...? — допомогла йому Мія, сподіваючись почути логічне завершення речення.

— На дрібниці, якщо чесно. Але ти ж пам'ятаєш девіз найкрутішого з усіх мандрівників? Велике починається з малого. Це важливо.

— Добре. Тоді я готова до раптової мандрівки, — задоволено відповіла Мія й усміхнулася. — Покажеш, а я буду чекати. В будь-який день.

— І в будь-який час.

— Тільки не забудь.

— Ще чого!

Несподівано хтось акуратно обняв її позаду. Гледіс вийшло впізнати, не повертаючись, просто по рукавах сукні і солодкому запаху. Захотілося відповісти тим самим, і Мія на секунду торкнулася її рук. Холодні. Руки, з якими не хочеться переривати контакт. Тактильність — це теж спосіб поговорити. Зараз між ними зав'язався діалог, особливий, нехай і простий.

Всі інші стали ближче до Естер і Ская.

— Що ви тут, владно дивитеся на нічний світ? Намагаєтесь уявити себе на місці покровителів? Ну ви даєте, — проторохкотів Докс й одразу засміявся. — Вони б не протирали штани абсолютно всю ніч.

— Так собі момент, щоб згадати про них, — холодно промовила Хлоя і додала вже більш м'яко: — Мої хороші, ми йдемо ловити солодкі сни за хвіст. Ви як?

— Ще побринькаю.

— Я теж залишуся, — погодилась Мія, відчуваючи, що вітерець навіть уночі залишався теплим. — Не хочеться йти.

Естер просто хмикнула — очевидно, теж своєрідна відповідь. Коли всі почали прощатися, руки постаралися передати тепло людині, яка стояла за спиною. Це тепло висловлювало вдячність за кожен подарований предмет, нещодавно витягнутий з коробки, за цей вечір і за те, що все можна було висловити одним простим дотиком.

Лише після цього Гледіс розірвала контакт і пішла разом з іншими. На даху залишилось всього три людини. Скай продовжував грати. І перед тим, як мелодія стихла, Мія сама задивилася на нічну ковдру й захотіла у неї загорнутися. Можливо, розповідь мандрівника мала таку силу лише на цьому даху — заради таких історій, напевно, всі й збиралися. Але тоді мали свою силу звуки, суперечки, запах тютюну і сльози Мелісси. Значить, тут вони не були тим, у що б перетворилися, варто було лише перетнути металеві двері. Тут ця безкінечність, плюс чи мінус, й існувала, можливо, навіть просто над головою. Це міг бути ефект поєднання всього, що тут було. Забери звуки гітари або ще щось — і все, ніякої безкінечності, немає ні плюса, ні мінуса. Але зараз, сидячи на верхівці замку посеред луків і дивлячись у темряву, вірилося, що її не обдурили, що ця довга зігнута лінія, котрій немає ні кінця ні краю, усе ж існує.

Глава 5. 1/1000

Перша сторінка в щоденнику. Його мені подарувала Гледіс. Наврешті я розумію що хочу сюди написати, і можу це зробити. Але доведеться користуватися величезним лексикорієм. Його купила Венді. У ньому аж за тисячу сторінок!

Відчувається кожен проведений тут день. Жоден із них не зливається з іншим, і не перетворюється в нудьгу. Кожна доба – це мій обережний крок назустріч тим, хто тут живе. Спілкування з жителями цього місця розчиняє старі запитання. Але тут же народжує нові, котрі незабаром встигають застаріти. Мені настільки багато хочеться дізнатися, що я сама поки що не встигаю за своїм потоком думки. Дуже добре відчувається легкота легкість і майже повна свобода дій. На плечах усіх інших є якась відповідальність. Хтось летить на завдання, і незабаром повертається, інші до цих пір у Мейярфі, а ще інші готують велику кількість їжі, прибирають у замку або часто тренуються. Я теж хочу тренуватися по-справжньому. Сьогодні це буде моє перше заняття. І я дуже хвилююся.

Йетрагге-янте – проста мова. Тому вона подобається. Мені приємно витратити на це багато часу, навіть якщо очі втомлюються. Атмосфера в кімнаті Венді сприяє неспішним і розслабленим заняттям. Вона пояснює (пояснює? – запитати). Я слухаю, а Тесс з задоволенням спостерігає за нами і ще займається своїми справами. Раніше, я не зустрічала людей з характерністю темпераментом Венді, але вона стає мені більш ясною (зрозумілою?). Коли настає тиша, Тесс починає щось розповідати, і ми на кілька хвилин відволікаємось. Але Венді сувора і не дає нічого не робити (пустувати).

А вчора я запропонувала свою допомогу Вілсону. Він тоді неспішно чистив стежку до замку від червоно-оранжевого листя. Розмови були короткими, але цікавими. Він

розказав мені тецю колір і сухість листя тісно пов'язані з віком дерева, і тецю при бажанні це листя можна їсти. Існує навіть така дієта. Як завжди він курил люльку і відповідав на запитання з великими паузами. Розказав мені що Фріда і Хлоя поїхали назад у Мейярф. І це шкода. А коли ми поговорили сталося це – на вулиці це було не так помітно, але потім я повернулася до замку і зрозуміла. Весь мій одяг пахнув тютюном!

Мій улюблений жовтий образ вчора прийшов до мене уві сні. Не лякав, а нагадав про себе. Тепер мені спокійніше. Ми не забули один одного.

А ще я часто думаю про слова Ейдана. Мені поки що й справді нічого сказати іншим тому я їх тільки слухаю. Але ж буде момент коли я почую все і прийде черга говорити. І що я тоді скажу?

На цей лист знадобилося пів дня.

Естер стояла позаду і тримала ученицю за плечі. Тіло було напружене, просто жах. Всередині адреналін, якого хоч би кудись подіти. Енергія кипіла, а хвилювання тільки наростало. Поки їй розказували теорію, все страшніше було думати про момент, коли, нарешті, доведеться діяти. Запал нікуди не подівся — дозволює Естер закінчити заняття просто зараз, Мія би відмовилась. Але впевненість зовсім не така, як уявлялася з самого початку. Зараз вона здавалася собі не носієм-новачком, а так, лякливим дівчиськом, в якому так і не виявилось амарантину.

— Так, тихо-о, тихо-о, не хвилюйся. В цьому нічого страшного немає. Я тобі навіть скажу, що зазвичай аромат не проявляється з першого разу, — Естер показала пальцем на банку-мішень перед ними. — Ще раз — тобі просто потрібно постаратися реалізувати свою думку. Ось у такому вигляді, в якому ти її уявляєш найближче. Ти повинна відкидати непотрібні тобі образи, але варіантів все одно залишаться тисячі. Тому що навіть невелика деталь в мисленні людини, у її уявленні своєї енергії втілює, по суті, вже унікальний аромат. Це повинно відображати тебе, тому постарайся відкинути ті образи, котрі тебе взагалі не приваблюють. Розумієш?

— Я намагаюся зрозуміти, чесно. І що, цього буде достатньо, так? Відкинути непотрібне просто, але як знайти те, що я хочу?

— Це потяг до свого єства. Ну, наприклад. У мене є друг і його аромат — володіння льодом. Він не думав про якісь витончені варіанти і майже зразу зрозумів, до чого його тягне. Просто? Так, але це його стихія і жодна інша йому не потрібна. Важливе, воно або відчувається серцем, або приходить саме по собі. Але якщо осяяння не прийде, то просто довірся потоковій думці. Лови кожну дрібницю в образах і врешті спробуй знайти природу, до якої тебе потягне. Ароматів може бути тисячі, але свій ти повинна любити сильніше за все. Тому що будь-яке явище, доведене до майстерності, — це мистецтво вищого рівня. Я хочу, щоб твій аромат став мистецтвом.

Мія метушилася, різко ставлячи перші-ліпші запитання, ніби часу залишалось не так багато. Практиці ось-ось треба було замінити теорію.

— Добре-добре. Мені одразу зупинятися на тому, що я вважатиму цікавим? Може, варто пошукати ще, а не вибирати перше, що здалося вартим уваги?

— І таке може трапитися. Але давай уявімо з тобою щось просте. Той самий лід, наприклад. Віртуоз, який ним володіє, — ти. Ти —

та людина, котра є уособленням цієї стихії. Можеш руйнувати лід і створювати його, можеш сама затверднути і навіть закувати в нього іншу людину. Ти бачиш себе у цьому образі? Не просто, щоб це виглядало гарно, а як продовження цієї природи.

— Ні, не бачу.

— А потрібен образ, в який ти б закохалася. Аромат, який б тобі захотілося тренувати. Якщо уявиш його — начхати на всі інші альтернативи. Так що не хапайся за перше, що трапиться.

— Я зможу його потім замінити на інший, якщо мені не сподобається?

— Дуже сумніваюся. Поки що я такого не зустрічала, і якщо вже аромат проявляється, він залишається з людиною. Думаю, з'являється певний зв'язок. Людей, які мають одразу два аромати, я теж ніколи не бачила, але амарантин ще не настільки вивчений, щоб я могла відповісти точно. Не знаю, Міє.

Усе сказане Естер шар за шаром укладалося в голову. Там ніякого безладу не було, тільки так, легка плутанина. Природа аромату цікавила все більше, і по мірі того, як Естер пояснювала, азарт всередині тільки зростав. Суперечливе відчуття, де і хвилювання, і бажання дізнатися більше переплелися в міцний вузол.

— Давай починати, ми...

— Як, уже? Прямо зразу?

— Само собою, — Естер припідняла брови від здивування. — Простіше нікуди, просто сконцентруйся на якомусь чіткому образі. Важливо детально уявити його і захотіти реалізувати. У твоєму випадку — на простій банці, цього буде достатньо. Ти можеш зробити з нею що завгодно. Варіантів мільйони, просто подумай про близький тобі.

— Легко сказати «просто подумай», — невпевненим голосом відповіла Мія, дивлячись на мішень за декілька фаланг від неї. — Зараз я уявлення не маю, як саме потрібно думати.

— Тому я й пояснюю. Звичайно, є один нюанс, який важливо провідчувати і який дуже складно описати словами. Тобі потрібно буде уявити, що твоя енергія діє на банку перед тобою, все так. Але ця думка має бути для тебе такою ж простою і природною, як впевненість в тому, що при бажанні ти можеш сказати слово. Або розплющити очі, або, наприклад, зробити крок уперед. Ти можеш подумати про те, як рухаєшся, можеш уявити це в деталях, а можеш зробити дію. Ось і тут важливо не просто подумати про цей крок, але й зробити його. Цей перехід відчується, якщо ти сильно зосередишся.

— Т-а-ак, добре. Спробую, — Мія не встигла сконцентруватися.
— Стій, а в тебе з першого разу вийшло, коли ти тільки починала?

— Я свій розкрила... випадково, скажімо. Без підготовки, як ти. Не хвилюйся, головне — підібрати потрібну думку. У тренуваннях складність зовсім в іншому.

— Зрозуміла. А ще, е-е-е... Скажи, як тобі погода? Ти любиш осінь?

— Так, Міє! Я тебе не на смерть відправляю. Давай, давай, стань в комфортну позу. Не нахилийся так вперед, а то ще впадеш. Ось так, угу, — допомагаючи стати зручніше, попросила наставниця. — Краще простягнути одну руку — так буде відчуття, що амарантин втілюється саме через неї. Ногу трішки назад, ось так. І корпус. Правильно. Можна дивитися на банку, але якщо хочеш, то можеш заплющити очі. Декому так простіше.

Один простий рух повіками, і всі кольори зникли. Залишився тільки один-єдиний тон, який допомагав сконцентруватися, а не відволікав.

— Тепер те, про що я говорила. Спочатку ти пробуджуєш в собі енергію. Потім надаєш їй форму. Обираєш для неї колір, вибираєш її природу. Все вийде не таким яскравим і потужним, як тобі здається, але результат буде. І потім скеровуй цей образ вперед. Дай йому волю. Просто постарайся, ось і все.

Порожня бляшанка покірно чекала моменту, коли її окутає невидима сила. В голові пронеслися всі поради Естер, одна за іншою.

«Думка не повинна бути як справжня, — звучав всередині власний голос. — Вона має бути справжньою. Має бути достатньо живою, щоб це помітили всі довкола. Щоб торкнутися того, що знаходиться на відстані».

Ця ідея тільки на перший погляд не викликала труднощів. Легко можна зрозуміти те, що сказала Естер, але зуміти застосувати — це здавалося набагато важчим. У першу хвилину до голови лізли думки, що нічого не відбувається, тому що вона зовсім не так зрозуміла задачу. Мія відганяла їх і старалася зберегти тільки один образ — її мішень серед темряви. Ось-ось із цією мішенню мало щось відбутися. Зараз, буквально з секунди на секунду, її сила дасть про себе знати і що-небудь, але трапиться.

Ця впевненість викликала якісь непомітні зміни. Складно було сказати точно, але кінчики пальців почали ставати холодними, ніби торкалися води з ополонки. Дихання пришвидшилось, наче думки

зараз прирівнювалися до спринту, і щосекунди швидкість тільки збільшувалась. Але більш дивніше відчуття викликало інше — *щось усередині*, що Мія ніяк не могла описати, втомлювалося ще швидше. Було навіть складно сказати, чи воно знаходиться в тілі, чи майже-майже, просто поруч із ним. За відчуттями це нагадувало додатковий орган, який виріс незрозуміло де. Незрозуміло за що він відповідав і навіщо взагалі потрібен. Це «щось» одночасно і боліло, як поріз, і колело, наче його засиділи, і в той же час наче втомлювалося само.

Рука почала тремтіти і здавалася важкою. І щойно з'явилася ця впевненість, що вона не опустить руку, чого б їй це не коштувало, що як мінімум ще один раз треба зосередити свої думки на банці, як один-єдиний звук розбив усю впевненість.

— Розплющуй очі.

Знайомий голос чомусь сприйнявся як сигнал до завершення. Спочатку опустилася рука, розірвався уявний зв'язок із банкою, і тільки потім розплющились очі. Вона відчувала, що дихає дуже швидко і переривчасто, але нічого небезпечного з її тілом не відбулося. Те відчуття, котре і різало, і чого тільки не робило, почало поступово зникати, а через кілька секунд, здається, зникло зовсім, слідом за холодом.

Все та ж банка стояла перед ними двома. На такій самій відстані, повернута тим самим боком і ні краплі, ні краплі не змінена.

— Вийшло відчутти хоч що-небудь?

— Невже нічого не відбулося? — у голосі звучав сором. — Зовсім нічого?

— Міє, дай відповідь на моє запитання. Ти щось відчувала?

— Холод у пальцях. А ще втому і відчуття, ніби в мене щось болить. Але я не знаю, як описати, що саме.

— Цікаво. У тебе тремтіли руки, — задумливо відізвалася та. — Амарантин витрачався, але форми не набув. Тому я попросила зупинитися.

— А чому? Чому не набув?

— Може, спосіб невірний. А може...

Естер замислилась. Мія звернула увагу, що її наставниця уже не вперше прикушувала губу і ходила туди-сюди, коли серйозно про щось думала. Якийсь час запитання витало в повітрі, але, навіть судячи лише з бадьорого голосу подруги, рішення все ж знайшлося.

— Ось що, кілька разів ми спробуємо так само. А от якщо не вийде, то шукатимемо інший спосіб. Ти скеровувала енергію через себе на ціль — це робоча схема, але ми спробуємо пошукати інші

способи. Щось цікаве і незвичайне. І ось тоді точно має вийти. Головне — проявити кмітливість і знайти дієвий метод.

— Добре. Обіцяю, що зроблю...

Ноги Мії підкосилися. Вона відчула повну відсутність сил і присіла на землю. Відчуття, що незрозумілий дискомфорт минув, виявилось хибним — зараз його тяжкість відчувалася сповна. Вона уявила себе хирлявим дівчиськом, котре прийшло тягати важке каміння й осоромилось на найпершому. Голова сильно паморочилась і з'явилося відчуття нудоти. Тіло спітніло і тремтіло, ніби боячись того, що щойно трапилось. Вдавалося лише повільно вдихати повітря і так само повільно його видихати. Так здавалося, що нудота слабшає.

— Естер, — повільно промовила вона. — Щось мені зовсім кепсько.

— Розумію. Ти вибач, що не сказала відразу. Боялась відбити запал, — наставниця присіла поруч, але ніякого жалю в її словах не було. — Такий ось побічний ефект, називається «танення». Жахливе відчуття, знаю, але його відчують майже всі, коли амарантин на нулі. Так що хвилюватися зовсім не варто. Все ж це перша спроба вийти на контакт зі своїм ароматом в твоєму житті. І дуже добре, що воно не таке вже й сильне, тому що я, коли відкрила свій аромат, втратила свідомість.

— Я близька до цього. Здається.

Естер обережно поклала руку на плече. Якби це все було хоч трохи небезпечним, вона б точно розхвилювалася. Але зараз її поведінка була спокійною і підказувала, що ніякої загрози немає.

— Амарантин закінчився швидко тому, що зовсім не розвинений. Нехай аромат і не проявився, ти все одно витратила амарантин, намагаючись знайти його. Але якщо будеш щоразу працювати над цим, то навчишся відчувати, коли варто зупинитися. В наполегливості і є головна складність розвитку аромату. Тому ось для тебе й хороша новина — ти все краще і краще відчуватимеш свій аромат. Якщо почнеш працювати над ним. Ну а погана — з «таненням» ти зіштовхнешся ще не раз. Тримайся, це потрібно перечекати. Просто дай собі час відпочити. Може, тобі принести щось поїсти або попити?

— Який жах, — прикривши рот, пробубоніла Мія. — Якщо ти знаєш цей стан, то навіщо говорити про їжу? Мені зараз навіть думати про неї страшно.

— Мене саму дивує, але в багатьох при таненні прокидається просто тваринний апетит. Готові з'їсти що завгодно, навіть жирне і смажене.

— Не знущайся. Стоп. Ні слова про їжу, — Мія посміхнулася настільки, наскільки це було можливо зробити в її стані. — А амарантин він як, сам по собі... Відновлюється? Прискорити не можна? — не було сил на довгі речення.

— Ні. Чекати і все. Хвилин десять-п'ятнадцять, і почне відпускати.

Мія нічого не відповіла, а просто обхопила руками голову і простогнала.

— Ну ти чого? Для першого разу дуже непогано вийшло, справді. Тренування з ароматом — витончене мистецтво. Пів години теорії і хвилина практики замінюють чверть години стрибків на місці. Ти молодець.

Сидіти стало важко, і Мія лягла горілиць на землю.

— Хочу старатися. Щоб тренування не були даремними. Тільки б знайшла те, що мені підходить. Що мені сподобається, а не якусь нудьгу. Не хочу бути повелителькою нудьги. Ф-у-у-х-х...

— Немає поганих ароматів — є ліниві носії. Поки що можеш подумати про те, що могло б підійти. А ось щоб це стало частиною тебе... Загалом, ми ще поекспериментуємо.

— Поки наекспериментувалася, дякую.

Естер схрестила руки на грудях і строго, але в своїй манері, по-доброму, подивилася на ученицю, яка розпласталася на землі.

— Так, шкодувати і хвалити тебе буду я. А саму себе не можна.

— Перше тренування. Дай отямитися.

— Добре, — схвально кивнула дівчина. — Зараз відпочивай, а потім продовжимо. Орієнтуйся на те, що я повернуся за пів години.

Естер розвернулася і рушила в бік замку, так легко сказавши такі важкі слова наостанок. Мія стала навколішки і дивилася на дівчину, яка, здається, не жартувала.

— Стоп, ще раз доведеться? Хіба це не все на сьогодні?

— Жартуєш? По одній спробі на день? Ото вже, ще мінімум двічі! — крикнула наставниця, не обертаючись, і підняла руку догори, демонструючи жест перемоги.

— Двічі, — пошепки повторила Мія, зануривши пальці у волосся. Завжди ця цифра здавалася маленькою, трішки більшою за одиницю. Там уже було недалеко й до нуля, тому цифра «два» ніколи не викликала страху. Вона просто не могла бути великою. Але зараз ця цифра провокувала нервові хихикання, та й все.

— Іще всього два рази, — простогнала вона і знову безсило звалилася на землю.

Усе, що відбувалося після непростих і безуспішних тренувань, здавалося одним великим полегшеним зітханням. Вечір хотілося порівняти з оазисом, на який вдалося натрапити після дуже довгої і виснажливої дороги. Цього разу заняття проходили в кімнаті Тесс. Чайний куточок, котрого просто не могло не бути, виявився захарашений всякою всячиною на зразок блюдець, чайних листків, весільних прикрас, стрічок для волосся, ягід та ступки. Світло тут не нагадувало багато маленьких вогників від свічок, як у Венді, а здавалося великим жовтим вогнем на стелі. Ліжко було застелене кашеміровою тканиною, але силует невисокої гірки речей все ж видавав себе. Це здивувало, адже здавалося, що Тесс ближче бездоганна чистота, ніж невеличкий безлад.

Варто було сісти за письмовий стіл, і натхнення прийшло саме по собі. Мія записувала текст на слух, і помилок було менше, ніж у всі минулі рази. А на фоні все та ж метушня: кипіння води, стук дверцятами шафок, шарудіння і човгання — все це було невід'ємною частиною навчального процесу і зовсім не відволікало.

Коли вони відпочивали, Мія роздивлялася маленькі фігурки на краю столу. Там лежали мініатюрні тварини зі скла: щенята, вівці і щось схоже на борсуків із ріжками.

Венді розповіла, що вільно розмовляє не тільки на Йетрагге-янте, а й на мові північного континенту — рідасі. Мія попросила щось сказати і написати нею, і чи то Йетрагге встиг стати рідною, чи то так відрізнялася структура мови, але рідас здавався складнішим, грубим і чужим.

Вони засиділись допізна і добряче втомилися. Але це була найприємніша з усіх видів втома. Та, від якої засинаєш, варто лише загорнутися в ковдру і прикрити очі.

* * *

Коли Мія поверталася, в голові засіла думка дізнатися, чому його не було на даху. Заскочити, просто обмовитись кількома словами, а потім побажати благоніччя і самій піти спати.

Вона піднялася на четвертий поверх і поки йшла коридором, відчула, як легкий протяг лоскоче їй ноги. Більшість ламп не світилися, а місячне проміння наче губилося на півдорозі, через що

великі ділянки коридору були майже повністю темними. Здавалося, що й звуків, і життя на цьому поверсі було менше, ніж на всіх інших. Довелося прискорити кроки. Вона постукала в останні двері й обережно привідкрила їх.

— Привіт. Вибач, я на секунду. Не спиш?

— О, я? Ні. Ні, не сплю. Заходь.

Мія прослизнула всередину й одразу зачинила двері. З внутрішнього боку вони були обклеєні листками і стрічкою, як і вся кімната. Але стрічка тут була дуже старою, потрісканою і порваною, а листки — зім'ятими і вицвілими. На одній із подушок посеред приміщення стояла лампа, світло від якої не діставало тільки до кутків кімнати. Весь інший простір освітлювався добре.

— Ми нещодавно на даху збиралися. І знаєш, було неймовірно. Заскочила, бо хотіла запитати, чому ти не прийшов. Ти такі моменти не любиш?

— Люблю. Просто слухав, як миші шкребуться під першим поверхом, — необережно кинув Ейдан і додав: — Не завжди виходить. Але наступного разу постараюся бути. Парадокс, напевно, знову з кимось сперечався?

— Угу, — натхненно відповіла Мія і підійшла ближче. — Він на пару з Кейтлін щось там намагався довести Венді. А потім вони посварилися, але до серйозної сварки не дійшло. А ми... О, ми розмовляли про різне, навіть про жіночі романи. А ще друзі мені розповіли про теорію безкінечності. Естер красиво пояснила свою і навіть описала її одним словом — емпатія. Чудовий вечір, назавжди запам'ятаю його. Шкода тільки, що раз на місяць таке відбувається.

Гарний настрій всередині відобразився на сказаному. Це почуття, коли на емоціях спочатку робиш крок, вимовляєш слова, а тільки потім думаєш, чи правильно це.

— А ось у тебе вона є? Безкінечність.

Необережне запитання. Поспішне і сприйняте дивно.

— А в тебе? — байдуже перепитав він. — У тебе є?

З'явилось відчуття, що два однакових запитання насправді не були рівними. Мія доводилася Ейдану ніким, і якби не захотіла відповідати, вийшовши з кімнати, ніхто б нічого не втратив. Та він був іншим. Оповідачем. Їх прийнято слухати, а не запитувати про особисте. Оповідачі знають, як працюють таємниці, знають секрети світу, в якому їй так хотілося розібратись. Ніщо не заважало Ейдану проігнорувати її запитання й особисто поставити його заново.

— Ні звичайно. Я не так багато бачила поки що. Навіть уявити не можу, де такі важливі речі шукати.

— Я зрозумів.

Він повільно ходив з кутка в куток і клеїв стрічку поверх попередніх шарів. Рівно, щоби блакить листків нікуди не поділася. Тут царювала гармонія в хаосі, і порушувати її, здається, було не можна.

— А якщо б я спробував показати тобі, де вона, ти б погодилась? Ти б сказала «так», Міє?

— Не знаю. Своя безкінечність, як я зрозуміла, це щось більш глибоке. Не можна просто взяти і показати на неї пальцем.

— Можна.

— Гадаєш, можна?

Вона злякалася. Стало зле від того, як швидко Ейдан з'явився позаду. Мія тільки почула, як упав згорток зі стрічкою, але співрозмовника на тому місці вже не було.

— Так. Ось тут, — він прикрив їй рота і пальцем іншої руки торкнувся її скроні. — Бачиш? Ти не знаєш правил.

Він промовив ці слова з натягнутою стриманістю. Руки ослабли, але в поведінці і словах відчувалася якась манія, якась спрага, що з'явилася зненацька і була викликана незрозуміло чим.

— А я б почав з іншого боку. Шукав би не тільки тих, у кого є безкінечність. А інших, чия безкінечність з'їли або ось-ось з'їдять. Ану ж і там є що послухати?

Ейдан обійшов гостю, і його запал був на межі. Не безумство і божевілья, але щось інше. Від чого погляд став не байдужим, а чіпким, від чого самовладання кудись пропало.

— Я б показав. І, може, це вплине на тебе. Сама навчишся відповідати на запитання. А, отже, з'явиться шанс знайти, що хочеться. З'явиться шанс не запитувати про символ, котрий здається тобі таким романтичним, а показувати його іншим. Хотіла б так, га?

Той бажав почути саме слово. Кивок йому не підійшов, а на щось більше не вистачило сміливості. Незрозуміло чого можна було очікувати від людини перед нею. Лякало те, як він говорив. Ця його крива посмішка лякала, у котрій ні іскри щирості чи доброти, ця мінливість його поведінки. Але як же притягувало те, про що йшла мова. Якби про це говорив навіть навіжений, без свідомості в очах, без зрозумілої мови, Мія відійшла б до виходу, щоб слухати. Слухати і тільки в крайньому разі тікати.

— Я не ображаю тих, хто живе в домі, — між іншим повідомив Ейдан. — У мене іноді змінюється тембр життя. І колір очей. І гучність поведінки. Але Орторусу я не зашкоджую. А навпаки.

— Скажи, — цікавість перемогла і зараз її думки були зовсім про інше, — якщо я хочу, то що? Ти мені розкажеш?

— Скоріше покажу. Але тільки якщо ми запрягнемось один одному. Адже я тобі не відповідь збираюся дати, тому й попросити багато не можу, — Ейдан опанував себе і доклав якогось зусилля, ніби всередині йому стало боляче, але треба було витерпіти. — Я покажу тобі образи. І може скластися так, що вони вплинуть на тебе. І колись, у далекому-далекому майбутньому ти, можливо, обростеш неповторною красою. Станеш уособленням весни. Все це просто теорія, один із тисячі варіантів, так. Але якщо станеться так, що ми з тобою дуже не порозуміємось і моє життя висітиме на волосині, то ти цю волосину не обривай. А піддайся. Піддайся й програй, якщо вже так станеться. Як хочеш, хоч горло собі розірви власними руками. А можемо залишитися мовчунами і нічого один одному не обіцяти. Все потече як є. І ні весни тобі, ні небезпеки, що волосина обірветься.

— Це дивно, — напружилася Мія. — Надто... надто навмання виходить. Навіщо ти просиш про те, що відбудеться з шансом один на тисячу, якщо не менше?

Співрозмовник спочатку здивовано на неї витріщився, а потім посміхнувся і примружився так, наче дізнався якусь таємницю.

— А якщо я тисячу таких угод укладу, на кожен із випадків? Значить я переміг невизначеність, так виходить?

— Я не знаю. Але це й справді тільки для одного з багатьох варіантів? Чи є підступ?

— Фріда ж тебе не обдурила, коли сюди привезла. І я обманювати не збираюся. Одна тисячна. Але Міє, це більше ніж просто обіцянка. І куди більше, ніж обітниця. Я дарую тобі одну ймовірність, а ти мені іншу. Уявляєш, який це важливий крок — обмін ймовірностями? — він оскалився. — Цю домовленість не можна буде порушувати навіть якщо дуже, дуже захочеться.

— Підходить. Тільки розкажи.

Ейдан простягнув руку долонею догори, і дівчина торкнулася її вказівним і середнім пальцями — знак згоди в Еміронії, якому навчила Тесс. У горлі залоскотало, і Мія кашлянула. Назовні вилетіла чорна смоляна хмарка, Ейдан видихав такі при першому їхньому знайомстві. Той присів на подушки і витріщився в бік заклеєного вікна.

— Добре. Я відправлю тебе в мандрівку. Справжню, а не вигадану мною. Просто форма цієї мандрівки здасться тобі незвичною. В ній, запам'ятай, ніхто не зробить тобі боляче. Ти

зможеш йти, куди захочеш, і робити будь-які висновки. Здогадаєшся, про що я?

— Ритуал якийсь?

— Ні. Сон, але не такий, до яких ти звикла.

— Добре, сон. І що мені потрібно буде в ньому робити?

— Спостерігати. Відчувати. І все. А потім обговорити його зі мною. Далі вже розберемося. Ти не лякайся, Міє. Іноді високої мети й справді немає. Її немає. Немає, і все тут.

— А коли ти мене відправиш?

— Та ось як буде нагода. Раз ляжеш спати і нічого, а іншим разом як заснеш, то й потім не викинеш побачене з голови.

— Мені потрібно щось робити? Якось готуватися до цього?

— Випий.

Увага Ейдана ніби розфокусувалася. Йому, здавалося, все менше і менше була цікавою ця розмова. Він не дивився на неї і точно замислився про щось своє, а голос його став тихим і сумним.

— Що випити?

— А-а-а... Води. Але потім, коли прокинешся. А перед сном нічого пити не потрібно.

Вона не знала ні що сказати, ні про що запитати. Це місце почало лякати, ніби його мешканець у будь-яку секунду міг знову опинитися позаду. А, може, й над головою чи просто під ногами, почавши затягувати в гору безневинних на вигляд подушок. Тут скільки не обертайся, хотілося зробити це ще раз. Мія простояла зовсім недовго і вийшла з кокона, який і кімнатою не назвеш.

Глава 6. СЕНС СИМВОЛУ, ЩО В'ЄТЬСЯ

Як і просила наставниця, Мія випила повну склянку води з лимоном за годину до четвертого по рахунку тренування. Естер казала, що нехай напій і простий, та енергії може дати стільки, що хоч стіни ламай. Таке ось диво — ніби на виду в усіх, а багато хто тільки махне рукою і не послухає. Мія вичавила мало не пів лимона і випила через силу — результат повинен був себе виправдати. Але виявилось, що бридкий лимонний смак не тільки неприємно щипав губи протягом усього тренування, а й посилив нудоту під час танення.

— Ну, такі дрібниці теж пізнаються методом спроб і помилок, — наставниця схилилася над Мією і простягнула руку, але поки що не було сил ні піднятися, ні навіть подати руку у відповідь. — А може, замало лимону було? Його треба добряче так.

— Його було багато. Навіть надто багато. Я випила майже склянку лимонного соку. В житті тепер до цієї жовтої гидоти не торкатимусь.

— Ти знаєш, адже це може бути аномалія¹⁴. Рідкісна і така... Знаєш, неприємна бридота, але якщо вже випало бути носієм, то доводиться терпіти. Буває, що витратиш амарантин, а крім танення ще якесь дивацтво проявляється. Кровотеча, там, внутрішня чи щось подібне. Але-але! — поспішила заспокоїти Естер, замахавши

---

¹⁴ Аномалія — фізична (рідше ментальна) особливість, що яскраво проявляється після перших застосувань амарантину. В одних носіїв аномалії є очевидними, в інших проявляються ледве помітно або не проявляються зовсім.

руками. — Це все індивідуально, не бійся. У когось кровотеча, а в когось просто трохи температура підніметься. Ось і все. Але є й постійні, сама розумієш! Вони від застосування амарантину не залежать, і якщо вже ти стала сонєю, наприклад, то ти тепер по життю соня. І ось я боюся, що після нашого першого тренування ти розлюбила смак лимону. І все, це ж назавжди. Як тоді?

— Або я просто ніколи його не любила.

— Та ну, хіба ж таке буває? Лимон, і не любити...? — Естер оцінююче подивилася на співрозмовницю, але відповіді їй таким самим зрозумілим поглядом не вийшло. — Добре-добре, я не люблю перегинати палицю. На сьогодні все, можеш підніматися.

— Ще трішки полежу, доки нудота не пройде. А ще мені подобається лежати на траві. Тепло так. І приємно.

— Уже не така рання осінь, можна й застудитися. Тому ти, звичайно, отямлюйся, але довго лежати навіть не думай. Ти сьогодні молодчина.

Естер пішла. Це її слово «молодчина», воно ніби було сказане з жалю. Вже четвертий раз і знову нічого, жодного натяку на народження аромату. Думки ніяк не збиралися в один клубок тому, що вона нервувала з самого ранку. Хотілося розслабитись і заспокоїтись, але як не злися на себе, як себе не засуджуй, те, що наснилося, не йшло з голови.

Мандрівка, про яку говорив Ейдан, відбулася. Не одразу після їхньої розмови, а через кілька днів. До такого перед сном не підготуватися, як не старайся. В голові роїлися десятки думок і відчуттів, стільки ж нових запитань, здогадок і образів. Вся Мія була в них, і важливість тренування, як би не хотілося, не витіснила ураган всередині. Вона нервувала і злилася на себе. Хотіла позбутися від нудоти і від почуття сорому. Від тремтіння в кінцівках, від сонливості, що заважала піднятися і бігти. Бігти, щоб недбало відчинити двері і заїкаючись розказати Ейдану про все, що бачила уві сні. Зараз сил вистачало лише на те, щоб іще раз заснути.

Хтось обережно торкнувся її мокрого лоба.

— Ніяк не виходить, так?

У відповідь вийшло тільки промугикати й розплющити очі. Тесс сиділа навшпиньки і торкалася долонею чола Мії, ніби щось від цього могло змінитися.

— Страждання — це шлях до досконалості, — наче видихнула Тесс. — Це так Морті каже.

— Х...то? — та зітхнула, ледве опираючись сну, що валив з ніг.

— Ну Морті, Мортімер. Агов, — дівчина її легенько штовхнула в бік, — не можна тут засинати, інакше всілякі жучки в вуха поналазять!

Мія припіднялася майже миттєво, автоматично торкаючись вух і перевіряючи їх на наявність чужорідних тіл. Тесс тільки хихикнула і встала.

— У мене є набагато краща ідея, ніж ставати притулком для комах, — Мію пересмикнуло від цих слів. — Як на рахунок того, щоб нарешті покинути материнське гніздо й вирушити у вільний політ?

Тесс різко випрямилась і потягнула її за собою.

— Повільніше, повільніше. Будь ласка, мені складно, — Мія ледве переставляла ноги, думки плутались через незрозумілу пропозицію співрозмовниці, а нудота після тренування ще нікуди не поділася.

Її супутниця раптом зупинилася — з вигляду вона здалася розгубленою і збентеженою.

— Кейтлін. Про гніздо і політ. Вона часто так говорить. І часто поспішає і рветься кудись, — мрійливо щебетала та. — Я подумала, що зможу тебе відволікти і розвеселити після важкого тренування. Я знаю, якими вони бувають. Хочеться відступити і просто провести флатію, не вилізаючи з ліжка. Навіть трава здається райським місцем для сну. Але ти тільки не здавайся. Завжди після труднощів є приємний відпочинок. Ну, або обід. Я більше люблю їсти, ніж просто відпочивати.

— Це не ти та людина, котра після тренування не проти перекусити? Ще й смаженим.

— Угу. Завжди дуже голодна після занять. А в мене, якщо чесно, і танення немає, тому не нудить ніколи.

— Що-о...

— Але я змушена страждати інакше, — випередила та всі обурення. — Апетит — це теж мука, повір мені.

Стало не на жарт заздрісно. Нудота тільки-но починала відступати, але уявити лише, що хтось її зовсім не відчував після тренувань...

— Як би мені самій хотілося відсвяткувати вдале тренування смачним обідом, а не нападами нудоти й тому подібним.

— То пішли з нами. Ми з Кейтлін і Доксом збираємося в одному цікавому місці пообідати. Пройдешся, і вся гидота вляжеться. А місце, ну просто чудове!

— Я би з радістю, але мені до Ейдана треба. Є важлива розмова.

— Угу, ми з Кейтлін самі його шукали, Ейдана зараз немає. Доведеться зачекати. Але можеш сама, хоч це сумно і нудно, —

Тесс пошепки прокоментувала перший варіант і вже нормальним голосом запропонувала другий: — А можеш з нами.

— А що, Ейдан кудись пішов?

— Та ні, не пішов, — співрозмовниця хитала головою, наче їй було складно просто спокійно стояти на місці. — Просто зник, у нього це буває. Він як добрий тарган — його не видно, але ж він десь там, під підлогою. Повзає і займається своїми справами. Але не хвилюйся, він рано чи пізно з'явиться.

— Добре. Тоді піду з вами. Тільки не дивуйтесь, якщо я там засну. Сил зовсім немає, але й проспати весь день теж не хочеться.

— Ух ти, значить я змогла тебе вмовити, — в очах дівчини спалахнув вогник ентузіазму. — Тільки спочатку... Хочу тобі дещо показати. Це може бути корисно, — підсумувала Тесс і спрямувала свій погляд просто Мії за спину.

Співрозмовниця кілька разів смикнула її за рукав, а потім потягнула за собою.

— Я люблю Естер, але вона, напевно, щось пропустила. У всіх різні способи вийти на контакт з ароматом, а ви все пробуєте один і той самий. Ось дивися, це ж зовсім... воно зовсім по-іншому!

Венді знаходилася біля дерева, повернута до них спиною, і не звертала уваги на кроки. Впритул вони не підійшли.

— Трішки нахились і теж послухай, це весело, — прошепотіла супутниця. — Тільки не видавай гучних звуків, інакше вона може злякатися.

Венді стояла на колінах, очі були заплющені, а голова трішки схилена донизу. Її тіло було практично нерухомим. Тільки рука, яка тримала дуже довгу тонку люльку, ледь помітно погойдувалась. Губи дівчини торкнулися до кінчика мундштука, вона беззвучно вдихнула дим, затримала дихання і дуже повільно видихнула його.

— Вона що, нас не чує?

— Поки що ні. Послухай-послухай, потім поговоримо.

Венді говорила ще тихіше ніж Тесс. Вона не шепотіла, просто говорила настільки спокійно, що навіть слабке коливання повітря завадило б її розчути.

— І світла вода. І згубні гори. Жуки і птахи. Ланки в ланцюзі. Ланцюги на пір'ю. Під червоним світанком. Створюють сенс. Де постійно знаходиться верх. Де ніколи не губиться низ. Не підкрадайся позаду. Стій на виду. Розкажи мені історію. Як я стала водою. Як я стала паром. Як я стала небом. Як я стала історією.

Увесь цей монолог із безладних фраз затягнувся мало не на цілу хвилину. Мії здалося, що вона так би й слухала цю незрозумілу мову, якби Тесс не махнула їй долонею.

— Ось такі у неї тренування...

— Я зовсім нічого не зрозуміла з того, що вона сказала! — схвильовано зізналася Мія, як тільки вони відійшли.

— Венді зараз десь далеко. Вона називає це станом затьмарення і дуже рідко когось бере з собою. А взагалі мені складно залізти до неї в голову і... Ну, як би це сказати... Точно описати, що вона робить. Але так вона тренує аромат.

— Вона тобі описувала, що там? Що вона бачить?

— Ну... — Тесс запнулася, але не припинила йти. — Якщо я тобі скажу, це можна сприйняти по-різному. Воно цілком може прозвучати по-дурному. У Венді би це краще вийшло описати.

— Ти боїшся, що я не так це сприйму?

Співрозмовниця, на диво, впевнено кивнула.

— Розумію. Не хочу тебе бентежити, я краще запитаю у неї і...

— Отже! Вона спілкується з природою довкола себе і різними богами, ось так! — Тесс наче тріснула від бажання нарешті сказати про це. — От скажи, ти слідуєш котромусь із них? Не просто так запитую, мені важливо знати.

— Я зовсім нічого про них не знаю. Напевно тільки те, що багато хто згадує ім'я богині, яку називають Предвічною. Кейтлін, наприклад, так часто робить.

— Угу, тому що зараз її сезон. Це її осінь, тому багато хто і вимовляє її ім'я. Але осінь пройде, і звучатиме ім'я когось іще. Тільки краще говорити Всюдисущі, ніж боги. Я не знаю чому, але мені так сказав Сандер, і я йому вірю. А Сандер — це ворона, ти з нею поки що не знайома. Але знаєш, Кейтлін скоріше просто вимовляє ім'я, ніж відчуває Предвічну серцем. А ось для Венді і Сандера це важливіше. Називається «Трезамика», якщо цікаво.

— Трезамика — це... Що так називається?

— Віра у Всюдисущих. Венді і Сандер мені розказують про це, а я слухаю їх і запам'ятовую. Але сама не знаю, що відчувати. Всюдисущих аж вісім, і це така відповідальність, по-справжньому вірити і молитися навіть одному з них. Навіщо йому думки маленької людинки-порошинки? А всіх восьми, щоб щиро, то зовсім неможливо. Так мені говорив Скай. Я люблю їх усіх, але не знаю, кому вірити остаточно. А на твоїй землі немає такого, що там живуть божественні сутності?

Тесс тримала руки за спиною і, як би не здавалося кумедним, іноді крутилася, коли йшла. Просто раз — і крутнулася за віссю, ніби просто йти вперед — зовсім непосильна задача.

— Якщо чесно, я й не знаю, де моя земля. У мене дивно все і... Як би сказати...

— Розумію. Тоді й не добирай слів, а то язик відсохне. У нас ось Всюдисущі. Такі чудові. Багато чого в нашій Еміронії тримається на Всюдисущих. Ось вони змінюють один одного і разом із цим змінюються пори року. А я люблю і зливи, і весняний вітерець. Значить люблю всіх їх. А до більш сакральних речей я ще не дійшла. Завжди слухаю, спостерігаю, але не наважують щось сказати.

— Можу тебе зрозуміти. Але ж у цьому теж ховається справжнє мистецтво, — сказала Мія і зловила себе на думці, що насправді вірить у ці слова. — В тому, щоб спостерігати і слухати. Дехто й цього не вміє.

* * *

Уперше відійшовши так далеко від замку, Мія подумала, що вся природа, яка її оточує, живе за абсолютно іншими законами, ніж у Мейярфі. Вони з Тесс йшли по кам'яних дорогах повз різні будиночки. Якийсь нагадував млина, інший — колодязь, а деякі зовсім були схожі на скриньки — здавалося, варто лише відчинити двері, як зсередини почується музика. І проходячи навіть повз двері, було чутно шелестіння листя, а не чиїсь голоси. Ніби природа сама дозволила, щоб ці будинки з їхніми мешканцями знаходилися тут, під гіллям, що широко розкинулось довкола. Мія не припиняла йти і милуватись, але була впевнена, що варто лише зупинитись, затримати дихання і заплющити очі, як щебетання птахів стане її рідною мовою, а вітер окутає тіло і вкраде свідомість. Упевненість з'явилася і в тому, що ця сила, котра, без сумніву, тут жила, спостерігала за ними і наповнювала собою кожен камінь, супроводжувала і їх. Але рано було обертатися, вдивлятися між деревами і намагатися вловити її в чистому повітрі. Поки що рано.

Довга кам'яниста дорога зрештою привела їх до невеликої площі — куточка, де присутність людей відчувалася куди сильніше. Стоячи в центрі, запросто можна було побачити кожну з невисоких будівель. Все тут виглядало скромнішим і меншим, ніж у Мейярфі. Бібліотека на розі, середніх розмірів заклад із вивісками, цирульня, щось таке, що нагадувало хлів, і зовсім крихітна, схожа на святилище, будівля. Про інші дві споруди складно було щось сказати, не заходячи досередини. Стоять, та й стоять — красиві і маленькі, але що там, всередині, зовсім незрозуміло.

— Дивно. А де люди купують їжу або одяг? Невже тут їх не продають?

— Гадаєш, є населене місце в світі, де не продають їжу або одяг?

— Я уявляла, що це роблять на вулиці або у великих крамницях. А тут все таке компактне...

Тесс показала пальцем у бік зеленої луки.

— Серед трави?

— Та ні ж бо, он там, на іншому острові! — вона прикрила очі від сонця і придивилась. — Там, за лукою. Бачиш?

Мія стала навшпиньки і зробила те ж саме. За зеленою межею виднілися вершечки будівель і млин, що крутився. Здалеку це нагадувало таку ж невелику площу, як і ця.

— Он там продають їжу з одягом і ще багато чого. А тут їдять, розмовляють, читають книги і тому подібне. Словом, відпочивають. Стеокс, він розділений на ось такі маленькі площі, але тут їх називають «островами». На кожному з островів є щось своє. Тому і сам Стеокс — це зовсім не одне суцільне місто, як зазвичай буває. Якщо замислитись, то це й не місто зовсім.

— Цікаво. А ми, виходить, — Мія вказала пальцем на забігайлівку, — прямуємо сюди, так?

— Абсолютно правильно. В найкращу закусочну в усьому Стеоксі.

— Справді найкраща?

— Кейтлін каже, що найкраща.

— А ти як вважаєш?

— Я думаю, що... — дівчина невпевнено повторила фразу кілька разів поспіль, після чого сказала: — Я думаю, що не буває найкращого. Тут смачні страви, але я і нашого Луноїда люблю. А, може, в інших закладах ще смачніше? Не люблю я чомусь віддавати перше місце. Але от в Амбрі, куди ми йдемо, дуже пахне ягодами.

— Вау, це ж чудово.

— Ну-ну. Це, знаєш, — неоднозначно похитала головою Тесс, — як подивитися.

* * *

І справді, в Амбрі був такий запах, наче стіни були зроблені зі свіжого ягідного джему, смак якого не викликав сумнівів. Запах був м'яким і не різав нюх, але залишався досить яскравим, щоб лоскотати нерви і викликати неймовірний апетит. Від такого аромату будь-яка нудота відступить, тому навіть з'явилася думка

— тренуватися десь поблизу, щоб тільки як почнеться танення, а вона раз — і сюди. Тоді точно стане не до нудоти і поколювань у тілі.

Мія прикусила губу, щоб хоч якось стриматись. Вона не зрозуміла, що це за купа картонних круглячків, на яких написані назва страви і цифри навпроти, а просто мріяла про одну-єдину свіжоспечену булочку, политу малиновим варенням. Тесс, судячи з підібганих губ, теж хотілося швидше визначитись.

— Що за дивні назви? І чому цих кружечків так багато? Я не розумію, що написано.

Співрозмовниця підсіла ближче і доволі безладно почала описувати кожен рядок. Мія старалася запам'ятати всі специфічні слова, котрих тут було хоч відбавляй.

— І я тебе краще одразу попереджу. Коли прийдуть Кейтлін і Докс, то вони обов'язково, просто обов'язково запропонують тобі спробувати ось це, — дівчина тицьнула пальцем в останній пункт меню. — Вони просили мене нічого не казати тобі, але це неправильно.

— М'ясо, обсмажене в амбрі?

— Так. Заклад же називається «Амбра», а це їх фірмова страва.

— Несмачна?

— Смачна, — скривилася Тесс. — Якщо не знати, з чого вона приготовлена. Тоді й справді не дуже апетитно. Мортімер каже, що дуже смачно, якщо їсти з закритим носом і заплющеними очима. А Докс і Кейтлін сказали б тобі про все потім, тому я тебе застерігаю. Ця страва...

Вона на кілька секунд запнулась і відвела погляд, очевидно, не знаючи, які краще підібрати слова і чи варто взагалі про це говорити. Коли рішучість повернулася і співрозмовниця навіть вдихнула, щоб почати розказувати, жіноча долоня торкнулася її голови.

— О, і Мія з нами, круто! Знову привіт, а чому біля самої стіни? — здивувалася Кейтлін, оглядаючи приміщення. — Хоч не в кутку, і то добре. Чекали-зачекались напевно, так?

— Ми думали про їжу, а не про вас.

— Їжа — це так, — задоволено протягнув Докс, хлопнувши по долонях подруг на знак привітання. — Це от просто-таки так, жити без неї не можу. Вибрали щось?

Палець відразу тицьнув у пункт меню, подалі від останнього рядка.

— Це!

— О-о-о, смачна річ. Але, Міє, ти ж тут вперше, хіба ні? Якщо так, то спробуй цю смакоту, га? Ось, дивися. Фірмова страва. Дуже смачна.

— М'ясо? Я не хочу зараз м'ясо.

— Не їж м'ясо, там є смачний гарнір.

— І... і гостре не хочу.

— Там ні перчинки.

— І порція, ось бачу, велика...

— То я тобі допоможу, якщо що.

— І... — Мія запнулася. — Загалом, я все-таки з'їла б салат. Ось.

— Салат? — Докс лукаво примружився.

— Точно-точно.

— Впевнена-впевнена?

— Так, досить! — несподівано втрутилася Тесс. — Мія буде салат, сказала ж.

Докс загадково посміхнувся і подивився на всіх так, наче хтось із присутніх був злочинцем, якого той хотів вирахувати. Він подивився спершу на Мію, потім на Тесс, а відтак простодушно знизав плечима і вийшов із образу.

— Ну добре, салат. Леді-револьвер?

— Як завжди.

— Угу. Леді-чай?

— Я буду, — почала та, показуючи пальцем на різні круглячки, — чорничний пиріг. Тісарм під десятьма спеціями¹⁵. Потім мед у сотах... Два. І п'ять млинців. І чайний глобус¹⁶ з імбиром. Найбільший.

— Чудово. Тоді піду замовлю нам їжі, — він хлопнув у долоні і потер їх з задоволеним обличчям. — Ну, блискавкою мене вперіщити, долучимо ще одну людину до високої кухні.

* * *

— Та ні, я ж серйозно! — не здавалася Тесс. — Міє, не слухай їх. Естер часто мені розповідала, що те, як ми думаємо, впливає на довколишній світ. Ці думки чують навіть Терсида і Йеталь¹⁷, навіть інші зірки і супутники, тому дуже важливо те, як ти налаштована.

---

¹⁵ Тісарм — риба із сімейства в'юнових. М'ясо тісарма зазвичай готують зі спеціями і подають з гострими стравами.

¹⁶ Чайний глобус — в Еміронії так називають пресований чай, котрий при заварюванні розкривається в квітку. Він має м'який смак, але куди яскравіше виражений аромат. Для композиції чайний глобус завжди подають в прозорому посуді з широким дном.

¹⁷ Терсида і Йеталь — Сонце і Місяць Віоландо.

Тесс піднесено намагалася донести свою думку хоча б до Мії. Та уважно слухала, але тільки глянула на Кейтлін, як та закотила очі і важко зітхнула.

— Тому ніскілечки це не правда, що все залежить від везіння. Від тренувань і зусиль, звичайно, але й від думок у твоїй голові. За їх допомогою аромати й формуються!

— За допомогою чого? — скептично уточнила Кейтлін.

— Чого-чого, думок, звичайно.

— Це так. Але з чого ти взяла, що зірки і місяць чують наші думки?

— Скоріше, навіть не їх, а те, як ми думаємо.

— З чого ти взяла?

— Естер мені розказала, — сміливо і навіть гордо заявила дівчина, але тут уже підключився Докс.

— А тепер обережно, дорогенька. Одне запитання, яке може викликати печіння нервів, спровокувати скрегіт зубів й одночасно ввести тебе в заціпеніння. Приготуйся, вдихни і видихай. З чого ти взяла, що Естер має рацію?

Впевнена в собі ще кілька секунд тому, зараз бідолаха здалася справді ошелешеною, ніби це запитання взагалі не розглядалося нею як допустиме. Вона щось пробубоніла, цмокнула і вже доволі розбірливо сказала:

— Не знаю. Може, і не права до кінця, але точно правіша за вас.

— Правіша за нас, — оцінююче повторив Докс. — Не фраза, а алмаз. Алмазище.

Докс засміявся, і це скрипіння здалося заразливим. Тут же підключилася Кейтлін. Теми розмови і настрої цієї компанії стрибали з боку в бік так швидко, що відразу й не звикнеш. Мія тільки думала, що б додати, а мова йшла вже зовсім про інше, приправлена дивними жартами і якимись там спогадами. В основному залишалось мовчати, але навіть саму розмову було слухати цікаво. Не пройшло й десяти хвилин, як їм принесли їжу, а бесіда доходила до краю.

Кейтлін говорила емоційно. Її мова — це щось гостре, чим можна порізати, якщо перестаратися. Якщо вона скаже щось приємне, то розумієш, що це не просто кинуті лестощі, але якщо утне щось образливе, то воно буде ще й як відчутно. Зараз у голосі звучало обурення, що не переходило межу. Тесс спокійно собі пила чай, ніби мова йшла не про неї. Мія ж уважно слухала, тому що такі як Кейтлін не люблять співрозмовників-роззяв.

— ... а я, знаєш, яка була шокована, коли ми познайомились? «Предвічна, — думаю, — куди тобі стільки їжі?». А воно просто,

бачте, йде куди потрібно. Куди потрібно, а не як потрібно. Коли все рівномірно розподіляється, розумієш? Божевільний апетит — це так. Наслідки нечесні. Наслідки! Якщо це аномалія — про краще й годі мріяти. Усе, це межа. Це краще, що могло трапитись.

— Слухай, ну... — вклинився Докс. — А чи тобі робити такі зауваження?

— А мені шкода всіх інших дівчат. Всіх, навіть у найвіддаленіших китах... — Кейтлін навмисне сплюнула, — кутках світу. Вони мучаться, думають: брати один чи два млинці? Чи взагалі не брати, чи мало? А тут п'ять. П'ять млинців, і це тільки закуска! Оце ми живемо-поживаємо, щоб його.

Тесс з'їла останній млинець, политий медом, і простодушно зітнула плечима.

— Не знаю. Ноша важча, ніж здається.

Кейтлін була з тих, хто заспокоювався так само швидко, як і спалахував. Тесс здавалася людиною простою і справжньою, котра не розчує образу, поки її напряду не скривдять або не зроблять боляче. І ні слова, що могло б спровокувати хоч когось переступити цю межу. Таких людей образити непросто — треба бути зовсім уже черствим й упертим.

Докс усе видавав жарти — своєрідні, Мія їх не розуміла і сенс доводилося пояснювати. Коли він з Кейтлін заходився сміхом, Тесс незручно оглядалася і просила сміятися тихіше. Ця прогулянка допомогла відволіктися й отямитись. Далеко не повний порядок у голові, але паніка і це ранкове божевілля відійшли на другий план.

У якийсь момент у свідомості раптом виринув її найближчий друг. Навіть очі заплющувати не довелося — два жовті ліхтарики просто з'явилися в думках, а голос був таким тихим і строкатим, що ні слова не почувеш. Мії просто вдавалося ловити себе на почутті: «Це моя улюблена істота, і вона знову в моїй голові». Нічого не руйнує, не кусає, не лякає, а просто оглядається. Навіть сказати, здається, нічого не намагається. Поблукала кілька десятків секунд і пішла кудись у свій далекий-далекий світ.

— Так, сиджу я якось у трапезній, нікого немає, всі розійшлися вже. Всі стільці порожні, а на місці Венді лялька, значить, лежить. Я її тут же беру, кладу на стіл, закладаю руки за спину й обмотую мотузкою довкола. І пишу записку для тих, хто її знайде. А написав я там ось що! — Парадокс витримав паузу, а потім пирснув: — Допоможіть, мене зв'язали!

Навіть коли пояснили, Мія не назвала б цей жарт смішним. Скоріше — просто гра слів, що викликає незручність, і не більше.

Головне, щоб він її не заразив, і вона сама не почала так дивно жартувати, але за раз заразити точно не вийде.

Варто було тільки повернутися до замку, як ноги самі понесли на четвертий поверх. Розмова з Ейданом почалася дивно. Здавалося, що слово за слово, і розговоряться, але не склалося. Мія зо п'ять хвилин дивилася, як Ейдан спирається спиною об стіну, дивиться у стелю і курить. Повільно вдихав чисте повітря і видихав найчорніший гар, ніби всередині нього горів цілий ліс. Ліву руку він тримав біля обличчя і чомусь пальці на ній були простими кістками, без шкіри і м'язів. Долоня залишалася нормальною, від чого видовище набувало дуже дивного вигляду. Ейдан ніби щось підносив до рота: великий і середній пальці були зімкнуті, інші залишалися напівзігнутими. Мія вирішила поцікавитися що за фокус такий і чому дим пахне гаром, а не звичайним тютюном, як у Вілсона.

— Знаєш, що таке диско? — співрозмовниця у відповідь похитала головою. — Ну, ось це. Стан і межа, які я сам собі придумав і полюбив. Або погляд на речі. Називай як подобається, але сенс один — його можна заманити лише на кістки. Тому іноді доводиться оголювати пальці замість нервів і курити сажу замість тютюну. На щастя, інших методів я поки що не знайшов, на жаль.

Доки курив, Ейдан був страшенно задумливим, йому було зовсім не до гості. Мія запропонувала зайти пізніше, але той попросив зачекати ще трохи. Закінчивши, він дуже швидко змінився, ніби в голові щось клацнуло. Став більш говірким і відкритішим. Ця людина вміла дуже швидко припинити бути однією і перетворитися на іншу. І це, і все в цій кімнаті породжувало у голові запитання, які так і не вимовлялися вголос. Чи то духу не вистачало, чи то їм просто не треба було звучати.

Але потім, коли вони розговорилися про повсякденне, обговорили її тренування і моменти, що запам'яталися найбільше, залишатися відкритою було нескладно. Інколи Ейдан жартував, інколи хвалив її і додавав щось від себе. Коли він ставав таким чуйним, то навіть зупинятися з розповідями не хотілося. Зараз діалог йшов легко. Мія це відчувала і їй це подобалось.

Слова лилися, наче вона розповідала старому другу про цілу пригоду, довжиною в роки. В останню чергу зараз хвилювало, чи грамотно і красиво звучала мова. Треба нічого не забути і розказати навіть про найменше. Нехай це буде найважливіший сон у житті.

— Я йшла знайомими вулицями Мейярфа. Але інакше, зовсім не схоже на те, як це було насправді. В мені витало відчуття свободи і за спиною не було ніяких валіз, які я повинна була комусь доставити. Можна було йти куди захочеться. І бути вільною. Я не дивилася в підлогу, не забивала голову дурними думками і від того мені стало не по собі. Мені здалося, що я виділялася серед інших і страшенно захотілося наїжачитись, ніби вся увага була зосереджена на мені. Я йшла і відчувала як стіни будівель дивляться на мене скося своїми невидимими очима, як гучномовці не говорять, а навпаки, підслуховують. І люди, які проходили мимо, вони були різними. Багато хто ніби не помічав, інші чомусь ходили спохмурнілими і надто серйозними, але декому... їм було так само страшно, як і мені. Вони ніби розуміли жах, який я сама відчувала. Ось що мені наснилося. А потім жовті очі мене розбудили. Не знаю навіщо. Я побачила їх так яскраво, що навіть коли прокинулась, їх образ ще був у голові.

— О, так. Я б теж не на жарт злякався. Доводилось би відводити погляд або робити вигляд, що ти сміливий, коли всередині ураган емоцій. Страшно, якщо хтось дізнається, що в тебе в голові.

— Чому? Що в цьому страшного?

Щось у його поведінці мить за миттю змінилося. Ейдан все крокував то в один, то в інший бік, наче хотів вислизнути з її поля зору. Голос залишався спокійним, але почав трохи тягнутися, через що слова звучали не різко, не уривчасто, а зачаровано. Їх хотілося слухати і що ще гірше — їм хотілося вірити.

— О-о-о, тому й спочатку починаєш боятися, що голос із гучномовців вміє проникати в думки, цеглини чують, як ти голосно ковтаєш, а ці дурні грибоподібні будівлі крізь шкіру і ребра бачать, як швидко б'ється серце.

Ейдан мляво розсміявся, а потім пригрозив пальцем і продовжив:

— Але ж вони й справді є, ті, хто все це вміє. Покровителі, але зовсім не як титул або гарне слово, ні. Справжні покровителі, в найномінальнішому сенсі цього слова. Які визначають людину. Які хвалять її. І ті, хто засуджує. Хто скеровує на вірний шлях і хто позбавляє її життя, якщо потрібно. Якщо вони того хочуть. Влада навіть над одним із перерахованого — це дуже багато. А в них на

руках усе. І всі. І кращі з кращих, і самотні дівчатка, котрі тягнуть за собою валізи.

Мія стояла ніби з зашитим ротом і просто слухала. Тільки-но вона збиралася щось сказати, Ейдан знову робив наголос на словах так, що рот просто не відкривався. Його слова притягували, але дії відштовхували і лякали. Ейдан крутився довкола, інколи переходив на шепіт і не приховував трепету від слів, сказаних ним самим.

— Вони кують Мейярф і його людей словами. Не скажу, що це погано, але й що це добре — теж не скажу. Але саме покровителі вибирають форму. Підбирають матеріал та ідеальну температуру. А потім створюють тебе. Тебе і тисячі інших людей, використовуючи тільки заохочення, осуд і слова, що згинають будь-який метал.

— І те...

— Куди, думаєш, поїхала половина замку? — він став позаду і шепотів, взявши її акуратно за підборіддя, не сковуючи рухів. — Сказати, що людина — не залізо, щоб її кувати. Людина — це людина. Її не кують інші, вона сама себе вирощує і створює. І тут, і в різних куточках Еміронії, навіть у Мейярфі знаходяться люди, котрі так думають. Вони закривають вуха, заплющують очі і ногами ховаються в найтемніших куточках міста. Ховаються, щоб писати свої букви на білому папері і складати слова, що римуються. Щоб креслити і придумувати, щоб стирати грифеля під нуль і писати драми. Мріяти про аплодисменти і м-м-м... — Ейдан пограв пальцями, ніби торкався справжніх клавіш роялю. — Робити живий звук. Тому що вранці їм потрібно знову стати тими, ким їх хочуть бачити. Вранці знову потрібно закривати своє серце, моя маленька людино. Тільки так, адже якщо вони оголять свій характер привселюдно або осудять голоси з гучномовців, тоді...

Співрозмовник плавним кроком опинився перед нею. Він дивився прямо у вічі і було в них щось безповоротно втрачене, не притаманне нормальній людині, чого раніше Ейдан не показував. Це був невимовно великий згусток хаосу, якого стискала міцна вольова рука. Незрозуміло було тільки те, чи вона ще довго протягне.

— Тоді сиплються лілові пелюстки. Уже не покровителі, а люди із вересу, котрі не пахнуть квітами, але ріжуть, як леза. Верес цей коле тих, хто не поважає голос. Хто думає, що він — сам собі господар. Верес не говорить, ні. Він змушує кровоточити, розумієш? Доламує надто стійкі прuti. Розкушує їх. Але і в цьому є своя ідея, моя маленька порожня людино. Ти так романтизуєш цю свою безкінечність, уявляєш найтепліші кольори і милозвучні

слова, щоб описати її. А ти зайди з іншого боку, якщо тобі це так потрібно. Не шукай, а спробуй забрати її у когось, адже поглинання безкінечностей інших — теж безкінечність, Міє. Ось тобі і підказка. Можеш спробувати спіймати вдачу за хвіст і перерізати горло будь-кому в цьому замку, щоб доторкнутися до абсолютного. І тебе або відверне, або вже зупинитися не зможеш. Такий ось спосіб, така ось безкінечність.

З переляку Мія відштовхнула руку співрозмовника і позадкувала. Ейдан подивився на свою кисть і потім, усміхнувшись, глянув скося на Мію. Після цього він чи щось абсолютно темне і зле в цій кімнаті вмить вирвало звичну реальність, котра здавалася невід'ємною і підконтрольною.

Варто було лише обернутись, щоб побігти до виходу, зробити кілька кроків, і ноги потонули в подушках, якими була завалена підлога. Вона скрикнула і провалилася під них, як провалилась би людина, котра стрибає по тонкому шару льоду на глибокому озері. Нова реальність виявилась надто різкою.

Не було більше ніякого замку, ніяких рідних стін і неприємного співрозмовника. Тільки та сама Мія, яка звикла до яскравих і широких вулиць Мейярфа. Така ж дивна людина, як і сотні інших тут, котрі стояли посеред площі. Вона — найменша ланка в ланцюзі людей. Інші яскраві і тямущі, з покірним поглядом, але дивами всередині. Диво ховалося десь у горлі, в голові, кистях, ногах, серці, нюхові чи чомусь іще — у кожного по-своєму. У Мії тільки декілька чотиривіршів у голові — цього мало, щоб назвати дивом. Її рядки, її літери, які поки що так і не з'явилися на папері. Сіра і крихітна істота чекала своєї черги.

Від людини до людини підходили ті, хто здатний знайти це диво всередині. Дай їм голку, і вони встромлять її в найболючішу частину. Вони не проколюють серце, тому що це — вбивство плоті. Пальці суддів проколюють щось вразливіше. Обвинувачений стає тільки трохи мертвий, але це не виглядає так, як ніби б він упав замертво.

Всі у цій шерензі ставали трохи інвалідами. Померлі оратори виголошували слова невиразно через надрізаний язик. Вони заїкалися, не зразу знаходили слова і ковтали голосні. Піаністи, скрипалі й інші музиканти стояли у залізних рукавицях, які без ключа не знімеш. На очах деяких з'явилися більма, і вони вже не могли підібрати потрібний колір, не могли з'єднати дроти і робити точні надрізи. Чоловікові поруч голкою з'єднали центр губ — він ще міг говорити, але на більше було годі сподіватися.

Коли черга дійшла до Мії, покровителі лише уважно її оглядали. Не було на її руках чорнил, не було мозолів на пальцях, кишені і внутрішній світ були порожніми. Навіть думки про строфи відлетіли, тому що вони були тільки красиві, але не сокровенні. Їх не страшно було віддати. Голка наблизилась до горла, потім — до середини лоба, очей і пальців рук. Після того, як не вдалося нічого знайти, один із чоловіків посміхнувся і сказав їй:

— Краща з кращих. Немає почуття прекраснішого, ніж зрозуміти, що тут хтось опинився помилково. Прошу вибачення.

І Мії звеліли йти. Тіло не сковували мотузки чи ланцюги, але з'явилася думка про те, що рухатися і ходити — це не протиприродно. Варто було відійти на кілька кроків, як вона помітила Ейдана, який стояв трохи далі в черзі. Той поглядом попросив зачекати і хижо посміхнувся. Коли покровителі дійшли до нього, голка відразу кинулась до голови. Нічого. Руки, потім ноги, горло й очі. І тільки голка зупинилася навпроти рота, він подався вперед і просто проковтнув її.

Це змінило все. Всі полонені почали розбігатися, кричати і панікувати, а Ейдан почав відкашлюватись кров'ю і сміятися. Сонце почало пульсувати і ось-ось мало би вибухнути. Покровителі просто завмерли і почали існувати у відриві від реальності. Ейдан же ішов до Мії: згорбившись, боляче посміхаючись і відкашлюючи кров. І його груди, і маленькі ділянки бруківки були забруднені червоним кольором. Хлопець підійшов, взяв Мію за руки і ледве заговорив:

— Я зжер цілий Мейярф... тепер всередині мене багатий внутрішній світ. У цьому є своя естетика, так? — Ейдан випрямився, не витираючи кров. — Треба просто бачити інші кути. Щоб вміти залишати після себе сліди. Або самому стати слідом, угу.

Сонце тріснуло і світло загасло швидко, але не в одну мить. Секунд п'ять, і все довкола стало повністю чорним, навіть обрисів предметів не розібрати. Виділявся тільки червоний колір — чомусь єдиний, котрого чорний не міг поглинути. На землі валялися червоні шапки і флайо, але самих людей не було видно. Скрипіли червоні вивіски закладів. Криваві сліди Ейдана було видно, навіть коли його тіло змішалось з чорним.

Але головним маяком на фоні темряви стала сама Мія. Тіло її було червоною стихією у плоті, точно як яскрава кривава пляма, якій було байдуже до відсутності кольорів. Охопив страх, що її плоті, до якої вона так звикла, більше немає. Тепер вона — природа, вона — квазар або сяйво, що завгодно, тільки не людина. Вона — образ, що пережив саме сонце.

Після чого повернулося теперішнє. Не було всередині ні сміливості, ні відчуженості, нічого, щоб не проявити слабкість. Виходило тільки не розридатися, але тремтіння тіла ніяк не вдавалося втихомирити. Ті ж руки, якими вона звикла торкатися речей. І зір, і дихання — вона залишилась такою ж, як і до мари.

Наринуло відчуття, ніби їй до рота насилу засунули сире м'ясо, щоб вона відчула смак знань. Хотілося якось дістати цей холодний і необроблений шматок, що був усередині. Такий ласий, але такий неприродний, що аж прокидалася справжня нудота.

— Навіщо ти так...? — придушеним голосом звернулася вона до Ейдана, котрий і сам здавався ошелешеним. Той оглядав свої руки і ніби не розумів, що трапилось. — Я думала, що ми просто поговоримо і... і...

Той не відповів, тільки зробив обережний крок назустріч, після чого Мія зразу почала тікати. Тіло здавалося важчим, ніж зазвичай, перші кроки виявились складними, але звикнути вдалося швидко. Було страшно обертатися, тому вона просто бігла коридором і хотіла заховатися від усього, навіть від стін замку.

Ноги несли її самі. Всередині гриміли емоції. Яскраві і такі, що здавалися забороненими, надто важкі для її розуму. Межа, де з одного боку образи цвітуть на повну силу, але залишаються вигадкою, а з іншого боку є правдою. Тією правдою, котру під громіздким сонцем не обговорюють, про яку немає часу навіть думати, настільки тобі спекотно. І не розібрати, на якій зі сторін ти, не розібрати, чи можна торкатися таких секретів і що ж із ними робити. Ноги рухалися самі, але кожен крок хаотичний, адже всі вони зроблені навмання. Хотілось заховатися в кімнаті, щоб отямитися. І в той же час хотілося чогось абсолютно безрозсудного більше, ніж зазвичай. Відповідей, образів й історій, щоб нерозуміння і таємниць не залишилося зовсім.

Мія піднялася на третій поверх, а потім повернулася у головний хол, не знаючи куди подітись. Вона сіла на лавку, щоб угамувати тремтіння і зібратися з думками. Часу минуло зовсім трохи і почулося, як хтось наспівує собі під ніс мотив. Незабаром на сходах зблиснуло золотисте обрамлення прекрасного фіолетового флайо. Від серця трохи відлягло. Добре, що саме ця людина. Їй хотілося довіряти свої таємниці і не було соромно ділитися страхами. Той замовк, глянув на неї й одразу кинувся назустріч.

— Ти-ти... Зачекай, з тобою все добре? — Скай сів поруч.

— Можеш не йти зараз? Трішки посидь, будь ласка.

— Не йду. Ти тільки тихо, все буде добре. Я — от він, тут.

Скай повторював заспокійливі слова, зовсім звичайні, але дуже потрібні в той момент. Він гладив по голові і наче струшував із неї паніку. Рух за рухом, і стало набагато легше. Коли сил вистачило, щоб розповісти про те, що сталося, Мія не стрималась. Вона розказала про дивне поведження Ейдана, про ненормальні звички і страшні слова, котрі він сказав.

Осуду з уст друга, якого так хотілося почути, не прозвучало. Скай не був здивований і відповів так, ніби це він був в усьому винен.

— Ейдан хворіє. Зазвичай він справляється сам, але коли зовсім погано, ми приглядаємо за ним по черзі. Говоримо. Слухаємо. У ньому... — Скай запнувся, наче правильне слово ніяк не спадало на думку, — ... є сутність. Справжня, а не вигадана. Розумію, у нього в голові може іноді штормити, але він ніколи не нашкодить комусь із замку. Це я тобі кажу як друг.

— Впевнений, що не може? Він мені каже те ж саме, але щось не схоже на правду.

— Це перевірено часом. Набагато важливішими і переломними ситуаціями. Просто до його поведінки треба звикнути.

— Ти зразу зміг?

— Так. Так, тому що мені з такими людьми чомусь легко.

— Я зрозуміла.

Скай залишався поруч і, може, від цього страх остаточно минув. Зараз вона не злилася на Ейдана і не відчувала обурення. Він сприймався як хворий, котрий усіма силами намагався тримати себе в руках. Блукаючий, хаотичний і просякнутий гаром, але не небезпечний, якщо вірити Скаю. Іноді, коли погляд Ейдана припиняє скляніти, коли рухи сковуються, він стає простим співрозмовником, в якому є і чуттєвість, і миролюбність. Але Мія вже помічала, як усе це зникає просто серед речення або мовчання — не важливо. Навіть через стільки часу складно було сказати, як вона насправді ставиться до цього мешканця замку.

— Є запитання, — сміливо почала вона. — Воно мені здається дивним, але від нерозуміння всього у мене просто розколюється голова. Я можу поставити його тобі, а ти, якщо воно виявиться зовсім нахабним, просто відреагуєш у своїй манері?

— У своїй манері? А що в мене за манера така?

— Мені складно уявити, що ти розізлився або що ти когось засуджуєш. Мені здається, що якщо я запитаю щось зовсім не те, ти просто розведеш руками і скажеш, що тобі треба бігти.

— Чудово, я в тебе на хорошому рахунку, — Скай влаштувався зручніше, трохи випрямився і сів на півоберту. — Ну, запитуй звичайно.

— Щойно Ейдан занурив мене в... я не знаю, мару, скажімо. І там, у цій марі, я опинилася в Мейярфі. Бачила людей в цьому місті, і те, до чого лежить їхнє серце. І ті, хто лише починає, і ті, для кого їхня справа була цілою безкінечністю — всі ми стояли в одній шерензі. І нас судили ті... знаєш, ті, хто забирає в людей найважливіше. Краде те, що найдорожче. Ті, хто бачить щасливих крізь стіни, через гучномовці і навіть крізь землю, щоб полювати на них. Хто бачить і людський страх, і найвразливіші місця. Ейдан сказав, що це покровителі всього Мейярфа, що вони знаходять і карають будь-кого, хто має або шукає безкінечності, котрі їм не підходять. Скажи мені, будь ласка, ці покровителі, вони насправді існують? Вони керують Мейярфом? Це їхні голоси звучать у гучномовцях? Вони й справді забирають у людей те, що дороге? Чи Ейдан просто задурих мені голову тим, чого в реальності немає?

— Звичайно, — він відповів спокійно, як тільки шквал запитань закінчився. — Це відповідь на всі запитання, крім останнього. Звичайно.

— Тоді навіщо ж так робити? Може, я... може, чогось не зрозуміла, але навіщо забирати у людини те, через що вона щаслива?

— У них свій погляд на речі, людей і столицю. Доволі продуманий погляд, дуже перспективний, але абсолютно чужий для мене. Можу тільки сказати, що Орторус і покровителі живуть у кардинально різних світах, котрі скоро зустрінуть один одного.

— І тому половина нас поїхала, так? Через цих покровителів?

— Так. Ми готуємося. Слухаємо, як люблять робити вони. Слухаємо, щоб було що сказати у відповідь.

— Готуєтесь і слухаєте, — Мія задумливо похитала головою. — Зрозуміла.

Співрозмовник прикро зітхнув і простягнув Мії маленьку паперову пташку, яку дістав із кишені. Сама не знала навіщо, але вона взяла її.

Вони схрестили погляди і як же легко, як же легко було дивитися цій людині у вічі — голубінь мрійливості й спокою.

— Скаю, що, буде якась велика війна між вами?

— Ні, — сухо відрубав той і ця однозначність в голосі нагадала тон Венді. — Зовсім не те слово. Ми просто поговоримо з ними на рівних.

— І мотивація покровителів тобі незрозуміла? Щось же ними рухає.

— Я б сказав, що жага зробити столицю міцнішою, величавішою і сильнішою. Адже це найчисленніше грастійство на континенті, Міє. Це кращі лікарі, широчезна система караванів і такий обіг грошей, що ти й уявити не можеш. Це десятки ремесел. Десятки, але не сотні, тому що в пошані тільки престижні й прибуткові. І вся справа в тому, що кожному знайдеться місце і роль в цьому великому організмі. Ось тільки запитувати вголос, чи справді вона твоя, ця роль, не прийнято. І тим більше не варто намагатися грати іншу, яка тебе цікавить. Про це щодня говорять через гучномовці, а їх, сама знаєш, важко не почути.

— Угу, вони щодня транслюють якісь бесіди. Поступово починаю розуміти. Якщо чесно, дві хвилини з тобою залишили менше запитань, ніж залишила б півгодинна розмова з Ейданом.

— Тоді зачекай. Краще постав мені останнє запитання, найголовніше, на твою думку.

— Чому останнє?

— Запитай, а потім я відповім чому.

Мія замислилась і не поспішала вимовляти перше, що хотіла запитати. Запитати хотілось багато про що і, навіть, якби вони проговорили цілу годину, розмова б не вичерпалася. Запитання, котрі здавалися найбільш логічними, так і не зірвалися з язика. Замість цього вона цілком свідомо запитала саме те, що хотіла.

— Тільки маленьке уточнення, якщо можна.

— Звичайно.

— Розмова, яку ви готуєте, несе в собі якусь ідею, правильно?

— Так.

— Ти можеш описати мені цю ідею? У чому ваша мотивація, через яку ви ризикнули кинути виклик покровителям. Можеш?

— Плюс-мінус можу. Кожен сформулює її по-своєму, у тій чи іншій мірі. Мій сенс життя, мій світ, який я обіцяв тобі показати, дуже, дуже далекий від Мейярфа і покровителів. А в когось із Орторуса навпаки. Відповідь у тому, що ми робимо вчинки, у які ми віримо. Ми — цілком різні ідеї і світи, котрі збираються незабаром пересіктися в одній точці — Мейярфі. Тому я й хотів, щоб ти поставила мені останнє запитання. Щоб ти не дізналася про все одразу від мене, адже я не один у цьому замку. А поступово, наче підіймаючись по сходах, говорила з кожним із нас, цікавилась і відкривала для себе різні реальності. Ти тільки не бійся запитувати про це інших. Якщо думала, що це щось заборонене, щось, про що запитувати не можна, то ні, це не так. Раз тобі цікаво, то

дізнавайся, цікався, аналізуй і порівнюй, Міє. Тільки так ти прийдеш до чогось значущого. Не думай, що тебе насварять за цікавість — рису, котра притаманна живій людині. Просто говори про це не у великій компанії, а тоді, коли будеш готова дізнатися, що в людини всередині. Зроби з цих розмов багато маленьких історій, і, можливо, саме завдяки цьому ти зможеш створити власну. Мою історію я тобі покажу, але ось інші розкрити не зможу. На твої запитання зможе відповісти будь-хто з нас, але кожен зробить це по-своєму. Тому в тебе багато варіантів одного великого шляху. Адже з когось із нас доведеться розпочати і на комусь доведеться завершити. Це сотні різних ланцюжків, тільки один із яких буде по-справжньому твій. Тому постався до цього серйозно. Постарайся не робити необачних кроків і в жодному разі не намагайся зрозуміти все відразу. Голова трісне.

Ця людина з невидимими крилами надихала лише своїми словами. Наче він умів літати, навіть ступаючи по підлозі, адже його ноги торкалися землі, але думки були надто високо від неї. Всередині виникло відчуття, що сміливий перший крок був зроблений правильно. Ніякого жалю про те, що все могло бути краще. Попереду чекало щось, від чого всередині прокидалися захоплення і трепет.

— Ти вмієш підняти настрій. Дякую. Я ось у перший час зовсім не знала, що додати до цього слова, щоб показати, що я по-справжньому вдячна. Хочеться у відповідь сказати мало не стільки ж, щоб віддячити. А зараз думаю, що в голосі і так чутно, як воно сказане, це «дякую».

— Ну так. Тут справа в тому, щоб почути щирість, а не яскравіше її висловити. Так що дрібниці, — розвів руками той і обоє піднялися. — Радий старатися, як кажуть. Радий старатися.

І вони одночасно зробили крок назустріч один одному в дві абсолютно протилежні сторони.

* * *

Як і минулих разів, час за письмом пролітав дуже швидко. Цього разу Мія вже читала твір улюбленого автора своєї наставниці, в якому події розвивалися дуже заплутано і серйозно. П'ять сторінок читання, а потім письмовий стислий опис про головне. До третьої глави почало вже пекти очі.

— Венді, я вже дуже хочу спати. Вибач, будь ласка, — Тесс опустила голову і заклала руки за спину.

— Добре. Одну хвилину.

— Дякую. Я поки що віднесу все вниз, — вона вийшла, щойно зібрала посуд на таці.

— Ти сьогодні молодець, Міє. І читаєш уже впевненіше, і з письмом набагато краще.

— Дякую, — вона затнулася. — А хіба це не твоя кімната? Чому Тесс вибачилась?

— Просто їй потрібно допомагати, — цілком спокійно сказала Венді. — Інакше вона не може заснути.

— Незвичайно. Це щось на кшталт безсоння?

— Це аномалія. Їй потрібно, щоб хтось був поруч і тримав за руку. Але це не завжди я, хоч і частіше за інших. Іноді Естер, іноді хтось іще. Сьогодні я їй обіцяла, тому давай завершувати.

— Добре, — Мія почала збирати всі вирвані аркуші. — Добре, а я можу просто посидіти поряд із вами? Мовчки. Просто мені подобається атмосфера.

— Якщо тобі не буде нудно — так.

— Не буде.

Вони перетнулися, як тільки вийшли з кімнати. Тесс чомусь подякувала Мії, щойно та сказала, що вона піде з ними. Через п'ятнадцять хвилин Тесс вже лежала в ліжку з простягнутою рукою, котру тримала Венді.

Полум'я свічок лагідно оповивало кожного. Те, чому тут горіли свічі замість електричного світла, для Мії було цілком очевидним. В цій кімнаті електрична стихія була ні до чого. Вона не могла бути живою і стати справжнім співрозмовником, не могла поділитися своїми секретами з тими, хто знаходився в кімнаті. А віск від свічки, що танула, ставав життям для вогню, котрий чув кожен вдих і видих. Той первозданний вогник, що перетворився у друга і шепотів теплом.

Тесс заснула швидко. Мія дивилася як одна рука гладить іншу і іноді відводила погляд на свічі. Всередині грав голод, котрий за вечір так і не заспокоївся. Нагадував він щось схоже на спокусу, бажання не просто ставити запитання, а побачити, почути, торкнутися цього сокровеного, захищеного в кожному. Весь вечір ця тема здавалася чимось надто особистим, про що не можна просто так взяти і запитати, але між тим хотілося начхати і на рамки пристойності. Хотілося розібратися.

— Венді, — варто було прошепотіти, як дівчина тут же відповіла своїм звичним голосом:

— Ти можеш не шепотіти — вона міцно спить. Головне без підвищених тонів.

— Добре. Венді, дозволь запитати. Ось... Ти ж теж береш участь у цій заплутаній справі з покровителями, правильно?

Співрозмовниця наче вагалася, чи варто продовжувати тему. Не хотілося додавати ще якісь невпевнені слова, щоб не здатися боязкою і не випрошувати цю розмову. Терпіння дало свої плоди.

— Звичайно. Просто я, як і всі в замку, чекаю потрібного моменту.

— А от коли наступить цей момент... Це щось велике і важливе для тебе чи все ж не дуже значуще?

— Не просто велике, Міє. Величезне.

— Добре, добре... — ніби ніякого хвилювання, а в роті, як на зло, пересихало. — Твоя участь у цьому — це і є прояв твоєї безкінечності? Чи вони зовсім одне з одним не пов'язані? Я дуже хочу дізнатися.

— Ух ти... Ух ти, Міє. Це хороше запитання. Але складне. Дай мені час.

Венді відпустила руку подруги, замислилась і в якийсь момент взялася заплітати собі волосся. Резинки взялися точно нізвідки, тому що вона, здається, навіть в кишені не лізла. Один за одним Венді брала пасма і заплітала їх у косички. Коли слухала, пальці працювали швидше, коли думала над тим, що сказати, руки практично завмирили.

— Пов'язані, — вона сказала це абсолютно однозначно. — Моя безкінечність і покровителі, маю на увазі. В моєму житті велику роль відіграє шанс. Шанс — це те, що я б хотіла дарувати іншим людям. Особливо якщо геть усе вказує, що цього шансу ну просто немає. Я хочу його давати і допомагати людям його знайти. І звичайним, і най-, найзакінченішим. Найбезнадійнішим. Розумієш?

— Так.

— Мейярф я бачу місцем, де ці шанси забирають. Я боюся цього міста, тому що там крадуть можливість змінити своє життя, якщо людина цього захоче. Відкрити для себе звук, якщо працюєш бібліотекарем. Або садівництво, якщо тримаєш у руках кайло. Я вважаю, що неправильно знеславлювати людину за потяг до шансу щось змінити. Тим більше змінити самого себе. Можливість може бути цілком порожньою і ніяк не вплинути на людину. А може перевернути життя з ніг на голову.

— А навіщо покровителям відбирати шанси? Що їм з цього?

— Ну, знаєш... — Венді, не повертаючи голови, знову взяла Тесс за руку, коли та почала ворочатися. — Якщо в тебе в руках опиниться меч — ти будеш старанним грастією. А якщо піднесуть

помаранчевий халат¹⁸, то й лікувати навчать. Ким захочуть, тим і вміло зроблять. Але уявімо, що я хочу бути найгіршим із трагіків, а не найкращим із архітекторів...

Вона нібито не договорила, але цього й не треба було. Незакінчене речення, сенс якого до болю зрозумілий.

— А присоромлювати людину за те, що вона тягнеться до власного щастя і, тим паче, позбавляти її свободи — це дурість. Ось я й хочу, щоб люди думали про те, чи вони на своєму місці. Щоб бачили різницю між «терпимо» і «добре». І їх право, чи користуватися шансом, чи ні. Не завжди це хороший вибір, сама розумієш. Але він повинен бути.

— Знаєш, у мене так з Фрідою було. Так, ми розговорилися, а вона ні з того ні з цього мені запропонувала приїхати сюди. У мене був вибір і виявилось ось... Тому, знаєш, він мені дуже був потрібний, цей шанс.

Венді на якийсь час завмерла, а розмова про Мейярф відійшла на другий план. Поступово спати хотілося сильніше й сильніше, не дивлячись на діалог.

— Розумію. В свій час у мене трапилося щось подібне. Ми з тобою, здається, схожі.

— Фріда колись і тебе запросила сюди?

— Ні. Тут, в Орторусі, у мене є дуже важлива людина. Поки що вона, як бачиш, не вдома. Ми з нею разом сюди прийшли. І без неї я б ні свою безкінечність, ні саму себе не знайшла. Напевно її поява і була для мене найважливішим шансом.

— А як її звать?

— Моніка. Я... Ти знаєш, я би дуже хотіла вас познайомити. Шкода, що ти приїхала, коли й половини із нас тут немає. Ти ставиш такі запитання, що вам б не було нудно говорити один із одним.

— Не страшно, я буду чекати моменту, справді. Дякую, що поділилася. Я боялася, що ти промовчиш.

Венді втомлено посміхнулася і підтиснула губи.

— Якщо чесно, такий безлад у голові. Але ось так, крок за кроком намагаюся знайти якісь важливі для себе відповіді. Може щось і вийде.

— Це правильно. Рада, що допомогла.

---

¹⁸ Цілителі, лікарі і доктори в Мейярфі майже завжди перебувають на службі при самій державі і носять унікальну помаранчеву уніформу різних відтінків. Також у прямому підпорядкуванні Мейярфа знаходяться грастії, зодчі, скарбники, караванщики і деякі ремісники. Ці професії вважаються найбільш престижними і шанованими.

— Так. Завтра обов'язково поговорю про це з Тесс. Мені цікаво як вона опише це...

— М-м-м... — співрозмовниця запнулася і постаралася підібрати слова, — не треба з Тесс. Вона свою безкінечність обов'язково знайде. Одного разу. Але зараз вона відповісти тобі не зможе. Не треба.

Ніякого непорозуміння не було, але захотілося якось пом'якшити цю ситуацію.

— Добре, не буду. Я цього не знала.

— Вона... Тесс, вона з тих, хто дуже ретельно вибирає людей, кому відкривається. А коли відкривається, то йде за ними в будь-яку зі сторін світу. Так саме по собі виходить, тому що всі сили вона витрачає на те, щоб не розірвати цей зв'язок. І всіх дорогих людей вважає кращими за себе саму. Тому Тесс би сказала, що їй теж важливий шанс людини, якби ми спілкувалися втрюх. Але один на один вона тобі нічого не відповість.

— Так. Можу її зрозуміти. Напевно краще за інших, якщо подумати. Теж хочу бути людиною, котра шукає щось дуже важливе. І сподівається, що одного разу знайде.

— Так, Міє, — коротко, у своїй манері, відповіла Венді. — Обов'язково знайде. Обов'язково.

Глава 7. ПРИМУСОВЕ САМОЗАЙМАННЯ

Вілсон заздалегідь наполіг, щоб вранці в Ноксеналь¹⁹ Мія прокинулася до шостої ранку і склала йому компанію. Він, бувало, дивиться сухим поглядом, оцінює, а потім говорить. І якщо вже Вілсон називає співрозмовника на ім'я, а не вдається до фамільярності, то це щось серйозне. Коли він запросив пройтися з ним вранці в Ноксеналь, то вимовив її ім'я цілих три рази — серйознішу пропозицію навіть годі уявити.

По сонній галявині їх крокувало четверо: Мелісса, котра на ходу вмудрялася читати, вони з Вілсоном і Парадокс. Останній тягнув за собою візок і то горбився, то щось бурчав, то просто бубонів щось жалісливе з втомленою і кислою мімікою на обличчі.

— Миготливий Табун, — розказував Вілсон, — це великий ринок, що мандрує по Еміронії.

— Угу, там є стільки всього! — захоплено підтримала Мелісса, перегортаючи сторінку. — А називається він так тому, що ринок майже ніколи не стоїть на місці і постійно рухається. То тут, то там, через те й слово «миготливий».

— Словом, у Табуні чого тільки не знайдеш.

— Угу! — знову вставила Мелісса. — Там і сервізи незвичайні є, і лійки красиві, так...

---

¹⁹ Ноксеналь — передостанній, сьомий день флатії. Часто саме в Ноксеналь еміронці, щойно закінчиться робочий день, люблять пошастати по крамницях, купити собі нових речей і провести спокійний вечір перед настанням вихідного.

— Меліссо, лійки і сервізи багато де продаються. Я Мії сам розповім, що там є, добре?

— Угу. Ой-йой, — тій було зовсім не до суперечок. Дівчина, не дивлячись, переступила камінь і, судячи з усього, була поглинута якимось важливим моментом книги.

— Є багато чого, це правда. Іноді таке відкопаєш... Розказували вже історію про вісім перук?

— Ні, про перуки нічого не знаю.

— О-о. Ну, купила Кейтлін, значить, якимось вісім перук в Миготливому Табуні, — Вілсон посміхнувся. — Купила тільки тому, щоб взяти участь у конкурсі. Там витрачаєш велику суму і може пощастити виграти головний приз. А конкурс – простіше не буває. Десять банок по вінця наповнені дощовими черв'яками, а в одній із банок на дні лежить брошка з сапфіром. Ну, засовує вона руку і програє, само собою. Давай іще вісім перук купувати, щоб знову спробувати. На восьмий раз вдалося — брошка справді була, та ще й зі справжнім сапфіром, як потім виявилось. Дивовижно, звичайно. Кейтлін витратила, ну, щоб не лукавити, триптихів двадцять, не менше. В результаті заволоділа понад шістдесятьма перуками і брошкою, котру я на ній ні разу не бачив. Простіше і дешевше було просто купити собі брошку з сапфіром, ось і все.

Вони обоє посміялися над історією, але Вілсон вловив у її погляді і сміхові щось, що нагадувало оторопіння і легке сум'яття.

— Так. Маячня якась, вони тебе що, навіть у грошах розбиратися не навчили, правильно?

— Просто мене поки що навчають мови. І ще — аромату.

— Та маячня, кажу я тобі. Це ж набагато важливіше за всілякі там аромати і навіть мови, — несхвально похитав головою співрозмовник і коротко додав: — Не біда, займемося. Особисто розкажу про номінали, видам грошей і навчу їх витрачати, а то без цього ну ніяк. Ти мені тільки нагадай, як повернемося. Так, а візок?!

Він тут же обернувся. Те, що хтось назвав би криком, насправді було голосним звуком, ніби протяг, що пролітав крізь трубу. Якби Вілсон крикнув по-справжньому, напевно вуха б заклало.

— Блискавки вам на голову, злидні. Прямо щоб добряче так бабахнуло. Чому я повинен бути якимось посильним?! — обурився Докс. — Це навіть не посильний, а незрозуміло що. Здався мені ваш ринок? Купуєте непотріб, то й самі його возіть.

Обличчя хлопця справді виглядало так, ніби він був готовий покинути цей візок, тільки б не тягнути за собою.

— Так, Парадоксе, — строго промовив Вілсон, йдучи далі, — ну заслужив же, ну заслужив.

— Та годі вже, — протягнув хлопець. — Випили чай і заснули, то що? Один раз і то не через мене.

— А вікно Естер? А зламаний таннавейр?

— Добре, добре. Я везу візок, — демонстративно показав Докс. — Ось, везу. Це ручки, а ось мої пальці. Я везу візок.

І він продовжив бурчати собі під ніс, але слів уже було годі розібрати.

Вони нарешті вийшли туди, де широка дорога стала дуже довгою і прямою. Тут товпилися люди, і чим далі вони вчотирьох йшли, тим більше ставало народу. Врешті вони стали частиною довгої шеренги, в якій стояло точно понад кілька сотень людей. Наче нескінченна алея і пасажери, які чекають такого ж нереально довгого омнібуса.

— Сім! — вигукнув хтось із натовпу. — Он він, іде!

Вдалині з'явилася довга пляма, котра наближалася до них по-справжньому повільно. Не равлик, але хвилин зо десять довелося почекати.

Величезне створіння, нарешті, доповзло. Не дуже високе, воно було ніби розділене на відсіки величезним шматком дерева. Наче в бруску випилили маленьку кімнатку, щоб там могла поміститися людина і її товар. І кожен брусок — окремий магазинчик з окремою людиною та її брязкальцями. Торговці не бачили один одного, якщо тільки не висовували свої голови з магазинчика, але дивитися по сторонах їм було ніколи — буквально до кожної крамниці тут же підбігло п'ять-шість людей, іноді більше.

Найдивнішим здалося те, що це довге «щось» повільно, але рухалося вперед. З-під загнутих нижніх частин бруска стирчало багато великих крабових лап. Вони шкутильгали вперед, і люди автоматично теж робили крок, здається, навіть не усвідомлюючи цього. Доволі зручна швидкість, щоб роздивлятися товар, тим не менше, ця посудина йшла у своєму напрямку.

Трохи страшним здавалося те, що з даху кожного бруска стирчали довгі равликоподібні очі. Вони крутилися, дивилися на місцевих жителів, а їхні зіниці то звужувались, то розширювались. В результаті цей Миготливий Табун здавався якимось сплавом дерева і незрозумілої живої істоти, а може, і навіть десятків таких істот.

— Вілсоне, а ви, до речі...

— Так, усе. Мені наліво! Я буду бігати швидко, тому зустрічаємося тут. І Вілсоне, не залишай Мію одну!

Тільки Мелісса покинула їх, погляд упав на Докса, котрий лежав у візку, прикривши очі.

— Зі мною підеш чи складеш йому компанію?

— Ще чого! — розсміялася Мія. — Я ж сюди добровільно прийшла, так що точно з вами.

Чоловік кивнув і склав руки за спиною. Він, не поспішаючи, рушив до найближчого магазинчика, і Мія пішла за ним. На прощання вона кинула погляд на Докса, котрий примудрявся засинати, не дивлячись на весь галас.

— До речі, що?

— Га?

— Ти почала: «Вілсоне, ви, до речі...».

— А, це! Мені стало цікаво — ви тут зазвичай шукаєте щось конкретне чи просто любите пройтися і подивитись?

Той припідняв брови і дістав із кишені футляр, щоб просто показати.

— Як ти знаєш, я люблю палити тютюн. Точніше — хороший тютюн, тому що поганого, на жаль, куди більше. Тут я купую його на кілька місяців вперед. Зазвичай тільки його, ну, і інколи трохи солодкого. Люблю себе побалувати.

— Усілякі там пироги з ягодами, наприклад?

— Ні-ні. Далеко ходити не треба — у нас вся Еміронія у захваті від марципана. Я — не виняток. Пробувала коли-небудь?

— Ні, але чула. Не думала, що ці солодощі настільки популярні.

— У нас він скрізь: до чаю додають марципан, готують різних їстівних ляльок із марципана, навіть існують порожні марципанові кульки, всередині яких можна знайти віршики або лічилки. Якщо і є щось спільне у жителів всіх міст Еміронії, то це точно марципан. До речі, — з цікавістю протягнув Вілсон і підійшов до першого магазинчика, який його зацікавив, — знаю цю крамничку. Тут повно незвичайних закусок, в тому числі й із марципана. Ось ця, — він показав на кульку в золотій фользі, — взагалі дивна. Вона якось діє на людину, що та відчуває тільки солодкий смак. Навіть якщо ти їстимеш суп, то він буде солодким. А ось це — цукерка-ошуканка, знаєш?

Мія похитала головою, але з цікавістю витріщилась на десятки різних запакованих цукерок перед нею. Над кожною такою закускою будь-якого кольору, розміру і форми виднілася цифра, що означала, очевидно, ціну. Тільки Мія абсолютно не орієнтувалась в дивній грошовій системі і не могла навіть уявити, наскільки це багато — трійка, дві крапки і літера.

— Така цукерка обдурює шлунок і вбиває відчуття голоду, навіть якщо ти давно не їв. Твій шлунок або засинає, або думає, що ти наївся. Але багато їх поспіль їсти не можна, інакше будуть проблеми зі здоров'ям. Все ж цукерка цукеркою, а за відчуттям голоду потрібно стежити.

Тут були і сині марципанові кульки, котрі діяли як ліки, і насичені жовті, які потрібно було обов'язково смажити, і багато-багато інших. Вілсон, не поспішаючи, й цілком спокійно розповідав про солодощі все, що знав, хоч іноді й просто знизував плечима. Придбавши зо п'ятдесят різних кульок, вони пообіцяли один одному, що спробують по одній, як тільки повернуться до замку. Мішечок опинився у внутрішній кишені співрозмовника, і Мія з Вілсоном рушили вперед.

— Знаєте, вам пасує куріння люльки. Але що вам подобається солодке, я б ніколи не здогадалася. Навпаки, здається, що ви любите пити дуже гіркий чай, і при цьому навіть не кривитесь. Спокій і тільки спокій.

— Він справді є, — погодився Вілсон. — Мій спокій. Я стараюся реагувати на речі простіше. Але це тривала робота над собою. Ось кілька десятків років тому я був повністю своєю протилежністю. Не такий тихий, не такий спокійний і незворушний. Але іноді людина розуміє, що їй важливо дорослішати і змінюватись.

— І ви в якийсь момент дійшли до цього, так? Це сталося саме по собі?

— Зразу після того, як я випадково і з необережності влаштував пожежу, котра спалила порт. От тоді я й відразу це зрозумів.

— Ви що? — ошелешено перепитала Мія.

— Без міри захоплювався фокусами. Фокусами, що зав'язані на вогні. Наприклад, підпалити капелюха й одягнути його на голову було простіше простого. Але недбалість взяла гору, я прорахувався на кілька секунд, і капелюх зайнявся у мене на голові. Я злякався і жбурнув його вбік. Поки я гасив свою, вже на той момент лисину, загорілися ящики з сіркою. Я... вмів, скажімо, обирати місця для своїх виступів, як розумієш.

— А потім?

— Потім мене оголосили в державний розшук. Вже, звичайно, не шукають, тим не менше... Це я до чого? Мені потрібно було подорослішати, тому що запал і недбалість багато чого руйнували у моєму житті. Справа не тільки у випадку з фокусом, а в цілому. І не скажу, що це ті риси, без яких я припинив бути собою. Просто виріс і заспокоївся, ось і все. Тому, може, тому Вілсону якраз

навпаки не попасувало би куріння люльки. Мало чого, підпалив би ще що-небудь. Дивися, таке тобі не потрібне?

Він вказав на магазинчик, по вінця напханий жіночим одягом. Деякі речі місцевої моди складно було віднести виключно до жіночого роду, але, судячи зі звичайних суконь і флайо ніжних кольорів, ставало зрозуміло, що чоловічого тут немає нічого. Пишна леді люб'язно привіталася з ними і дала час оглянутися.

— Гледіс мені... мені...

Через галас доводилося на деякий час замовкати. Повз промчало четверо дітей, які хихотіли, і яким дуже захотілося побігати саме довкола них із Вілсоном. На дітлахів накричала молода дівчина, але щойно рушила в їхній бік, діти радісно закричали і втекли.

— Гледіс мені вже купила одяг.

— То візьми ще, більше буде.

Ці слова трохи бентежили, але вона вирішила пробігтися поглядом по асортименті. Тут і справді продавався привабливий одяг, в основному, звичайно, через кольори. Вона зловила себе на думці, що їй подобається жовтий колір майже всіх відтінків. І той, що м'який піщаний, і той, що насичений та наближається до заходу, і навіть лимонний — ці відтінки притягували сильніше за інших. Погляд зупинився спочатку на одній, а потім на іншій речі, які привертали увагу. Тільки Мія захотіла підібрати слова, як Вілсон перебив:

— Он ті рукавички і сукню на цю дівчинку, — сказав він і тут же уточнив: — Може, ще щось?

— Ні-ні! Цього вистачить, справді, — запевнила Мія. — Дякую велике.

Вілсон кивнув, відрахував потрібну суму і поклав її на спеціальну тацю. Тут же він купив кошик і склав туди речі, після чого вони вийшли з крамниці.

— Дякую, — знову сказала вона.

— Я помітив, що ти дуже соромишся таких жестів. Я зараз не про себе, а про всіх жителів замку.

— Бо це й справді незручно. Тобто... Знаєте, іноді здається, що приймати подарунки набагато складніше, ніж дарувати їх.

Вілсон закинув кошика з гнучкою ручкою на плече і заперечно похитав головою.

— Нісенітниця, адже ми не на останні гроші робимо це. Ти, як і кожен із нас, рівно настільки ж заслуговуєш мати те, що тобі подобається. Без фанатизму, але я не бачу нічого жахливого в парі закусок, речей і всього іншого. Дружам, як і мені, хочеться зробити тобі приємно, тому нехай тебе це так не сковує.

— Просто я подумала, що... Ви ж звідкись берете гроші? Хіба хтось із замку десь працює?

— Ну звичайно, — щиро здивувався Вілсон. — Ти не до кінця розумієш, як працює Орторус, вірно? Ти мені скажи, хто цей пустоголовий, котрий подумав, що крім аромату і письма тобі нічого не потрібно пояснювати? Фріда?

Мію аж зігнуло від почутого. Цій людині ніяк, за жодних обставин не пасувало слово «пустоголовий», ніби вона була якимось дівчиськом. Краще б образили саму Мію — звучало б грубо, але куди природніше. Стало неприємно, але неприязнь цю захотілося приховати, а не проявляти.

— Раніше мені це питання навіть не спадало на думку, тому просто розкажіть, будь ласка. Може, знаєте, поки ви не згадали про це, тема здавалася мені надто особистою, щоб взяти й запитати.

— Дурниці які, — сухо заперечив співрозмовник. — Насправді все простіше нікуди. Орторус час від часу допомагає іншим вирішувати будь-які можливі... Інциденти, які відбуваються в різних частинах Еміронії. В жодному разі не особисті на зразок помсти і чиєїсь ворожнечі, а більш специфічні. Віоландо — це дивовижний світ. Дивовижний, молодий і нестабільний. І через це вигідний для нас, адже в цьому світі іноді трапляються дивні для багатьох речі. А звичайні люди не знають, що робити з дивними речами, розумієш? Ось за подібним Орторус і стежить, адже є ситуації, з якими носіям впоратися набагато легше, ніж іншим. А інакше куди час від часу летять наші друзі?

— Завдання, так?

— Саме вони.

— Які, наприклад?

Вілсону не довелося довго думати.

— Одне з останніх — моє улюблене. В невеличкому містечку на півдні, навіть південніше, ніж Мейярф, трапився один із таких випадків — над цим містом згасла Терсида. Причому тільки виходиш за стіни міста, і все — день, але всередині постійна ніч, скільки не прокидайся. Терсиду було видно, може, навіть і проміння доходило, але і вдень, і вночі суцільний морок. Ось часто навіть такі випадки, які складно вирішити.

— І ви впорались? — охнула Мія. — Як можна таке вирішити? Що, невже вийшло?

— Звичайно. Вислухали жителів, подумали добряче, зневірилися, а потім вирішили. Сам я на такі завдання не їжджу — у мене інші обов'язки. Але наші друзі змогли повернути місту

світло, а це вже немало вартує. Як думаєш, багато містян готові заплатити, щоб повернути природній хід речей?

— Дуже багато. Феноменально багато, гадаю.

— Скажімо так, достатньо, щоб ми зараз не замислювались про покупку рукавичок, сукні і марципана, — цмокнув той. — А є ще один приклад. Давній, але зразу приходить до голови. В одному селі один дурень виривав собі всі зуби, котрі міг. Спочатку це була одна людина, потім друга, третя і так далі. Звучить смішно, згоден. Ну, зуби і зуби, тут це їхні особисті проблеми. Але виявилось, що всі ці люди не просто виривали їх, а кидали в одне озеро істоті, яка харчувалася кістками риб. А коли кістки закінчились, вона почала зачаровувати роззяв, які проходили мимо. Уявляєш, гаденя якось відчувало зуби і змушувало віддавати їх, тому що було голодним. Вся проблема була в озері, на самому його дні.

— Знаєте, це вже якась...

— Якась дурниця?

— Ні, містика!

— Облиш, ніякої містики. Варто тільки розібратися.

— Значить, це наш коник — вміти розбиратися в таких справах?

Це ж надзвичайно цікаво!

— Цікаво, — охоче погодився Вілсон і вказав пальцем на один із прилавків: — А ось що ще цікавіше. Ну нарешті. Я думав, що ще кілька десятків кіосків доведеться пройти. Ходімо.

Більшу частину часу вони йшли осторонь від цієї шеренги людей. Зараз, коли протискалися ближче до кіоска, обійти цей натовп людськи не виходило. Тільки вона вліво — і незнайомиць вліво ненароком, тільки в інший бік — той так само. Галас для пів на восьму ранку був нівроку. Повсякденний Стеокс з такою безладністю й ажіотажем ну ніяк не асоціювався.

Зрештою Вілсон взяв її за руку, трохи притиснув до себе і, йдучи спиною вперед, протиснувся у перші ряди. Це був той кіоск, куди Вілсон любив заходити щоразу, як приїжджав Миготливий Табун. Він, здавалося, навіть непогано знав торговця, судячи з того, як просто вони один із одним розговорились. Мія розбиралася в тютюні ще менше, ніж у видах марципана, але навіть так зайвий раз змогла переконатися — їй подобався цей запах. Не дивлячись на все різноманіття присмаків і сортів, тут був присутній один, «головний» запах, який розкривав тютюн як такий. Крім нього тут продавались тільки люльки для куріння і якісь атрибути до них. Знайшлися навіть довгі, схожі на ті, що Венді тримала в руках.

Незважаючи на широкий вибір, Вілсон впорався швидко. Він, скоріш за все, заздалегідь знав, що хоче купити, і ніякі новинки

йому не були потрібні. Той поклав маленькі згортки до того ж кошика й попрощався зі своїм знайомим.

— Мені можна спокійно видихнути — запасів вистачить. А ти щось не так багато купила, — він махнув рукою, щоб Мія йшла за ним. — Тут є чимало всіякого, може, навіть те, що ти не знаєш. Будь-яке захоплення, ти тільки скажи.

— Якщо чесно, чим ширший вибір — тим менше ідей у голові.

— Зробимо так. Назад ми будемо йти вже набагато повільніше, а ти придивляйся до того, що цікаво, і запитуй. Що зможу, те й поясню.

Поки вони маневрували між людьми, Мія ставила велику кількість запитань. Вілсон пояснював, тільки іноді почухував вуса і запитував у торговців, що це в них на прилавку лежить. Кожна дрібничка нагадувала маленьку скриньку з секретом Еміронії, котру так приємно було відкрити. Сенс деяких речей, в тому числі й сипучої води, що стає рідкою тільки в роті, здавався незрозумілим. Світ запросто міг обійтися й без половини цих смішних безкорисних товарів. Але як же без них, цих чудових речей, суть яких — самобутність, а не практичність? Вони і є справжня магія Віоландо, котру і під носом, буває, не помітиш. Мія вибрала кілька сувенірів, котрі запросто вміщувались в кишені флайо.

— Слухай, ось яке запитання, — звернувся співрозмовник, коли вони вже вибралися з натовпу. — Я так і не розібрався до кінця. Адже ти не із-за Мейярфа і навіть не з Еміронії, правильно?

— Чесно вам сказати — так. Але в тому й справа, що й сама уявлення не маю звідки я. Не знаю, де народилася, але якщо хтось незнайомий запитуватиме, то скажу, що в Стеоксі.

— За місцем проживання, так?

— За місцем життя, швидше.

— Добре. Цього мені вистачить. Слухай... — той підтиснув губи і похитав головою. — Ну, здивувала, чесно скажу.

Тільки Вілсон промовив ці слова, як із кожного кіоска задзвенів дзвіночок. Маленькі звуки злилися в один великий, якого міг почути кожен.

— Все, вирушають, — констатував Вілсон. — Дивись.

Протягом кількох хвилин покупці покинули кіоски і відійшли від них. Продавці вже самі почали дзвонити в дзвони. Один за одним, зовсім не синхронно. Коли дзвін закінчився і стало глухо, з-під дерев'яних брусків вилізло ще більше лап. Очі равликів широко розплющились і витріщились вперед, забувши про покупців. Вся будова припіднялася, і кіоски стали на добрих декілька фаланг

вище, ніж до цього часу. Потім істота почала дуже стрімко набирати швидкість і, як величезна сороконіжка, помчала далі по широкій дорозі, очевидно, до наступного крупного населеного пункту. Бігло це створіння неприродньо швидко як для такого розміру. Менше ніж за хвилину ця довга равлик-сороконіжка зникла за деревами.

— Все, точно помчав на кілька місяців.

Люди почали розходитись: хтось із кошиками в руках, хтось із маленькими сумками, а хтось навіть із пустими руками. Знадобилося ще зо кілька хвилин, щоб дійти до місця, де всі домовились зустрітись. Мелісса тримала маленьку сумку на плечі і просто сяяла від радості. Вілсон теж виглядав задоволеним, та й у самої Мії настрій був просто чудовим. Шкода було тільки хлопця з кислим обличчям, який не виспався і мляво тримався за ручки порожнього злощасного візка. Заради знущання чи ні, але єдине, що Вілсон поклав у візок — одна марципанова цукерка. Парадоксу довелося везти тільки її. Та каталася по всьому візку і діяла хлопцю на нерви, але Докс тільки злісно й косо дивився на галасливу кульку. Коли терпець увірвався, він накинувся на неї, розірвав фольгу і показово прожував набридливу цукерку. Тоді Вілсон дістав нову і знову поклав її у візок. Справжнє покарання, що не кажи.

* * *

Естер шукала інші способи розбудити аромат. Зараз перед очима простягалася доріжка з усіх можливих предметів. Всі вони лежали вкупі на присунутих лавах, загальною довжиною з пів длані²⁰. Всіх цих камінців, дрібничок, знайомих і незнайомих речей було настільки багато, що просто розбігалися очі. Вся тренувальна площадка була в розпорядженні наставниці та її учениці.

— Слухаєш?

— Звичайно.

— Тут, на жаль, не все, — незадоволено підкреслила Естер. — Всі предмети зібрати просто неможливо, сама розумієш. Але я спробувала зібрати хоч частину того, з чим у тебе може виникнути зв'язок. Сьогодні ми відкидаємо безформні або абстрактні аромати на кшталт вогню, навіювання думок, керування світлом та іншого,

---

²⁰ Длань – одиниця вимірювання довжини в Еміронії. Еквівалентна чотирнадцяти метрам.

та іншого. Поки що зробимо ставку на зв'язок із фізичними об'єктами.

Естер виглядала суворіше ніж зазвичай і говорила серйозніше нікуди. Мовляв, жарти закінчились, а всі тренування до цього часу були непорозумінням. Все справжнє починається зараз — ось про що свідчили її тон і погляд.

— Треба спробувати встановити зв'язок з кожним із цих предметів, правильно?

— Саме так, — вона підкреслила ці слова, — саме так. Я буду трішки розповідати тобі про кожен предмет, про який ти не знаєш. Головне — з усіх сил спробуй вийти на контакт з кожним із них.

Не було видно, що за предмети лежать навіть на півдорозі, а про ту сторону шеренги, що закінчувалась невідомо де, навіть мови не було.

— Добре. Бачу, тренування буде довгим.

— Так. Я не люблю поспішати у важливих справах. Сьогодні ти теж не любиш, як би тобі не хотілося, щоб було інакше.

Естер навіть не посміхнулася, тільки склала руки за спиною і стала навпроти, по той бік лав. Доки мовчала Мія і не піднімала голови, мовчала і її наставниця. Просувалися дуже повільно, ніхто нікуди не поспішав. Мія підносила руки до предмета, потім заплющувала очі й з усіх сил старалася щось відчутти. Уявити, як вона володіє цією стихією або хоча би як ця стихія починає володіти нею. Після кількох хвилин мовчання Мія сама робила чергову спробу і помічала, що Естер подобається такий підхід. Вона усміхалася кутиками губ, з гордістю дивлячись на ученицю навіть тоді, коли нічого не виходило. Коли ж справа доходила до незнайомого предмета, достатньо було трохи нахилити голову, щоб Естер пояснила.

— Це осмії. Неймовірно твердий і щільний метал.

Зазвичай вистачало одного речення, котре описувало основну суть предмета. В деяких випадках достатньо було й одного слова, наприклад, «чорнило», щоб Мія зрозуміла і кивнула. Якісь предмети вона навіть брала і з цікавістю розглядала, як листя дерев, а з деякими, навпаки, поводитися обережно. Проте щоразу результат був один і той самий.

Неподалік за спиною Естер показала Кейтлін, яка приклала палець до губ, щойно Мія її помітила. Дівчина не підкрадалася, просто йшла, тому Мія заплющила очі і зосередилась на наступному елементі.

— І знову привіт! — вигукнула вона на вухо Естер і обійняла, але та тільки смикнулась і потім відійшла.

— Навіщо так робити? Ну навіщо, га?

— А, так це ж сюрприз, охолонь. Мені цікаво, що тут у вас, як тут у вас. Хотіла побажати удачі, поспостерігати. Поїсти ще, можливо. Не проти?

— Ні, але ми зайняті. Мії потрібно сконцентруватися.

— А, та будь ласка. Я тихенько.

Чудовий настрій Кейтлін був при ній і нікуди не подівся. Вона принесла невелике крісло і влаштувалася за спиною в Естер, пообіцявши не відволікати і заодно жуючи собі сухарі.

Через десять хвилин відчувалося легке поколювання і ледве вловима нудота. Не так, наче весь цей час витрачався амарантин, але звичайним станом це не назвеш. До цього моменту Мія подолала, в кращому випадку, чверть доріжки.

— Ох... Зараз, втомилася трохи. Хвилинку.

— Звичайно, відпочинь. Але закінчити ми повинні сьогодні.

— Ого, ти серйозно? — з насмішкою кинула Кейтлін. — А чому сьогодні?

— Тому що потрібно рухатися повноцінними кроками, а не крихітними.

— Ну добре, добре, а перенавантажувати людину навіщо? Вона погано про нас подумає і втече.

— Не втече. Кейтлін, я її наставниця, тому, будь ласка...

— Все, — хрускаючи сухарі, пообіцяла та. — Мовчу.

Від чверті до половини Мія дійшла швидше. До цього часу вже захотілося трохи їсти, але тренування витісняло відчуття повноцінного голоду. До половини вдалося дійти наче на тому ж першому диханні, яке, нарешті, відкрилося повноцінно.

— А чому такий дивний спосіб, Ест? — прошепотіла Кейтлін. Вона вже лежала на кріслі, звисивши ноги з підлокітника. — Ну, в сенсі ось так стояти і мацати усе підряд — це трохи маячня, ні?

— Ні.

— Ну як ні? Хіба хтось із нас так відкривав аромат? Без образ, серйозно, ну це ж придумування складної схеми там, де вона не потрібна.

— Я її навчаю і мені вирішувати.

— Предвічна, та я ж не сперечаюся. Я запитую чому ти обрала такий метод, а не наказую його змінити.

— Тому що мені здається, що він ефективний.

— Справді? Чим, наприклад?

У словах Кейтлін не було якогось приниження. Навпаки, здалося, що вона надто легко говорить про речі, котрі у Мії навіть язик не

піднявся б обговорювати. Естер відповідала сухо і чомусь сподівалася, що кожне поставлене запитання буде останнім.

— Просто виглядає, ніби Мія шукає самородок серед купи... всілякого. А потрібно лиш просто прийти. І ти так робила, і я. Не треба з цим поспішати, справді.

— От знаєш, ти завжди, завжди думаєш, що знаєш все краще за інших. Подумай про це, коли буде час.

— Ні, просто не будь дурком й обирай протоптані доріжки.

— В ароматі *немає*, — вона підкреслила це з суворістю, що перетікала в роздратування, — однієї протоптаної доріжки.

— Та як немає, якщо є! Я тебе благаю.

— От не вийде, тоді будемо робити так, як ти скажеш. Не заважай нам зараз, зрозуміла? Не заважай!

Та, що спостерігала, звела плечима.

— Та я й не заважаю, але нехай.

Вони замовкли, а наставниця попросила продовжувати. Після половини шляху стало зовсім нестерпно. Варто було лише взяти до рук новий предмет, а хотілося вже швидше позбутися його. Чи то було чорнило, кварц, вода, віск, коріння, попіл або сотні інших варіантів — ніякого відгуку. Не було цього трепетного відчуття сили, що наповнює, не відчувався справжній резонанс. Кілька разів навіть здавалося, що щось справді змінюється за хвилину мовчання і концентрації, але за мить все ставало на свої місця — нічого.

Кейтлін крутила в руках якусь річ з рукояттю, іноді протягуючи вперед і заплющуючи одне око.

— Щось ти надто поспішаєш, — зробила зауваження Естер. — Спочатку виділяла по півтори-дві хвилини на предмет, а зараз — максимум сорок секунд.

— Та я якось...

— Предвічна! Ест, а ти що, рахуєш? Серйозно?

Тільки спостерігачка промовила це, як Естер стиснула кулаки, повернулася до Кейтлін і заговорила з таким роздратуванням, яке, здавалося, зовсім не властиве Естер.

— Та закрий ти вже свого рота! Ти можеш просто замовкнути? Що ти сидиш і скавчиш, скавчиш мені під вухо?! І навіщо ти наставляєш зброю на людей? Ти розумієш, що це небезпечно? Скажи, ти хоч на секунду своєю порожньою головою подумала про це?

Кейтлін здивувалася через таку реакцію і навіть припинила крутити річ на пальці. Просто завмерла, з нерозумінням дивлячись на подругу. Тільки після цього на її обличчі з'явилася недобра усмішка.

— Ну, по-перше, я не скавчу, а розмовляю. Це так, про всяк випадок. По-друге, зброя розряджена, нетяма ти моя. Вона не небезпечна, — дівчина демонстративно приставила дуло до своєї голови і кілька разів почулося клацання. — А ще, якщо вже береш на себе роль вчителя, то вчи людину, а не займайся биттям голови об стінку, добре? Тому що оце мацання всіх підряд предметів — бездарне пропалювання часу, а не тренування. Але ти поводишся, як вівця, — дивишся тільки в один бік і ніби перед носом не помічаєш паркана. Чудово, стараєшся.

Естер тільки й робила, що декілька секунд свердлила Кейтлін поглядом, в якому не було нічого доброго. Потім погляд цей став жалісливим і гордим, але втратив свою ворожість.

— Так, це бездарне пропалювання часу. Ти маєш рацію. На сьогодні все.

Мія покликала наставницю, але та не обернулася. Тоді вона побігла слідом, відчуваючи, як всередині гарцює паніка і сум оповиває через те, що важливій для неї людині зараз погано. Тихі слова не долітали до Естер, а голосніше і сміливіше Мія говорити не могла. Тоді залишилось лише нахабно і мовчки йти. Йти доти, доки Естер не зупиниться сама. Це спрацювало, і щойно вони увійшли всередину, наставниця обернулася й обійняла її.

— У нас все вийде, Міє, — голос свідчив, що їй важко говорити спокійно. — Нікого не слухай. Все вийде, обіцяю. Але поки що мені потрібен час. Наодинці з собою.

Вони ще якусь мить так постояли, просто гріючи один одного в обіймах. Дуже короткий момент, щоб встигнути ним насолодитися. Потім одна пішла нагору, а інша — назад на тренувальну площадку.

— Щоб ти не думала що повністю не права, — Кейтлін крутила на пальці все ту ж іграшку, — вона могла просто відмовити мені, коли я попросила присісти тут. Але ні, вона погодилась, а потім затулила мені рота. Хоча я їй жодного кривого слова не сказала, а навпаки якось намагалась розрухати це гниле мовчання, розумієш? Та ти все одно думаєш, що винна я, так?

— Не думаю, — Мія розсунула в сторони предмети на лаві і сіла навпроти Кейтлін. — Мені, напевно, й не хочеться шукати винуватого. Просто не по собі від того, що ви близькі один одному люди, але... — хотілося, щоб співрозмовниця перервала на півслові і продовжила думку, але цього не сталося. — І їй зараз погано, і тобі, думаю... так собі. Естер любить кожного з нас — це я точно знаю, вона мені сама на даху розповідала. Тому такі чвари даються їй важко.

Кейтлін, очі якої до цього моменту прямо горіли чи то через роздратування, чи то через упевненість в своїй правоті, схилила голову. Вона припинила крутити дрібничку і сіла в нормальну позу, трохи згорбившись.

— Ну так, а я не люблю всіх, думаєш? Естер не права, це я тобі точно кажу. Але мені б і до голови не прийшло, що вона ось так раз, і... Просто візьме і піде. Я вже сама була готова піти, тільки б вона не гарячувала.

Мія тільки кивнула.

— Вона плакала, не знаєш?

— При мені ні. Але здалося, що ось-ось.

— Та-ак... Знаєш, я чомусь взагалі не здивована.

Співрозмовниця розхиталася і зістрибнула на землю. Попросила зачекати і, з непригаманним їй спокоєм, попрямувала до замку. Повернулася Кейтлін через хвилин двадцять, задоволена й усміхнена.

— Порядок, — коротко сказала вона, але в деталі вдаватися не захотіла. Зізналася, що не любить обговорювати суперечки і зациклюватись на «хворих» темах й сама перевела розмову в жартівливе русло. Мії також полегшало. Поки що був не найкращий момент, але вона пообіцяла собі, що сама відвідає наставницю. Просто потрібен час.

А пальці в бордових рукавичках все так само спритно крутили вже іншу, більш красивішу дрібничку, схожу на першу тільки формою. Варто було задивитися, і як же витончено це виглядало, не відірватися.

— А це що в тебе, зброя якась?

— Ну... Так, це револьвер взагалі-то. Дуже милий, знаю.

— Можеш трохи ближче показати?

— На-на, тримай, не впусти тільки, будь ласка, — попросила Кейтлін і сама всунула свій скарб у руки.

Мія роздивилася цю красу: гравіювання на рукояті і сам корпус поблискували на світлі, а метал виглядав настільки відполірованим, що в ньому можна було розгледіти власне відображення. Потім погляд упав на довге дуло револьвера — його наче обплітали стеблинки, чим робили вдвічі довшим за звичайний. Єдиний гачок цього пристосування був у формі зігнутого листка.

— Яка краса. Де ти таке змогла відкопати?

— Я сама збираю їх. І всі деталі люю теж сама. Ну, слухай, — вона насупилась, — майже, майже всі. Щось замовляю з інших міст, а іноді навіть самій доводиться їздити дуже далеко.

— Ніколи раніше я таких пристроїв не бачила. Якщо чесно, щоразу навіть запитувала себе, що означає це твоє прізвисько, леді-револьвер, але ніколи не уточнювала. Не хотілося здатися неуком чи що. Не знаю.

— Палиці-моталиці, наступного разу не заганяйся так! Ти запитуєш, я з задоволенням відповідаю. А взагалі так, я обожаю їх як у розібраному, так і вже в готовому стані. У мене в правому крилі четвертого поверху щось на зразок свого гніздечка, скажімо. Маленька така кімнатка. Кейтлін, котра одягнена з голочки, з гарними револьверами на поясі, запахом парфумів і макіяжем — це, звичайно, та ще красуня, дуже її люблю. Але є прекрасна інша сторона всього цього. Коли трясешся від того, щоб не розлити розпечений метал, коли в майстерні стоїть запах поту, скрізь стружка, руки забруднені по самі лікті, а межа мрій — це стати під холодний водоспад і сполоснутися. М-м-м-м, — мрійливо протягнула співрозмовниця, — благодать та ще, ну?

— «Кейтлін серед інших» і «Кейтлін наодинці з собою», так?

— Так-так, щось таке. Але якщо захочеш подивитися, чим живу, то заходь, покажу. Тільки не зараз.

— Само собою. А в тебе багато їх? Револьверів різних.

— Багато, — гордо запевнила співрозмовниця. — Але я до кожного з них по-різному ставлюся. Свої асоціації, навіть свій характер уявляю, як у людини. Той, що ти тримаєш, я особливо люблю. У нього навіть ім'я є — «Відлига». Я довго над цим думала.

— І чому саме так? Якийсь символізм? — зброя знову опинилася в руках власниці.

— Так. Я вірю в те, що з цим револьвером я розтоплю холод. На відміну від інших зразків, тут запаяний барабан з одним патроном всередині. У моїй теорії ця куля й повинна кинути виклик, котрий здасться неймовірним. Коли вона покине своє гніздо, стеблини переламаються. Але складно тобі пояснити, що це за холод насправді. Щось особисте, гадаю. Просто створювала я цю красуню з думкою: «А що, якби одна куля могла змінити взагалі все?». Тому просто вважай, що це декоративний шедевр з одним сердечком всередині.

— Виходить, ти плануєш вбити когось? — злякалася Мія.

— Який різкий висновок. Чому ти так думаєш?

— Адже основна властивість зброї — вбивство. Вони для цього й зроблені.

Кейтлін оглянула револьвер, наче десь на ньому могла бути видряпана відповідь. Цей погляд був сповнений обоження і

читалося в ньому щось стримане, щось зріле, що цінувало форму і сам сенс, а не лише строкаті кольори.

— Ну, значить мені бути першою, хто доведе, що це не так. Револьвери багатогранніші, ніж може здатися. А тебе так лякає вбивство людини?

— Н-ну так, — тереблячи рукав, запнулася Мія. — Це ж убивство. Хіба воно може не лякати?

Співрозмовниця усміхнулася і простодушно знизала плечима.

— Різні погляди бувають. Для мене в цьому немає нічого такого. Але не треба думати, що я з кров'ю на руках. Мені ніколи не доводилося доводити ситуацію до крайнощів. Тому людські життя я не забирала. Просто тому, що я надавала перевагу альтернативним варіантам.

— А не людські життя?

— Я сформувала речення саме так, як треба було. Думаєш, нам потрібно заглиблюватись у деталі?

Мія різко похитала головою і навіть замахала руками. Кейтлін зітнула плечима, мовляв, як є, так є. «Відлига» повернулася на пояс, де й було її місце, а в руках опинився вже інший револьвер, менший.

— Розімнуса.

Дівчина махнула рукою і незабаром вони опинилися на іншій частині поля, де були підвішані великі білі листки з кольоровими смугами посередині. Мія відійшла в бік, щоб не заважати. На якийсь час погляд застиг на дулі зброї. Постріл звучав тихо і приглушено, без того тріску і гуркоту, які вона очікувала почути. Та легкість, з якою кисть стискала рукоять, і кулі, кожна з яких потрапляла в мішень, викликали приємний вихор почуттів. Перед нею стояла людина, котра ніби знала якусь таємницю. Не дивлячись на характер Кейтлін і її легковажність, вона здавалася щасливою просто від того, що кулі дірявили папір. Її брови не хмурніли, руки не тремтіли, а тіло виглядало розслабленим. І через це вона була кращою на цьому полі й достойнішою з усіх, хто тримав револьвери. Тому що в її руках він ставав істотою, а не засобом.

— Це твоя безкінечність? — вигукнула Мія перед тим, як Кейтлін випустила чергову кулю.

— Га? Револьвери?

— Так. Ти напевно знаєш про цю теорію, правда?

— Само собою. В Еміронії взагалі багато хто про неї знає, просто одні вірять, другі не зовсім. Але навіть так — вони проти волі слідуєть їй, цій безкінечності, якщо залишаються самі собою.

Хтось, звісно, більше, хтось ні. Плюс-мінус, як кажуть. Ось таке протиріччя, розумієш?

— Протиріччя... — заворожено повторила та. — Угу.

— Щодо мене... — Кейтлін виставила револьвер перед собою і прицілилась. — Скоріше, ті почуття, котрі вони мені приносять. Не сама зброя як така. Ось ті емоції, коли я збираю їх і стріляю з них, і є моя безкінечність, плюс-мінус.

— І зараз ти хочеш допомогти іншим знайти таке ж почуття, так? Тому ви придумуєте якийсь план проти покровителів?

— І так, і ні, — голос звучав зосереджено. — У твоїх словах щось є. Але куди більше мені хочеться руйнувати те, що я вважаю злом, ніж допомагати іншим знайти себе. Це вже їхня справа.

Кейтлін не відривала погляду від мішеней. Вона вистрілила, і чергова куля пройшла наскрізь, трохи в стороні від білої плями в центрі.

— Якщо розібратися, то я за те, щоб знаходити пристрасть до життя, без якої просто нестерпно. Але це тільки щодо близьких мені людей і все. Я не жалісливе дівчисько, котре буде зі шкіри пнутися, щоб допомагати чужим людям шукати те, що для них важливо. Знайдуть чи ні — їхня дорога. Але я всією душею ненавиджу тих, хто цю пристрасть цілеспрямовано краде або відбирає, ось у чому справа. От від чого, від чого, а від такого мене просто викручує.

— Нещодавно Ейдан показав, як хижі очі спостерігають за людьми. Як гучномовці не тільки говорять, а й чують кожен шурхіт у підвалах, зачинених кімнатах і горищах. І мені прийшла думка, що навіть коли пишуться найкрасивіші картини, коли пишуться кращі вірші й розповіді, руки творців тремтять. Тому що який би вони скарб не створили, він залишиться в череві підвалу. А якщо станеться інакше, якщо він впливе, то в череві підвалу залишаться вони самі. Назавжди.

— Так і є. Розумієш, адже відібрати легко. Почати можна й зі слів. Ганьбити людину за натхнення, наприклад. Засуджувати за пориви і спроби проявити себе. Надломити людину — запросто, якщо є робоча схема. Але придушити зародки яскравих кольорів у людині для мене все одно, що вбити її. Найгірша міра з усіх.

— А ти... змогла б убити людину, якщо би точно знала, що вона — зло, про яке ти говориш? — запитання звучало неочікувано навіть для самої Мії. — Якщо б знала, що саме ця людина краде пристрасть до життя в інших?

Кейтлін замислилась і навіть на якийсь час припинила концентруватися на мішені.

— Слухай, я не буду відповідати зразу. Зайду трохи здалеку, — вона видихнула, підбираючи слова. — Припустимо, що мазок за мазком, і людина могла б закохатися в кольори так само, як я люблю свист куль. Нота за нотою, петелька за петелькою і так далі, правильно? Людина може створити себе з нуля, просто знайшовши цю пристрасть. Щось, що виділялось би на фоні ранку і вечора. Пошук себе, навіть якщо ти кидаєшся від засобу до засобу, — творення. Творення власного...

Дівчина хитнула головою, повернулася до Мії і підійшла впритул. Вона поставила зброю на запобіжник і протягнула її співрозмовниці. Та слухняно взяла.

— Міє, можливо ти не зовсім розумієш, про що я базикаю, але в моїй голові теж є варті уваги думки, просто їх не завжди легко висловити. Цей револьвер може віднести мене далі, ніж зміг би вітер, якби я перетворилася в листок дерева. Свист, який створює куля, для мене — спрага життя і мистецтво. Це моя людяність і жорстокість. Цей свист, звук пострілу і кожна деталь зброї, яку я створила, завжди зі мною. Навіть уночі, коли я сплю, навіть коли їду на інший кінець світу. Це шифр, котрий я змогла для себе розгадати, вловлюєш?

Пальці старалися бути ніжними з цим предметом. Кожен рух був на рівні інстинкту.

— Людині важливо одного разу знайти те, що вона ніколи не зможе втратити. Якщо сама цього не захоче, звичайно. Для мене деталі й пружини вишиковуються в чергу, стають у потрібному порядку й оживають. Це картина, але втілена по-своєму, — Кейтлін акуратно забрала револьвер, відійшла і зняла запобіжник. — Тому, якщо б переді мною був хтось, хто вбиває сенс і все назване до цього, для мене він убивав би й самих людей. І в нього я б вистрелила без каяття. Я б стріляла і стріляла, доки не почуються сухі клацання барабану.

Дівчина заплющила очі, натиснула на спусковий гачок і згодом відпустила його. Цього разу куля зробила отвір на десяток разів більшим її власного діаметру, наче в мішень кинули каменюку і потрапили в самий її центр.

— Такий от агресивний мотив у мене виходить. Але в будь-якому випадку одне тільки моє рішення знищити зло нічого не змінило б.

— Чому не змінило б?

— Тому що тут потрібно щось іще, розумієш? Ну, крім бажання перемогти те, що я називаю злом, потрібна і якась альтернатива. Те, що можна запропонувати замість цього зла. І ось у цій альтернативі вся суть і вся складність, з якою безкінечність однієї

людини ну ніяк не зможе впоратися. Найцікавіше почнеться тоді, коли з дула замість куль полетять квіти.

Мене трясє. Глибока ніч, але я ніяк не можу знову заснути. Це не через жовтий голос. А Еїдан – це він. Виконує свою обіцянку. Сама не знаю чому, але мені хочеться писати «сон». Мені знову наснилася реальність, але під іншим кутом. Ось так.

Я стояла на площі перед людиною, яка публічно спалила свою картину. Спершу він просив вибачення перед кожним у натовпі, в тому числі й переді мною. Ніяка картина не повинна була бути написана ніким, крім художників. Так говорили гучномовці, і правило це знали від малого до старого. Людина переді мною була лихварем, а не художником. Під час вибачень він неодноразово це підкреслив.

Чоловік стояв на колінах і просив вибачити його за непотребство. Просив не тільки гучномовці, а й мене, і всіх в оточенні, і навіть тих, хто був далеко від цього місця. Говорив, не лукавлячи, серйозним тоном, час від часу заїкаючись. Я була в перших рядах і дивилася не на винуватця, а на полотно, доки воно було ціле. Це просто червоно-жовтий колір із вкрапленнями зеленого – так він вирішив зобразити кущ, такі фарби він підібрав. Нічого видатного, написано точно тремтячою недосвідченою рукою. Кущ – це дрібниця, порівняно з тим, що писали художники Мейєрфа. Кущ – це не так гарно, як тутешні намети й не так велично, як високі статуї. Це останнє, що можна малювати, щоб вразити мейєрфців, враховуючи тутешні красоти. Але саме для цього куща були куплені пензлі і фарби, саме для нього полотно залишилося без своєї білизни, а пальці художника виявилися забрудненими. Щоб замість статуї, високих стін, яскравого сонця, великих ринків і строкатих шатер на картині з'явилося кілька непримітних гілок, намальованих поривом натхнення.

Винуватець піднявся з колін і почав обливати картину якоюсь рідиною з відра. І хвилини не пройшло, як картина загорілася. Мені чомусь стало шкода цього крихітного шматка тканини так, ніби вбивали справжню рослину. Більше всього хотілося зрозуміти, чи бреше людина переді мною, чи вона по-справжньому могла так розкаюватись. Говорив він, шкодуючи, а картину палив зразу, не гаючи часу. І нікого з замку поруч, нікого, хто був

би досвідченішим, хто би сказав, як є насправді. Вирішувати мала я одна, і я повинна була або поцілити точно, або помилитися на всі сто.

У Мейярфі у кожного своя роль – так велике місто працює вже не один рік. У ньому губляться маленькі картини на фоні великих, губиться музика на фоні розмов із гучномовця і вірші на фоні патріотичних пісень грасій. А ще в ньому губляться люди. Ті, які хочуть бути не частиною великого мегаполісу, а всім цілим себе самого. Ті, хто засиджується допізна, аби описати або зобразити струмок далеко за стінами міста, і ті, хто зачинається у підвалах і на горищах, щоб танцювати, поки ніхто не бачить.

Мені чомусь здається, що покровителі бояться кущів. І їх, і раптових відкриттів, і всього того, що вибивається з поля зору і їхнього голосу. Була б моя воля, я б дивилася на картину довше, якби її не спалили. Я б заразилася цим, а потім намалювала все те ж саме, але в зеленому кольорі. Щоб хтось побачив і намалював два кущі, а потім – одне дерево. Одне за іншим, хтось намалював би галявину, хтось – ліс, а їх послідовники вирішили б піти далі – виростити його. Створити зелень не тільки на картині, а й у житті. Щоб прилетіли птахи і тутешній світ перестав бути повністю жовтим. Щоб пензлик стискав флейти, а не рукояті зброї, а під ногами струменіла вода замість піску.

Колись, можливо, так буде, але я цьому не посприяю. Я вже погано пам'ятаю, який вигляд мала спалена картина. Стою на тому ж місці, вже майже одна, адже натовп давно розійшовся. Намагаюся пригадати і не можу. Тільки знаю, що чоловік, який знищив картину, став самовбивцею. Публічно наклав на себе руки і пішов, ніби й не відбулося нічого. Але ж він не картину спалив – він спалив себе.

Глава 8. ЮНІСТЬ

Це була не просто прогулянка по околицях, ні. Куди вони тільки не йшли! Мимо населених вулиць з перекошеними будинками, мимо площ-острівців з цивілізацією і букових гаїв, мимо озер, де на човнах плавали закохані, мимо стогів сіна, на яких спали коти, і мимо стада койормі, котрі пирхали і смішно ворушили вухами. Все це був Стеокс. Десь він проявлявся в щебетанні і муканні, десь — у шумі натовпу і піснях посеред площ, але він залишався одним, неосяжним, тепер уже оранжево-червоним мазком на півдні материка. З кожним днем осінь оповивала його все сильніше, стираючи залишки зеленого кольору і крадучи теплі вітри.

Докс брів у випадковому напрямку. Він запевняв, що з ним куди не піди — не загубишся, але в той же час нікого б не здивувало, якщо б він заблукав просто біля самого замку. Як карта ляже.

— От що звідти постійно так гримить? Наче десь всередині ціла гроза.

Мія показала пальцем на незнайомий предмет, що красувався на шії співрозмовника. Чи то прикраса, чи важлива річ якась — так і не розбереш. Парадокс оглянув себе й відразу зрозумів, про що мова.

— А-а-а, та ауризóнос. Єдиний в цих землях, між іншим. Прямісінько з Хікарідуса²¹, моєї батьківщини.

— І що ти з ним робиш? Слухаєш грім?

---

²¹ Хікарідус — місто-державка, розташоване на сході північного материка, Дамон-Тарра.

Хлопець крякнув, мовчки зняв дивину з шиї і приклав до вух подруги.

Почулася низка звуків. Вони не були зовсім таки хаотичними, але й музикою в звичному для Мії розумінні таке не назвеш. Якась хвиля, де звучали короткі гудки, глухі удари і хлопки, що повторювались надто швидко. Не було чутно ні смичкових, ні духових, ні якихось інших відомих їй інструментів. Не музика, а швидше дуже мелодійний ритм. Голова сама рухалася в такт, а коли звуки стихли, дивне пристосування знову повернулося до законного власника.

— Це у вас музика така?

— Музлю-о-о! — гордо сказав той. — Музище, якого ніде більше немає!

— А там, у Хікарідусі, все зовсім відрізняється від Стеокса? Чи крім музики і мови все схоже? Венді якось розмовляла на рідасі — ну зовсім щось незвичайне.

Парадокс тут же заговорив на цій самій незрозумілій мові, де не те що слова, навіть чогось схожого на Йетрагге-янте не почувеш.

— Добре, це я так, дуркую. Відрізняється все. Ні, справді все, це зовсім інший материк, зовсім інша культура, і, блискавка мені на голову, якщо брешу, зовсім інший світ. Навіть одяг, якщо придивишся до мене або до леді-револьвер.

— Це так, іноді ви одягаєте зовсім незвичайні наряди.

— Ми носимо такі ж флайо, але вони барвистіші і фасон у них не те щоб класичний. У Хікарідусі всі схиблені на яскравості і строкатості, це в нас із народження. Так що ми з Кейтлін ніби прикидаємося місцевими, а ніби й виглядаємо для оточуючих як ще ті іноземці.

— Ви познайомилися ще там, на батьківщині? Чи вже в замку?

— Тут, в Орторусі. Але знаєш, відчуття, що я знаю її дюжину років і ще стільки ж зверху.

— Розумію. Це так цікаво, народитися на одній землі і через роки зустрітися на краю взагалі іншого материка в іншому кінці планети, — у голові виринув лиш образ далеких-далеких земель, але нічого конкретного, що можна було б пов'язати з Хікарідусом. — А яка вона, твоя батьківщина за океаном? Розкажеш?

— О-о-о... Ну, на сході Дамон-Тарра, — почав Докс, — є держава ночі. Велика. Уяви Мейярф, котрий живе після заходу Терсиди. З'являється дуже багато вогнів, ліхтарів, звуків і сердець, що стукають швидко. Світовий мегаполіс розваг, серйозно. О, а яка там їжа! Дуже відрізняється від нашої, але заради неї я стабільно раз на пів року на кілька днів повертаюся до себе на батьківщину.

А вдень постійно відчуття, що все готується до ночі. День — це так, умовність. Але мої земляки навчилися контролювати освітленість міста. Вони не прибрали день. Тому що ніч тоді б усім швидко набридла. Але зробили його коротшим, скажімо.

— І що, немає відчуття, наче ти приїхав із мегаполісу в село якесь? Що тут може бути цікавого, якщо ти бачив такі дива?

— Ось іще! — пирхнув хлопець. — Наш замок будували знавці своєї справи. Він же на крок попереду більшості міст Еміронії за технологіями і всілякими там хитрощами. Так що з чим-чим, а з селом Орторус не порівнюй. І взагалі, не ідеалізуй все, що я говорю. Землі моєї батьківщини — теж не мрія всіх мрій, інакше б я звідти не поїхав. При всій любові до голосних звуків і яскравих кольорів, Стеокс мені ближчий. Ось така нісенітниця. Стеокс, він же хороший зовсім в іншому, розумієш, про що я?

Мія спробувала уявити якісь досягнення, якісь неймовірні споруди, але навряд чи все це могло порівнюватись з Хікарідусом. Нічого суттєвого не спадало на думку. Докс із обуренням пирхнув і зразу почав спростовувати будь-які сумніви з цього приводу. Він не те що не зволікав, а навіть не затинався.

— Та навіть музика — вона ж не гірша, вона просто інша. А Всюдисущі, а нормальний клімат, а місцевий одяг? Мистецтво ж! Хоч я і не розумію, як у таких балахонах ходити і восени, і навесні, але мені подобається стиль. У вас все гармонійно виглядає, а не показово. От навіть твій костюм, Міє. Відпад той іще. Розбитися, та банально — природа! Таких полів ти в усьому Дамон-Таррі не знайдеш, впевнений. А в Хікарідусі взагалі немає струмочків, таких чудових заходів сонця і красивих луків. Все забудоване, і через це втрачається щось важливе. Знаєш, як значуще інколи просто посидіти під деревом і подумати про своє?

Вони зупинились біля чиеїсь отари, але людей довкола не було. Співрозмовник прицмокнув і простягнув руку — до нього підбігла вівця. Той почав пестити тварину, тоді до них прискакала ще одна, і її торкнулася вже Мія. Спочатку не поспішаючи, побоюючись, але коли тварина почала смішно крутити головою, хвилювання зникло майже відразу.

Парадоксу на капюшон упав жовтий листок, але він не помітив. Мія потягнулася і зняла його сама.

— Шкода тільки, що вже все поступово опадає. І дерева вицвітають все швидше. Так. Здається, що й сніг скоро може піти.

— Вау! Так-так, ти знаєш про сніг?

— Що я про нього знаю?

— Про його існування.

— Ну... — вона примружилась. — Підступ, так?

— Анітрохи. Ну от звідки ти дізналася про сніг? Я, припустимо, з Хікарідуса, там сніг іде. Але місцеві його ні разу в житті не бачили, тому що в Еміронії немає ні снігу, ні зими. Ну немає його, тому що тут чергуються весна, літо й осінь. Тільки ось ти де ним помилуватись встигла?

Мія замислилась. У Стеоксі вона справді ні разу не бачила снігу. Що вже казати: поки вона жила в Мейярфі, вона зіштовхнулася з такою спекою, що навіть сніжинки в уявленні здавалися нагрітими шматочками попелу. Але зараз картинка була доволі зрозумілою: існували сніжинки, існувала зима, холод і абсолютно голі дерева. Така ж елементарщина, як те, що небо знаходиться над головою, а не десь під землею.

— Ну то добре, це я до чого. Зима, вона в Дамон-Таррі є, але не тут. Однак там і добу по-іншому рахують, і пори року. А тут прийнято так: весна, літо, осінь і знову літо. А потім усе спочатку.

— Як це, зовсім без зими, навіть на півночі?

— Навіть так. Мені теж ця новина здавалася великою такою товстою блискавкою, що звалилася на голову. Але тут свої, дуже заморочені і дивні устрої, як виявилось. Навіть якщо мороз з'являється, то це називається «хирлявою осінню», але ніяк не зимою. Сніг тут — це міф, вигадка, витівки злих духів і тому подібне. Свої дивацтва, загалом. Давай будемо іноді збиратися з тобою й обговорювати дивацтва цієї Еміронії, га?

— Клуб ображених?

— Ну так. Пліткарі й ображені.

— Підходить.

— Одразу додаю до списку місцевих жахів «зефір».

— Що, не любиш його?

— Взагалі відмовляюся визнавати *це* їжею. Жах, виготовлений бозна з чого. Краще жерти политу медом калюжу.

— Згода, мені зефір теж не дуже подобається. Тоді відразу за ним запиши і воду з лимонним соком.

— Та-а-ак! — розсміявся Парадокс. — Навіть знаю, хто тебе змусив її пити. М'ятна випічка ще — злочин проти смаку, вважаю. Три пункти на рівному місці, оце ентузіазм!

Погляд завмер на хмарці в небі. Асоціація одразу ж простягнулася до Ская, а звідти — до мелодії і його слів, які він сказав на даху. Звідти нитка думки простягнулася далі і перетворилася в те саме запитання, відповідь на яке Мія щоразу очікувала з трепетом у серці.

— Доксе, а відповіси мені за одне запитання дуже чесно?

- Спочатку запитай.
- У чому полягає твоя безкінечність?
- Ні-і-і-і, — проскрипів хлопець. — Ні-ні-ні. Дурне запитання, Міє.
- Чому ж?
- Я не люблю формулювати складні думки і намагатися кількома реченнями висловити суть чогось. Я погано підбираю слова, зрештою. Тому відповіді від мене не дочекаєшся.
- Ти навіть не спробуєш?
- Можливо, колись, але не зараз. Поки що вся суть у тому, що нас оточує зараз, але через певний час цього вже не буде, — хлопець зачекав секунду-другу і прикро цмокнув язиком. — Ну ось. Його вже немає. І знову. І знову!

* * *

Вона повернулася до полудня. Ось-ось мало початися чергове тренування, уже сьоме, якщо не підводила пам'ять. Варто було лише вийти з кімнати, щоб не запізнитися на поле, Естер була тут як тут. Вона залишалася такою ж серйозною, як і минулих разів: ні натяку на ту привабливу посмішку, широкий крок і трішки нахилений вперед корпус, наче вона рвалася швидше опинитися на вулиці.

— Доброго. Давай так, — одразу вигукнула наставниця. — Я придумала, як ще можна спробувати розкрити твій потенціал. Зовсім інший спосіб. І, якщо не спрацює, будемо пробувати щось іще. Все добре, спати або їсти не хочеться?

— Ні, — голос її був бадьорим. — Повністю готова до тренування.

— Чудово. У мене є одна хороша ідея і кілька таких, що подобаються мені менше. Тому давай почнемо з першої. Крім впливу на інші фізичні предмети, нам з тобою обов'язково треба спробувати спрямувати амарантин на твоє тіло. Це абсолютно відрізняється від того, коли ти впливаєш на сторонній об'єкт. Зараз усю цю енергію треба замкнути в собі і дати їй циркулювати всередині.

— Так.

— І давай одразу тобі скажу, що це може бути небезпечно. Трішки. Якщо твоя думка «зіскочить», то теоретично помилка відіб'ється на твоєму тілі. Розумієш, про що я?

— Розумію, — у голові виринув образ, як Мія плаче від болю і не може загасити обпечені руки. Ні з того ні з цього. Наче вона вже бачила це і лише знову пригадала. — Може тоді не варто?

— Ні-ні, стоп, будь ласка. Не панікуй заздалегідь. Ти повинна розуміти, що у недосвідченого носія нічого не відбудеться миттєво, хоч з усіх сил намагайся підірвати все в окрузі. Звичайно я буду поруч і виведу тебе з цього стану, як тільки побачу, що ситуація розпалюється. Небезпека, вона тут скоріше потенційна, тому я гарантую, що все буде добре. Просто хотіла, щоб ти знала, — Естер обернулася до учениці і завмерла, намагаючись зберігати серйозний вигляд. — Ну... Якщо тебе й справді лякає цей метод, то ми просто зараз відкинемо його. Я придумую ще щось.

— Ні-ні, — одразу заперечила та. — Не те, що лякає. Це не страх і навіть не боягузтво.

Мія розуміла це відчуття всередині. В такі моменти найпримітивніша частина тебе хоче відкинути будь-який важливий урок і чомусь втекти з нього. Не тому, що він нудний чи небезпечний, — це тільки привід. Відпочинок, а вслід за ним ще один і ще один — доволі довгий ланцюг, що з дня у день ні до чого не приводить. А продуктивність і саморозвиток здавалися потрібними, навіть необхідними, але в той же час і чимось іншим, абсолютно незнайомим. Це бажання розвиватися в сукупності з пориваннями піти шляхом найменшого опору викликало дуже дwoяке відчуття. Але щоразу вона повторювала собі: «Статичність у жодному разі не повинна перемогти».

— Я зроблю все, що потрібно, обіцяю. Це була просто секундна невпевненість, правда, — погляд упав на ту саму банку, що навіть стояла на тому ж місці. — То як, скерувати ту саму енергію, що й минулих разів, але тепер на себе?

— Вірно, — слово прозвучало невпевнено, але Естер ніби спіймала себе на цьому і тут же зібралася. Тон став таким самим серйозним, як і був. — Так, вірно. Спрямувати і постаратися знайти потрібний образ. Можеш приступати, а я спостерігатиму.

Все те саме: заплющені очі, концентрація і зручна поза. Сьоме тренування, а відчуття, ніби вона все це з дитинства знає. Треба буде і самій подумати, як урізноманітнити підхід: затримувати дихання, стояти спиною до цілі чи досягати затуманення, як Венді, — раптом допоможе, мало чого.

Цей стан переходу не був таким вже й важким. Варто тільки зрозуміти принцип, і складний перший крок стає цілком зрозумілим. Мія мало не зарікалась, що не буде витратити всю енергію відразу, щоб знову не стало погано — краще спробувати

кілька разів, ніж вкластися в один і потім болісно танути до кінця дня. Але несподівано для неї самої потік полився так просто, так швидко, що зупинити його було б просто блюзнірством.

Цього разу думки відчувалися цілком по-іншому. Вона не думала про якісь конкретні прояви і кольори, старалася не чути звуків і віддати думки на розтерзання чомусь більшому, ніж спроба знайти правильну картину. Амарантин уявлявся схожим на те, як його описувала Фріда: фіолетово-сіре сонечко, котре знаходилося десь зовсім неподалік від тіла. І зараз його промені були спрямовані не на банку, а на тіло, котре пронизували. Свідомість малювала образ, як проміння ці просвічували крізь шкіру і залишалися десь усередині. З ледь помітним поколюванням якісь невидимі сірі голки впивалися в тіло, а якісь розбивалися об нього, тріскались і розчинялися, так і не торкнувшись землі.

Відчуття притупили навіть звуки, якими вона звикла їх чути. Всього на декілька секунд, щоб дати заговорити всередині чомусь більш важливому. Тому голосу, котрий вперше почувся настільки гучно і чітко. Спочатку він не сказав нічого конкретного, просто створював ритм: гудів, тріскався і просто безладно лунав. Він не викликав відчуття страху, але й не звучав дружно.

Голос всередині здавався до того рідним, що плуталися думки. Чи говорила Мія сама з собою? Вона готова була заприсягнутися, що ні. Чи це розкрилася та її сторона, котру вона дуже погано знала. Та частина, котра весь цей час в ній існувала, але до цього моменту навіть не спромоглася назватися. У нього був усе той же образ — жовтий вогонь, що нагадує форму очей без райдужки і зіниць. Зараз із вогню виходив не тільки голос, а й жар, котрий одночасно і пропалював, і загоював. Саме він знав потрібні речі, саме він точно розумів, що собою являє амарантин.

Повільно і глибоко видихнувши, Мія відчула, що всередині неї є енергія. Це була не вигадка мрійника, котрий у глибині своєї фантазійної душі знав, що світ куди менше дивовижний, ніж є насправді. Образ ставав таким же справжнім, як і дихання, як і думки, що зароджувалися в голові, і як передчуття. Голос й енергія здавалися настільки реальними, що на їхньому фоні розчинялося все, навіть образ людини, яка стояла поруч.

«Не щось дике, — нашіптував він. — Безформне. Але не повітря. Форма, котра на межі. Форма з думок її носія — нешкідлива і проста, але всеосяжна. І небезпечна, коли це необхідно. Створи рух, що допоможе відірватися від підлоги. Створи невловиму хвилю, без початку, без кінця, без запаху і кольорів. Створи власний мотив».

Сіро-фіолетове сонце захотіло ще — зараз промінню було мало тільки торкатися тіла носія. Із сяяння з'явився промінь, котрий миттєво пробив бляшанку, що знаходилася перед нею. Маленький шматочок металу грав за правилами сонця. Грав за правилами самої Мії. Її стопи почали відриватися від землі, а нанизана на промінь банка слідувала за нею, підкоряючись потоковій енергії. Все вище і вище.

Знову виник образ очей. Там, у спалахах вогню було дещо колись рідне, але вже забуте. Вони вели за собою і розповідали, як втілювати немислиме. Вони могли навіть крикнути. І цей крик звучав як завіт.

«Створи свій мотив!»

Порив тривав ще кілька секунд, а потім затих. Образ очей зник без попередження і слів. Ноги торкнулися трави, і вся ця впевненість, ця могутність, що оповивала, здалися скоріше мороком, ніж чимось справжнім. Перед очима все пливло, і навіть встиг закрастися страх того, що вона втрачає зір. Але незабаром зір повернувся в норму. І цей секундний страх відступив.

В Естер був такий вираз обличчя, якого Мія ні разу не бачила до цього часу. В ньому — не просто здивування, а захоплення, котре позбавляє слів і змушує завмерти на місці. Вона дивилася то на банку, то знову на ученицю. Вся ця навмисна суворість зникла, й Естер була собою — людиною, яка випліскувала вир емоцій, а не пригнічувала їх.

— Всюдисущі, ти змогла... Справді змогла, — вона піднесла долоню до рота. — Я-я-я просто повірити не можу. Просто... не можу!

Вона зірвалася з місця й обійняла ученицю. Міцно, ніби через цей жест хотіла відсвяткувати перемогу, на яку й сама не розраховувала. У Мії пробігли мурашки і вся втома, всі попередні невдалі спроби і нудота, що накочувалась, здалися такими дрібницями, що хоч смійся.

— Яка ж ти молодець. Я пишаюся тобою, Міє. Знала б ти, як я тобою пишаюся. Вийшло.

— Так. Змогли. Ми змогли! — вона відповідала на обійми так само щиро і сильно. — Як це назвати, га? Як це виглядало?

— Я не знаю, як це назвати. Левітація, мабуть? Але це приголомшливо! — у голосах обох те захоплення, котре не приховаєш, а в головах — розуміння, що найскладнішої планки, нарешті, досягнуто.

— Я відірвалася від землі, так? Я відчувала, що не торкаюся нічого, наче мене підняли невидимі руки!

— Не тільки ти, банка теж літала. Спочатку вона потягнулася слідом догори, а потім — до тебе. І ще ось, придивися. Дивися кажу!

Естер на деякий час розірвала обійми і вказала на траву біля початкової позиції банки. Кінчики травинок в цьому місці виявилися надірваними або дуже зім'ятими, наче на них наступили. І лише декілька з них були вирвані майже біля основи.

— Це теж я?

— Це теж ти. Тому схоже на левітацію або, знаєш... На управління гравітацією, чи що. Але тепер ми розуміємо, що потрібно розвивати. Я тебе жах як вітаю!

Як не радій, а напад слабкості дав про себе знати і стояти виявилось вже не так легко, тому довелося присісти. Різко стало зовсім не по собі. Навіть відкривати рота було складно і, здавалося, що напад нудоти ось-ось візьме своє.

— І що, і що? Ти відчуваєш щось, що ніколи не відчувала до цього часу?

— Нудота. Млявість. Погано.

— Ні-ні, це просто танення. Я хвилююся на рахунок аномалії, але раз вона не з'явилася навіть зараз, то, гадаю, небезпеки немає. Час покаже.

Мія лягла на спину і задивилася на розмиті гілля і листя. Красиві і яскраві. Зараз усе хотілося описувати справжніми, але простими словами. Поруч із нею лягла важлива для неї людина. Не суворий вчитель, не вразлива подруга і не балакучий співрозмовник. Це була та, з ким приємно триматися за руку і в звичайний час, і в розпал нудоти. І якщо знайдуться ті, хто доведе її до сліз, то Мія простодушно попросить: «Не чіпайте її, вона — важлива мені людина!». Може допомогти, але якщо недоброзичливці так і не зникнуть, значить ридати їм обом. Як не поглянь, а перемога.

— Ти... Стій, ну чому ж ти плачеш?

— Я? Та ну, ні. Просто знаєш, перший крок завжди означає для мене дуже багато, — Естер теж лягла поруч і дивилася вгору, крізь гілля і листя. Сльози котилися по її висках, але дівчина посміхалася найтеплішою зі своїх посмішок. — Але за ним іще ціла дорога. Завжди так. Та ми обов'язково її пройдемо, Міє, що б там не говорили. Адже коли навіть перший крок не зроблений, вважай, у тебе немає нічого. Зовсім. А в нас із тобою вже є дещо. Нехай і мале, зате своє.

— Ось так. Мале за малим, і всі труднощі стануть під силу.

— Так. Дякую, що ти не відверталася, коли я помилялась. Дякую.

Мія замислилась, яким же простим і красивим було полотно за гілками. Наче навіть крізь повіки виднілися білі хмари, що неймовірно вписувались в синій фон, і ці самі переходи, про які розказував Скай. Два-три кольори — більше їй не треба, щоб відчувати, що в житті нещодавно настала інша епоха. Теплий кінець дружелюбного осіннього місяця. В думках відбився момент, один із тих, що запам'ятовуються назавжди. Часто це миті з дитинства, і в них, якщо замислитись, нічого такого немає. Звичайний день, але чомусь саме він уявляється через роки, як жива фотографія. Це була не перемога над своїм ароматом, не кінцевий пункт довгого шляху, але Мія відчула, що вперше за весь час по-справжньому хоче долати труднощі, що навалились. Незважаючи на складнощі, вони забудуться, на відміну від таких моментів. Це було безтурботністю, не дивлячись на всі проблеми, з якими треба було впоратися. І чомусь навіть дика втома робила її щасливою. Вона була вдома.

— Ну давай ти вже, прокидайся, — Скай трусив Мію за плече і точно був проти тих п'яти хвилин, про які так мріє кожен, хто спить.
— Піднімайся і збирайся.

— Куди я маю збиратися вночі? Ти що, кудись ідеш? — спросоння пробубоніла вона.

— *Ми* йдемо! Саме час для подвигів. Я ж казав, що тобі не відвертатися, га?

Мія знайшла в собі сили розплющити очі і навіть присісти на ліжку, закутавшись в плед майже з ніг до голови. Побачивши, що пів справи зроблено, Скай перемкнув свою увагу — він почав ходити по кімнаті і щось шукати.

— А чому саме зараз? Може хоч трохи пізніше?

— Саме цієї ночі, в цей час і в ці хвилини. Як ти не розумієш, не може бути ніякого «пізніше». Повір, я тобі покажу таке, що ти не пожалкуєш, тільки знайди в собі сили прокинутись, — у руках хлопець крутив лампу з ґнітом і то струшував її, то роздивлявся щось усередині. — Давай, невидальщина чекає.

Направивши на подругу вказівний палець вільної руки, він наче ставив умову, від якої не можна було відмовитись.

— Ми вже готові й чекаємо на майданчику. Не забудь накинути щось тепле.

— Ми?

— Ми.

Хлопець не вдавався до деталей. Двері привідкрилися; ще мить, і Мія залишилась у кімнаті одна. Ідея заплющити очі й повалитися знову спати здалася надто спокусливою, але вистачило сил не піддатися бажанню.

Треба було залишатися людиною слова. Дрібниці на кшталт сонливості точно не могли її зупинити, але проскочила думка, що ще хвилина в теплому пледі, і все може бути.

Довелося пересилювати себе.

Ця ніч була холодніша за всі попередні. Варто було лише вийти на вулицю, як усім серцем захотілося, щоб скоріше прийшла весна. Зараз нею і близько не пахнуло.

— Яке мерзенне відчуття. Гидота. Терпіти не можу цю холодригу, — жалілася Венді, міцно обіймаючи себе руками. — Холод, темрява, сонливість — фу! Як взагалі можна шукати щось цікаве вночі?

— Як-як? З великим захопленням, сестрице. З великим захопленням! — вигукнув провідник і махнув їм рукою.

Всього їх, хто вирішив поблукати по нічному Стеоксу, було четверо: поруч зі Скаєм йшла Естер, зліва від неї — Мія і, нарешті, Венді. Перші двоє виглядали навіть бадьоро. Хлопець тягнув на спині ранець і не здавався роздратованим чи сонним, як не глянь. Естер залишалася спокійною і точно погодилась на подорож зі своєї волі. А Венді була справжнісінькою жертвою, котру бозна як занесло на цю холодну луку.

— Ти ж казала, — пригадала Мія, — що бачила різні дивні речі і вони тобі подобаються. Я чомусь думала, що тобі такі походи тільки в радість.

— Тоді був день. І тепліше, ніж зараз. Скаю, я сподіваюся не буде сьогодні ніяких: «Як так, я був упевнений, що все вийде, а воно кудись поділося!». Бо в такий холод...

— Цього разу точно все вийде, — відразу запевнив хлопець. — Безіменний на відріз даю. Ні-ні, зачекайте. По фаланзі двох мізинців, ось так. Безіменний мені ще потрібен.

Венді вичекала паузу і повторила:

— Бо в такий холод я зовсім не готова до несподіваних сюрпризів.

— Значить мертвий у тобі романтик, подруго. Не думав, що ти так швидко здасись.

Незважаючи на ніч, було зовсім не тихо: рідкісні слова, шум вітру, тріск тростин під ногами і звуки тварин створювали ритм, якого, здавалося, не мало би бути вночі. Комахи тріщали, скрекотали і навіть посвистували. Серед інших звуків зрідка було чутно й ті, котрих точно не чекаєш, наприклад, кудахкання, тупіт копит і навіть ричання. Варто було тільки вслухатись в це природне ехо, як здавалося, що звуки стають розбірливіші. Складалося враження, що й комахи, і звірі бачили їх, спостерігаючи здалека, але повільно наближались все ближче і ближче. Десь у глибині лякливого серця навіть могло здатися, що крім звірів і комах тут знаходилося щось іще, щось, що показується тільки вночі.

— А нам не загрожує небезпека? Тут ніякої гидоти не водиться? — набравшись сміливості, запитала Мія і повернула голову в бік Венді. Та йшла, закривши обличчя долонями і розмірено, але голосно дихаючи.

— Леді, ну пішов би я з вами сюди, якщо б тисячу разів усе не перевірів?

— Так, — миттєво відповіла Естер. — Повністю в твоїй манері.

— А ось це вже пахає цілковитою зрадою.

— Ні, чому ж? Просто знайомлю Мію з тобою ближче і... Агов, куди?! Агов!

Хлопець на секунду отетерів, а потім різко рвонув уперед, попросив інших зачекати. Він прослизнув між рядами дерев, крони яких щільно прилягали одна до одної і майже стикалися. Дівчата миттєво рвонули за Скаєм, не дивлячись на його наказ стояти в полі вночі і чекати хтозна чого.

— Чудесно, прийшли! Навіть раніше, ніж я планував, — тріумфував провідник. Всі інші просто переглянулись.

— Грот? Це ж абсурд якийсь. Ні-ні-ні, це дуже, дуже погана ідея.

— Заходьте всередину. Давайте, не скупчуйтеся.

Венді довго не думала, лише знизала плечима і вирішила бути першою. Її поведінка додала впевненості, тому Мія вирішила теж довго не думати. Вони взялися за руки і один за одним прослизнули в маленький отвір. Майже зразу за ними рушив Скай, але голос Естер зупинив його:

— Я туди не полізу. В житті. Нізащо і ніколи. Ти не казав, що ми йдемо в якусь там печеру!

Хлопець випростався, підійшов до подруги і поклав руку на її плече.

— Не проблема, Вогнику. Поважаю твоє рішення, — він пальцем вказав на замок вдалині з освітленими віконцями. — Тут весь час прямо, не заблукаєш.

Провідник плеснув подругу по плечу і, точно задоволений собою, спритно ковзнув за іншими.

* * *

— Якщо з нами щось трапиться, що тоді? Якщо тут якась, не знаю... погань водиться? Мої мама з татом цього не переживуть. Я у них — єдина дитина. — Естер вчепилася за зап'ястя Венді і все продовжувала обурюватися пошепки. — А Фріда, га? Уявляєте, що сказала би вона? Вона ж хвилюється за нас, а ми таке робимо.

— Добре, я думала, це я нию. Ест, тобі що, вісім? Які мама і тато? Припини.

— Мої, які ще?

— Вогнику, я обіцяю, все буде добре. Ти зачекай трохи.

Скай ішов із саморобною лампою в руках, котру запалив уже всередині печери. Всі четверо крокували по тонкій стежці, то протискаючись між камінням, то нагинаючись, щоб не вдаритися головою. Мовчання в печері трохи пригнічувало; було чутно навіть власне дихання і як капала вода десь неподалік.

— Вже скоро? — поцікавилась Венді.

— Дві хвилини ще, чесно.

— А зручно це ти влаштувався, — втрутилась Естер. — Завтра будеш розказувати всім, як був у печері одразу з трьома милими дівчатами. Повів хтозна куди, а вони, дурненькі і наївні, погодились. Одній про холод не сказав, іншій — про печеру... Міє, від тебе він що приховав?

— Ніхто нікому нічого не буде розповідати! — з ледь вловимим роздратуванням у голосі відповів хлопець. — Ні я, ні ви. Хіба не знаєте? Що було в печері — залишається в печері. Так само й з іншими місцями, де можна знайти всіляку невидальщину. Ми вже зовсім близько, тому і гашу лампу. Не лякайтеся.

Вони опинилися в самому кінці печери, котра зі звивистого коридору перетікала в щось більше. Це нагадувало куполоподібне приміщення з високою стелею. Внизу було не так багато місця, скажімо, як у курені середнього розміру. Стеля виднілася на

третину длані²² над головою, а стіни освітлювали тоненькі, ледь помітні відблиски місяця, що просочувались крізь невеликі отвори. Цей простір нагадував затишний будиночок доісторичної людини, де можна було заховатися від негоди зовні. Скай попросив гостей влаштуватися зручніше, а сам діставав із ранця різноманітні предмети.

— Так, це глухий кут?

— Тихо! — провідника наче струмом вдарило, він випростався і підніс долоню до рота Венді. — Ти хоч би шепотіла, а то як у себе вдома. Сядьте і зачекайте трохи, будь ласка.

Всі троє присіли біля стінки і взялися за руки — в темряві хотілося триматися ближче. Тут особливо нічого не роздивишся, просто куполоподібна печера. Скай навпомацки вештався з речами із ранця і теж мовчав, тільки декілька разів підбадьорив себе тихими: «ось так, угу». Зрештою він відкашлявся і прошепотів так, щоб було чути:

— Отже, мої хороші, передмова. В одній дуже цікавій книзі я прочитав про крилатих істот, що живуть далеко від людей. Там описується, що вони ховаються в безлюдних місцях, існують не в тілі, але все ж існують. Вони видають знайомі нам звуки і схожі на нас самих. У книзі вони називаються «начала».

Скай чимось чиркнув, підпалив ґнітик дивного пристрою і накрив його напівсферичною дзеркальною кришкою. Тільки темрява, місячне проміння і маленький вогник серед печери.

— Знайомтесь.

Вогник став яскравішим, і помаранчеве світло, наче різко пробуджена зірка, осяяло нижню половину простору. Тут же почулося лопотіння крил, наче десятки... Та ні, сотні птахів в один момент злетіли з дерева. Тіні, що з'явилися незрозуміло звідки, швидко перемістилися з освітленої частини печери вгору. Звідти, з темряви, почали виднітися розмиті обриси великої кількості сірих форм. Світ всередині цього купола розділився на верх і низ: сірі плямки, схожі на людей, на фоні майже цілковитої темряви і люди внизу, які відкидали власну тінь.

Раптом чітка межа, що розділювала помаранчевий колір і темряву, порушилась. Згори простягнулася тонка тінь руки, точно людської. Пальці виднілися дуже добре і можна було припустити, що це чоловіча рука. Вона повільно, але обережно тягнулася до тіні тих, хто знаходився внизу. Естер обережно обернулася і

---

²² Третина длані — трохи менше п'яти метрів.

знайшла власну тінь. Простягнувши свою руку, вона повільно пододала відстань і торкнулася своєю тінню незнайомої сутності.

— Спробуйте, — прошепотіла вона. — Зробіть так само.

Мія простягнула свою тремтячу руку, розуміючи, що й боїться, і відчуває захоплення. Назустріч їй плавними рухами простягнулася більш тендітна долоня. Щойно вони торкнулися тіннями, як Мія відчула тепло на кінчиках пальців, наче приставила їх до вогню. Тіні сплелися сильніше, і жар передався по всій долоні, потім — по всій руці. Істота вийшла з темряви, і виднілися обриси її профілю: волосся, форма носа, губ і підборіддя. Тінь зробила ще один невпевнений крок, і Мії стало тепло, по-справжньому тепло. Вона дивилася не на свою тінь, а на тінь істоти, котра якимось чином її зігрівала. Поруч з нею почали з'являтися інші тіні і тягнутися, але не до неї. До інших.

Ще крок, і в грудях Мії стало гаряче настільки, що, здавалося, серце почало плавитись. Потік жару оповив її, і вона побачила, що їхні тіні практично повністю злилися в одну. Наринуло відчуття, що дарувало умиротворення і вкривало навіть від найглибших страхів, котрі словами не передати. Мія заплющила очі, глибоко вдихнула і відчула, як по щоках котяться сльози. Стримані і щирі, вони були потоком спокою і розуміння. Це відчуття вдячності за своє існування, за маленьке рокотливе серце, що дотепер стукає, не дивлячись на свою вразливість. Одного разу воно зміцніє і звук його буде голосніший за грім. Але поки що його зігріває істота, що не шукає інших сердець. Одна лише тінь і одна людина, що народжували один суцільний потік тепла.

Скороминуще відчуття, що робить її по-справжньому живою, але викидає всі звичні слова знайомої мови, крім найосновніших.

«Я відчуваю». «Я думаю». «Я не розумію, але я можу зрозуміти». «Я є». «Я живу».

Ця мить, котру не втримати, як не хапайся. Тінь почала повільно відступати, а тепло зникати. Тіло з кожною секундою все сильніше відчувало зміну температури. Тільки тепер, коли процес йшов на спад, Мія могла розплющити очі й оглянутися. Скай сидів так само, як і до цього часу, — чи контактував він з кимось із цих істот, чи ні, було складно відповісти. Естер стояла на ногах, але здавалася збудженою. Наче все це закінчилося для неї щойно-щойно, всього мить тому. Венді ж стояла, остовпівши, все ще торкаючись долонею до істоти і поки що не розплющуючи очей.

Тепло зникло, і тінь повернулася до себе додому. Важко було сказати чому, але Мія знала, що в цьому є необхідність. Перенасичення таким теплом могло відбитися ще гірше, ніж повна

його відсутність. Відчувши, що її ноги тремтять, вона сіла на підлогу.

До того часу, як Венді повернулася до нормального стану, Мія і сама була в порядку. Вогонь під склом згасав, і межа між темрявою і світлом танула.

Всі четверо якийсь час сиділи в цілковитій тиші, дивлячись на нечіткі образи тих, хто тут живе. Хотілося висловити своє захоплення, але ніхто не промовив ні слова. Чотирьох об'єднувало одне почуття — вони це точно знали. Холод, сонливість і побоювання темряви залишились настільки позаду, що навіть зараз насилу не пригадаєш які вони, ці почуття. Гнітик горів з останніх сил. Над ними тихо пурхали істоти, наче стараючись не привертати уваги.

Ще декілька секунд, і гості залишились сидіти практично в цілковитій темряві, повернувши мешканцям цього місця звичне освітлення — бліде проміння Йеталь.

— Я вас люблю, — пошепки промовила Венді. — Це щирі слова.

— Більше не будеш жалітися на холод, сестрице? — вона не відповіла, і всі четверо ще якийсь час мовчали. Хтось боявся порушити тишу, а хтось знав, що це потрібно зробити. — Ми в гостях, як не як. Треба збиратися.

Всі послухали його і, зачекавши, доки провідник збере речі, покинули печеру.

Ледь-ледь світало. Друзі вибралися з темряви, прослизнули між високими деревами й зупинилися. Замок вдалині, що стояв уже не на чорному, а блідо-синьому фоні, притягував погляд. Крім іще сонних дерев, струмка і неба, увагу привертав тільки він.

Скай заклав руки за голову і точно був задоволений тим, що відбувалося. Його широка спокійна посмішка не могла ховати справжніх емоцій, та й навіщо їй робити подібні дурниці. Естер виглядала щасливою, але спокійною. Просто як людина, котра вже бачила подібні дива раніше і цієї ночі застала ще одне з них. На обличчі Венді вже не було того захоплення, але вона все ще залишалася схвильованою.

Сама ж Мія відчувала непомірну вдячність за те, що її взяли з собою, що показали секрет, котрий ніякими історіями не опишеш. І справді, піти і розказати про побачене кому завгодно, навіть найближчій людині, здавалося даремним витрачанням часу — не зрозуміє. Зрозуміють тільки ті люди, котрі були з нею, не інакше.

— Ось і все, Міє, — підсумував хлопець, продовжуючи посміхатися від усієї душі.

— Що все?

— Я показав те, що хотів. Показав себе і важливу частину мого життя. Подібні відкриття — це і є моя свобода і та безкінечність, про яку ми говорили. А Орторус — мій дід. Пригадай те, що побачила, і ще раз подивися на картину перед собою. Подумай про людей, з якими ти зараз стоїш, і про наші емоції. І ти думаєш, що мені є діло до всіх тих покровителів, про яких іде мова? Анітрохи. Але є діло до людей, котрі можуть відчути те, що відчули ми. Я хочу, щоб вони побачили це, хоча б раз. Тому для мене безкінечність — це не боротьба з викрадачами див, а те, що можеш дати людям, котрі цих див фактично й не бачили.

Глава 9. В НІКУДИ

Через декілька днів повернулися Хлоя з Фрідою. Перша залишалася собою, але Фріду, здавалося, щось турбувало. Вона обійняла Мію з тим самим теплом, і не було в її поведінці натяків на неприязнь або відстороненість. Але навіть за обідом з нею не вийшло поговорити.

Практично всі, хто був присутній, поїли і розбрелися. Єдиною, хто зовсім не поспішав із їжею, була Хлоя. Вони залишились наодинці і слово за словом розговорилися. В основному про повсякденне, але варто було лише спрямувати розмову в більш серйозне русло, як Хлоя оминала це. Її зачепило не саме запитання про покровителів і безкінечність, а те, що його поставила Мія. У поведінці й мові проступив азарт. Відповідала Хлоя неохоче і важливих слів не підбирала.

— Для мене? Для мене це гра, не більше. Я не люблю всієї цієї пишномовності на кшталт «Моя безкінечність — це чистота душі і міцність духу», — дівчина промовила це награно. — Ха! Нісенітниця, яка ж нісенітниця. Це не справедливість і не якісь там високі почуття. Гра, азарт і кайф.

Вона говорила і дивилася на Мію так, наче та викликала безглузде розчулення. Наче десятирічна дитина, яка намагається бути схожою на дорослого і говорити про серйозне, але ніяк не заслуговує того, щоб стати рівним співрозмовником. Хлоя підігрувала і було в цьому щось неприємне.

— Цих, котрих називають «покровителями», насправді більше, ніж здається. Адже вони не тільки в Мейярфі. В сенсі люди, які

вибирають залякування як метод. Просто ті, про кого ми говорили, не стидаючись, відкрито перегинають палицю.

— Є ідеї, як їх придушити?

— Є, але слово «придушити» не підходить. Я дипломат, я нікого не придушую. Що ти пропонуєш, прийти в місто і влаштувати криваву різанину? Можна, запросто. Але це поза моєю ідеєю, — Хлоя звела плечима. — Так ігри не виграються.

— Чому?

— Тому що ідея перетвориться в канібалізм.

— Тоді ти плануєш знищити їх словом?

— Я можу тебе здивувати, Міє. Можу здивувати, але їх не потрібно знищувати. Знову мимо.

— Ну добре, добре, я обираю не ті дієслова. Мова не про це.

— Про це. У кожного своя роль, і моя точно не полягає в тому, що ти назвала. Спробуй підібрати інше.

Хлоя взяла співрозмовницю за руку, відігнула її вказівний і великий пальці, а інші стиснула. Уявна зброя торкнулася лоба Мії.

— Що ти робитимеш, коли до тебе додому придуть ті, кому ти не можеш опиратися, і накажуть робити все, що йде врозріз із твоєю людяністю і любов'ю. Можливо, навіть врозріз із сенсом життя. Ти будеш лицемірити чи дозволиш промити собі мозок?

— Перший варіант.

— І думаєш, у тебе вийде? У тебе дуло біля голови, ти з ними не жартуй, — ніби слухаючи наївну дитину, посміхнулася Хлоя.

— Вийде. Від цього залежить моє життя. Я прикидатимусь так, як ніколи.

— Тоді доведи, що ти на їхньому боці, — Хлоя перенаправила вказівний палець на свій лоб. — Тобі дадуть у руки револьвер і накажуть пристрелити мене. Потім наступного зустрічного, а потім кожного в цьому замку по черзі. Імпровізуй.

Картина зі зброєю в руках миттєво сплила в голові, і Мія замислилась над тим, як би вона вчинила в такому разі. Ситуація, здавалося, мала багато виходів, але жоден із них не був правильним. Навіть поняття «правильний вихід» почало звучати в голові сумнівно. Мія не знайшла що відповісти і слово залишилося за співрозмовницею. Хлоя жестом попросила відпустити руку.

— Ось моя роль полягає в тому, щоб розповісти людям, що барабан насправді порожній. Що там немає патронів. Тому я, скажімо... компенсую. Компенсую відсутність вибору. Адже якщо цього не знати, то зараз у реальності Мейярфа вимальовуються дві картини. В одній із них тебе змушують прострелити собі розум, але залишитися з живим тілом, а в іншій — отримати травми, несумісні

з життям, і відстояти своє слово. І це, Міє, прямий виклик дуже небезпечному супернику. Виклик усвідомленій меншості, а вона, повір, здатна змінювати хід історії. Зараз цим людям підвладні небачені раніше речі. Я говорю як про саму свободу думки, так і про аромат, котрий може цю думку захистити. Єдиний, хто може піти проти покровителів, це людина, яка або шукає, або вже знайшла своє. Вкусила його так, що вже не відбереш. Котра зрозуміє, що револьвер можна направити не на себе, не на здоровий глузд, а на них. І саме таких людей покровителі придушують на корені, тому що на самому початку це робити нескладно, зовсім. Набагато простіше зрізати паросток, ніж виростити його. Але поява тих, хто може відмовитись підкорятися покровителям не тільки словами, а й діями, — летальний результат для них. Навіть якщо це теорія, навіть якщо кількість таких людей буде мізерною. Ігнорувати таких — це усвідомлене самогубство. Ось тобі і суть, що перемагати темну масу не потрібно. Потрібно просто розбурхати той сніжний м'ячик, де кожна сніжинка має цінність. Кожна.

Мія замовкла. Вона думала, на яку з великої купи темних плям у голові варто пролити світло зараз. Хлоя, здавалося, була готова відповісти на будь-яке з запитань.

— Як це станеться?

— Результат ти побачиш. Не думаю, що тобі потрібна технічна складова всього, що буде. Головне одне — це буде шлях слова, а не шлях меча.

— І...

— Переб'ю тебе, — попросила вибачення Хлоя. — Ще дещо, найважливіше. У цьому, щоб ти розуміла, і задоволення від гри — бути на боці слабких, тому що я люблю перемоги, котрі даються нелегко. Щоб аж зі шкіри лізти, а не просто натиснути на спусковий гачок. І люди Мейярфа тут ні до чого. Якщо чесно, то мені немає діла до того, що багатьох із них перетирають потужні шестерні. І шестерні ці, і ті, хто їх обертає — адже вони не погані, ні-ні. Механізм чудово працює, крутиться, перемелюючи кісткові тканини, заглушуючи крики і плач. О, знала б ти тільки, наскільки це потужний механізм, Міє. Знала б ти... Але вся іронія в тому, що мені немає діла ні до матеріалу, що перепрацьовується, ні до цілі, для якої цей механізм крутиться і забруднює шестерні. Я просто люблю чистоту. Люблю настільки, що я зупиню його навіть з мінімальними на це шансами. Зупиню, але не заради людей, а щоб відмити кров і вискребти останки, — у голосі її було все більше і більше захоплення. — Дочиста. Щоб сяяв.

— Звучить впевнено і... хижо, чи що.

— Ще й як, Міє. Ще й як.

— А скоро ми зробимо цей крок?

— Дуже скоро, — Хлоя кивнула, і посмішка її стала якоюсь знущально-гордовитою. — Тільки ти... Слухай, не напридумуй собі чого не потрібно. Адже у нас всіх різні безкінечності. Й ігри теж різні. Тому ти грай в замок і не забивай голову іншими правилами, добре?

Вона задоволено промовила ці слова, після чого піднялася і, махнувши рукою, пішла. Незабаром трапезну покинула і Мія, а піднявшись по сходах на другий поверх, обернулася на голос.

Ейдан спирався спиною об стінку, весь скуйовджений і нервовий, чи що. Він одразу почав із вибачень. Знайоме відчуття, коли слова не стають самі по собі в потрібному порядку, коли зруйнувався елементарний ланцюжок — зараз говорити розбірливо в Ейдана виходило дуже погано. Він і сам був іншим, не тим, хто мешкає в кімнаті на четвертому поверсі. Головна різниця — його почуття і чуттєвість, з якими звучали слова. Зараз він був слабшим, людянішим і більш схвильованим.

Образа на нього була задушена на корені, ще при розмові зі Скаєм. Зараз це придушене почуття, яке дотепер лежало замертво, але все ж видиме, взагалі перестало існувати. Ейдан взяв її за руку і повів за собою. Запевнив, що є важлива розмова, і пообіцяв, що цього разу ніяких фокусів. Попросив лише приготуватися, але не боятися.

Вони переступили поріг його кокона. І Мія помітила, що деякі стрічки зі стіни зірвані, а блакитні листки надірвані. Ейдан взяв її за руку і попросив подивитися в маленьку щілинку між листками. І щойно вона пересилила себе, тільки зробила це, обоє опинилися в світі-вигадці, від якого голова йшла обертом. Це був не острівець думок і не зрозумілий сон, де все складалося зі звичайних образів. Це виявився лабіринт, що існував скрізь, в самому сенсі того, що відбувалося. Суцільна плутанина розміром, як реальність, де одні повороти, вигини і кути. Не було в цьому зім'ятому світі нічого плавного й круглого. Лабіринт цей був не як будова, а як природа — простягався вздовж незграбної землі й ріс від неї просто до завернутого неба. Пальці і долоні Мії зігнуті як і все інше. Варто було заплющити очі, і навіть споконвічно рівне полотно темряви тут виявилось зім'ятим. Одним словом — світ, де ні зігнутися, ні розігнутися.

— Не розплющуй очі, інакше тебе зндить прямо на підлогу. Хоча скоріше навскіс, а не прямо. Поки що всіх нудило саме навскіс.

— Мені тут недобре. Зовсім недобре.

— Зараз. Дай мені секунду.

Щось відбулося — і простір, де вони знаходились, став звичайним. Ніби маленький клаптик зім'ятого листка знову виявився гладким. Можна було розплющити очі, тільки місце від цього зрозумілішим не ставало. Ставали тільки вони і невеличкий клаптик землі довкола.

— Це що, сон? Твоя голова? Чи знову якийсь морок?

— Ми в замку, — простодушно відповів Ейдан, ставши за спиною.

— Просто кімната незвичайна. Недобудована і, зізнатися, трохи вигадана. Захотілося показати тобі, де я інколи пропадаю. Далеко не безкінечність, звичайно, а просто важливе для мене місце. Коли зовсім на межі і коли до неї безкінечно далеко, я тут часто ходжу. З кутка в куток, з кутка в куток. Шукаю всіляке.

— Всіляке?

— Так. Великі секрети. Варіанти подій, цікаві сни і тому подібне. В будь-якому лабіринті має бути нагорода, так мені здається. Я колись захотів, щоб цих нагород було до потворності багато і кожна з них була безцінною. Щоб не один приз, а тисячі, тисячі різних красот. Але які нагороди, такий і лабіринт, ось як. От я поступово і шукаю призи та знання. Згладжую кути. Таке ось захоплення.

Ейдан махнув рукою й попросив іти за ним, не уточнивши куди саме. Простір перед ними повільно розправлявся, а світ за їхніми спинами знову ставав нереально зім'ятим. Вони зупинилися біля роздоріжжя. Ейдан завмер, але потім повернув уліво і запевнив, що йти їм не далеко.

— А ти поїдеш у Мейярф, коли все почнеться?

— Ні. Я завжди тут, у замку. Завжди.

— Завжди? Тобто що, ніколи не покидаєш його меж?

— Рідко. Якщо по-справжньому, тілом, то дуже рідко. Потрібно бути в хорошому настрої і з дуже доброю головою. Тоді можна на кілька хвилин вийти. Але бути недалеко.

Хлопець наполовину був зосереджений на дорозі, хоча, здавалось би, йди вперед — і вона сама розстелиться під ногами. Але, виявилось, є повороти, тому на першому роздоріжжі вони пішли направо.

— Чому так? Страх? — намагалася вгадати Мія. — Самопокарання, може? Чи боязнь сонця? Я чула, що є люди, у котрих під ним починається сверблячка.

— Не сонце. Ми говорили з тобою про малоймовірні, але можливі події в майбутньому, пам'ятаєш? Твоя клятва мені. Тут схоже. Малоймовірний метеорит або малоймовірне ехо, котре зробить

боляче всьому світу. Чийсь злий задум, можливо. Малоімовірний вибух, котрий вирве цілий Стеокс з землею, або, приміром, торнадо, що взявся незрозуміло звідки. Вся справа у ймовірностях. Віоландо — такий світ, знаєш, не застрахований від катастроф. Виявляється. І вже завтра може трапитись щось, через що Еміронія лежатиме в руїнах. Наприклад, самих творців цієї планети раптом знудить на власне творіння і тоді все. Але замок — він стоятиме, поки я тут.

— І як ти його захистиш від катаклізму?

— Якісно, — відповів хлопець і було зрозуміло, що копати далі не варто.

— Тоді виходить, що ти — оберіг для цього місця?

— Виходить.

— Нічого собі. Якщо чесно, я часто уявляю, що наш замок ніби живий. І якщо так, то приємно знати, що завжди є хтось, хто захистить. Знаю, коли людина захищає людину, коли оберігає навіть декілька людей, а тут цілий замок з усіма, хто в ньому живе. А у вас із ним, із замком, був... діалог, що ти пообіцяв його охороняти? Ну, якщо це загалом можна так назвати.

— З Фрідою. У нас була угода з Фрідою. Як у нас із тобою, але більш... знаєш, більш значуща. Вона боїться зовнішнього світу. Боїться, що він дотягнеться до нашого дому і щось із ним зробить, я це знаю. А в мене свої проблеми з головою. Буває. Трапляється. Мені потрібна була клітка, але не звичайна, а з ключем. Щоб захотів — зайшов, захотів — вийшов. Ми зійшлися. Для нас із Фрідою все, що за межами замку — це зовнішній світ, просто їй він іноді симпатизує, а мені він завжди байдужий. Але Орторус і для мене, і для неї — це трепет. І я цей трепет нікому не дам забрати. Нікому, крім самої Фріди.

Ейдан зупинився на роздоріжжі з п'яти поворотів, але зрештою просто пішов уперед. Там був глухий кут і велика скриня біля стіни, котрій Ейдан зрадив.

— Ось, я знайшов його. Є речі, котрі я вже знаходив і знаю, як ними користуватися. Це оглядовий майданчик. Не бійся зараз, добре?

Вона не встигла відповісти, бо хлопець взяв Мію на руки і ногою штовхнув кришку скрині. З-під землі почав виростати непропорційно великий стовбур дерева, що нісся виключно вгору. Мія вчепилася за одяг Ейдана і прикрила очі. Але все закінчилося надто швидко, щоб встигнути по-справжньому злякатися. Зараз вони знаходились високо над землею, але лабіринти, як і раніше,

були скрізь. Повороти і згини — куди не глянь, крім маленького острівця серед цього світу, на якому вони знаходились.

— Подумав, що тут буде гарніше. Ти не розіб'єшся на смерть, навіть якщо впадеш, не лякайся.

Вони сиділи спиною до спиною і навіть задивлятися вниз було не страшно. Через дивацтво самого світу ставало складно виміряти висоту навіть на око, тому Мія заплющила очі й уявляла, що сидить на вежі замку. В цьому місці з заплющеними очима було набагато легше.

— Я хотів сказати, що вона неправа. На корені, — з неприязню промовив Ейдан, і Мії раптом у ніс вдарив запах гару. — І тобі це важливо розуміти. Розумієш же?

— Зачекай. Хто не права, Хлоя?

— Так. Вона лукавить. Каже, що її безкінечність — це гра і зараз вона грає проти покровителів. Але Хлоя попросила тебе зайнятися своїми справами і залишатися в замку, тим самим визначивши твою роль, розумієш? Адже так роблять і покровителі — придумують ролі, не питаючи думки. Тебе обдурили.

— Гадаю, вона просто мала на увазі, що мені рано. Все ж я навіть близько ароматом так добре не володію, як інші.

— А до чого тут? До чого? — спокій Ейдана похитнувся, але він тут же опанував себе, і голос став штучно солодшим. — Все крутиться зовсім не довкола аромату. Не довкола непереможної дівчини, котра стане частиною плану, ні. Всі твої відповіді, адже вони в порівняннях. Ти віриш мені, маленька людина, бачиш пластилінові сни і слухаєш тих, хто здається тобі кращим. Але правда, вона не може бути однобокою — тобі потрібні не історії, не детальні описи реальності, а сама реальність.

Ейдан трохи повернувся і сидів уже пліч-о-пліч із Мією.

— Почути те, що скажуть покровителі. Побачити самій, як виглядають обгризені. Уявляєш собі, як по вулицях ходять люди у вінках осуду? Відвертають погляди, щоб ніхто не прочитав, де проведуть ніч. Ховають руки в рукави, щоб фарби на нігтях не було видно, а рукави — в кишені, адже плями чорнил можуть їх видати. Їм, можливо, щось і світить. А як же ті, інші? — Ейдан шепотів просто на вухо. — Та людина, котра стискає зброю своєю жилавою рукою. Вона не боїться сонця в зеніті, а панцир її твердіший за мейярфський камінь, Міє. Такий панцир нічим не проб'єш, з таким грастією навіть змагатися нічого. Тільки ось всередині нього — нічого. Порожні обладунки з живою й одночасно мертвою людиною всередині. Вже не витягнеш, не вискребеш навіть маленький шматочок, тому що вона сама боїться думати про те, що по-іншому

може бути. Покірний. Нікчемний. Він і тисячі подібних до нього. По всій столиці зникають люди, але жодного плакату, жодного провісника, котрий би промовив це вголос. Нічого, моя маленька людино. Тільки усвідомлення людей, що це відбувається. І тобі потрібно побачити це самій, щоб вирішити, ким ти хочеш бути: м'ясоїдом чи тим, хто ховається? Обгризеним? Чи втіленням мистецтва? Ти б хотіла сама відповісти на запитання, хто ти така?

Ейдан поклав долоню поверх її зімкнутих повік. Від цього не стало страшно.

— Я... Хотіла б. Хотіла б сама вирішити це.

— Але поки що не можеш.

— Не можу. Не знаю як.

— Просто тому, що ти об'їлася патоки, а гіркоти поки що так і не спробувала. Вона гидка, вона мерзена, але знаєш як протверезує? Адже це не так просто, побачити іржаву сторону на власні очі і не злякатися її. Чути про покровителів, злитися на них, осуджувати. Та-а-а-ак. А наступний крок подужаєш? Гордо прокричиш слово «Я», але зможеш відстояти його? Чи все-таки перекреслиш? Адже ти схожа на них, на цих порожніх людей у халатах і панцирах. Тільки в тебе нічого не крали, тому що їм красти поки що нічого. Що там своя безкінечність, тобі б хоч на хвилину справжньою побути, моя ти безлика людино, — Ейдан не прибирав руки з обличчя. — Та ті люди — вони порожні вже. Вже, розумієш? А ти, ти не «вже», ти «поки що». Між вами дистанція більша, ніж від полюсу до полюсу.

— Я хочу почути їх, — вона хвилювалася і дихала трохи швидше, ніж зазвичай. — І подивитися на них.

— Думаєш, маєш право цього хотіти?

— Я... не знаю. Не знаю, чи маю право бути там разом з іншим замком. Адже я їм нерівня. Зовсім.

— А якщо їй не порівнювати себе? — у його запитаннях звучала все більша і більша спокуса. — Якщо вибити себе з координат? Ніяких «я серед них», тільки ти і великий неосяжний світ. Можеш слухати про нього солодкі оповіді скільки завгодно, а можеш самотійно розплющити очі. Що тоді вибереш?

— Розплющу, — захотілося повторити це слово. — Розплющу очі і подивлюся сама. Мені... знаєш, зараз і покровителі, і їх жертви мені здаються ідеєю, а не справжніми людьми. Їх, може, взагалі не існує, цих людей. Я тільки уявляла їх, але ніколи не бачила. Їх же може насправді просто не бути.

— Може й не бути. Ти перевір. Заспівай на публіку або пограйся з фарбою. А хочеш, станцюй на головній площі. Ану ж тебе обдури

кожен, кому ти повірила? Кожен, Міє. Можеш сама перевірити, чи це так.

— Так. Я... можу? — їй тут же здалося дивним, що вона запитувала дозволу. — Я можу, звісно можу. Значить мені... Ейдане, мені треба бути там. Мені треба бути в Мейярфі.

— Більше, ніж кому-небудь.

Мія прибрала руки і повернулася до співрозмовника. Його посмішка була зміїною, але зараз змії здавалися наймудрішими і прекрасними тваринами на планеті. Кожному б таку змію за спину, якщо вже на те пішло.

— Адже зараз я для них невразлива. Невразлива, ти розумієш? Адже їм і справді нічого у мене забрати. Скажуть спалити щось, і я спалю. Скажуть поламати, і я прикинусь. Поламаю, і боляче мені не буде.

— Поки у тебе немає «свого», так і є. Перекресли його, а хочеш, забори в іншого, як я казав. У цьому теж є своє задоволення. І це набагато, набагато легше, ніж відшукати його самій. Але якщо відшукаєш, то клянуся, що станеш безсмертною. Безсмертною і невразливою — це теж, знаєш, як полюси. Далеко один від одного. Тому досить тобі сидіти і слухати нас, маленька людино. Не Хлої вирішувати, що з тобою буде далі. Не мені і навіть не покровителям. Починай звучати, хоч якось. Стань тьмяною плямою Мейярфа, стань фоновим шумом, щоб потім стати чіткішою і гучнішою. Домовились?

— Домовились. Зараз мені терміново треба йти.

— Зараз підеш, світ нікуди не втече. Почекаємо трохи.

Вона була на межі, але Ейдан на секунду зупинив момент. Він простягнув їй два кістлявих пальці, в яких не було нічого — натхненню треба було трохи зачекати.

— Але спочатку диско. Хочеш?

— А як?

— З'єднай так само, як я. І дихай.

Мія зробила такий самий жест, і пальці зімкнулися в замок. На видиху почав валити чорнющий, але зовсім не важкий дим. Вони обоє закурили — на вигляд сажу, але на смак — найзапашніший фрукт з усіх неіснуючих.

— Щоразу, коли ти куриш — це диско?

— Не щоразу. Але саме зараз — диско. Це воно.

Ця гордість за себе, ця раптова готовність діяти і впевненість у новому етапі — не результат перших у житті затишків. Зараз настрої був таким, що Мія готова була відповідати на запитання, а не ставити їх. Вона знала куди піде, як тільки сажу закінчиться.

І навіть не треба було описувати, що ж воно означає, це «диско». В зовнішньому світі затишшя і бурі помирають і народжуються люди. Хтось краде людську природу, хтось публічно страчує себе, а інші бачать в цих стратах чесноти. Серед приречених, благословенних, щасливчиків і народжених мертвими немає їх, Мії й Ейдана. Зараз вони точно не з тих, хто може врятувати людину від загибелі, кинути виклик зубатій пащі або хоч щось змінити. Нехай світ хоч гримить, хоч ламається навпіл і спалахує на полюсах — доки вони тут, до них це не дістанеться ніколи. Вони видихають сажу і дивляться на кути лабіринту, котрі не під силу розігнути жодній людині ззовні. Навіть якщо Віоландо не пройде перевірку часом і назавжди зникне, то нічого страшного. Все існуюче може посіріти і вицвісти, але цей куточок свої фарби не втратить. Можна захотіти наробити галасу, вийти назовні і стати частиною потоку. Але можна залишитись тут, де червоний, зелений і синій. Це, як здалося Мії, і є «диско» — видихати сажу і дивитися, як світ вивертається навиворіт. Залишатися чи ні — потрібно вирішувати, поки триває момент. Але якщо всьому існуючому залишились лічені секунди, в жодному разі не можна поспішати і курити, швидко зтягуючись, адже фруктовий смак просто зникне. І яке тоді диско?

* * *

Мія несла за собою знамено, невидиме, але квітчасте і красиве, як парча. Це була впевненість, міцна й еластична, якій спочатку вдалося розквітнути всередині і тільки потім набути форми тканини, що шелестить.

Атмосфера у кімнаті Фріди виявилася зовсім не такою, як уявлялась. Вона нагадувала музей з багатьма експонатами. Хранитель цього музею цінував їх і наче не збирався показувати іншому світові свою власну колекцію. Тут на маленьких підставках лежали зовсім тьмяні речі: чийсь старий капелюх, зроблений із черепашок браслет, компас, тріснуті окуляри і багато іншого. Все без освітлення, але під склом, що захищає від пилу. Навіть так всі ці предмети здавалися старими, непрацюючими і нікому не потрібними. Від стін кімнати відбивалося секундне дещо, щось незвичне і навіть чуже. Варто було тільки сісти поряд із напівосвітленим силуетом, як знамено тріснуло, наче розпечена добіла кістка.

Незрозуміло від чого, але в напівосвітленій кімнаті єдине крило перетворилося у щось безформне, здатне розколотись і навіть вибухнути. Нічого спільного зі стягом, котрий вона гордо принесла сюди.

Хотілось привітатися, але вийшло тільки підійти і з відчуттям сорому, що раптом наринуло, присісти поруч. Хотілося розфарбувати кімнату своєю впевненістю, але в найважливіший момент вона випурхнула геть. Їхнє привітання не склалося.

Фріда тримала в пальцях монету. Її погляд, задумливий і чомусь сумний, був прикований до маленької металевої дрібнички.

— М-м-м... Якась стара монетка? — хотілося хоч якось почати діалог.

Співрозмовниця відповіла не одразу. Вона продовжувала дивитись: то на аверс, то на реверс. Картинка виглядала звичайно, нічого такого, від чого не можна було відірвати погляд. Але Фріда наче дивилася крізь металеве тіло, вглиб монети.

— Моя мама дуже любила збирати різні старі або рідкісні речі. Мені здається, вона вміла бачити цінність в старовині, котра іншим здалася б непотребом. Добре це чи ні, але це дивацтво дісталось й мені. Тому я можу сидіти і довго дивитися на фотографію або, наприклад, монетку. Головне — дізнатися історію речі, котру ти тримаєш в руках.

З однієї сторони монети Мія розглянула дивну, невідому їй тварину. Вона мала продовгувату форму і була згорнута в кільце. Ця істота кусала свій хвіст, через що була схожа чи то на нуль, чи то на щось абсолютно протилежне.

— Історія речі буває особливо цікавою, іноді навіть набагато цікавішою, ніж у деяких людей. Наприклад, цю монету моя мама знайшла в звичайній кашеміровій пряжі. Майже такий самий екземпляр, яких раніше було мільйони, просто не мідного кольору і більший за інші. Візьми та викинь. Але їй захотілося дізнатись, чому звичайна монета раптом набула білого кольору й збільшилась у розмірі. І, як вона розказувала мені в дитинстві, історія справді незвичайна.

Мія придивилася, продовжуючи слухати. Хвіст знаходився у пащі істоти зі страшною мордою, просто всередині, але якщо йти вздовж тулуба, то відстань здавалася просто величезною. Було схоже на те, що в звичайну монету змогли вмістити десятки десниць, років, поколінь та ідей.

— Їй вдалося знайти людину, котра створила цю монету. За сорок п'ять років до цього чоловік, котрий працював із верстатом, впустив у нього свою обручку. Він казав, що ніколи її до того часу

не знімав, але того дня пошкодив палець, і той почав набрякати. Знаю, що все звучить дуже безладно, але послухай, що трапалося далі. Він вирішив зняти обручку через те, що палець на його руці німів. Їй обручка в цей момент вислизнула, потрапивши в отвір розміром, як горловина пляшки. Вийшла ось ця фальшива монетка, котра, за всіма законами логіки, не повинна була з'явитися. Ремісник навіть не намагався розплатитися своєю обручкою з кимось, а відразу викинув її як непотріб. Ні я, ні мама, ні той чоловік не знають, як так вийшло, що через стільки часу цей предмет опинився в пряжі. Забіжу наперед і скажу, що наша сім'я продала її за дуже великі гроші. Такі гроші, котрих ми в своєму житті не бачили і про які навіть не замислювались. Майже зразу після цього мама прийняла рішення переїхати на інший материк, котрий і називається Еміронія. На той час воно справді виявилось вдалим.

Істота повільно-повільно рушила по колу. Щось зовсім розумне всередині підказувало, що варто моргнути, і все буде так, як раніше. Але зараз цей звір повз і поглинав свого хвоста рівно настільки, наскільки потрібно було. Ні укусом більше, ні укусом менше. Його тіло нагадувало ідеально рівне коло: рівніше, ніж форма повного місяця або райдужки ока, досконаліше навіть уявного кола. Пальці тримали цю монету, але складалося враження, що саме істота оповиває долоню Фріди, її тіло і думки. І зараз воно зробить ще один виток, тепер уже довкола ноги самої Мії. Тільки подумавши про цю нісенітницю, вона зразу моргнула декілька разів.

— Вона переїхала сюди разом з моїм батьком, а те місце, що було їхньою батьківщиною, припинило існувати менше, ніж через рік²³. Усе, крім Еміронії, просто пропало. З усіма людьми там, скоріше за все... скоріше за все, навіть з тим чоловіком, котрий створив цю монету. Тому я народилася вже тут, у Віоландо. Так уже... — Фріда губила слова. — А може це ми зникли, а на рідній планеті нас все чекають. Чекають... І не можуть дочекатися, як би не хотіли. Не знаю. Але щоразу, коли дивлюся на цю монету, я замислююсь. Іноді з тугою, іноді з нерозумінням, завжди по-різному. Я бачу дві дуже широкі, але зовсім різні дороги, пов'язані з цією історією. Якщо все, що мені розповідали, правда, то всі мої прагнення й ідеї, мої емоції, мої мрії і маленькі кроки до чогось більшого — це... випадковість? Вона неймовірним чином з'явилася в моєму житті, але мені стає не по собі, що людина, котрою я встигла стати,

---

²³ Мова йде про Амальгаму. Віоландо був створений невідомими силами з чотирьох абсолютно різних материків. Ця подія піввікової давнини, у ході якої цілі континенти різних планет злилися в одну нову, яку іменують Віоландо, і зветься Амальгамою.

зобов'язана всьому набряклій руці незнайомця. Адже якщо би не вона, то наша сім'я навряд чи коли-небудь зрушила б з місця. І через рік вона б зникла так само, як і всі люди там. Але з того часу я пройшла велику дорогу, це все моє свідоме життя, це та Фріда, котра зараз сидить перед тобою. Мені важко гадати, раптом нас би збагатило щось іще, і все пішло б по тій же схемі, не знаю. Але чи можна сказати, що наша з тобою розмова у цьому замку — це плід одного невмілого руху, зробленого колись незнайомою нам людиною на планеті, котрої вже не існує? Я не прошу відповіді, просто кажу, що натрапляю на цю стіну щоразу, як задивляюся на це маленьке сонце в своїх пальцях.

Знадобився час, щоб продовжити. Це була не та ситуація, коли Мія могла підганяти.

— Друга дорога простіша. Можливо, хтось когось обдувив, й історія не заслуговує такої уваги. І можливо, не було ніякої обручки. Але тоді мені сумно через... шанс, чи що, котрого мені насправді ніхто не давав. Коли ти розумієш, що проживаєш запасне життя, то трохи інакше дивишся на речі. Думаючи про цю неймовірну можливість, навіть повітря здається чимось особливим, як сніг, якого тут не знайти. Дивлячись назад, я бачу, що далеко не все гладко, але я пишаюся тими незначними речами, котрих я досягла і які змогла подолати. А якщо ніякого шансу й не було, то виходить якийсь... самообман, чи що? Тоді все — це лише холодний хід історії, в якому нам з тобою пощастило зустрітись. Обидва варіанти викликають у мене трепет. І ще більший трепет у мене викликає те, як до мене повернулася ця монета. Від незнайомця, котрий мав би зникнути з цілим світом. Я хочу тобі розказати цю історію після того, як сама собі в ній зможу зізнатися. Але не зараз. Не зараз.

Фріда заховала сокровенне в долоні. Вся її увага тільки тепер перемкнулася на співрозмовницю. Навіть погляд, такий, яким не дивляться на живих істот, змінився. Стурбований, але свідомий.

— Ти прийшла до мене не просто так, я права?

— Не просто так, — кивнула та головою.

— Кажи. Я слухаю кожне твоє слово.

— Добре, але постався до цього серйозно, будь ласка.

— Настільки, наскільки це можливо.

Перед тим як знову заговорити, в голові не вперше виник образ стягу, котрого зараз не було за спиною. Але ось же, ось же він розвівався лише кілька хвилин тому, у пам'яті було це відчуття впевненості. Тепер тільки образно. Без деталей, багато з яких важливі. Без потрібних наголосів й акцентів, без знання і практики.

Впевненість у теорії, цінність якої була прямо пропорційна скарбові, котрого Фріда стискала в долоні.

— Є щось важливе, про що я хочу тебе попросити. Щось таке, до чого я, нарешті, готова. Так вийшло, що тепер я знаю дуже багато про покровителів. Я запитувала всіх потроху. Знаю, чого покровителі хочуть домогтися і що ви можете їм протиставити. Я дізнавалася про них, про безкінечність, і тільки нещодавно все це зв'язалося в один міцний вузол всередині мене. Я поділяю вашу ідею, чесне слово, вона мене захоплює! Думаючи про це, мені навіть на тренуваннях хочеться викладатися на максимум і зовсім не жаліти себе. Тому я б дуже, дуже хотіла тебе попросити дозволити піти... у важливий момент бути у Мейярфі з вами. Це неймовірно важливо.

Слова плутались, і мало не через кожне сказане речення виникала думка, що на ділі все зовсім не так просто. Треба було думати про те, що і як говорити, не затягувати і не заїкатися через хвилювання, не бубоніти і не повторюватись. Одним словом — не схибити, але, Всюдисущі, наскільки ж це було важко.

— Закінчи думку.

— Ви обговорюватимете тактику, правильно? Ні, навіть правильніше сказати, що ви вже її обговорюєте. Я буду притримуватись її разом із вами і гарантую, що не буду втручатися. Я навіть приблизно уявляю, як усе буде, хоча поки тільки в теорії. Мій аромат буде корисним. Так, це небагато, але згодиться, обіцяю. Будь ласка, Фрідо. Я буду дуже вдячна, якщо ти дозволиш мені вирушити в Мейярф разом із Орторусом. Мені дуже хочеться брати участь в усьому цьому. І це... — задумалась оповідачка. — Це, здається, все.

На обличчі співрозмовниці нічого не змінилося, все та ж жива задумливість, освітлена слабким світлом. І все-таки здалося, що по ній прокотилася невидима хвиля височезної напруги. Одночасно непомітна, як вода, і болюча, як струм. Ця хвиля стала катастрофічно великою. Вона мчала з самого центру цього океану, підмітаючи під себе кожну краплю. Але людина, яка стояла на березі, людина, якою була в ці секунди Мія, не могла відчувати лиха, що насувалося. До неї долетіла лише маленька хвиля, котрих мільйон. Вона перетворилася в слабкий вихор і розбилася об пісок. Руйнівна сила тепер була піною, що тріскає на піску, і якій би все одно ніхто не повірив. Такий вигляд мала і Фріда — наче танула під сонцем, але ще не так давно рвалася в бік берега.

Кожне слово вона вимовляла набагато впевненіше, ніж все сказане Мією до цього часу. І щойно прозвучало перше слово, як

вся ця гра перевернулася, тому що вирішальною ланкою в ній стала зовсім не кількість прохань і не їх щирість. Її старшій співрозмовниці достатньо було просто промовити одне слово, вона могла вкластися менше, ніж в секунду. І тоді б усе закінчилося так само. Виникло відчуття, що якби Мія перепробувала мільйони інших варіантів, підбрала інші слова і заговорила в більш сприятливий момент, не змінилось би абсолютно нічого. Одне тільки перше слово — і всі існуючі версії цієї розмови здалися свідомо програшними.

— Ні. Ні за що і ніколи, Міє. Це стовідсоткова відмова без будь-якого шансу на те, що я передумаю. Я не хочу продовжувати цю тему і коли-небудь до неї повертатися. Ні.

— А чому? Я можу дізнатися чому? — дівчинка була ошелешена, не знаючи, чи варто було їй ставити таке запитання.

— Тому що ти поставила це запитання саме мені. І саме мені треба було на нього відповісти. Тому.

Фріда дивилася без жалю, так, наче її слова могли зробити боляче навіть фізично. Тільки голос затих, як виникла та пауза, котрої треба було уникнути за будь-яку ціну. Нехай навіть голосом, котрий не був пофарбований ні в один із відтінків.

— Я зрозуміла.

Всередині з'явилася гіркота, котра пожирала думки з шаленою швидкістю. Нерозуміння такої різкої відмови й образу. На ці слова. На саму Фріду. На місце, яке вони так люблять називати домом. Ступор скував тіло. А легені чомусь стиснулися так, що стало зле. Щось огидно наївне благало, щоб прозвучало це «але...», яке все виправить, але Фріда продовжувала мовчати.

Мія не розраховувала на цю відповідь. Не від цієї людини. Нехай би їй Хлоя якусь гидоту сказала, нехай би Ейдан посміявся над нею або Вілсон грубо вказав на двері. Зараз її найяскравіше світло відмовилося світити їй і кинуло в'янути в темряві, так це відчувалося. Мія не запитувала, чи можна їй піти і цим самим повернулася проти себе самої. Якесь її частина забороняла вийти, не сказавши ні слова, але вона переступила й це.

Всередині вирувала якась хвороба, котрої вона ніколи до цього часу не відчувала. Через що внутрішні органи здавлені, голос стиснутий, наче за горло тримають, а думки стають чорнішими і бруднішими далі нікуди. І розуміння того, що вони лізуть в голову, робили ще гірше.

Мія вийшла і попрямувала до своєї кімнати. Її сон був довгою широкою стрічкою, до якої забули доторкнутися, щоб передати історії й образи. Простий простір, ні чорний, ні кольоровий.

БЕКАР

Папір мене чує.

За ці кілька днів туга з'їла мене, не залишивши нічого. Я все рідше виходжу зі своєї кімнати. Мені, як і раніше, неймовірно цікаво думати про безкінечність і про покровителів.

Не виходить бути багатослівною, але я не знаю чому. Хтось із замку це розуміє і говорить сам. Роздумує вголос. Завдяки цьому не треба витягувати слово за словом. І мені здається, що чим більше я знаю, тим сумніше мені стає. Я слухаю, і в мене опускаються руки. Я вже дуже добре можу писати й читати. Але з моїм ароматом все не так чудово. У таку глибоку осінь взагалі мало чарівного відбувається.

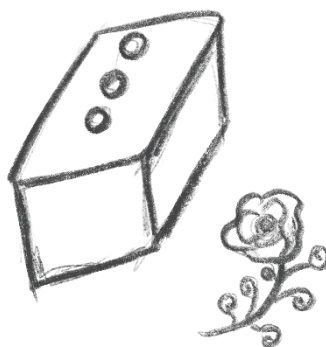
Мені захотілось придумати історію. Це її початок.

1

*Як наша весна прийшла,
Волосся торкнувшись несміло,
Під місячним сяйвом вона
Спитати умить захотіла.*

*Слова, як майбутнього знак:
«Скажи мені, хто ти такий?
Ти світло моє чи пільма?
Ти повний чи зовсім пустий?».*

*Не страшне таке запитання,
Чому ж не сміятись я маю?
«Я повний, допоки з тобою,
Я – сенс, допоки я сяю».*

* * *

Я потрачу цю сторінку на те, щоб написати, що мене лякає глобальність, яка нависла над нами. Подумати тільки, що поки хтось лізе на стіни від туги і невизначеності, інший може відчувати радість, і цей день для нього буде чистою ейфорією. Хтось народжується в ту ж секунду, коли хтось помирає. В одну секунду відбувається перший поцілунок у закоханих і трагедія в інших. І все це на одній планеті і навіть, впевнена, на одному материка. Але стани такі різні, наче в кожного з нас існує своя планета.

І стає зрозуміло, чому ми іноді не можемо підібрати слова. Просто спуститися зі свого пласту або навпаки, піднятися, буває не завжди просто. Друг, адже він не може із планети-себе перетворитися у щось інше. Я – одна цілісність, він – інша. Тому коли погано одному, це завжди співчуття і підтримка, а не спільне горе.

Мені б не хотілося відчувати тугу іншої людини або, що ще гірше, заразити її своїм сумом. Але ще швидше я би відмовилась тягнути когось вниз, до себе. Мої труднощі, чим би вони не закінчились, роблять із мене цілу планету.

Та хотілось би глянути на світ, де весь цей глобалізм прирівнювався б до середньої цифри. І люди б відчували, чого більше: смертей чи народжень, убивств чи весіль, поцілунків чи ляпасів. Було б страшно застрягнути в світі, де на моє щастя могла вплинути зрада людини на іншому кінці материка. Але подивитись хотілось би.

Виходить, ми живемо під куполом далеко не найжахливішого глобалізму, який можна уявити. І так само як є розбиті, так є й щасливі. Їхні ролі можуть змінитися вже завтра, а може, й через лічені секунди. Але я не впевнена, що хочу сказати цим щось важливе. Просто знайте, щасливі люди десь там, в глибині далеких материків і планет, що як мінімум одна непримітна людина зараз радіє за вас усім серцем.

* * *

Мені здається, що найсильніше людина змінюється тоді, коли в ній зникають одні дрібниці і з'являються зовсім інші. Мені все частіше хочеться сидіти з вимкненим світлом і їсти тут, у себе. Я усвідомлюю ці зміни, і виникає відчуття, наче найдосвідченіший з усіх лікарів проговорився мені, що я смертельно хвора. При великій кількості таких маленьких змін ти не перепливаєш із однієї форми себе в іншу, а перекреслюєш першу і стаєш другою. Приречений викличе у мене задріть, якщо скаже, що йому залишилось жити кілька днів і він боїться розлучатися з сім'єю. І в такі моменти я захочу опинитися на місці цього приреченого. В останні дні він буде хапатися за тепло так міцно, як, можливо, не хапався ніколи до цього часу. Щось схоже на ковдру емоцій, в яку він загорнеться з головою.

Мені не хочеться навіть тягнутися до цієї ковдри. Коли людина із живої в один момент перетворюється на мертво і зникає – це не дивує. Він востаннє загортає себе під покров і йде. Але мені сумно, коли я думаю про людину, котра перетворюється в мертво і продовжує прокидатися ранок за ранком, навіть не намагаючись дотягнутися до цього клятого тепла.

2

Сьогодні не хочу бджолою
Літати у полі блідому.
Вони хай парять над рососою,
А я полечу додому.

Коли мені стане зле,
Бджолиний народ згуртує.
Осудить мене, але
І медом своїм нагодує.

Наїмся і зразу розсіюсь,
Без форми поллюся водою.
Та я зазвучав і надіюсь,
Ти мову цю візьмеш з собою.

* * *

У кімнаті світила одна лампочка, надто яскрава, щоб правдиво описати атмосферу цього місця. Вікна були зашторені, а кімната була заповнена тишою. Не тією, що притаманна Гледіс, а найпримітивнішим її виглядом. Коли більше нічим було заповнити ні себе, ні своє оточення, простіше сказати, що мовчання – теж спосіб самовираження. Але ж я знаю, що це не так. Мені нічого виражати.

Я ще не сказала ні слова, але вже наперед знала, як все відбудеться. І реакцію Естер, і те, що відірвати погляд від підлоги так і не вдасться. Вона спершу промовчить, а потім перепитає, та відповіді мені буде нічого.

«Поки що припинімо наші заняття», – попросила я.

У відповідь нічого, ніякого сумного зітхання або чогось подібного. Занепокоєння у відповідь на мовчання. Рідкісні слова не заважали ні одній із нас залишатися німою.

Вона запитала, чи надовго, а я не знала, що відповіді. Я думаю, що назавжди, але мені це прийняти легко. Її – ні. Тому я не кажу і сподіваюсь, що хтось їй потім розкаже.

І Естер порушила мовчання. Попросила поділитися хоч поверхнево. Пообіцяла, що вислухає, і ми з усім упораємося. Хоч трохи слів про наболіле, але в мене і їх не було. Я не відповіла на її прохання.

Вона зробила крок назустріч, але я ступила назад і насмілилася похитати головою. Я нагадала собі Фріду, адже зуміла відмовити так само. Це було те заперечення, котре спалювало всі аргументи. Вона до мене не підійде.

– Чому? Чому ти так?

– Тому що нічого казати. А значить, тобі нічого слухати.

Естер м'яла кінчики своїх пальців ї, очевидно, хотіла сказати щось іще. Щось більш важливе. Але мовчала. Тільки потім кивнула і невпевнено відійшла до виходу. Я натомість підняла погляд і тут же відвела його в бік.

– Відпочивай.

Вона повернула ручку і на якихось кілька секунд застигла. А потім сказала наступне, слово в слово:

– Ти не одна. Не одна, як би очевидно це не звучало. І я готова пірнути з тобою настільки глибоко, наскільки зможу. Тільки в найпотрібніший момент простягни мені руку.

Мені потрібні були ці слова. Потрібні, нехай я і не захотіла приймати їх у той момент. Якби я була на її місці, складно було б зберігати самоконтроль і цю зігріваючу щирість. Мені, напевно, було б простіше і зовсім не стукати.

Двері прочинилися, на долі секунди подарувавши кімнаті і мені неприємне живе світло ззовні. Акуратне клацання, і все, крім думок у голові, повернулося на свої місця.

* * *

Наскільки ж важкими здаються мені двері, що відгороджують мене від інших. Я ледве їх відчиняю, тому що вони розділюють цей замок на дві частини. Однієї з них я уникаю, але в ній живе все найсвітліше. І це світле з великими труднощами входить сюди, в темряву і беззвучність.

Намагається говорити, намагається хоч на секунду забрати з собою і заспокоїти. І навіть коли ці двері відчиняються – два світи не змішуються. Тут залишається майже повне самокопання, а там – щось сильне, що не можна охарактеризувати. І коли я виходжу назовні, навіть в ці самі моменти я несучи холод з собою. Я не їм у теплі, а повертаюся в льодовик, і їжа стає холодною і пустою. Вона просто підтримує життя, а десь всередині себе я сумую за яскравим смаком. Не тільки їжі, але й життя. Я сумую за тим, як листя на деревах тільки почали жовтіти, сумую за запитаннями, кожне з яких було жагою жити в цьому світі.

Я надто багато собі дозволяю. Я принесла в це місце, мою улюблену обитель, щось, що нагадує пухлину. Це не небезпечно для них, тому що вони на декілька кроків попереду. Але сам жест, сама його суть мені неприємна. Неприємна тому, що це пухлина серед мого дому. І ще вона неймовірно страшна. Тому що це пухлина також у мені. І я зовсім, зовсім не впевнена в своїх силах. Я абсолютно точно програю чотирьом стінам всередині моєї голови.

З.

Ідучи над сніжною піною,
Під ноги я глянув, і
Зіткнувся з гидкою картиною,
Що гнівала очі мої.

Нахаба, що зрадив такту,
Бездарний розвинув талант.
Бідняк – не бідняк. За фактом,
Він просто лихий симулянт.

Хороший артист, хоч і юний.
Та можна побачити вмить,
Під шкірою холод потужний
І смерть, що у темряві мчить.

* * *

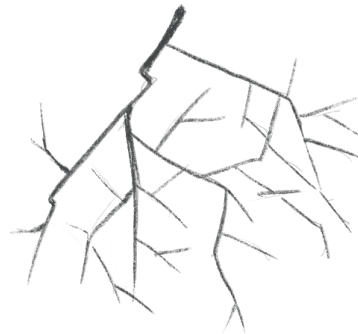
Мені сумно через те, що мене все менше тягне до дорогих мені людей. Я люблю, але поки що ця любов відходить на другий план. Вона припинила бути життєво важливою, хоча точно була такою недавно. Я десь там сумую за ними, коли йду за їжею, коли навіть мимохіть чую їхні голоси, доки спускаюсь по сходах. Але в цій кімнаті мені не хочеться думати про таке живе й справжнє, як вони. І навіть так ці люди залишаються зі мною.

Мені не краще від наївних старань Естер розговорити мене. Їй складно зачепитися за щось із людиною, котра відмовляється говорити, і я можу її зрозуміти. Це гидко, але мені навіть смішно спостерігати за її словами, що розбиваються об відсутність сенсу. І навіть мовчання старших мешканців замку не проходить повз мене. Вони мовчать, і я мовчу. Вони кидають кілька фраз, кожен свої, і я роблю те саме. А потім виходять звідси, і все продовжується.

І Венді, котра щоразу розповідає мені історії про свої ляльки, розуміє, що вони мені не потрібні. Мені від них не стає весело. Але все одно приходить кожен день і п'ять хвилин проводить зі мною. Чи означає це, що вона вірить в результат, котрий я поки що не можу навіть роздивитися?

І Скай, котрий грає за моїми дверима ввечері, коли в замку тихо. Він просовує паперових птахів під двері, але не наважується увійти, а я навіть подумати не можу про те, щоб вийти. Ми давно один одного не бачили, але, здається, поки що й не думаємо забувати.

Мені часто стає соромно через те, що зі сторони я виглядаю відверто нездоровою і вразливою. Не потребую підтримки, а якась безповоротно зламана. І я б повірила в порожню жалість до себе, якщо би поруч було всього декілька людей. Але не покидає відчуття, що про мене піклуються більше, ніж це роблю я. І нехай від цього всього мені стає краще, та я не можу уявити, що б зі мною зараз було, якби вони подумали, що в цій кімнаті більше ніхто не живе.

* * *

Наша розмова з Венді була абсолютно незручною. Коли вона зайшла, то запитала мене:

– Можна забрати менше хвилини твого часу?

Я кивнула.

– Ось. Одна з тих ляльок, котрі я постійно в'яжу. Просто цю я постаралася зробити схожою на тебе. І написати ім'я. Зазвичай мої ляльки не носять імен.

– Дякую.

– Вона може скласти тобі компанію, якщо потрібно, але в той же час вона нежива. Тому можна насолоджуватися самотністю.

– Я запам'ятаю.

– Так, ось... І справді вийшло набагато менше хвилини.

– Як ти і планувала.

– Так. Як і планувала. Я тоді піду?

Я пам'ятаю, що в цей момент не змогла стриматись. Зараз би сил вистачило, але тоді захотілося якоїсь незрозумілої мені щирості.

– Я здаюся зі сторони дивною?

– Дивною?

– Так. Для вас усіх. Я здаюся дивною?

– Ти здаєшся сумною. І такою, що захворіла.

– Всі це бачать? Коли я сиджу тут, у себе, адже ви не обговорюєте це?

– Обговорюємо. Але без гидоти за плечі. Просто хвилюємось.

Я кивнула і подякувала, а Венді перед виходом додала:

– Послухай, я не хочу кидати загальні фрази, тому що не люблю їх. Але я на твоєму боці. І проти всієї тієї темряви, що заважає тобі перемогти.

– Так. Проти, – подумала я, і відразу стало якось нестерпно образливо за цю темряву всередині себе.

* * *

4.

І в дні метушні кільцевої

Ти щиро всміхалась мені.

Ми мчали крізь вічність з тобою,

Ми були немов нарівні.

«Негода мине все одно.

Хай винен, та досі безкарний,

Не став ти на себе клеймо,

Аж доки живий, а не марний».

«Не падатиму я ниць,

Допоки цвіту з тобою.

Як квітам не торкнутися птиць,

Мені так не стати золою».

* * *

Приємно розуміти ті моменти в житті, коли ти цілком по-іншому дивишся на речі, котрі лише недавно тебе тривожили. Тепер, стикаючись зі своєю особистою невідомістю, ти досліджуєш її, фаланга за фалангою, розуміючи, що навіть сюди доходять промені ззовні. І навіть крізь решето невпевненості твоїх дій все одно відчувається, що ти стаєш дорослішим і, на щастя, досвідченішим.

Ось так і в мене сталося з тим, що я бачу в своїх снах. Це ті ж самі жовті очі і той самий голос, але тепер я сприймаю їх по-іншому і, що головне, абсолютно по-різному.

Коли я чую цей голос (а я його пам'ятаю дуже добре, навіть коли прокидаюсь), то відчуваю, що поруч зі мною стоїть дуже близький, але недосяжний друг. Настільки близький, наче ще один мешканець цього замку, який говорить тільки зі мною. І він знає, де знаходяться найсекретніші ходи і схованки, ті, про які ніхто й не підозрює. Ці таємниці в першу чергу стосуються мене самої. Голос дає мені зрозуміти, що я – цілий лабіринт, а він – сила дороговказу, котра відкриває забуті і незвідані куточки. І він ніколи, ніколи не був налаштований до мене вороже.

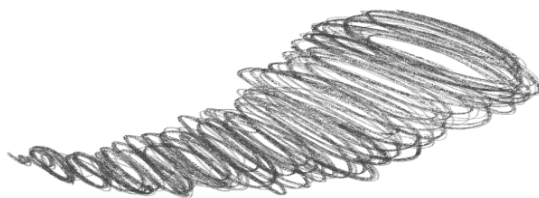
Коли це відчуття вкоренилося, я відкрила для себе, що це міг бути голос тієї, з ким я зв'язана кров'ю. Я нічого не пам'ятаю про свою сім'ю, але я можу уявити, що розмовляю і зі своєю матір'ю, і зі своєю сестрою. Можливо, навіть із батьком чи братом – цей голос обтікає будь-яку форму, яку я уявлю. І завдяки цьому я розрізняю піклування своїх батьків, своєї сестри і брата, про наявність яких я й не підозрюю. Виходить, що зараз я залежу від вигаданих мною емоцій і людей, про існування яких мені розповіло безформне, невідоме і зовсім розпливчасте існування всередині мене. Але я без сумніву, без тієї невпевненості можу сказати, що кожна ця далека розмова мені життєво важлива.

І найдивніше, мені не страшно чути голос невідомості. Поки я в ній, не виходить сказати ні слова, тільки слухати. Але щодня хочеться швидше заснути і проспати якомога довше.

* * *

Я відкрила для себе новий вид страху. Складно уявити і тим більше висловити, чому я знаходжуся в дивному стані, але я знаю, що аби вибратися з нього, мені вистачить хвилини. Треба цілком серйозно, при ясному розумі, сісти і подумати про те, що мене тримає на цьому місці. Це не розмова з Фрідою і не образа. Секунда за секундою, і в мене виходить відкидати всі зайві варіанти настільки швидко, що вистачить цієї самої хвилини, щоб прийти до відповіді. Але я в жодному разі не замислююся про це більше, ніж на кілька секунд. Тому що я боюся відповіді, настільки, що готова навіть рахувати листки в своєму щоденнику. Це як необхідність випірнути з води в світ, котрий повністю змінився. І хто знає, що там, за пластом звичного мені моря? Поки що в мене є час думати, це правильно. Але виходить, що я або задихнусь в безпеці, або... що? Зараз для мене перший варіант не позбавлений сенсу, не дивлячись на таке дурне порівняння. Він зручний, і, змушена визнати, зручність грає для людини велику роль.

Але втопитися з цілком спокійною душею теж не вийде. Мені важливо знати, що по той бік води, навіть якщо це смертельно. Звідси й береться цей дзеркальний страх. Я не готова пройти дорогу довжиною в одну хвилину. І так само сильно я не готова відмовитись від неї. Параліч.

* * *

Зі мною відбувається жах, але всупереч йому, вночі мені сняться хороші і красиві сни. Неймовірні сни, котрих я не заслуговую. Думаю, це Ейдан мене так підбадьорює. Чи знав він, що моя розмова з Фрідою приречена на провал?

Зараз мені здається, що в мене немає нікого ближчого за нього. Ейдан точно знає, що зі мною, йому навіть говорити про це ні з ким не потрібно. Ми не виходимо зі своїх кліток, але знаємо, що це – відгородитися від світу. Адже весь справжній світ зараз – це одна кімната. І нам не потрібні слова втіхи, коли є такий взаємозв'язок.

Він не такий, як інші. Це хворобливий стан життя, не небезпечний, але надто хаотичний, щоб його зрозуміти. Ейдан часто робить дивні паузи, кидає дивні слова, перебуває на межі спокою, але не зривається. Я сумую за цим. Я можу вийти в будь-який момент, потрібно тільки перемогти, тільки й всього. Він – ні. Коли він сказав, що назавжди у цьому замку, мене це зачепило. У мене є свобода, але я добровільно від неї відмовляюся. Це – або саморуїнвання, або дурість. А в нього її немає. Немає і не буде.

5.

*І сива стрічка в блакиті,
Летючих комет рої,
Що падають з тої миті,
Як світло набридло мені.*

*Струмок відповідь щебетливий
Найближчим людям у снах:
«Без ключа й без дверної щілини
В ланцюгах я навіки застряг».*

*І павук пожере комара.
Він у нього в полоні ворожим.
Як набридне мені ця мара,
Отоді я і дихати зможу.*

* * *

Якщо покопирсатися, то серед мого життя в Мейярфі можна пригадати як мінімум один цікавий епізод.

Я тягнула черговий товар до чергового клієнта. Це був єдиний випадок, коли колесо наїхало на горбок, і кілька напівпорожніх коробок упали на землю. Тоді до мене підійшов чоловік, на котрого я не відразу звернула увагу. Він допоміг і простягнув мені кілька коробок. І те, що мене здивувало, – його вираз обличчя.

Він подивився на мене так, наче знав, як мене звуть, і навіть те, що зі мною далі трапиться. Навіть більше, ніби він був із тих, хто знав, звідки і навіщо я прийшла. Він простягнув мені руку, але не так, як би це зробив хтось ще. Не між іншим, не автоматично, а цілком відгородившись від усього, що довкола відбувалося. Він нічого не сказав, але в очах можна було прочитати: «Я знаю це місто краще за лінії на своїх долонях. Я знаю, що з ним було і що з ним станеться. І я знаю тебе, Міє. Все, що було, але не те, що буде. Покажи мені розв'язку».

Здається, що одним лише виразом обличчя таке передати не можна. Але пробирає до тремтіння, коли ти бачив у цьому мегаполісі-поглиначу людину, котра йому не належить навіть найкрихітнішим шматочком себе. Наче він і не людина зовсім, а спостерігач, очі якого можуть знаходитись де завгодно.

Напевно, якщо спробувати вмістити це в одне речення, то абсолютно незнайома для мене людина виглядала так, ніби хвилювалася за мене. В цілому, а не в якийсь проміжок часу. Він хвилювався за Мію з самої її появи і до самого її кінця. І чомусь здається, що навіть зараз він може знати, що я пишу про нього.

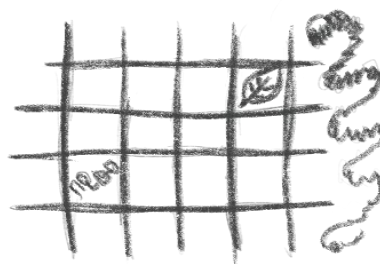
Для мене сенс до неподобства простий. Я чекаю результату. Того, ким зрештою стану. Чекаю, мабуть, навіть сильніше за цього незнайомця і безформного образу в моїй голові. Найбільше лякає й одночасно тішить – це те, що чекай або ні, повзи або біжи, та хоч застигни на місці, все одно ти, зрештою, знайдеш «я», котре сам собі спорудив. Або зруйнував.

* * *

Голос, рідніший за власний, залишається поруч. Після пробудження аромату він став ближчим, і я все яскравіше відчуваю жовтий колір. Коли він звучить всередині, я знаю, що відповідати не повинна. Це символ, що я не залишаюсь одна, а не настанови або спроби докричатися. Не мова, а просто унікальна нота, що літає по великому світі – моїй свідомості. Вона не біжить, і це змушує вірити, що я від себе не так далеко пішла.

Моя власна жовта нота.

б.

«Не торкайся мене рукою,

Досить мене втішати.

Складно боротись з собою,

Простіше не жити — мовчати».

«Я знаю, що ти — не зло,

Я бачу в тобі серцевину.

Очистись, і високо знов

Ногами ступай на вершину.

Чи знайдеш сміливість сказати,

Що ти вже не світло, а морок?

Що птахам не треба літати,

Що ти більш не друг мій, а ворог?»

* * *

Я знаходжу в собі дивацтва, котрі не здаються мені нормальними. Є незвичайна річ, уявляючи яку мені стає незручно навіть перед собою. Але йдучи на повідку у свого бажання, я ще ні разу не обірвала цю думку, не відвернулася і не злякалася її. І напевно, ця спокуса, котра здається мені спотвореною, але не злою, допомагає думати про хороше.

Я засинаю з привідкритими шторами, щоб стіни моєї кімнати освітлювало тьмяне світло Йеталь. І коли я лежу з заплющеними очима, не чуючи галасу і власної омани, я уявляю тіні, що танцюють посеред кімнати.

Часто це дорослі чоловік і жінка, які акуратно торкаються один одного і крутяться в якомусь красивому танці. Зазвичай я сама додумую мелодію, а вони рухаються в такт. Торкаючись його, вона перестає бути такою, що повністю руйнується, а температура її тіла підвищується. Він же, здається, навіть не дихає через свої почуття й забуває про те, що не може існувати без джерела світла. Вони починають жити окремо від місяця і мене, але не окремо один від одного. Так само і коли я уявляю їх молодими, тільки їхні рухи більш сором'язливі і вони все ніяк не можуть припинити нервуватись. Їхні руки торкаються одна одної не так міцно, але навіть через молоді торкання відчувається важлива обіцянка. Вони обоє з'являються при місяці і так само разом зникають, ні разу за ніч не відірвавшись один від одного. Для них нічний цикл – історія, з одним танцем, але щоразу з новими відчуттями.

І я сама відчуваю, які близькі мені ці тіні, як я розумію її несміливість і його впевненість, що кожного разу зростає. Доки я сплю, моя тінь теж танцює, злившись із кимось важливим в одну темну хмару. І на кілька несвідомих годин я стаю залежною від придуманої мною мелодії, від краси нашої безформної хмари і медитативних рухів, котрі я так люблю.

Їхній танець стає прихованим від інших мистецтвом, а мій – частиною їх самих. Я всім своїм єством люблю місяць і ті людські силуети, які він створює на підлозі. Поки моєму тілу і думкам погано, моя тінь з кожною ніччю, з кожним танцем показує, що знаходиться поза законами тяжіння.

Ось так перед сном я створюю мистецтво почуттів, котре стане невидимим з першим промінням сонця, але ніколи, ніколи не розтане, поки місяць має здатність яскраво сяяти.

* * *

Якщо б було потрібно вказати пальцем на те, що розділює моє життя на «до» і «після», то це була би печать на моїй руці. Дивно, що ні замок або не Фріда, а просто випалений під шкірою символ розміром з монету. Люди тут і це місце – дороги і стежки, по яких я впевнено йду. Але я можу не йти, в будь-яку секунду можу повернути назад і піти тисячею інших невідомих мені напрямків. А мітка на руці подібна до кордону, що падає на мене з неба. Вона розділює мене на дві частини: ту, що звикла до печіння сонця і піску під ногами, і дівчину, котра живе в замку. Дві абсолютно різні особистості, котрі розділені між собою. Вільні думки ховаються в голові тієї, на чиєму тілі викарбуваний символ приналежності. Не порушення і фальшивомонетництва. Символ не вини, а власності.

Це збиває з пантелику, і я не до кінця можу зрозуміти, які зі слів будуть справжніми. Я напишу, що я просто хочу відпустити вихор думок, нахилити голову і тягнути за собою віз, куди мені скажуть. Я знаю, що мені буде спекотно і нудно, але зате буде дуже легко всередині. Я скажу, що я готова відмовитись від важкості думок і розуміння, тому що так мені буде простіше. Але чи буду це я? А можу сказати, що я людина, котра хоче слідувати напрямку, котрий я виберу сама. Що доріжки будуть мене супроводжувати, і, довіряючи їм, я піду по своїй, неповторній. Ці букви будуть на листку паперу, але хто їх написав?

Цей рубіж відніме в мене половину, яка цілком відмінна від другої. Я боюся покровителів, але я їй довіряю їхнім словам. Я зла на них, але ніколи не розмовляла з ними, а, отже, не можу їй злитися. Я довіряю словам рідних, але хочу почути слова чужих. Мені не один день поспіль хотілось пожалітися самій собі на те, що складно впоратись з тим, що наринуло. Хоча мені їй здається, що я стараюсь.

Потім це змінилося на страх, а зараз не означає абсолютно нічого, крім цілковитого нерозуміння всього, що мене оточує. Важко вибратись, якщо не знаєш, в яку зі сторін рухатись. Якщо не знаєш, чи варто взагалі рухатись, чи це зробить тільки гірше.

Я сиджу за столом і одночасно стою на краю якогось нескінченного обриву. Я ділюся з папером думками і ставлю собі найбільш безкорисне запитання, що може собі поставити людина: «Де мені дізнатися, як правильно жити?».

* * *

Коли я довго сиджу перед вікном, виникає бажання написати якусь казку. Щось відірване від моєї історії, правдоподібно, але яскраве. І чим довше я сиджу, чим більше листків опадає в мене на очах, тим яскравіше мені хочеться створити цю історію. Мені не так складно уявити себе за вікном і зізнатися, що я опала разом із листям. Куди складніше мені взятися за перо і почати писати потрібні речення. Як аромат, так і слова: здається, що вони ось-ось злетять з думки і язика, але щось не виходить. Навіть якщо я уявляю казку в усіх деталях, я знаю, що зрештою залишу її в своїй голові.

Мені цікаво замислюватись над тим, скільки таких поривів залишається у людей в голові. Тих, котрі формуються на межі натхнення і якоїсь невідповідно красивої смуги. Справжні історії, котрі народжуються в голові, можуть стати кращими, але їх чомусь хочеться закінчити, так і не почавши. Не торкнутися до записника, а поставити єдиний знак у всій розказаній казці — крапку.

Але я можу уявити людину, яка могла б створити щось своє, переступивши через це почуття. Навіть якщо б тобі до нудоти важко було рухати рукою, ти б, зрештою, зміг натягнути шкіру теперішнього і існуючого на ідеальне маленьке життя, яке не живе за межами голови. Якщо би ти був такою людиною, я б хотіла провести з тобою цілий день свого свідомого життя. На запитання про те, чи ти знав з самого початку, що впораєшся, ти б очікувано кивнув. Тому що твоя природа не може програти її повній відсутності. Ми з тобою обоє придумуємо історії. Твоя вийшла абсолютно не такою блискучою, як ти її уявляв, і далася тобі важко. Але це буде найбільш чарівна і м'яка казка, насичена справжнім життям. Шкода тільки, що в мене так і не вийшло оживити свою.

7.

І я порушив обіт,

Її погляд умить став сумний.

"Хто ти мені – промінь чи тьма?

Ти повний чи ти пустий?" .

І голос її перестав

Бути дивом. Як всі звучання.

Чи сенс знов кудись там пропав,

Чи я розлюбив здивування.

«Я заблукав давно,

Не повний і не пустий.

Та мені вже, повір, все одно,

Чи тьма я, чи промінь твій».

Глава 11. Я ХОЧУ СЛУХАТИ

В одну з ночей стало неможливо заснути. Було настільки тривожно, що Мія сіла біля дверей і почала рахувати секунди до світанку. Від атмосфери кімнати, яку доводилося вбирати з дня у день, просто починало нудити — хотілося якоїсь зміни обстановки. В кімнаті не виходило залишити те, що отруювало все сильніше і сильніше.

Хвилини плутались в один клубок, але Мія навіть не витратила свої сили, щоб його розплутати. Тільки ловила себе на думці, що нова хвилинка — така ж тьмяна і безкорисна, як і попередня. Важко було розібрати, яка хвилинка йшла за рахунком, але в якийсь момент ця однотипність порушилась: Мія почула голос, але чомусь абсолютно не почула кроків. Це та людина, котра ходить дуже тихо і ніколи не видає зайвого шуму. Голос Гледіс звучав занепокоєно, але голову підняти не хотілося. Соромно було дивитися на неї порожнім поглядом. Та запитання, яке звучало знову і знову, не розчинялося в повітрі, і довелося відповісти.

— Міє, що з тобою трапилося? Чому ти тут?

— Я не можу спати.

— Чому не можеш?

— Не виходить.

— Не виходить що? — її тривога не давала голосу тріщати по швах. — Що тобі заважає? Кошмари?

— Дивний сон. І все на світі.

Гледіс опустила перед нею на коліна, взяла за руку і почала чекати. Нічого не говорила, а коли непереборна втома минула, допомогла піднятися.

Мія не без зусиль встала, і Гледіс, не відпускаючи руки, повела її до своєї кімнати. Там був той самий спокій, який раніше хотілося назвати тишею, що тисне. Горіла настільна лампа. Мія сіла за стіл і виникло відчуття, що вона вперше за довгий час може розрізнити звуки, а не написані в записнику літери.

— Чому ти сиділа біля своїх дверей?

— Все, як я і сказала. Мені наснився дивний сон, і я не могла заснути. І не могла залишатися в кімнаті.

— Чому? Тобі там страшно?

— Дуже багато думок. Я не можу викинути їх із голови, але й не можу припинити думати. Повний безлад, Гледіс. І є ще щось. Неприємне.

— Ти можеш не поспішати. Навіть кількох слів буде достатньо.

Мія сперлася на стіл і прикрила очі долонями. Вона розуміла, що найважче, що можна зробити в цьому стані, — вимовити перші слова. Знайти їх — все одно, що зліпити сніжки руками, які кровоточать. Далі все перетвориться в сніжний ком і покотиться саме по собі — говорити стане простіше. Але поки що лише відчуття відрази до себе через те, що вона жаліється і виливає на співрозмовника непотрібний йому бруд.

Почуття, яке хвилина за хвилиною можна пересилити, якщо спробувати. Якщо від тебе не просять щось у цю ж секунду, не підганяють і просто дають зібратися з думками. Мія тримала б рот на замку ще довго, якби відчула тиск. Але з цією людиною і в цій кімнаті всі злочасні правила чомусь переставали працювати.

— Мені постійно сниться образ якоїсь істоти. Я не знаю її статі, навіть імені і... взагалі нічого про неї не знаю. Воно не хоче шкодити мені, але все частіше виринає в свідомості, і це мене лякає. А я не можу вийти з ним на контакт. Прогнати його. Або попросити приходити рідше. Раніше воно з'являлося не так часто. Просто приходило в найнеочікуваніші моменти. Під час застосування аромату. Коли я спала. Коли я довго залишалася одна.

— А зараз? Кожен день?

— Зараз ми наче в одній кімнаті живемо. Воно постійно там, — Мія мляво постукала кісточками по лобі.

— Опиши його хоча би поверхнево, будь ласка.

— Жовті очі. Голос, який не передати словами. Воно завжди стоїть позаду. Хочу прогнати й одночасно розумію, що це найближче, що в мене є. Це все.

— Істота не йде, навіть коли бачить, що у вас не виходить спілкуватися, правильно?

— Якщо чесно, думаю, воно хоче допомогти. Лізе глибше і глибше, щоб вирвати зігнилий корінь. Раніше такого не було, ми просто насолоджувались присутністю один одного, а зараз мені здається... Гледіс, мені здається, що воно пропалює в мені невидиму дірку. І це відчувається навіть фізично. Наче десь тут, в серці, голка застрягла, — Мія пальцем вказала туди, де було боляче. — Тільки знати б самій, звідки цей корінь у мені взявся. Напевно, це все наша розмова з Фрідою. Жах. І що інші хвилюються за мене, але я не стаю кращою. Я... Адже я взагалі не рухаюсь.

Гледіс простягнула руку до своєї парасольки і розкрила її над їхніми головами. Доки Мія плуталась у словах, вона простягнула руку вгору і щось зачерпнула.

— Що мені зі всім цим робити? — промовила вона і скоса глянула на вогник, що знаходився у руці.

— Не знаю, — прошепотіла дівчина. — Я не знаю, дороженька.

Долоня Гледіс торкнулася скроні, і блакитний вогник, що в ній ховався, точно ніби пройшов крізь шкіру. Світлячок, що полетів кудись прямо до центру свідомості, де накопичувались страхи — так Мія це уявляла.

Все з'явилося миттєво, варто було лише на секунду прикрити повіки. Блакитний комок світла не проганяв усю гидоту, але ділився красивими і простими образами: каланами, що пливають по річці, свистом звірка, що заховався в кущах, високими замками з піску і запахом ягід. Місця, в яких Мія ніколи не була і навряд чи побуває, тому що їх немає насправді. Вогник дарив відчуття, в якому кожна дрібниця здавна була знайомою і рідною. Сонце не поспішало за горизонт, вітер скоріше лоскотав, ніж дув, а вода і пісок зачаровували. І ось у цей самий момент, коли тіло пробуджувала ранкова прохолода, а звуки й запахи виявились наче з найріднішої історії, все стало по-справжньому добре. Мія дивилася на піщаний замок і була впевнена, що він зникне до того, як до нього дістанеться хвиля. Але в результаті погасла Мія, а замку просто нікуди було зникати — він і так був зовсім несправжнім.

Очі розплющились й обидві дівчини немов застигли.

— О-о-ох... — голос звучав так, ніби марево ще не до кінця пройшло. — То це ти мені весь час посишала хороші сни? Вогники — це твій аромат, так?

— Так. Але це метелики, а не вогники. Я не дуже добре знаю, що потрібно людям, які почуваються погано. Але коли їм погано, мені хочеться з ними ділитися ось такими образами, нехай і ненадовго.

Я вірю, що вони можуть дати людині більше, ніж щастя на одну секунду.

— Дякую.

— Є ще дещо. Дещо, що я могла б тобі показати, — Гледіс закрила парасольку і продовжила: — Сподіваюся, це допоможе тобі відволіктися. Хочеш, ми створимо спогад?

— Який спогад?

— Наш. Спогад, який ми зараз проживемо і до якого зможемо повернутися.

Кивок. Якщо це було можливо, в ці хвилини Мія хотіла б створити цілу історію, велику кількість кадрів та образів. Від сукупності образів й історій могла створитися і її власна. Цей випадок, мабуть, і був важливою першою сходинкою.

Вони одягнулися тепліше, спустилися по гвинтових сходах і вийшли на задній двір. Мія чудово розуміла, куди вони йдуть, навіть не дивлячись на те, що зовні панував майже цілковитий морок. Двері позаду зачинились, і холод відразу пропав. Та все посправжньому почалося тоді, коли в оранжереї засвітилися всі лампочки.

Довкола пурхали метелики, маленькі і великі, строкаті малюнки, що ожили. Рухи їхніх крил були плавними і нагадували танець. Ритмічний політ, над красою якого метелики навіть не замислювались, зачаровував із кожною секундою все більше. Десятки комах пролітали поруч із гостями, деякі навіть сідали на них, дозволяючи роздивитися себе ближче. Хоча Мія вперше бачила цих комах так близько, всередині навіть думки не промайнуло про те, що ці створіння можуть вкусити її або нанести якусь шкоду. На відміну від інших комах, метелики наче знали межу, котру не можна переходити без дозволу. Істоти підлітали й акуратно, повільно махаючи крилами, сідали на витягнуті пальці. Потім летіли далі, мимо широких зелених листочків, над тонкими доріжками з каменю. Деякі зупинялися біля піал з водою і відпочивали там. І це тільки деякі, адже всередині знаходились десятки метеликів, за кожним із яких просто неможливо було простежити.

В оранжереї навіть пізно восени було тепло, а в приміщенні відчувався запах дерева і землі. Тільки Мія почала забувати про слова, як з нею заговорили, і сприйняття всього оточуючого змінилося.

— Затишно?

— Зараз мені здається, що я хочу залишитися тут назавжди. Як в образах, котрі ти створюєш своїм ароматом.

— Я тебе добре розумію.

Відповідь виявилася короткою, але прозвучала дуже чуттєво. Це не був глухий кут у розмові, навпаки, вона означала, що в цьому місці можна не боятися.

— Тут ти лікуєш свої рани і хвороби?

— Ні. Я лікую рани в думках інших людей. А свої не вмю. Мої жахи проганяють рідні люди. А тут я просто почуваюся спокійніше.

— Місце, де точно не захворієш і не поранишся, так?

— Так.

Це ціла прірва між самою Мією і людиною, яка стоїть перед нею. Зцілювати людей — це недосяжна майстерність. Так само складно, як створити своє місце, де ніякі страхи, ніякі біди тебе не дістануть. Навіть уявити було важко, з чого все повинно початися, щоб навчитися такому.

— Чому ти вирішила саме так втілити свій аромат? Адже ти не зобов'язана лікувати інших людей, нехай їх буває і шкода.

— Справді, не зобов'язана.

Мія витримала паузу, очікуючи, що Гледіс продовжить. Але тут же пригадала, що з цією людиною буває не так, як вона звикла. З губ злетіла повноцінна думка, без натяку на продовження. Більш пряма відповідь могла прозвучати тільки після більш прямого запитання.

— Тоді чому ж так?

— Вся справа в ранах. Але не тільки в них, — відповіла господиня цього місця. — Хтось хоче загоїти свою рану. А хтось хоче не дати поранитись іншим. Ще це спосіб розквітнути. Розквітнути самому або допомогти розквітнути іншому. Кожному своє.

— А інші з замку? Навіщо це їм? Вони теж тягнуться до мене, але зараз я нікому з них не можу відповісти тим самим.

— Адже це нормально, Міє. Нормально, якщо близька людина хоче допомогти, просто в усіх свої способи. Хтось може тільки метеликів у голову спрямувати, а хтось захистить від удару власним тілом. Навіть якщо його рана потім буде сильно кровоточити. Але потяг до тебе — це інше. Не думаю, що в ньому є місце ранам. Це потяг не на шкоду комусь із нас.

Мія розгубилася. Перекоти-поле з різних почуттів нікуди не поділося: всередині колола образа, сором за свою поведінку, потяг розвиватися і повне небажання покидати свій кокон. Гледіс, ця людина, котра наче по повітрю може ходити, настільки вона легка

і невагома, адже теж зіштовхувалась з такими комками неоднозначних емоцій. Зіштовхувалася і яюсь пересилювала їх. З таких хочеться брати приклад, але рідко коли зрозуміло, як це зробити.

— Дякую тобі за всіх метеликів, котрі прилітали вночі.

— Будь ласка.

— Коли ти ділишся цими образами з людиною, ти допомагаєш розквітнути їй чи більше розквітаєш сама?

— Я сама часто себе про це запитувала. І якщо чесно, у мене немає відповіді. Я просто хочу любити, і я люблю. Від цього я відчуваю щастя.

Після цих слів стало зрозуміло, чому Гледіс належить до старшої частини замку. Це було не тільки через вік. Просто в один момент ця людина могла сказати фразу, в достовірності й правдивості якої не залишалось сумнівів. Всього-на-всього проста інтонація і кілька слів, які в сукупності звучали, як мистецтво.

— Зрозуміла. Дякую.

Дівчина повільно, але впевнено кивнула. Слова тимчасово закінчились, замість них це місце дарувало відчуття. Вірніше, їх дарували ті, для кого ця невелика оранжерея була домівкою. Мія присіла на білу лавочку і почала спостерігати за тим, що відбувалося довкола. Усе тут солодко тягнулося: і звуки, і рухи, і вдихи з видихами, і навіть цілі слова. Неприємний осад всередині почав танути, та тільки менша його частина залишилась позаду. У тому відрізку часу, коли себе хотілося назвати молодшою і запальнішою. Хоч і пройшло всього нічого, вже хотілося сприймати себе трохи іншою людиною, котра могла б зрозуміти, що любов — це любов, і шукати, звідки вона береться, не варто.

З десяток хвилин Мія не відривала погляду від дівчини в сукні: ось вона поправляє своє волосся, а ось підкладає долоню, щоб щастя з крильцями сіло на неї і відпочило. Десятки різних кольорів літали довкола і мимоволі заявляли про те, що вони — маленькі живі пір'їнки. Створіння сідали на одяг і шкіру; їхні крила пурхали, спочатку швидко, але потім спокійніше. Деякі з метеликів зовсім завмирили, але їхні життя все одно відчувалися, нехай вони й залишалися нерухомими.

Мія знала, що на кожній із долонь сидить як мінімум по одному маленькому мандрівнику. Але погляд залишався прикованим до Гледіс. Її рука була витягнута над головою, а на ній відпочивав один із мешканців цього дому. Погляд дівчини залишався спокійним і люблячим. Зі сторони здавалося, що і комаха, і людина знали, що існує світ довкола них, але в ці моменти, в ці секунди

могли дозволити собі створити власний: беззвучний, квітчастий і скороминущий.

Погляд не відривався до останньої секунди, поки метелик не пурхнув і не піднявся в повітря. Рука Гледіс опустилася, але очі ніби не могли повірити в розлуку. І тільки почувши голос, дівчина отямилася. Вона ніби забула про щось далеке і тут же згадала про теперішнє.

— А що рухає тобою? — поцікавилася Мія. — Що для тебе ця ідея?

— Ідея? — перепитала та, замислившись трохи.

— Так. Безкінечність. Я запитувала в інших, і вони розказали мені про це. І я б хотіла дізнатися, що веде вперед тебе. Можеш розказати, будь ласка?

Гледіс зробила кілька кроків і сіла поруч з Мією. Та чекала тих небагатьох слів, якими з нею поділяться. Ніби щось підказувало, що тут досить мовчати, щоб поставити запитання й отримати відповідь, але розум поки що ніяк не міг зрозуміти цей беззвучний шифр.

— Я хочу з'єднати людей ниткою. Невелику кількість людей. Невелику кількість людей, які зможуть відчутти важливість цієї нитки.

— Близьких тобі людей?

— Будь-яких. Навіть якщо я їх ніколи не побачу, ніколи не дізнаюся їхніх імен — ми можемо бути зв'язані.

— А в чому суть цієї нитки?

Гледіс повторила запитання й усміхнулася.

— У житті. У житті людини, у якої чистий розум і незгасаючі емоції. Суть у тому, щоб людина, де б вона не знаходилася, сказала собі: «Я людина, і я жива». Суть у тому, щоб горіти і не дати себе погасити. Не згоріти самому, але запалити інших. У простій формі. Наприклад, знаєш, як це роблять метелики?

— Ні, але... — вона запнулась. — Але хочу знати.

— Вони живуть дуже мало, щоб здійснити щось глобальне. Тут крім мене і кількох людей їх ніхто ніколи не побачить — вони загинуть, і як би не хотіли змінити цю планету, у них не вийде. Та свій сенс вони доносять до мене. Перебуваючи тут і дивлячись на них, я відчуваюся безсмертною. Там, — Гледіс вказала в бік виходу, — я б могла зламатися і могла б сумніватись.

Дівчина підняла долоню з комахою з синіми крилами. Маленьке створіння знаходилося прямо на рівні її очей.

— Але коли приходжу сюди, я пам'ятаю про те, хто я. Я людина, а значить інколи бачу дрібниці, іноді сумую за дрібницями. Від

настрою до настрою і від спаду до підйому, а потім навпаки — ось так і живу. Я можу думати, і найважливіше, — можу насолоджуватися тим, що відбувається. Всьому цьому мене вчать ті, хто до кінця флатії загине. На їхнє місце придуть нові, і колись будуть надихати когось іншого. Я на це надіюся.

Гледіс витягнула руку вперед, і метелик, наче зрозумівши людину, полетів.

— І мені також хочеться бути тим, що уособлює метелик. Я не хочу перевернути свідомість тисяч — мені достатньо малого. Існуючий світ ворожий, але я не хочу руйнувати його. Ці нитки, котрі я уявляю між людьми, міцніші за існуючу усталену оболонку. Вони створюють гармонію. І відповідь на твоє запитання — гармонія. Моя безкінечність — гармонія.

Мія запнулася; голова опустилася; а погляд упав на підлогу.

— Чесно кажучи, у нас дивне спілкування виходить. Ми бачились, проводили разом час, але ніби залишалися німими. Я говорила з тобою, але це не було так само, як з іншими. Мені хочеться зрозуміти тебе, але це дуже важко зробити без слів.

— А чому тобі хочеться зрозуміти саме мене? Я чимось привернула твою увагу?

— Ти здаєшся сформованою особистістю. Не в образі іншим, я не маю на увазі нічого поганого. Але під твоїми ногами вже вибудована дорога. Так мені здається. У ній чомусь мовчання замість багатослівності, такий приємний спокій, якого я навіть у порожній кімнаті не можу знайти. Мені цікаво, як ти стала собою і як навчилася розуміти цей світ, просто дивлячись на нього.

— Якщо хочеш, я тебе навчу розуміти речі без слів. Часто вмію обходитись без них, і буде цікаво дізнатися, чи ти зумієш. Але, правду кажучи, я не наймовчазніша в Орторусі. Є одна важлива для мене людина, котра зараз у Мейярфі, з іншими. І я — щось на зразок мосту між повною тишею і багатослівністю, адже слова мені потрібні набагато більше, ніж йому. Тому одним я здаюся надто тихою, а йому — надто говіркою, — Гледіс дружелюбно хмикнула.

— Як його звуть?

— Сорроу. Рано чи пізно ви познайомитесь. Якщо навчишся розуміти його, то в нас трьох буде своя мова спілкування.

— Це точно. Секретніше будь-якого шифру, — сказала Мія, піднявши погляд. — Він краще за всіх тебе розуміє?

— Немає такого, що хтось краще за всіх. З кожним у мене неповторний зв'язок. З ним — у тому числі.

— Зрозуміла. Як би це по-дурному не звучало, але ти здаєшся мені зовсім іншою планетою. Незвичайна така, але по-хорошому.

Як ця оранжерея — маленький шматочок краси і простоти серед жахливої мряки і нескінченної осені.

Гледіс знову дружелюбно хмикнула, але не відповіла. І нічого було відповідати, якщо викинути це недоречне бажання підтримувати розмову, тільки б мова звучала. Спостерігаючи за метеликами, дівчата просиділи ще з пів години, не промовивши ні слова. Метелики їх розуміли й так.

Як тільки Мія повернулася до своєї кімнати, вона взяла перо і почала писати на першій-ліпшій сторінці. Вона виводила літери, думаючи про нещодавнє щастя, котре справді можна було назвати спогадом. Це той сплеск, для якого не треба підбирати слова. Просто розпливчасті думки маленької тремтячої людини, яка хотіла поділитися.

Я тану. Мені нічого сказати ні німим, ні тим, хто говорить, нічого сказати навіть самій собі. Здається, що мені набридло клеймо на моїй руці, набридла невагома безтурботність юності, котра перетворилася у в'язкий і важкий ком. Мені дуже швидко довелося вирости, і я чудово це відчуваю. Здається, мене відштовхує навіть улюблений чай. Я не витримую цієї осені, і справа зовсім не в холоді за вікном. Зараз я відчуваю листок під рукою, але не відчуваю власних рук. Мені є що писати, але я не знаю кому. Те, що приводить мене до захоплення, одночасно заганяє в похмурий стан настільки глибоко, що я забуваю про радість. Тому зараз мені хочеться стерти найсвітліші зі своїх спогадів. Забути про тіні в печері і про приємну музику. Я розумію, чому я це пишу, але не зізнаюся собі в цьому. У голові крутиться справжня відповідь, але я не напишу її на папері, не скажу вголос, тому що мене сковує жах. Все ще здається, що якщо я не визнаю свій страх, то він поступово відступить. Але в реальності це я притиснута ним до стіни так щільно, що мої легені ледве працюють. Значить, я помираю від удушення? Але це нестача чогось іншого, не повітря. Напевно, рішучості. Може, нестача фарб і кольорів. Не дивлячись на те, що ці люди — палітра цілого моря відтінків. Я просто не можу знайти свій колір. Я не знаю, чи заслуговую я його і чи зможу хоча б наполовину бути такою ж яскравою, як вони?

На картині в моїй голові я перебуваю не одна і сиджу не в чужому місці. Вони знаходяться поруч. Ідуть, і я йду разом із ними. Потім вони переходять на біг, тому попереду тільки плавний політ по небу. Вони

прискорюються перед стрибком, а я падаю. Ніхто не стрибає, і кожен допомагає мені піднятися. Не тягне мене вперед, адже якщо скинуть з обриву, то я каменем полечу вниз. Я вже за крок від межі між землею і небом, але ніяк не можу встати, хоча намагаюся з усіх сил. Наче отрута паралізувала усе тіло, але я навіть про це повідомити не можу. А вони бачать, що я нічого не можу сказати, бачать, як у мене тьмяніє погляд. Я читаю в очах жаль і сум, наче перед ними покійник. Все ще виходить дивитися і думати, але не більше. У них нічого не вдається, і вони акуратно кладуть мене на землю. Потім по черзі цілують в лоб і летять. Їм здавалося, що я померла, але я все так само продовжую дивитися їм услід. Восстанне намагаюсь повзти, а потім гірко посміхаюся і заплющую очі.

Сумно, але я б теж полетіла. Якщо б я могла вибрати, я б стерла зі своєї пам'яті всі наголоси, вибілила б усі кольори і заглушила звуки. Щоб не пам'ятати ні метеликів, ні своєї сім'ї. У мене вистачить сил, щоб дотіти до кінця мовчки. Я не знаю, як зробити цей маленький крок назустріч свободі. Знаю, що він є, знаю, що живе по той бік, але тіло просто заціпеніло. Чи я просто боюся його? Все будується на страхові. Мій світ будується на страхові. Але якщо я переможу страх, то виграю. І нехай я сама не вірю в те, що напишу, але хочу, щоб сталося диво і написане виявилось правдою.

Крізь безнадійну пустелю і відчай, крізь відсутність віри і сльози, холод цієї клятої осені і навіть крізь саму безкінечність пролетять ці слова. Я переможу страх. Я переверну світ.

Глава 12. Я ХОЧУ ГОВОРИТИ

Наступний день виявився загнаним у чотири стіни, що вже набридли до неможливості. Тендітна й субтильна людина застрягла в них і не могла зробити навіть кроку, щоб знову побачити зовнішній світ. Цього разу двері не зачинились на замок, але й відчинити їх навстіж не вистачило духу. Вони залишились привідкритими, наче лазівка в повноцінний світ. Вистачало і картини в коридорі, яку було видно через вузьку щілину, щоб переконатися — зовнішній світ існує.

Він стукав до її кімнати і раніше, але зсередини ніхто не відповідав. Якщо він і проникав туди, то зовсім скоро повертався назад. Естер, як і майже всі інші, жила в тому, нормальному світі. Зараз приводом увійти стало те, що Мія залишила двері незачиненими — до смішного малий крок для жителя зовнішнього світу, але невимовно великий для тієї, яка полонила саму себе.

— П-привіт. Побачила, що в тебе не зачинено і вирішила заскочити. На секунду, щоправда, — несміливо почала наставниця. — Подумала, що, може, треба виговоритись? Навіть якщо здається, що це важко.

— Я впораюсь сама. Скоро.

— Але ж одній набагато складніше. Хіба... хіба ні?

Естер вичекала, але співрозмовниця не підняла голови. Вона опустила погляд і пообіцяла собі ні за що не відривати його від підлоги. Хотілося не відповідати, а зменшитися в розмірі і перетворитися на зернинку.

— Тебе наче щось поїдає. І що мені, просто спостерігати зі сторони за всім цим? — продовжувала співрозмовниця. — Адже час нічого не змінює. Мовчання робить тільки гірше. Але я точно, як ніколи, впевнена, що просто так краще не стане. Бо з усім можна розібратися, якщо разом і поступово, крок за кроком. Як ми зробили з ароматом, пам'ятаєш? Варто лише розпочати.

Наринуло відчуття сорому. Мія здавалася собі до того жалюгідною, що куди там допомагати — дивитися було огидно. Не дивлячись на слова Гледіс в оранжереї, вона ігнорувала близьких людей і плакала той недолік, котрий варто було душити з усієї сили. Страх, як і раніше, затьмарював щось розумне і світле, але не міг впоратися до кінця. Одночасно хотілося і щоб він повністю її обгриз, і щоб маленька іскра всередині, якщо вона взагалі була, швидше перетворилася на блискавку.

— Чи не варто, — зовсім поруч почувся голос Докса.

Він прослизнув у кімнату і поклав руку на плече Естер.

— Ест, не тисни, прошу тебе. Іноді говорити якраз неможливо. Неможливо, а не просто складно.

— Чим це я тисну? — різко відповіла Естер, на що Парадокс приобійняв її.

— Просто не зараз. Будь ласка.

Вони якийсь час дивилися один на одного. Естер здавалася розгубленою і зляканою, але в Доксі нічого цього не було. Може тому він і переміг в цьому маленькому виклику.

— Піду на дах і подихаю свіжим повітрям. Треба змінити оточення.

І Естер вийшла, через що й частина звуків у кімнаті зникла. Парадокс підтиснув губи і знизав плечима, вказавши великим пальцем на двері.

— Може, теж подихаємо повітрям? Поблукаємо по окрузі, тільки й всього. Сама знаєш, зазвичай я багато мелю язиком, тому можеш просто слухати і нічого не говорити. Все ж навулиці краще, ніж у цій коробці.

Він припідняв брови, очікуючи відповіді. Мія подивилася на нього з-під лоба. Це нагадало про один із тих днів, коли він кликав її пройтися ще тоді, як з дерев не опало листя. І в його голосі звучала все та ж простота, яка й дивувала, і, без сумніву, зближувала. Навіть якщо довкола неї кружляв товстий пласт туману, зараз хотілося зробити вигляд, що все не так погано. Вона обернулася до ліжка, і її пройняло відчуття, що від вибору може залежати не тільки дозвілля. Можливо, це рішення відіб'ється на наступних днях, і навіть кінцевому результату всієї цієї мороки. Може майбутній відповіді належало остаточно переважити одну із чаш ваги. Нелегко протягнути руку улюбленій людині, коли ти сама її не відчуваєш. Але позаду, на її ліжку, та й у всій цій кімнаті знаходилося щось, чого хотілося швидше позбутися. Воно залишалося невидимим, в'язким і навіть небезпечним. Важливо було зробити цей простий крок, котрий здавався неможливим. Парадокс взяв її за зап'ястя і легко-легко потягнув у бік виходу.

— Ходімо, — попросив він.

Через його дотик відчувалося щось, що в багато разів збільшило світле зерно всередині. Якщо можна було ходити слідом і просто мовчати, значить ця прогулянка не неможлива. Мія невпевнено кивнула і зробила крок вперед. Далі тілу стало рухатися не так складно.

Вона сиділа на краю воза і стежила за слідами від коліс, що залишалися на ґрунтовій дорозі. Ноги ледве торкалися землі і від

цього по стопах пробігало приємне тремтіння. Це нагадувало біг навпаки: земля, що тікала з-під ніг, бігла під стопами, а ті просто не рухались. Головне було зберігати рівновагу, адже якби Мія нахилилася трішки вперед й натиснула ногами на землю сильніше — точно впала б.

Парадокс сидів поруч. Спиною він спирався об дерев'яний бортик воза, а ліктями — на гітару, яку прихопив із собою. Він розглядав трикутну монетку так, наче такими грошима ніхто ніколи не користувався. Він раз у раз вставляв її в трохи більше квадратне обрамлення, а потім знову виймав. Магніти то притягувались, то залишались нарізно.

— Не можу зрозуміти своє відношення до грошей, — не поспішаючи почав Докс. — Мені здається, ніщо не об'єднує різні держави і навіть цивілізації так сильно, як гроші. Розумієш, це ж засіб масового ураження. Всесвітня пігулка від катастрофи або сама катастрофа. Дивлячись, що ти скажеш людині. Ні, навіть не так. Дивлячись, кому ти даси ці залізяки. Мішок монеток — і в тебе смачна вечеря на столі. Або подарунок для нареченої. Або її голова. Дивно, хіба ні?

Мія промовчала, але й запитання зовсім не передбачало відповідь.

— Змушує викластися на повну і в той же час трохи стирає межі моралі. Для деяких людей. Побий мене грім, все ж основне питання у принципах. Думаю, принципи — це те, з чим монетки не завжди можуть впоратись, — Докс відірвався від магнітів. — До голови приходять та ж Естер. Єдина людина з усіх, кого я знаю, котра могла б своїм ароматом наплодити сотні і сотні таких монеток. Але Предвічна, вона ніколи в житті не погодилась би створювати фальшиві гроші. Надто нечесний аромат для надто вже чесною людини. Виходить, вся справа в її принципах?

Співрозмовниця ледь помітно знизала плечима, а Парадокс випадково зачепив струни гітари. Почувся немелодійний звук.

— Не знаю, можливо. Не те щоб не вистачало грошей і тому подібне... Просто я б, напевно... Хоча сам не знаю, як би я вчинив. Може, й наклепав би собі кілька штук на пам'ять, не більше.

Він цмокнув і засунув монетку назад до кишені. Тепер і перед ним відкрилася заплутана дорога, по якій їхав віз. У самій дорозі нічого цікавого не було. Красиво ставало, тільки якщо дивитися на картину в цілому, захоплюючи і її, і небо, і весь червоно-оранжевий спектр осені.

— Взагалі вона трохи наївна людина в цьому плані. Ну, коли справа доходить до відвертих серйозних розмов. Зарядить тобі все

як є, бум, — він легенько плеснув себе по лобі. — Не зовсім, може, навіть зовсім неправильно. Але я розумію цю нашу Естер. В її стилі хвилюватися за інших так, що сама собі місця не знаходитиме.

Докс видав смішок.

— На перших порах знайомства було навіть так, що ми з Венді висіли за замком і говорили про якусь дурницю. Справжня дрібниця, тому що я навіть не пам'ятаю, про що саме. Так ось, прибігає Естер, вся захекана, погляд — наче вона не бігла до нас, а тікала від якогось монстра. Запитує, чи все у нас нормально. Ми переглянулись, а вона мене як візьме і почне трясти за плечі.

«Парадоксе, все добре?».

Я відповідав, мовляв, звісно добре, у мене ж по-іншому не буває практично. Обійняла мене, порюмсала. А в результаті винною виявилась Кейтлін. Вона з цілком серйозним обличчям запевнила, що мене придавив великий кам'яний блок і я ледь-ледь дихаю. Знаєш, так сказала і з сумним виглядом зачинилася у своїй кімнаті. У неї, звичайно, своєрідні жарти, але всі в замку розуміють, коли вона серйозна, а коли ні. Та вперіш, блискавко, цю Естер...

Докс замовк, оглянувся по сторонах і, судячи з обличчя, не відразу зрозумів, де вони. Він закинув голову догори і звернувся до візника:

— Вибачте, а ми взагалі де?

— Яблучний ставок. А на перехресті — направо, через Заколамастельницю.

— Так, Заколамастельниця, — він почухав потилицю, наче намагався згадати, де це. — Ага, теж по дорозі. Нічого так, швидко ми тут опинились. Вийде зупинитися біля гаю?

Візник присвиснув, і це, очевидно, було якимось знаком згоди, тому що Докс присвиснув у відповідь. Він закинув гітару на плече. Вже менше ніж за хвилину вони зійшли з воза і побрели в бік високих дерев.

— Взагалі, чому я почав. Я знаю, ти не ображаєшся, Міє. Просто нехай ця її риса не відштовхує тебе. Я впевнений, що ти впораєшся зі своїми проблемами, а вона — зі своїми. Тому не думайте задирати носа і вередувати. Нам усім важливо триматися один за одного. Нехай навіть мовчки, але триматися. Так?

Докс умів стрибати з теми на тему, навіть якщо відстань між ними становила гарматний постріл. Причому він робив це так вільно і спокійно, що ось ти думаєш з ним про природу людських емоцій, а вже через секунду намагаєшся зрозуміти, чи може свербіти спина у метеликів.

— Ух-ух! Не перший раз помічаю, що якийсь сміливець розвішав у цьому гаю стільки гнізд. Якби я зустрів цю людину, то з задоволенням потиснув би їй руку. Просто розумієш, є такі птахи, котрим важко боротися з дощами, а восени вони часто луплять, дощі ці. Деяким легше заховатися і перечекати. Відігритися, ну і черево набити, само собою. До речі, до речі! — Докс виставив руку, і Мія зупинилась. Він вказав пальцем на птаха з маленьким панциром, який сидів на одному з пнів.

— Дивись-дивись! Наприклад, ось ця ось черептаха. Навіть ні, це ще маленька черепташка. Коли наближається дощ, вони видовбують нішу в пнях і прикривають її великими листками, щоб заховатися від дощу. Той рідкісний вид птахів, які не відлітають восени. Дуже галасливі зарази.

Птах вирішив продемонструвати те, у чому справді був хорошим. Одне можна було сказати напевно — міцний сон і цей стук абсолютно не поєднувались один із одним.

— Отже, нас знову чекає дощ, ну і ну. Блискавки з ним, нічого проти дощу не маю. Хіба що кислотні дощі та ще погань. Я щось там про них чув, але в питанні не розбирався. Та сама подумай, це ж кислотний дощ. Невже від нього можна справді раз-два і перетворитися на калюжу? Ось ти йшов, і ось ти каша з бульбашечками, — Мія ледь смикнула його за рукав і показала пальцем у бік.

— Ось тобі маєш. Людина? Ну так, вона! — здогадався Докс. — Старий!

Незнайомець стояв на місці й трясся. Він опирався на палицю, і та теж стрибала з боку в бік, наче ось-ось випаде з рук. Підійшовши ближче, стало зрозуміло, що старий ішов, тільки дуже-дуже повільно.

— Вибачте, з вами все добре?

— Так. Я йду купити п-п-продуктів, — заїкнувся той.

— Ви весь тремтите, — занепокоївся хлопець. — Вам погано?

— Я хворію. Болотним п-п-палазом, — назва була абсолютно незнайома Мії, але ось Докс насупився. — У вас не буде т-трохи спондеїв²⁴? Скільки зможете д-дати.

— Вам же йти до найближчого острова ще мінімум кілька годин. Ну це ви, звичайно, придумали, — здивувався Докс. — Кажіть, що потрібно купити, і я збігаю.

---

²⁴ Спондэй — квадратна частина повноцінної монети, що складається з трикутника, квадрата і кола. В Еміронії один спондей у багатьох асоціюється з ситним сніданком або обідом в таверні чи забігайлівці.

— А в м-м-мене є список. Щоб я не забув. Вам б-б-буде це складно?

— Зовсім ні.

Старий тремтячою рукою потягнувся до кишені і дістав звідти клаптик паперу, де кожне слово було написано дитячим почерком. Він взявся зачитувати:

— Вісім шматочків чорничного хліба. Не треба іншого. П-п-пов'язку, плюс одну. Значить, всього дві пов'язки. Ганчірки. І ліки там написано. Не пам'ятаю, як називаються. Можна навіть пов'язку одну не купити, але ліки обов'язково. К... Кошик...

Парадокс акуратно забрав листок і пробігся по ньому поглядом.

— Я розберуся, обіцяю. Мигцем туди і назад. А ви поки йдіть назад додому, добре? Ця мила дівчина за вами пригляне і допоможе.

— Ми йтимемо по пагорбу вниз. Там дім-колодязь із прапорцем на даху. З-з-зможете...

— Зможу-зможу! — той засунув руки в кишені, поправив гітару і зібрався було вже побігти, але старий своїм кволим голосом крикнув так сильно, як міг. Вийшло не так вже й голосно, але Докс звернув увагу.

— І там олія. Я не можу їсти жирну олію. У мене сверблячка від неї. Нежирну, будь ласка.

Той в черговий раз кивнув і за кілька секунд зник із виду. Мія взяла старого під руку. Їй стало шкода цього чоловіка. Крок за кроком вони рушили назад.

— Ви живете один?

— З моєю нареченою. Але вона не могла вийти. Дуже хворіє.

— Зрозуміла, — відповіла Мія і більше не знайшла, що сказати.

— Взагалі, я грибник. Із грибів можна зварити хороший суп, а ось ліки — ні. Погано, щ-щ-що всі ці острови розташовані далеко один від одного. Поруч із моїм домом їх немає. Зате є виноробня. Тільки от що мені там пити, якщо я терпіти не можу в-в-вино?

Вона просто слухала, тому не вважала себе повноцінним співрозмовником. Старий не втрачав нагоди поговорити, і навіть звичайних кивків голови вистачало, щоб він продовжував. Це анітрохи не злило, не діяло на нерви і час від часу навіть викликало цікавість. Втомлювали тільки повільні, розтягнуті на хвилини кроки. Складно було повірити, що людина може рухатися, як маленька сонна черепаха, а то й повільніше.

— Повірити не можу, дійшли! С-с-скоріше, ніж я думав. Ось такі ми с-с-спритні.

Парадокс повернувся швидше, ніж вони переступили поріг будинку. Він тримав шість великих кошиків і якимось умудрявся бігти. У них точно вмістилося набагато більше всячини, ніж було написано на листку. Хлопець усього на секунду заскочив у дім просто для того, щоб залишити кошики. Та вийти виявилось набагато складніше. Мія тихенько вислизнула майже відразу, а Докс вплутався в діалог, котрий так зразу й не закінчиш. Довелося чекати не менше хвилини, поки той знову не опинився на вулиці.

— Ні-ні, зовсім не голодні. Абсолютно, — задкуючи, запевняв він.
— Ми щойно поїли, зараз животи тріснуть. А ці ваші незрозумілі монетки ми не збираємо. Ми не місцеві, у нас інші гроші. Ви краще залиште їх собі, відпочиньте. Поїжте. Я не можу взяти ці монетки. Та нізащо, ви що!

Парадокс ще кілька разів впевнено кивнув, відходячи далі й далі. Старий подякував, і хлопець крикнув «спасибі!» у відповідь. Двері грюкнули, і вже незабаром будиночок залишився далеко.

Вони йшли і якийсь час не говорили. Мія думала про рідкісні слова, які могла б сказати. Їх не хотілося вимовляти, але вони були відвертими тут і зараз. Такі короткі комбінації букв не заслуговують того, щоб зациклюватись на них. Просто раз, і раптово з'явилася можливість поділитися.

— Шкода його. Нелегко доводиться.

— Нелегко, — прикро погодився співрозмовник. — Надіюся, що одужає.

— А ще ти сказав, що ми не голодні. Ага, не голодні.

— Та ну тебе, старого об'їдати зібралася?

— Скласти йому компанію. Перекусити, побалакати.

— Та не могла там вийти затишна вечеря. Правда, не думаю. Там хтось спав, і атмосфера була в цілому... Не для милого вечерка.

— Довірися твоїй інтуїції, — Мія флегматично хмикнула. — Але все одно треба б десь підкріпитися. Я їла тільки вранці, а вже починає темніти.

— Обов'язково. Але спочатку, — Докс уже веселим тоном підкреслив це слово ще раз, — спочатку ми що?

— Спочатку ми...

— Зробимо те, навіщо ми сюди приїхали. Точніше, я зроблю, а ти допоможеш, якщо буде бажання. Якщо ні, то просто посидиш трохи. Я про що — треба би почистити один струмочок від листя. Восени воно, як не дивно, опадає. І ті листки, що падають в струмок, забруднюють його в червоний колір і цим, як його...? Е... — Парадокс почухав голову. — Я, звісно, забув, чим саме, але місцеві рибки їдять розм'якле листя і гинуть. Не те щоб я намагаюсь боротися з

природою, але разів два-три за осінь я на сторожі чистоти. Стабільно. Тому що шкода рибок.

- Де ти пропонуєш шукати сачок?
- Та ми і є сачок. В цьому й уся краса.

* * *

Мія набрала в руки чергову горстку зігнилого намоклого листя, що більше нагадувало слиз. Бридка купка неприємно стікала вниз, і виникло відчуття, що після такого руки вже не відмити від неприємного запаху. В місцях, де струмок сильно звужувався, з'являлися невеликі засмічення, наче тромби. Тому без огиди й скреготу зубів доторкнулися до цього не виходило.

— Ти хоч би спорудив якийсь найпростіший механізм для таких справ.

— Нормально-нормально.

— Я в тебе зараз кину ком цього бруду, подивимося, як нормально буде.

— Я його колись їв навіть.

Мія завмерла, і два нерозуміючих погляди зачепилися один за одного. Один чекав пояснень, а інший не міг второпати, що могло викликати таке здивування.

— Я програв суперечку.

— Скажи, що ти...

— Не можна порушувати умови суперечки, Міє.

— Предвічна! — крикнула та. — Фу-фу-фу!

— Складно повірити, але після другого кому ти навіть звикаєш до смаку.

— Гидко! Яка ж це гидота.

Хлопець із очима, повними розгубленості, рушив до неї і простягнув складені в човник долоні.

— Та ти спробуй, дурненька. За відчуттями взагалі ульот. Це смак молодості, — тільки промовив він і, не витримавши, зайшовся сміхом.

Бруд вивалився у нього з рук, і Докс упав на коліна. Треба було визнати, що на секунду-другу вона справді повірила в таку дурницю. Вже не перший раз проскакувала думка, що якщо Докс говорить якусь нісенітницю, то вона просто не може виявитися правдою. Не варто вірити в таке, навіть якщо він корчить серйозне обличчя. Але знову і знову це забувалося в найнесприятливіший момент і здавалося, що цього разу він нарешті говорить серйозно.

Захотілося жбурнути в нього комок, але той прилипнув до рук, наче тісто. Було одночасно і смішно, і бридко, і зовсім трішки-трішки радісно. А ще сумно. Та ця туга, яка ніяк не могла зникнути просто так, на невеликий проміжок дозволила собі заховатися позаду. За короткими моментами, з яких будувалося теперішнє. Навіть за огидним запахом, від якого хотілося затримати дихання на найближчу годину.

— Кидай цю гидоту в мішок і, заради блискавок, добряче вимий руки. Ось тепер час спокійно перекусити.

— Ми ж не закінчили.

— Але ж уже зовсім темно. Основну частину ми ж зробили? А якщо тобі так сподобалось, то можемо повернутися сюди завтра вдень.

— Не сподобалось, — бовкнула Мія. — Просто рибок і справді шкода.

До улюбленого острова залишалося подати рукою. Йти від струмка, як виявилось, не так близько, може, тому, що вони просто не поспішали. На вулицях зрідка з'являлися люди, і це виглядало незвично, ніби зі Стеокса поїхали практично всі, хто жив у ньому вдень. Уже перевалило за північ, але прогулюватись було зовсім не страшно. Траплялися пастухи з койормі, лисиці, які перебігали вулицю, гусак, який кудись брив, і візник на возі. Навіть якби не світло вуличних ліхтарів, Стеокс не був тим місцем, де темрява приносила з собою дискомфорт.

— Я вже хвилину як дійшов висновку, котрий хорошим не назвеш. Ти з гідністю приймаєш трагічні новини?

— Від мене все ще пахне цією мерзотою?

Докс примружився, придивився і розвів руками.

— Зачинено, — підсумував він, щойно вони перейшли кам'яний міст, що вів до улюбленого острівця. — Ми запізнилися.

— Як це? Точно зачинено? Ти впевнений? — сумно запитала Мія. — Але ж «Амбра» працює цілодобово.

— У будні. А я забув, що сьогодні вихідний. Так, точно зачинені, там навіть табличка висить. Та й який довбень стирчатиме на острові в самий розпал ночі у вихідний? Нормальні люди сплять.

— Ми, виходить, не входимо до їх числа, так?

— Ми не ненормальні, — Докс задивився на тінь від основного джерела світла, центрального ліхтаря. — Скоріше особливі.

— І циркуляня зачинена. І бібліотека також. Взагалі все.

— Але ж їжу тут все одно готують тільки в «Амбрі». Інші місця нам і не дуже потрібні.

— Так, але площу наче закинули і не... Ой. Ух ти, що ж так різко?

Важка крапля стукнула Мію по носі. Дощ почався раптово, вона навіть речення договорити не встигла. І ноги її негайно понесли до лавиці біля таверни. Над широкою дошкою красувався блискучий лист металу — своєрідний дах. Дуже промокнути Мія не встигла: вистачило б і кількох хвилин, аби повністю висохнути. А ось Парадокс так само дуркував під ліхтарем, наче гра з тінями була куди важливішою.

— Агов, ну йди сюди!

— Краще ти. Я зробив тінь якоїсь незрозумілої тварюки!

Він покликав до себе, але навіть думку про те, щоб зараз промокнути, хотілося висмикнути з голови. Потяг до затишку не товаришував із дощем. Хлопець недовго наполягав на своєму і, зрештою, всівся поруч. Промоклий чи ні, його хороший настрої нікуди не подівся.

— Прекрасна нагода подивитися на звичайні прекрасні речі, га? Краще, ніж стояти і мокнути під дощем.

— Черепташки ніколи не помиляються, тому я знав, що буде дощ. Адже не даремно вона біля пня крутилася? А взагалі я тут заради гітари сховався. Ану ж вона заіржавіє? — струна здригнулася, і пролунав деренчливий звук. — Ну і заради звичайних прекрасних речей, само собою. Куди дивитись?

Мія вказала пальцем перед собою. Вона нахилилась вперед, а Докс, навпаки, відкинувся назад. Як не дивно, під пластом дощу і мовчання час ішов досить швидко.

Наринув смішний напівсонний стан. Шлунок капризував і нив, а очі хотілося заплющити міцно-міцно, щоб до самого ранку. Тільки пряний запах із таверни та дощ не давали нормально заснути. На світлі від ліхтаря миготіли сірі кулі. Вони потоваришували з металевим дахом і торкалися одне до одного так міцно, що це хотілося назвати коханням. Головне, що краплі не долітали до них самих. Мія часто позіхала і дивилася на невеличку частинку сплячого Стеокса. Площа була абсолютно порожньою, а що вже казати про дороги й луки. І тут, під танцюючою зливою і при спокійному світлі, слова справді переставали бути ворогами. Крім них не було нікого, і через це місце здавалося чистим, а не пустим.

— Таверна зачинена, а пахне так, ніби щось смачне готується. Аж образливо, що потрібно до ранку чекати.

— Ми можемо випередити час.

— Яким чином?

— Кейтлін показувала, як зламувати замки.

— І ти уважно слухав, так?

— Дізнатися теорію і застосовувати її на практиці — зовсім різні речі. Так що навіть якщо б ти дуже попросила пролізти в таверну, я б відмовив. Так-так, — зовсім непереконливо закивав той.

— Отже, сидіти нам голодними.

— Значить, сидіти. А взагалі, я не вникаю, чому інші не люблять дощ. Ось ти, наприклад, що заважає насолоджуватись краплями? Сиро стає?

— Тому що осінь. Тому так, сиро, неприємно і повсюди хляпавка, а...

— Як-як ти сказала? Хляпавка? — Докс розхихотівся. — Дуже смішне слово, Предвічна. Хляпавка! Звучить як «хлопавка» мовою малюків.

Скриплячий сміх цієї людини навіть зараз здавався Мії подразливим, тому на її обличчі з'явилася стримана посмішка.

— Ти не знав цього слова?

— Знав, ще й як знав! Просто на цій думці себе не ловив. А ще мене смішить слово «моріжок». Геть безглузде слово, наче морозива ріжок, а не трава. Чи якийсь різновид пиріжка, чи ще якийсь смаколик. О,о, а ще слово «ватрушка». Не знаю чому, але від нього мене просто несе.

Парадокс буквально видавлював це, говорячи між поривами сміху. Мії теж стало смішно, і вона раптом різко для себе зрозуміла, що сон геть пропав. Зник, наче вмить наступив полудень, і вона щойно прокинулася. Зараз усі думки були сконцентровані на дурних, але смішних словах.

З часом сміх затих, і вони сиділи в абсолютно комфортному мовчанні. Докс дивився то на траву, то назад, за вікно. Кілька хвилин — і від його сміху не залишилось нічого. Навпаки, він виглядав серйозним і точно думав про щось своє. Чомусь виникла думка, що краплистий дощ все ж проникав крізь дах і тарабанив по самому Доксу.

Мія загостила свою увагу на колосках, що погойдувалися неподалік. Вони здавалися такими міцними, здатними вистояти і вранці, і вночі, і навіть під осіннім дощем. Стало цікаво, що взагалі здатне прорости крізь землю в пору, коли навіть листя з дерев опадає. Суть полягала не в температурі, адже було не так холодно, а в самій природі цих колосків. Дерев чомусь лисіли, трава ставала червоною, а більшість квітів ховалися під землею. Тільки колоскам було все одно.

А потім вперше за всю ніч подув прохолодний вітерець. Настрій став осіннім, і навіть вдихи здавалися якимись важкими. Дощ зупинився.

— Ось дощ і здався. Перечекали.

— Це було гарно. Мені здається, чи поступово починає світати?

— Так і є, — Докс хмикнув. — Я пропоную повертатися додому. Хоч і спати перехотілося, але вічно прогулюватись все одно не можна. Що ти думаєш?

Супутниця кивнула і піднялася з лавиці. Докс потягнувся, поправив гітару і через ледь-ледь освітлені луки вони попрямували в бік замку.

— Це відчуття, воно теж до тебе доторкнулося? Цей вітерець.

— Вітерець? Ну, вітерець я відчула.

— Хороший вітер. Він такий холодний і... Забутий, чи що. Я просто хочу сказати, що є у мене в житті відчуття, котрі асоціюються з дитинством. Коли я був маленьким, то відчував інші запахи, їв іншу їжу і навіть сприймав інший вітер. І коли я з ними зіштовхуюсь зараз, вони мені здаються такими далекими-далекими, як спогади, що я не можу ні повернути, ні забути. Відкуси бабусин пиріг зараз і тоді, коли тобі сім років. Два різних пироги вийдуть. І тільки ти можеш пригадати відчуття того, що було, а ось смак ніколи вже не відчуєш. Так у мене буває і ось з таким, вже холодним вітром.

Оповідач хмикнув і замислився, наче не сумнівався в тому, що зрозуміло пояснив. Але він розповідав так, наче просив, щоб йому дали договорити і не перебивали.

— Взагалі, якщо бути чесним, я хотів би трохи поговорити. Навіть не поговорити, а поділитися з тобою однією річчю, що засіла у мене в голові. Добряче так засіла. Але ніяких повчань, обіцяю. Просто мої думки про все, що у мене вийде сказати. І про цей вечір, і про все на світі.

По дорозі Парадокс зірвав квітку, що сховалась. Йдучи, він відривав і скручував у трубочки лілові листки. Так, напевно, думалося легше.

— Для мене все починається з відчуття. Назвімо його передчуттям, що мене переслідує. Я часто замислююсь про той момент, коли все починалося. Наприклад, наш замок, адже він теж колись з'явився. І це стало великим початком для тих, хто боровся за кожен його цеглину. Для деяких із нас це найяскравіший момент, і нинішній епізод життя бере початок саме з нього, будь впевнена. Я прийшов сюди незабаром після цього, але розумію, про що говорю. Це такий момент, з якого час вирішує текти по-своєму. Ти знаходиш близьких людей і відчуваєш, що ваші серця відбивають схожий ритм, не як з іншими людьми. Тоді починається ваша, незрозуміла всім іншим історія. З часом з'являються асоціації чи нехай то кольори, музика або фрази. Нехай так. Непередавані моменти зазвичай відчуються потім, коли починаєш за ними сумувати. Ти живеш рука об руку з кращим, що можеш собі уявити. Але що відбувається потім?

Докс перестрибнув калюжу і допоміг Мії зробити те ж саме.

— Замок, він не зможе стояти завжди, як би ми не хотіли. І люди, вони... Хтось іде і потім повертається, але хтось робить це назавсім. Іноді навіть не зі своєї волі, просто йде і виявляється так, що назавжди. Можливо, це відбувається в самий розпал вашого теплого періоду. Тоді ти продовжуєш жити, але на тобі з'являється проріз. Глибокий і ледве виліковний. І саме про них я думаю, про ці спалахи в пам'яті. Мені відверто страшно пригадувати приємні моменти тому, що в них є щось нестерпно притягуюче. І через це сумне. Тому що таке більше ніколи не повториться. Теперішнє поступово перепливає у минуле, і знаходяться нові образи, кольори і мелодії. Але якщо все це не відніме хтось інший, то це зробить час. І коли ти раптом захочеш розказати захоплюючу історію, у тебе просто не знайдеться слів. Тільки, крім як заглянути в твою голову, це не побачити. І якось так виходить, що я... Я інколи сумую за тим, що не встигло минути, і боюся того, що ще не почалося. Мені подобається вдихати цей нічний запах, але мені вже його не вистачає. Так і виходить, що я неймовірно ціную секунду, що минула, але так само дуже боюся тієї, що гряде. Гірший за цей страх лише той, в котрому моє щастя силоміць забирають передчасно.

Двері в замку тихо рипнули. Вони опинилися всередині, а Стеокс, що прокидався, залишився позаду. Мія йшла зі своїм другом на саму гору, де зазвичай збиралася велика компанія.

Докс привідкрив двері і дозволив Мії ступити на дах першою. Нікого. Наблизився їхній спільний кінець довгого дня, про який нікому не хотілося

розповідати. Вони стали біля краю і якийсь час мовчали. Але мовчання не перетворилося в тишу. Хлопець тримав гітару в руках.

— Треба ж, оце ми прогулялись. Ще трохи — і світанок. Рідко коли бачу Терсиду, що сходить.

Він кілька разів смикнув одну й ту ж струну дивного інструмента, котрого вирішив принести з собою. Потім затих і витріщився на озеро, котре звідси, згори, здавалося фіолетовим туманом серед темно-синьої вати.

— Якщо серйозно, то не думай, що самотня в своїх емоціях. Мені теж не дуже добре всередині, Міє. Навряд чи ці паразити в наших думках схожі один на одного. Не наважуся сказати, що з тобою відбувається. Думаю, тільки ти зможеш відповісти, головне — не підганяй себе. Дай собі ще трохи часу. Не дуже взагалі-то вмю допомагати людям, але, сподіваюся, дурні балачки сьогодні трохи відволікли від... твого хаосу, га? Давай я просто назву це так. Мені здається, що ти думаєш про якісь безіменні запитання. Пройде час, і вони зникнуть з твоєї голови.

Прозвучав перший потрібний звук.

— А мені ось сумно. Ніяких запитань, але все одно паскудно яюсь. Навіть через усю цю плутанину з покровителями. Хоча знаєш, не так. Через людей і через себе самого. Мені б хотілося поділитись з ними найсокровеннішим, але я розумію, що ці почуття прийме дуже мало людей. Адже ці емоції може перехопити зла рука, котра зімне їх і заховає. Сумно через те, що я не можу дати свою гітару кожному і сказати: «Грай!». Тому що хтось злякається, а хтось просто відмовиться навіть спробувати і вчитись. І я кажу не тільки про гітару, а про що б то не було. Хочеться допомогти всім і знайти відгук, але так не буває. Наївно, я знаю, знаю.

Скерована вітром, пір'їна птаха прослизнула по повітрю, уперлася в Докса і, коливаючись, впала на підлогу. Хлопець нагнувся і підняв пір'їну за самий її кінчик. Вітер не міг вирвати її з полону всього лише двох людських пальців. Співрозмовник зачекав і сам відпустив пір'їну, котра пурхнула туди, куди мчала спочатку.

— Але я, може, й наївний. Ще наївніший за всіх, кого ти знаєш. Я постійно, скільки себе пам'ятаю, вірю, що ми по-справжньому живі тоді, коли створюємо. Творимо, не важливо як — придумуємо ідеї, нашаровуємо фарби на полотні або вкладаємо рядки в потрібному порядку. Поєднання наших думок і тих поривів, що штовхають до дій, — ось завдяки чому ми створюємо. І тільки творець, у якій би то не було області або мірі, може сказати: я індивід, я живий. Ось так мені здається. Здається, що в нас забирають це і не дають подивитися на цей світ, що швидко росте й зачаровує. З кожним днем вогнів у нічному місті стає більше, але ж загорятися повинні ми. І мені через це сумно, — не приховуючи печалі в голосі, признався Докс.

Він легко провів пальцями по струнах живої істоти в його руках. Принаймні Мії так здалося в цей момент. Як і револьвери для Кейтлін, як і метелики для Гледіс — цей інструмент в руках друга мав своє ім'я і свої переживання. Тільки для простоти його можна було назвати «гітарою»,

але тоді він ставав схожим на інших своїх побратимів-неістот. Проте зараз саме інструмент грав пальцями людини, саме він вів їх по своїх струнах і створював потрібний ритм, музику, продовжуючи слова мелодією.

— Це ми повинні сяяти, не обов'язково вночі. Багато хто хоче жити за старими правилами, але Віоландо нам показує — так жити не вийде. Те, що раніше здавалося нормальним, перетворюється в суворий закон, котрий заковує нас в усе більший і більший пласт сталі. І це не просто якісь зміни, Міє. Це світ, де людям хочеться підняти себе до хмар, щоб дізнатися, що знаходиться там, за межею невідомого. Люди хочуть занурюватися глибше і глибше під землю, люди хочуть запливати все далі і злітати все вище. І якщо вони прирікають себе на незнання через збірку правил, якщо вони відмовляються визнавати те, що у них є така ж мелодія, як і в мене, — то відбувається найстрашніше. Може трапитися найжахливіший геноцид, у ході якого ні одна людина не загине, але кожна з них можна буде сміливо хоронити.

Дихання музики звучало рівно. Як і дихання Докса.

— Тому говорю про те незначне, що я встиг зрозуміти. Я не хочу, щоб люди боялися відірвати погляд від підлоги. У нашому замку, в столиці або в усьому світі — не хочу. Це революція, але не в політиці, не в якомусь там місті, а всередині людини. Буде момент, коли й мені, і тобі стане легше. Коли у тебе пройде хаос, а в мене — туга. Не знаю, що буде для тебе цим апогеєм, але я б хотів почути, як людина зізнається в простому. Коли скаже собі: «Я — творець. Я можу зачіпати свої почуття й ідеї, можу зачіпати почуття й ідеї інших, рухати цей світ вперед і вдихати стільки повітря, скільки хочу».

Докс важко зітхнув. Пальці підлаштувались під потрібне звучання, таке ж розмірене, як і все довкола. Все, що було частиною цього світу на верхівці вежі, на котрій збиралися люди: трохи різні, звісно, але такі рідні.

— І ця людина буде готова створювати для себе і таких же, як вона сама, — інші збірники правил її не цікавитимуть. Цей стержень, котрий відчує людина в собі, набуде форми чого завгодно — крил, пера, паперу чи гітарних струн. Все це, від шестерні до полотна, несе в собі один сенс — сенс вільного і нешкідливого творення. Не паразитування і не насилля, адже і те, й інше — лише форми псевдотворіння, я не вважаю його творчістю. Це стосується і відкривачів, і людей з ароматом. Нам були дані ці неймовірні здібності не просто так, не для того, щоб кожного ранку винувато дивитись на себе в дзеркало. Думаю, Віоландо створився і потім перевернувся неспроста. І зазвичай мені здається це таким простим — донести одну-єдину думку до кожного, хто бачить в собі хоч зачатки особистості. Не ланки брехливого ринку, не наглядача, який охороняє хибні правила, а індивіда.

У цих зачарованих звуках, серед їх меланхолії і вечірніх коливань, було щось, що підбадьорювало Мію. Воно так само відбирало мову, але давало зрозуміти, що їм обом зараз непросто. Мелодія не завершувала на цьому свою історію. Лише їм двом вона говорила, що щось буде потім. Чи підніме хтось свою голову, чи ця віра — тільки омана? Мелодія не говорила "ні",

але і "так" теж не казала. Вона була останньою сторінкою історії, про яку ніхто не дізнається, доки не прийде час. Але ця сторінка, остання і довгоочікувана, існувала. І це чомусь зігрівало обох.

— Мені подобається все це. Подобаються люди, котрі тут. Хоча ми всі багато в чому відрізняємося, але Естер якось сказала й справді чудову річ — нас пов'язує те, що міцніше за суперечки і різновиди характеру. І знаючи, що поруч із тобою є люди, котрі підтримують твій баланс, життя стає... — Докс запнувся, продовживши м'якіше, не з таким ентузіазмом у голосі, а скоріше з простотою. — Щасливішим. Легшим. Кращим. Я не знаю. Але я хочу, щоб мої струни були здатні витіснити з голови і порожнечу, і страх. Хочу заповнювати своїми мелодіями порожні серця і насичувати фарбами ті, котрі швидко-швидко б'ються. Я хочу рухати світ вперед, і кожен тут хоче того ж, але по-різному. І якщо я шепотом не зможу донести свою думку до інших — я скажу голосніше. Мене проігнорують — тоді я закричу, закричу, що є сили, начхавши на те, що про мене подумують. Я хочу розкрити ці стержні, котрі люди боялися помітити або просто не хотіли помічати. І я буду старатися пробуджувати свідомість людей так, як у мене це виходить, — занурюючи їх у свою творчість. Кожен із нас це робитиме. Не вийде з першого разу — ми прокричимо ще раз. Якщо ми неугодні шестерні в чиїхось очах, що ж, нехай спробують нас переплавити. Скільки б не довелося кричати — такі, як ми, не затихнуть, не дозволять людству зникнути. Якщо доведеться потратити роки — потратимо роки. Я не знаю, скільки часу може продовжуватись війна меча і слова, але в мені вогню — хоч стіни розплавлюй.

Маленький і тендітний, практично желеподібний, але він усе-таки існував. Зовсім далекий від конкретної форми, поки що не мав кольору, але мав шанс. Готовий розвалитися від будь-якого незграбного руху, його поки що не можна було назвати стержнем. Але це вразливе життя, що тільки-но зароджувалося, відчувалося всередині, викликаючи у Мії і радість, і страх геть іншої форми. Пишатися поки що було нічим, але було що цінувати. Іскра з полум'я, що ось-ось може погаснути. Але дай їй час, дай кілька сухих гілочок, і вона могла б перетворитися у вогнище неймовірних масштабів.

— Я — частина Орторуса, а Орторус — маленька частина одного великого процесу. Я уявляю все це у вигляді пожежі, котра всупереч усьому створює речі, а не спалює їх. Вона лікує рани, але горить яскраво-яскраво. Знайдуться ті, хто показуватиме на неї пальцем і кричатиме: «Вогонь повинен руйнувати, а не навпаки». Будуть і ті, хто вбіжить у нього і відчує той світ, якого не відчувають люди ззовні. Але знайдуться і ті, хто гаситиме цю пожежу. Вони будуть проти вогню, котрий не може пекти, адже їм здається, що він зобов'язаний це робити. У нього немає права не підкорюватися їм. Вони литимуть воду відрами, щоб загасити джерело чужорідного тепла. Але як думаєш, Міє, — він вперше посміхнувся за весь цей час. Важко, але так, наче зміг порахувати всі білі вогники над головою. — Скільки цей вогонь зможе проіснувати завдяки тим, хто в нього повірив?

Скільки він зможе горіти, доки є люди, котрі кажуть: «Геть страх — я вірю цьому полум'ю»? Я купу разів намагався відповісти, і кожна здогадка відрізнялася від попередньої. Але зараз я впевнений, що знаю.

Вона теж знала відповідь. Може, єдину точну відповідь за весь час, поки знаходилася у замку. Вона приголомшила її, але та не подала вигляду. Мія змогла зберегти спокій, коли картина відкрилась більше, ніж наполовину. Все всередині затремтіло, а правда здалася такою очевидною, такою близькою і непорушною, що нічого, нічого іншого бути на її місці не могло. Це була її перша розмова, котру вона зрозуміла повністю, від першого слова і до самого її кінця.

Докс не відкрив їй таємницю — за секунду до цього Мія сама дізналася про неї. Він просто озвучив її думки. Ні більше ні менше.

— Безкінечність, плюс-мінус. У цьому діапазоні.

Хлопець замовк і глибоко вдихнув. Разом із ним замовкла і музика. Світало швидко. Лагідна темрява відступала, несучи за собою атмосферу ночі і відчуття, що ти здатний проламувати землю однією лише думкою. Світло чітко дало зрозуміти — будь-яка яскраво представлена ідея потребує реалізації. День вимагав дій, у той час як ніч дозволяла робити те, що для багатьох було фінальним пунктом, — фантазувати. Докс втомлено видихнув і дружжелюбно, з усією теплотою, обійняв Мію.

— Тому дій, людино з великої літери. Думай, вирішуй, розвивайся і проламуй землю однією лише думкою. Зрештою, це можливо, хто б що не казав. Я робитиму те саме. Але поки що мені потрібно відпочити — вимотався за сьогодні на славу. Чи то від прогулянки, чи то від музики.

Докс ще кілька секунд подивився вдалечінь, вже не таку цікаву, як кілька хвилин тому. Він обернувся, плеснув свою співрозмовницю по плечу і рушив до дверей. Мія, не відриваючись від уже блідих вогнів на горизонті, думала про нову ідею, котра міцно засіла у неї в голові. Думала про те незрозуміле, що зароджувалося всередині. По тілу пробігли мурашки, і прийшло усвідомлення — вона готова бігти вперед, в буквальному сенсі. Можливо, навіть ледве торкатися невидимих сходинок і рухатися вгору, все більше наближаючись до тьмяних вогнів. Хотілося заново підпалити їх, не дивлячись на те, що це могла зробити тільки ніч. Мія могла заприсягнути, що ці вогні безпечні, навіть не гарячі всередині. І тому на шляху до них вона була готова подолати багато, дуже багато кроків. Більше сотень, тисяч і, без сумніву, навіть мільйонів. Якесь величезне значення без єдиного нуля в собі.

* * *

Вночі колір озера ставав темно-фіолетовим. Світло Йеталь чітко відбивалося в дзеркальній гладі води, на відміну від землі, котрої майже не було видно. Вдавалося розгледіти низьку траву і маленькі кущі, але не сам ґрунт. Спочатку було страшно ходити вночі: здавалося, що от-от за щось зачепишся і неодмінно впадеш. А зараз,

знаючи напам'ять всі доріжки, дерева і каміння, тіло рухалося плавно в потрібному напрямку.

Як і все інше довкола, страх всередині залишався спокійним, практично нечутним. Не паніка, не трепет, а щось неминуче і до чого стало практично байдуже. Ця стадія дозволяла думати про інше й помічати все, що відбувається довкола. Мія занурила долоню у воду і ворушила пальцями. Холоднувато, але для пізньої осені якраз. Прослизнула думка, що ця пора впливає не тільки на неї. Змінюється все: вода, поведінка тварин, дерева і, звісно, думки в голові. Напевно, змінюються навіть страхи. Стало цікаво уявити, як виглядає весняний чи навіть літній страх? Чого можна боятися, коли дерева пахнуть, а спів птахів не затихає з кожним днем все більше і більше? Коли темрява наступає не так швидко, коли вода не так охолоджує — наскільки важливі ці дрібниці? Можливо, влітку озеро набуло б не такого холодно-фіолетового відтінку, і тоді б усе могло бути краще.

Позаду почулися кроки людини, на котру Мія з нетерпінням чекала. Бажання поговорити з нею саме тут і саме в цей час здавалося вищою точкою невігластва. І все ж більша частина всередині була впевнена, що ця людина зобов'язана прийти. Фріда присіла поруч.

— Ось я знову можу говорити. Думаю, це трохи дивує.

— Це дуже заспокоює. В першу чергу.

— Це була дивна поведінка, я знаю. Усвідомлене, але неприпустиме мовчання, за котре соромно. Зараз мені хочеться поділитися з тобою всім тим, до чого я дійшла за цей час. Саме з тобою, Фрідо.

Співрозмовниця піднесла пальці до губ і почала прислуховуватись.

— У мене вистачить сміливості висловитись, але зараз я хочу говорити з тобою на рівні. Не як маленька людина і рятівник, який подарував їй усе. Не як старша і молодша, не як хранителька замку і його дивний мешканець. Тільки тоді розмова вийде справжньою, хоча щось підказує, що я навіть не маю права просити про щось подібне. Але не сприймай мої слова як прояв нахабства, будь ласка. Зараз мені важливо бути рівною, та твоє слово мені важливіше за моє бажання. Тому прошу твого дозволу.

— Будь собою.

У відповідь та кивнула. Фріда уважно чекала продовження. Від її згоди всередині зіграли хвилювання і вдячність. Тут, біля озера, в якому віддзеркалювалось місячне світло, навіть найтвердіше каміння всередині ставало рідким.

— Наша розмова у твоїй кімнаті, коли ти показувала мені монету. Я думаю, це був настільки ж важливий момент у моєму житті, як і той, коли ти привезла мене сюди. Другий у мене асоціюється з приємною безтурботністю, і я запросто можу пригадати будь-яку його мить, навіть найбезглуздіші дрібниці. Я виросла серед вас. Я раділа з вами. І я захоплювалася багатьма моментами. Досі деякі звуки й образи перед очима означають для мене набагато більше, ніж я зможу тобі передати. Значить, я не просто існувала серед вас, а жила. Я жила, адже так виходить?

Запитання було адресоване ні озеру, ні Фріді. Скоріше — собі, запитання, котре з легким паром розтануло в повітрі, так і не дочекавшись своєї відповіді.

— Жила. У найяскравішому розумінні цього слова для мене. І мені хочеться сказати, що раніше хмари здавалися мені насиченішими, а трава — більш живою. Я помічала, як птахи тріпочуть крилами, видають звуки і сідають на дерева. А зараз їх майже немає, вони всі кудись полетіли. І ніби нічого не змінилося, але навіть осінь стає злішою з кожним днем. Я бачу, як опадає листя, я відчуваю, як вітер стає холоднішим. І мені постійно здається, що я опала разом із цим листям. Здається, що сильний вітер підхопив мене і поніс. І це пізнє літо, коли ще відчувається минуле тепло, воно кудись поділося. Я його більше не чую, не бачу і не відчуваю. Я не знаю, де це тепло, що заповнило всю мою сутність тоді. Я дуже сумую за ним, але воно пройшло після нашої розмови з тобою.

Хотілося трохи заспокоїти себе, тому її рука потягнулася до зникаючого зеленого кольору.

— Поки що не зовсім повністю, але я розумію тебе як людину. І якийсь час я дуже злилася й ображалася на тебе, дивлячись очима дитини, якій заборонили щось потрібне їй. Але у твоєму «ні» тоді прозвучало щось сильне. Це була не просто відмова, нав'язана забаганкою. Я знаю, що ти бачила в моїх очах захоплення тоді, коли я розмовляла з тобою. І переступила через нього. Але людина...

Мія крутила в руках травинку — одну з тих, котрі ще не встигли засохнути. Вона була м'яка і ледь-ледь боролася з холодом, хоча її програш здавався неминучим. Випорскуючи останній сік, вона залишила на кінчиках пальців цілий ланцюжок спогадів — запах юності.

— Найважливіша для мене людина не зробила б цього просто так. І я вже котрий день ламаю голову над причиною. У мене була велика кількість варіантів, я придумувала цілі теорії, але потім відмовилась від усіх до єдиної. Я просто втомилася угадувати. Мені

хочеться розуміння між нами. Тому, Фрідо, будь ласка, якщо можна, розкажи. Чому в мене не було й шансу проти твого «ні»?

Вітер дивовижно м'яко ковзав по гладкій поверхні озера, утворюючи дрібні хвилі. Він підслуховував і ніс будь-які слова й секрети ще далі.

— Це... Важке відчуття, — у словах відчувалась невпевненість і знадобився час, щоб звучати сміливіше. — Це страх. Мені здається, що нашими діями часто рухає або натхнення, або страх. Незалежно від чого саме, є щось, що сидить в нас максимально глибоко і яке ми дуже боїмося випустити назовні. В моїй основі теж є страх, як би я не старалася викопати його. На жаль, він встиг пустити коріння достатньо глибоко. Я маскую його під різними словами, але є правда, яку не так просто витягнути назовні. І це те, що рухає мною в такі моменти. Говорю відверто. Щоб це було зрозуміло, без якихось тіней, котрі здатна намалювати уява.

Співрозмовниця на кілька секунд повернулася у бік замку. Він знаходився на своєму місці, просто захотілось перекопатися в цьому ще раз. Просто так, про всяк випадок. Достатньо було побачити добре знайомі обриси, щоб підібрати потрібні слова.

— Колись я створила щось настільки важливе для себе, що дотепер не припиняю бачити в цьому сенс свого життя. Воно виявилось настільки цінним, що я сміливо можу сказати — це і є та сама безкінечність, ніяких плюсів і мінусів. Цей замок за нами, це місце і люди, котрі його наповнюють, перетворились для мене в більш важливе поняття, ніж сім'я. Я не знаю, яке слово підібрати, але з кожним із вас у мене є щось більше, ніж просто зв'язок. Тут відбувалися і ще відбудуться найяскравіші, найкращі моменти мого життя. Я готова відвернутися від усіх живих людей, доки ви поруч, я готова кинутись в свідомо програшну битву проти всього світу, якщо тільки знатиму, що Орторус буде зі мною.

Фріда промовляла слова і речення так, наче давно навчилася переступати через найвищі перешкоди. Але це було не так, хоча її паузи здавалися мінімальними, а темп мовлення — майже звичайним. І все одно відчувалося, що кожне речення ніби зриває з неї шар теплоти.

— Але я боюся втратити кожного з вас. Нісенітниця, знаю. Адже те, чим ми займаємося, зовсім не співпадає з поняттям «безпека». Кожен із нас часто ризикує багато чим. І, не дивлячись на це, я боюся, що важливе для мене життя в один день обірветься. До божевілля боюся навіть на мить уявити це. Щоразу, у вирішальний момент таких завдань, як це, я стараюся не зійти з розуму і виглядати сильною перед усіма. Але бути стійкою наодинці з собою

дуже важко, Міє, і це неможливо приховати. Ми створили цей дім для того, щоб якась горсточка людей могла відчутти себе щасливою. Але щастя у нашому випадку — кінчик дуже гострого леза, по котрому ми йдемо, намагаючись не втратити рівновагу. Щастя вартує ризику, я розумію це, але в той же час... Страх. Мої думки обгризає страх, якого я не можу втихомирити. Тому я навіть не хотіла слухати твої слова. Тому що інші досвідчені, уже не раз зіштовхувались з труднощами і ретельно до них готувалися. Але ти — ні. Я просто не пробачу собі, якщо у цей дім не повернеться та, кому я хотіла показати так багато. Нехай навіть вона піде потім, втече і зненавидить нас. Але тільки не смерть. Я боюся смерті. Я боюся побачити мертве тіло людини, котрій я могла би подарувати майбутнє.

Це стало останнім реченням, яке промовила Фріда. Потім розуміння однієї суті зв'язало їх обох. Ці слова здавалися справжніми, і їх вага була ні краплі не меншою, ніж у того, що мала намір сказати вона сама. Хотілося обійняти цю людину і збрехати, сказавши: «Я розумію цей страх так само добре, як ти». Емоції були такими ж яскравими, тільки зовсім іншими. Але сам вид страху був кліткою, котра сковувала саме Фріду. Клітка Мії виглядала абсолютно по-іншому.

— Я вірю тобі. Не так добре можу відчутти, але вірю твоїм словам і розумію їх. І навіть якщо би я їх зненавиділа, я б зуміла прийняти будь-яке твоє рішення. Не через сліпу покірність, а через повагу. Ту повагу до тебе, котра візьме гору над будь-якою фразою, яку я здатна сказати. Доки мене спрямовує твоя рука, я піду слідом у будь-якому напрямку, клянуся своїм життям. Але зараз дай мені один шанс. Один тільки шанс поділитися своїм страхом. Дай мені шанс зробити це, поки в мене вистачає сміливості. Не перечити тобі, але насмілитися попросити. Варто тобі просто заперечно кивнути головою, і я зрозумію, але в мене хоча б вийде поділитися. Я хочу, щоб ці слова чули тільки ми удвох і більше ніхто, ні одна людина в цілому Віоландо. Один тільки шанс.

Фріда повільно, але досить рішуче кивнула. Мія не відразу знайшла що сказати. Простий і до болю знайомий симетричний знак застряг у свідомості, готовий чи то випаруватись, чи то назавжди там залишитись.

— Мі страх, він... Тільки нещодавно став мені зрозумілий. Як і тобі, мені страшно промовляти його ім'я, але я знаю, що він таке і який має вигляд. Я пам'ятаю момент — я прокинулась і відчула тривогу, котра поступово почала говорити зі мною. Я відчувала це день за днем після нашої розмови і намагалася розібратись у тому,

що ж не так. Чому, коли я розмовляла з Хлоєю про безкінечність, десь глибоко я відчувала тугу? Вона описувала все так детально, що воно грало в моїй голові усіма кольорами, які я знаю. Але чим яскравішою ставала картина, тим мені було сумніше. Я не розуміла чому. Коли я запитала про безкінечність Гледіс, то по моєму тілу не раз пробігли мурашки. Я пам'ятаю, як затамувала подих, але щойно я вийшла з теплиці, як наче розчинилася у смутку. Наче мене проковтнули відразу і цілком. Я дивилася на метеликів, слухала Гледіс, а потім повернулася до своєї кімнати і ледве стрималася, щоб не розридатися. Якийсь час я думала, що це заздрість говорить у мені. Але ні, я відчуваю, що не хочу щось у когось забирати. Це інше зло, я в цьому впевнена. Мені весь час хочеться щось написати на папері, щоб не загубити важливі слова. Я писала і все одно не розуміла причини. Чомусь мені не хотілося виходити з кімнати, а коли я бачила щастя, то мені ставало боляче. Це мовчання накопичувалось, доки одна людина не проколола цей шар. Я тоді не сказала ні слова, а він вбив мені в голову думку, котра дала відповідь на одне-єдине запитання: чому це все відбувається? Тому що в мені немає всього, що я бачу в вас. Немає творення, немає творчості і немає безкінечності. Немає чогось, що би я створила або з чим би я була єдина. У мені ще живе та частина, котра могла би схилити голову і слухняно підкоритися наказу. Як би далеко я не поїхала з Мейярфа, ланцюг, котрий робить мене слабкою, тягнеться за мною. Він боїться свободи і не бачить нічого особливого в слові «людина». Я розумію це слово, але я боюся його. Я розумію, про що ви всі говорите, але не живу цим. Тому я не одна з вас. Тому поки що це місце мені чуже, ніякий це не дім, як би мені не хотілося його так назвати. Я не можу посміхнутися страхом, тому що у мене немає гітари, у мене немає револьвера в руках і довкола мене не літають метелики. А я розумію, як це важливо — знайти свій стержень, котрий тримав би тебе в найбожевільнійшій, що не піддається словам, ураган. Я не знаю, що може статися, але я відчуваю всім, всім, чим тільки можу відчувати, що мені важливо опинитися там, у Мейярфі. Щоб або жага життя задушила мій страх, або навпаки.

Тіло тремтіло, але свідомість залишалася, на диво, ясною. Хотілось дати собі волю і просто закричати вдалечінь що є сили.

— Адже тільки зараз я можу говорити з тобою нарівні. Коли зневажаю своє боягузтво і страхи, але чіпляюся за єдиний шанс, щоб їх побороти. Не як молодша за віком і не як новий житель цього замку. Зараз я просто людина, без віку й обличчя. Я не вмю розрізняти кольори й силуети, тому стараюся йти навпомацки. Стараюся акуратно ступати, щоб не відійти від вас надто далеко.

Але зараз я відчуваю, що ґрунт під ногами зникає. Я повинна кинутись вперед, хоч мої очі і не зможуть мені допомогти. Але я буду покладатися на почуття і слух, а якщо віднімуть і їх, то на удачу. Зараз я готова бігти наосліп, навіть якщо розумію, що зіткнення може мене вбити. Але ця спроба варта того, щоб відчути себе живою. Я знаю, що є відчуття, яке я ніколи не відчувала, але яке змушує зрозуміти, що живеш не даремно. Я хочу його, я жадаю знайти це почуття.

Голос звучав надривчасто; не агресивно або злобно, а ніби щось через біль виходило назовні.

— Це не наївний інтерес Мії, котру ти знаєш. Це не дурне бажання бути корисною. Хочеш, назви це інстинктом самозбереження. Тому що я, якщо залишусь у замку, то моя історія закінчиться, і я більше не зможу її дописати. Це єдина можливість, заради якої я можу поставити на кін своє життя. Тому що відчуття петлі мене душить, змушує посміхатися тоді, коли мені хочеться кричати так голосно, як тільки зможу. Мені хочеться кричати, але я ніколи не кричу. Я завжди стараюся заховати це, як і ти, коли тобі страшно. Навіть сум, навіть ненависть, котру я можу відчувати. Зараз мені сумно і страшно, зараз мені дуже-дуже погано, Фрідо. Але я не соромлюся своїх почуттів, і, напевно, тому я... так реагую.

Вона на мить замовкла, витерла мокрі очі і постаралася повернути собі здатність говорити нормальним голосом. За цей час Фріда не сказала ні слова.

— Це мій перший щасливий спогад у житті. Те, коли біля воріт ти стиснула мою руку і гладила мене по волоссю. Тоді все за межами цього зв'язку здавалося мені справжнім злом, великим комом бруду, від якого я не зможу втекти. Але з кожним погляджуванням ти відкривала мені нове почуття, яке я ніколи раніше не відчувала. Я повірила, що крім холоду всередині й огидного щоденного ознобу є і тепло, і щастя. Зустрівшись зі мною вперше, ти дала мені шанс стати людиною. Ти привела мене в дім, де я навчилася самостійно думати і замислилась про власну безкінечність. Тут цей знак відбився в моїй свідомості. І кожного разу, щось показуючи, хтось із вас був поряд зі мною, як дорослий птах, який оберігає новонародженого. Але зараз я хочу випростатись і подивитися догори. Хочу летіти, а не тулитися в теплі. Я хочу летіти, Фрідо. Більше за все на світі я хочу летіти. Щоб знайти те, що зі мною буде від мого народження і до самої моєї смерті.

По обличчю співрозмовниці теж текли сльози, але руки не змахували їх. Ніхто не ховав своє обличчя ні один від одного, ні від застиглого безшумного озера.

— Мені важливе твоє розуміння, — виснажено додала Мія. — Не погодження. Розуміння. Мені потрібне твоє розуміння.

Фріда акуратним рухом долоні попросила зупинитися. Її повіки були довго зімкнуті — здавалося, вона накопичувала енергію, щоб вимовляти слова.

— Міє, я дуже добре пам'ятаю один момент. Коли я тебе побачила, то мені здавалося, що ти йдеш по бездоріжжю, як і багато інших людей у Мейярфі. У вас був дуже схожий погляд, хода, і ви навіть зітхали однаково. Але чому сталося так, що з усіх цих людей я звернула увагу на тебе? Саме тебе мені хотілося тримати за руку, щоб ти не впала. І мене лякає те, наскільки швидко ти дійшла до думки польоту. Я ніколи не думала, навіть на секунду, що це бажання може з'явитися настільки швидко. Ти просишся туди, де я не зможу тебе супроводжувати. І навіть якщо це найбридкіший з усіх видів егоїзму, мені все одно страшно відпускати тебе. Крім цього я б не змогла вичавити з себе нічого. Але є слова, які можна вимовити з великими-великими труднощами. У мене є такі слова, Міє. І є те, що вище за первісний страх, яким би він не був для мене неосяжним. Мені хочеться рухатись вперед, але ж ти розумієш, наскільки це важко. Побороти страх і зрушити з мертвої точки... Це... Перевернути свій світ.

Фріда затихла, залишившись наодинці з тими словами, які губи ніяк не хотіли вимовляти і які були заборонені. Вона звела до купи долоні і сильно стиснула їх. Її тіло тремтіло, і було видно, як вона намагається зберігати самоконтроль. Кілька разів вона привідкривала рота, щоб вичавити хоч слово, але щоразу тільки втомлено видихала, так і не знайшовши потрібні букви. Вона ледь зробила крок й обійняла ту, для кого намагалася знайти сили. Напруга переросла в розслабленість, що ледь-ледь сформувалася. Таку, котру не можна було відкинути, тому що сил відтворити все це просто не знайшлося би. Вона привідкрила рота, і цього разу щось непосильне і неможливе все ж надламалось.

— Відмовити тобі — означало б те ж саме, що й вбити тебе. Але я знайшла тебе не для того, щоб убити. Можливо, навіть не для того, щоб захищати, як інших. Тут щось інакше. Може, для того, щоб розтопити боягузтво й одним вчинком спробувати надламати одразу два великих страхи. Хоча би спробувати. Це відчуття, коли ти готова кинути виклик цілому світові, народженому твоєю темною стороною, настільки ж незбагненне, настільки ж безкінечне, як і бажання створити себе. Це лише початок, адже мій страх поки що не переможений, а твоя безкінечність ще не створена. Але це погляд набагато далі, ніж за межі горизонту.

Мія притулилась обличчям до шиї Фріди й не змогла стримати напливу емоцій. На очі знову навернулися сльози, і вона не стримувалась, відчуваючи кожною своєю клітинкою все, що відбувалося довкола. Зараз здавалося очевидним, що, навіть коли листя опало, природа продовжує грати музику, варто лише прислухатись до іншого звучання. Якийсь час вона нічого не говорила, тільки відчувала, як руки обіймають близьку людину, як сильно їй хочеться плакати, і те, що рідна рука гладить її волосся.

— Я хочу, щоб ти почувалася живою. Я хочу, щоб ти знайшла свою безкінечність. Тому що мою ти підживлюєш одними лише словами. Тому лети.

— Я люблю тебе, — різко сказала Мія. — Мені зараз дуже хочеться це сказати. Я люблю цей замок і люблю повітря, яким зараз дихаю. Люблю сидіти ввечері на даху і говорити з вами. Люблю навіть дрібниці на кшталт запаху тютюну і метеликів. Я люблю кожного в цьому замку, але по-своєму. Та любов до тебе я не можу описати. Я навіть не знаю, з чим її можна порівняти. Ти — людина, в якій я бачу торжество щирості і саму суть тепла. І скоро я буду поруч. Мені всього-на-всього залишилось виловити своє життя із точки неповернення. І все найсокровенніше в мені каже, що я зможу до нього дотягнутись.

Глава 13. ОДНА З

Ніхто не міг точно сказати, коли розпочнеться заплановане. Вирішальне слово було за Сорроу, котрий знаходився у Мейярфі разом з іншими. По кілька разів на день Мія спускалася на перший поверх, у приміщення, яке називали «Перехрестям», де обговорювались деталі майбутньої справи. Зазвичай Хлоя крутила колесо незрозумілого винаходу, натискала на трикутні кнопки і клала його на середину столу. Діалог в основному вела або вона, або Фріда, інші підключалися рідше. Голос Сорроу чули всі присутні, тому будь-які нюанси обговорювались на місці. Інколи йому ставили запитання, інколи ні, але в кінці кожної розмови той підсумовував: «Треба ще трохи зачекати».

Решту часу всі ходили наче на голках. Здавалося ось-ось, і момент настане, з хвилини на хвилину пролунає дзвінок і почується довгоочікуване: «Час рушати». Розмови протягом трапези допомагали відволіктися, але після неї всі розходилися хто куди. Більшу частину дня кінцівки залишалися холодними, апетиту не було, а сон приходив із труднощами.

Через три дні після бесіди з Фрідою біля озера приїхала Моніка. Це була висока кароока дівчина, торс і стегна якої прикривала металева біла луска. Сіро-золоте флайо було накинуте зверху на плечі, а

червоний пояс на талії більше нагадував широку мотузку з відрізними кінчиками. Через довгу дорогу запах горіха на її одязі ледь відчувався.

Під час прогулянки біля оранжереї Естер розповіла, що Моніка повернулася для того, щоб узгодити дії. В Мейярфі цим займався Сорроу, а тут вибудувати кінцевий план належало їй.

— Моніка — адже вона фельдцэблер. Як і Сорроу, і Хлоя, — розказувала Естер, поки вони були наодинці. — Маю на увазі, що ключові ланки, на плечах яких тактика, організація і найважливіші рішення. Вони учотирьох з Фрідою і вибудовують хід того, як ми будемо діяти. — Естер все крутила в руках печиво і було видно, що апетиту у неї зовсім немає. — Зазвичай вони прислуховуються до думок інших, тому можна говорити все, що вважатимеш слухним. Просто зараз з цим Мейярфом... Інший розмах, чи що. Тому знаєш, краще дати їм час самим все продумати. У мене особисто не дуже з якимись раптовими осяяннями в тактиці.

— Можу похизуватися тим же. Значить, головне обговорення ще попереду?

— Звичайно. У Моніки дуже добре варить голова навіть коли намічається щось серйозне. Здебільшого вона стежить за замком і займається внутрішніми питаннями. Хлоя ж часто їздить по різних містах, багато працює з паперами і заручається підтримкою «потрібних», як вона любить казати, людей. А Сорроу, він... другий ешелон. Екстрений.

Естер відклала печиво і взялася монотонно крутити свою чашку з залишками чаю та дивитися, як рідина то наближається до краю, то повертається на дно.

— Хвилюєшся?

— Є трохи, — зізналася та. — Ніколи нічого такого не робила. Зазвичай все простіше. Навіть якщо схибиш, то погано, звісно, але не катастрофа. А зараз і думати не хочеться, чим може обернутися провал.

— От і не зациклюйся, — Мія трохи погойдала стілець, на якому сиділа подруга. — Вечірнє тренування, га? Провітримось заодно.

Естер погодилась без особливого ентузіазму і, зрештою, більше спостерігала, ніж практикувалася.

* * *

Полудень наступного дня став важливим для кожного в замку.

Всі, навіть Ейдан, Вілсон і Мелісса, зібралися в Перехресті за широким столом. Цього разу намічався не діалог із Мейярфом, а повноцінне обговорення і закріплення кожного майбутнього кроку.

Моніка була людиною, котра здатна надихнути ціле військо, і воно піде слідом за нею, щоб боротися до останнього. Людина-щит, за яким можна заховатися в найскладніший момент і не злякатися, що все пропало. Її ароматом був метал, який, якщо прислухатись, відчувався навіть у її голосі. Вона ніби вже перемогла і ділилася історією славетної перемоги, так звучала її промова.

У словах Хлої, котра акцентувала увагу на речах, що здавалися їй особливо важливими, була інша магія. Це лазівки в ситуаціях, що на перший погляд здаються безвихідними. Весь цей час за нею була роль інформатора, котрий знаходив потрібних людей, вишукував компромати на неприятелів, відводив людей із непотрібних місць і змушував зібратися там, де потрібно. Це були дрібниці, непомітні навіть для пильного погляду Мейярфа: кілька грастій з болем у животі, котрі відпросилися з денної варти, планування деяких завдань, безпечне житло для декількох абсолютно непримітних і нецікавих людей, вчасно вилите на сорочку прикордонника вино і багато іншого. Тонким і непомітним пластом над столицею лягла павутина, котрою керували найніжніші і найспритніші пальці.

Фріда говорила рідше, але кожна її фраза — точка, необхідна для того, щоб розуміти яку ідею відсікти, а якій точно слідувати. Навіть найпереконливіші думки потребували її погодження, тому що вона була людиною, котра відсікає зайве.

У ході обговорення Мія зрозуміла, що будуть ті, хто залишиться в замку або будуть спостерігачами, але не учасниками майбутніх подій. Серед перших були Мелісса з Вілсоном і, звичайно, Ейдан. Серед других — Фріда і ті, кого Мія поки що не знала.

Моніка описувала роль кожного в усіх деталях, тим самим займався і Сорроу, але на іншій частині материка. Фельцеблери пояснювали хто за ким іде, кому і коли варто застосовувати аромат, навіть кількість вартових у різних місцях.

Як і іншим, Моніка особисто пояснила Мії її роль. Це була їхня перша тривала розмова, але ні в її поведінці, ні в мові не відчувалося того, що новачку тут не місце і важливість його дій посередня. Фельцеблер роз'яснив чого не можна робити в жодному разі, а коли припустимо діяти на свій розсуд. Мія запам'ятала навіть дрібниці. Тому що в ці хвилини голова працювала, на диво, добре. Через усе, що відбувалося, було легке тремтіння, але Мія швидко знайшла спосіб його подолати і склала пальці в дуже міцний замок. Усе, що дратувало, це легка нудота. Цього разу через хвилювання, а не витрачання амарантину. Ну і нехай, головне — слухати.

Картинка дій однієї перепліталася з картинкою іншої людини, і через це план ставав цілісним. Важливо було знати кожен крок: не тільки свій, а й друзів.

— Є одне-єдине правило, — зробила висновок Фріда в кінці обговорення, — не вмирати. Я не хочу жертв і не хочу, щоб це вилилось в грубе зіткнення. Не хочу битв. Не хочу паніки. Але все це побажання. Головне інше. Якщо життю когось із вас щось посправжньому загрожує — не думайте це ігнорувати. Вам заборонено помирати. Це неприпустимо. Життя кожного з вас у багато разів важливіше за будь-який, навіть найблискучіший результат. Це зрозуміло?

Орторус кивнув у відповідь. Єдиний розум, створений з мислення і відчуттів невеликої горстки людей. Барабан його револьвера був заряджений шістьма квітковими пелюстками, а всередині, під шаром

кам'яної шкіри, таїлися понад два десятки сердець. Живий ритм кожного з них не повинен був стати питанням удачі і надії на успіх. Не дивлячись ні на що, він має залишатися безумовним. Не дивлячись ні на що.

* * *

Наступного дня Сорроу, нарешті, назвав дату — дві групи повинні були зустрітися в Мейярфі через три дні. Та весь день у Мії в голові крутилося інше. Вона звернулася до Естер, щоб та допомогла своїм ароматом видалити клеймо на передпліччі. Ця ідея надто довго залишалася просто думкою і тільки сьогодні перетворилася на прохання. Естер одразу ж відмовила. Запевнила, що є багато нюансів, через які вона скоріше зробить її інвалідом, ніж акуратно прибере тавро. Цю різку відмову можна було зрозуміти.

На запитання про те, хто міг би допомогти, Естер зразу взялася всіма силами відмовляти її від того, щоб робити це зараз. Вона тут же почала запевняти, що кого не попроси — це буде зроблено нашвидкуруч й може залишити на ній ще більше каліцтво ніж це. Що разом із непередбачуваним результатом буде ще і біль, і зараження крові, і чого тільки не буде. Теж можна було зрозуміти. Нехай так.

Розмови з рештою йшли легко і допомагали тільки ненадовго розвіятись, але в них не було нічого: ні глибини, ні відвертості. Так тягнулися дні: серед балачок про улюблених комах і суперечок про найсолодше варення вже не відчувалась та безтурботність. Що б не злітало з язика, всі думки були про те, що гряде.

* * *

За день до відправлення вони ще раз усе обговорили в Перехресті. Коли розмова закінчилася, настав уже пізній вечір. Цей раз на даху не був схожий на попередні. Майже ніхто не говорив. Могли обмінятися кількома фразами, але не більше. Кожному хотілось зібратися зі своїми думками і хоч якось їх впорядкувати.

Мія звисила ноги з даху і не боялася впасти. Всередині деренчали емоції. Вона тримала перо і збиралася писати практично наосліп. Потік, і жодних роздумів. Це були слова, які могли стати посправжньому останніми. Тому вона думала про те, що могла висловити людина, котра так і не повернулася.

«Сьогоднішня ніч – це дуже дивний сон. Впевнена, що не омана Ейдана, не образ, нав'яний метеликами Гледіс, а мій власний сон. Його потрібно сприймати так, ніби людина уві сні – це інша дівчина. Його придумав хтось інший, і вся історія абсолютно про іншу людину. Але ї про мене в першу чергу. У голові все дуже сумбурно, але те, що сталося, мені настільки потрібне, що я повинна це записати. Ці рядки – спадщина, яку я можу передати за допомогою чорнил.

Коли я летіла вниз, я точно падала. Моя статуя розбилася вщент. Але щойно я торкнулася купи каміння, що виявилися долонею, все запливло червоним кольором. Я почала розуміти і долати його. Коли я йшла по порожній землі, назустріч дув багряний вітер. Спочатку я котилася назад, але потім навчилася робити своє тіло важким. Пройшовши їх, я торкнулася великої тріснутої долоні, яка раніше була зруйнована. Тоді я набула форми, і все покритлося зеленим.

Зелений був супутнім. Він дав мені коріння, по котрому я могла мандрувати в повітрі. Як і раніше, я шукала важливі частинки себе. Я навчилася літати, а червоні метелики підкидували мене у повітря. Я пам'ятаю зло у вигляді чорного птаха, від якого в мене вийшло втекти. І тоді я торкнулася долоні, яка цього разу була цілою. Тепер у статуї з'явилися шия, волосся, ключиці, але не було очей. Тільки я торкнулася, як запанував синій колір.

Одразу ж полив дощ. Ліс радів мені, але я заховалася під землею, там, де багато світлячків, де все справді світилося синім. Я пам'ятаю пилок з-під великих грибних капелюшків і холодні кімнати, де я всього лише на мить перетворилася на кристал. Потім я навчилася плавати і пропливла великі відстані. Я зустріла гігантську черепаху, яка осяяла мені дорогу там, де про світло ніхто ніколи не чув. Разом ми пропливли спочатку через темряву, потім – через космос. Я знову опинилася перед статуєю. І коли я подивилася на її обличчя, на її повноцінне красиве обличчя, вона розплющила очі. Статуя глянула на мене. Щойно ми разом замерехтіли під місяцем, як зло повернулося. Чорний птах перетворився на морського змія. Як би я не пливла, він встигав за мною. Світла ставало все менше, і незабаром я опинилася в цілковитій темряві. Поворот у вузький тунель, і я випливла в безпечному місці, де жив жовтий колір.

Я намагалася вибратись із найглибшої точки нашого світу. В непроглядній воді я орієнтувалася по блідих маячках. Коли я потрапила у вертикальний тунель, зло знову ринуло за мною. Дотепер лякає вугроподібна голова, котра, наче пляма, намагалася розчинити мене у собі. Коли в мене не залишилося сил, знову з'явилася велика черепаха, засвітилася і розвіяла все, крім мене самої. Далі вода була доброю, і я дуже швидко піднялася нагору. Світлячки, котрих я раніше не бачила, навчили мене ходити по повітрю. Я слідувала за ними, і підлога опинялася то вгорі, то внизу. Я побачила місяць з близької відстані і знайшла щось дуже важливе. Це був мій голос. Щойно я почала співати, довкола мене почали розцвітати квіти. З них вилітали метелики, які підкидали мене ще вище. Я довго шукала точки, котрі виявились зірками. Перевернутий світ, де мене тягнуло то вверх, то вниз, став звичним. Я заспівала для зірок і, зрештою, вони вишикувались у сузір'я, на котре вийшло ступити ногами.

І знову з'явилося зло, але цього разу з рота змія показалося моє обличчя. Воно відкрило пащу і з'їло все: зірки, відтінки довкола, космос і землю під ногами. Я впала в безкінечне біле світло, але це обличчя з'явилося внизу. Потім воно поглинуло і мене.

Я випливла з води. Океан і метелики були нескінченно чорними, а весь інший простір довкола – білим. Я стрибала по розбитих вщент літаючих осколках статуї. Інша версія мене була розкинута по повітрю, і я дійшла до самого верху – роздробленої долоні. Тоді я заспівала так щиро, як могла. Спів не припиняв звучати, навіть коли чорна вода стала підійматися і я почала тонути в ній. І в один момент статуя набула кольору. Я дала його всьому світові, зробивши дерева зеленими, місяць – жовтим, а воду – синьою. Чорнила опали. Я розфарбувала все, де раніше була, доки статуя склеювалась воєдино. Коли вона стала собою, то заплакала, і сльоза ця впала на мою голову. У мене знову з'явився шанс пройти догори по сузір'ю, до якого я так довго йшла.

І я пройшла. Так і збрала всі свої кольори. Я знайшла себе саму».

Глава 14. НАШЕ СЛОВО

На центральній площі Мейярфа збиралося все більше і більше людей — день міста в столиці було прийнято святкувати з широким розмахом. Центральна площа стала далеко не єдиною, але найстрокатішою й урочистою частиною мозаїки. Десятки тисяч мейярфців юрбилися перед міською ратушею і чекали початку. Три вулиці простягалися на захід, схід і північ від площі, на кожній із них була присутня атмосфера свята. Перехожі і гості хихотили від комічних виступів на сцені, плескали в долоні вуличним музикантам і трюкачам, змагалися один з одним в боротьбі за дрібні призи і не випускали з рук блюдечка, на яких опинялося все більше і більше ярмаркової їжі. Їхні флайо пропахли смаженим м'ясом й овочами, гаманці спорожніли за якісь там години, але навіть так мейярфцям страх як подобалася вся ця святковість.

Уже до полудня натовп на площі нагадував живу пляму, де кожен тісно притискався один до одного, дарма намагався винайти собі зручне місце і старався не відривати погляду від балкону міської ратуші. Обличчя містян залишалися нудними рівно до того часу, доки на балкон не вийшла група людей. У кожного, хто дивився догори, в голові було своє: хтось, побачивши покровителів, насупився, хтось спостерігав із цікавістю, інші взялися бадьоро аплодувати й улесливо вигукувати привітання. Але мало хто залишався роззявою, котрому не було ніякого діла до всього, що відбувається.

Ближче за всіх до краю став чоловік, чий голос упізнавався краще за його зовнішність. Його міг розрізнити кожен: від дітлахів,

які дотемна прогулювались вулицями, і до старих, котрі рідко виходили з дому. Він підняв руки, привітав тих, хто стояли внизу, і у відповідь почув аплодисменти, такі гучні, ніби ніхто й не думав шкодувати свої долоні. Один із соратників протягнув йому гучномовець, почувся голосний звук, всі як один затихли, і натовп почув свого головного покровителя.

— Вітаю, улюблені містяни! Сьогодні важливий день і для мене, і для кожного з вас. Зрештою, сьогодні неймовірно важливий день для нашого обожнюваного і незламного міста, яке ми називаємо Мейярфом! Це день його заснування, і якби він не з'явився, ми б могли лише намагатися вгадати, що трапиться з кожним із нас. Чи був би у нас рідний дім, до якого ми встигли звикнути? Чи були б у нас ті сім'ї, котрі ми любимо більше, ніж самих себе? Все склалося саме так — з'явився наш Мейярф, і в ньому живе кожен із нас. Це місце, яке робимо живим ми з вами. Місце, в якому ми й самі оживаємо. І нехай у ньому тисячі різних вулиць, нехай сотні кварталів — мейярфці завжди залишаються близькими один до одного. Близькі і пов'язані так, як ніхто інший пов'язаним бути не може. А ті, хто наважиться сказати, що це не так, будуть категорично, абсолютно точно неправі.

Хвилина, потім друга, а базікання все продовжувалось. Поки натовп слухав промову, інші люди снували неподалік. Їхні погляди залишались затуманеними, а легені звично фільтрували сухе розпечене повітря. Нікому з них не було діла ні до спеки, ні до інших людей. Занурення у звичайний світ спекотної рутини виявилось настільки глибоким, що навряд чи з нього можна було врятувати. Навряд чи, якщо ти не чарівник.

Квітковий дощ почався не одразу, кількома краплями він пробував на смак ці вулиці. Краплі-листочки повільно смакували невагомість і плавними рухами опадали на дахи будівель і гаряче каміння. Деякі пурпурові частинки зникали в янтарному піску цього міста, доки через кілька несміливих миттєвостей яскравий дощ не увірвався спалахом новизни в плинність обивательського дня. Один, два, десять, сотні ошелешених поглядів піднялися вгору. Туди, де біля краю кольорової хмари літала людина. Людина-чаклунство. Людина-джерело. Його посмішку з такої відстані не виходило роздивитися, але сама людина була оточена пурпуровим дощем. Наче це він — хмара. Наче це він — те незвідане в небі. Наче він заклинач цього пурпурового дощу небачених фарб і відтінків. Разом із собою незнайомиць приніс найнезвичайнішу зливу з усіх, що могло побачити це місто. З неба падали не звичайні краплі дощу, а квіти, невідомі цілому Віоландо. Вони не

поспішаючи опускалися між скам'янілих людей, перетворюючи вулиці в пурпурове море.

Здавалося, що секрет цих квітів могла знати тільки одна людина — та піщинка в небі, котру не розгледіти. Він стояв на великому білому скаті з гострим хвостом, наче тварина була зроблена зі щільної хмари чіткої форми. І кожен, хто знаходився на вулиці, відволікся від вигідних угод, від піщинок під ногами і знайомих вивісок. Вони відірвалися навіть від балкону ратуші і святкової промови. Всі як один дивилися вгору.

Коли останні пелюстки опали на землю, здалося, що незнайомиць на скаті просто-на-просто застиг. Ніби маленька частина неба завмерла, і можна, нарешті, опускати голову вниз. Кілька секунд картина здавалася нерухомою і навіть мертвою, доки крихітне створіння, що світилося, не підлетіло до людини в небі. За ним ще одне і ще з десяток цяток, котрі то мерехтіли блакитним, то зливалися з Терсидою.

А потім над головами людей спалахнуло нове чаклунство. Довкола паперового ската почала збиратися неймовірна кількість блакитних вогників, наче цілий рій світлячків намагався оточити його. Тільки коли вони пролітали достатньо низько, щоб їх можна було роздивитися, у кожного в голові проносилася одна лише думка — метелики. Наче зіткані із самого неба, вони були тим, що мейярфці так рідко бачили наживо.

Істоти в небі не рвалися вниз і не розділялися, залишаючись частиною великої, але геть не небезпечної хвилі. Рій здавався живим і рухався, але не хаотично. До нього зліталось все більше і більше вогників, але звідки вони бралися, було не розібрати. Метелики, які з'явилися недавно, спершу пролітали поруч із людьми, а тільки потім летіли вгору, до інших. Одні спостерігачі відсторонювались, побачивши їх, інші простягали руку назустріч, а треті дозволяли собі забути про завчені доріжки і йти слідом. Усі, в кому переважала цікавість, стояли натовпом і чекали, що ж буде далі. Ті, кому не вистачало місця, швидко знайшли спосіб подивитися на цікаве видовище: вони вилізали на кам'яні блоки, широкі гранітні загорожі, ящики, вози і навіть дахи. Хтось виглядав із вікон будинків, а хтось продовжував пити в тавернах, будучи впевненим, що метушня вляжеться за кілька хвилин. Три довгі вулиці, що вели до площі, були заповнені майже наполовину.

Незабаром рій почав похитуватись, як хвиля, що випурхнула з океану і навчилася літати. Метелики то підіймалися до ската, то застигали біля самої землі. Всі вони рухались непередбачувано, але синхронно і плавно. Вгору і вниз, поки, нарешті, не злетіли

надто високо. Істоти завмерли, і тільки хмари продовжували пливти так само, як і завжди. Люди затамували подих і чекали, поки вмить рій не злетів ще вище. Ті, хто стояли просто під ним, зробили крок назад, потім ще один. Вони не розуміли мови цих істот, але всі як один були впевнені, що треба посунутись. І щойно серед площі з'явився вільний простір, як на всій швидкості, наче випущені з праці камінці, метелики ринули вниз. Вони прорізували повітря своїми крилами і розбивалися об розігріте каміння. Торкаючись землі, вони розліталися, а їхні маленькі осколки відразу танули в повітрі. Кожна жива частинка розбилася і розчинилася — рій зник за якісь секунди.

На його місці не залишилось нічого чудесного, тільки щоденна жовта картина. Люди отетеріли. Вони завмерли, перешіптувались і не розуміли, чи загинули чарівні комахи, чи ні. І варто було їм трохи зачекати, як з'явився паросток блакитного кольору. Із того самого місця, об яке розбилися тисячі загадкових життів, з'явилася стеблинка, що ніби проросла між камінням.

Це була не жива рослина. Вона народилася з чогось надто чужого для цього місця, чогось холодного, але чомусь такого, що не тануло під всемогутньою зіркою. Прямо серед центральної площі мегаполісу на очах у великої кількості людей з'явилася стеблина, повністю зроблена з льоду.

Вона росла дуже швидко. За кілька секунд з'явилися льодяні листочки, потім тонкий стовбур став ширшим. Наче дерево народжувалось у сотні разів швидше, ніж зазвичай. На тендітних гілочках одразу утворилися бруньки. Листок за листком, ця рослина народжувалася від руки архітектора, який заховався серед натовпу. Він стояв з усіма, але, не подаючи виду, створював немислиму для Мейярфа красу.

Нарешті дерево розпустилося повністю. Сповнене життя навіть під Терсидою, невідоме, але таке, що заворожувало. Хтось із натовпу бачив у цій рослині небезпеку, але знаходились і ті, хто неймовірно хотів доторкнутися до неї. Вони бачили абсолютно новий образ: привабливий і наче захований весь цей час. Пар ішов від холоду, а не гарячих напоїв, як вони звикли. Краса, непритаманна цьому місцю. Краса мінусової температури.

Невелика група людей першою підняла голови, коли почула радісний крик людини нагорі. Незнайомець пролітав практично над їхніми головами, набагато нижче, ніж раніше. В його руках був великий, наповнений по вінця мішок. Він перевернув його вниз, даруючи весь вміст світові, що лежав під ним. На землю посипались листки, та так густо, наче хтось вирвав усі сторінки з кількох

десятькв енциклопедій. Вони були не плоскими, а нагадували складених із паперу птахів: було видно і дзьоб, і крила з гострим хвостом, і щось на кшталт оперення. Людина рухалася вперед і залишала за собою смугу з опадаючих паперових створінь. Ці істоти відрізнялися від рою і не боялися підлітати до людей. Деякі простягали їм руку, і паперові тварини приземлялися просто в долоню. Якись птахи падали на землю швидко, а інші ще трохи кружляли над нею.

Людина-посланець відлітала і ставала все меншою. Але трепет всередині деяких підказував, що квіти, рій метеликів, льодяне дерево і ці маленькі паперові істоти — його незгасиме відлуння. За кілька хвилин хтось невідомий показав Мейярфу те, що не виходило просто взяти і викинути з голови.

Він передав це і в своїх словах. Людина з натовпу подивилася на паперовий подарунок зблизька і першою побачила на його тілі букви. Пальці самі розгорнули листок, а очі вдивлялися в сенс, котрий ніс кожен із птахів. На сотнях листків була приписка: «Читати тільки вголос» і одні й ті ж рядки, написані від руки.

Я і є справжнє диво.

* * *

Естер тримала Хлою за руку і з нетерпінням чекала наказу. Їй було недобре від тієї кількості амарантину, котрий зараз вирував у ній. Надто багато ресурсів було поглинуто, надто довго вона не діяла. Хлоя або повністю була зосереджена на реакції натовпу, або чомусь відтягувала момент. Естер стиснула зуби й обіцяла собі терпіти до кінця, як би гидко вона не почувалася в ці секунди.

І тільки почула наказ, як стиснула руку Хлої міцніше і тут же реалізувала аромат. Відразу наринуло неймовірне полегшення і навіть дихати стало простіше. Аромат набув своєї форми: під їхніми ногами утворилися сходи, що скручувались у спіраль і стрімко росли вгору. Під широкою верхньою сходинкою, на якій вони стояли обидві, утворилися сотні інших, стрімких і вузьких.

Два носії, тільки кілька миттєвостей назад безликі для натовпу, зараз підіймалися все вище і вище. Увага мейярфців була прикута вже не до льодяного дерева, не до записок, що впали з неба, а до дивних людей на сходах, котрі з'явилися буквально нізвідки. Знизу

здавалося, що вони так і будуть мчати догори, доки не зникнуть за хмарами.

Але опинитися вище за всіх не було самоціллю. Сходи завмерли саме тоді, коли було потрібно. У момент, коли Хлоя змогла подивитися на Матіаса Мендакса, не задираючи голови і не мружачись від сонця, як інші. Коли їх один від одного відділяла тільки невисока перегородка, а не десятки і десятки фаланг. Вони піднялися достатньо високо. Високо настільки, що не кожна людина могла дозволити собі подивитися на місто з такого ракурсу. Не кожен міг навіть подумати про таке, як це — дивитися на столицю з такої висоти.

Хлоя сперлася руками на перекладину і трохи нахилилася вперед. Хотілося сказати надто багато, простіше було не починати розмову зовсім. Тому дівчина лише наказала людям перед собою завмерти і зробила це так, що піти проти її волі не вийшло ні в кого. Вона милувалася переляком на обличчі Матіаса Мендакса і його маленьких прихвостнів, для яких він давно став божком. Це відображення слабкості і безпомічності в їхніх очах було суцільною ейфорією в цю ж секунду. Онімілі й нікчемні покровителі були страшенно вразливими навіть у присутності пів дюжини грастій на цьому балконі. Якби вона встромила стилет у скроню Матіаса по саму рукоять, то тільки б після цього все це простолюддя почало діяти і метушитися.

Усі як вкопані дивилися вгору. Вони бачили невідомих їм людей біля балкона ратуші й чекали. Чекали пострілу, чекали, коли хтось закричить, побачивши, як Матіас Мендакс тримається за перерізане горло. Момент, поки дівчата стояли перед покровителями, був нестерпно довгим: ніяких наказів. Ніхто не кликав на допомогу, ніхто не верещав від болю.

Бездоганну тишу порушив сам Матіас Мендакс. Він вийшов до краю перегородки і з уст головного з покровителів злетіли слова, що здавалися немислимыми.

— Я — ніщо, — сказав він у гучномовець. — І голос мій для вас не абсолютний. Вашої покірності я домігся шляхом брехні, звірства і залякування. Чи сьогодні щось зміниться, чи ні, залежить від вас. Від вас, а не від покровителів або їхніх супротивників. І якщо ви думаєте, що ми непереможні і недоторканні, то помиляєтесь. Невразливі ми лише доти, доки ви в це вірите.

Після цих слів Хлоя повільно простягнула руку і забрала гучномовець. Один тривалий момент насолоди, наче на її очах Матіас Мендакс самостійно перерізав собі горло. Вона не могла стримати посмішку. Адже всередині кипіло задоволення від

застиглих облич покровителів, котрі тільки нещодавно були впевнені в своїй недосяжності. Грастії стояли поруч зі своїми нікчемними господарями, але й кроку не робили — зараз Хлоя була поводитирем для них усіх. Хотілося розтягнути цей солодкий момент: дати стусана одному з них і наказати посміхатися, поставити всіх на коліна і знущатися, доки не стане нудно. Але тоді б це переросло в особисте. Тоді б її насолода в цю секунду взяла гору над чимось більшим. Та й Естер би їй такої волі в житті не дозволила.

— Закривай.

Напарниця кивнула і через кілька секунд балкон почав заростати густою кам'яною павутиною, відділяючи покровителів від великого натовпу внизу. Вигляд у субстанції був неприродним, але зараз було не до естетики.

Сходи під ногами опустилися: Естер і Хлоя опинилися за три десятки фаланг²⁵ над великим натовпом. Сходи стали ширшими і розстелялися просто під ногами. Так вони спочатку вели вниз, потім догори і по колу, створюючи щось на кшталт замкнутої конструкції.

— Жителі Мейярфа, — промовила Хлоя в гучномовець. — Ваші покровителі самі вибирають, яку правду вам чути. Через гучномовці ви чуєте історії про божевільних і навіжених, із разу в раз слухаєте осудні діалоги в ефірі, але рідко коли вам дають дізнатися історію від самого початку і до кінця. Зараз кожен із вас вільний як вислухати мене, так і протиснутися через натовп, щоб піти. Це виключно ваше рішення. Я ж хочу поділитися з вами тією реальністю про життя в Мейярфі, від якої вас відгородили. Я не змушую вас вірити мені, але дуже прошу просто вислухати. Ми не маємо наміру погрожувати або нашкодити нікому з вас. Навпаки, все, що ми можемо дати вам у цю секунду, — інший звук. Все той же голос Матіаса Мендакса, але захований від ваших вух до цього моменту.

Хлоя вкрутила в гучномовець крихітний пристрій, котрий до останнього страшно було випустити з рук. За кілька секунд мовчання встиг здійнятися невеличкий галас. Деякі люди зі страхом оглядалися, хтось ставав навшпиньки і щось вишукував, хтось почав пробиратися між інших до виходу, але більша частина просто мовчки чекала. Одні грастії слухали разом з містянами, інші, виявившись піщинками у великому натовпі, не могли зрозуміти, як можна зашкодити тому, що відбувається. Після кількох секунд очікування з гучномовців почувся голос Мендакса:

---

²⁵ Три десятки фаланг еквівалентні приблизно дванадцяти метрам.

— Не ми ваш ворог, пане Рейме, не ми, а ви самі. І, звичайно, те, що ви робите. У вас і вашої сім'ї є тільки одне спасіння. Тільки один шанс.

Чужий голос щось просипів, але не вдалося розчути ні слова. Наче він ледве вдихав, і навіть це вдавалося з труднощами.

— Ненавидіти те, що ви створили. Зневажайте це, і тоді ми будемо прихильні. Але робіть це привселюдно. І ніхто, ніхто нікого більше не образить. Адже це правильно?

— Це... правильно, — хрипло погодився незнайомець.

— Незабаром ваш стан покращиться, і, Рейме, запевняю, вам стане легше. Тоді ви вийдете до людей публічно і розламаєте всі свої фрески. Ми зробимо так, щоб на вас звернули увагу, а ви зіграєте свою роль. Ви їх розтопчите, а потім спалите.

— Спалю.

— Але чому, Рейме? Чому ви їх спалите?

— Я не хочу проблем для сім'ї. Не хочу, справді. Не треба.

Почулося шурхотіння одягу і кілька глухих ударів. Чоловік застогнав і голос його став плаксивим. Мова Матіаса залишалася такою ж холодною.

— Ви не зрозуміли, Рейме. Не в сім'ї справа. Чому ви спалите фрески, га?

— Тому що вони не допомагають.

— Кому?

— Всім, всім нам. Вони не допоможуть нашій державі. І людям не допоможуть. Ці фрески безкорисні. Геть безкорисні.

— Вірно, але навіщо ви ж робили те, що нікому не знадобилося?

— Страждав дурницями, — не одразу відповів чоловік. — Котрі нікому не потрібні. Я створював сміття.

— Ось зараз ви назвали речі своїми іменами, — у моменти мовчання було чутно, як співрозмовник схлипує і шморгає носом.

— То скажіть, скажіть цю правду людям. Сміття? Спалить його. Мотлох? Затопчть. Говоріть так, наче від цього напряду залежить вся ваша суть. І обіцяю, що ця розсудливість дасть безпеку вам і вашій сім'ї. Всім до одного. Адже ваша творчість в результаті виявилася вадою, хіба не так?

— Найбруднішим, — погодився чоловік, — наймерзеннішим і найогиднішим її вираженням.

Гучномовець передав якийсь шурхіт, і кілька секунд люди слухали гучне нічого. Але потім почулася інша розмова з абсолютно іншою людиною.

— Без образ. Просто важливо проводити такі профілактичні бесіди перед тим, як вийти в ефір. Та в результаті всі говорять те,

що треба говорити, виключень не буває. Може, я одразу дам вам текст, і ви промовите те, що потрібно?

— Дуже в цьому сумніваюся.

— Тобто ви вважаєте, що маєте рацію? Тоді давайте з самого початку. Вдумайтесь, найпростіше запитання. Що може дати нам музикант, який грає на арфі?

— Натхнення.

— Навіщо нам ваше натхнення? Припустімо, на наше місто нападуть. Кого ви будете надихати?

— Себе, — нахабно процідив жіночий голос, — інших.

— Кого інших?

— Я вас не зможу переконати, що б не говорила. Адже ви це знаєте.

— А я вас зможу, як гадаєте?

— Дуже сумніваюся.

— А чому тоді ви так панікуєте, міс Оурей? Вас так бентежить револьвер?

Відповіді не почулося, тільки глибоке зтягування і розслаблений видих. Здавалося, що дим просочується і на площу.

— Це відступництво. Ви не маєте ніякого права безрозсудно вирішувати, як вам хочеться жити, а як ні.

— Хіба я комусь нашкодила своїми діями?

— Ви вчили дітей грати на безкорисних інструментах. Максимум — звучати десь у трактирі для п'яниць і шушвалі. Ваші учні могли потратити свій час і з більшою користю. Ви вкрали їхнє дитинство, думаєте, цього недостатньо?

— У вас інше сприйняття. Ви людина правил, а я щаслива людина. Я не розумію ваш світ.

— То вислухайте мене і зрозумійте. Я ж не б'ю вас, навіть пальцем вас не чіпав. Просто хочу пофілософствувати і привести до правди, ось і все. І...

— Я знаю, — роздратовано обірвала жінка, — знаю те, що ви називаєте правдою. В болото вашу недофілософію. Ні.

— Що «ні»?

— Ваша реальність. Ваша безідейність. Ні.

— «Ні» без аргументів?

— Без чого-небудь. Ні.

— Не хочете слухати?

— Ні.

— Домовимося.

— Не домовимося.

— Міс Оурей...

— Ми не домовимось з вами. Ніколи і ні за що не домовимося.

Одразу після цих слів почулися три постріли, а потім кілька клацань. Потім — мовчання, яке зрідка порушували спокійні видихи.

— Ні то ні. Котилáю, вичави мені чашку якогось кислого соку. Нервуюся.

І звукові брижі, ледве чутні спочатку, посилились, переносючи слухачів у цілком іншу картину.

— Я не люблю відраховувати хвилини до ефіру. Я прийшов, а, отже, я готовий. Але ні, залишаються хвилини, котрі потрібно просто прожити. Дуже смачно приготовлено, Матіасе.

— Казкар ти, звичайно, той іще.

— Ні-ні, цілком серйозно. Зараз я тобі не брешу. Предвічна, тобі я ніколи не брешу, повір.

— Ти ж завжди граєш словами й емоціями. Це твій дар, безумовно, я захоплююсь ним, але вірити тобі — все одно, що намагатися подоїти бика. Тому ніколи не кажи мені про чесність, лицеміре. Просто їж.

— Думай-думай собі там, у своїй голові! Я ось щось не можу припинити сміятися, скільки не кривися. Чим більше насуплюєшся, тим мені смішніше!

— Починаємо. Койсе, думай про важливе. Про важке. Ти жертва.

— Про те, що ти мені не платиш уже більше флатії? Я, може, від цього сміюся. Плакати хочеться, а я сміюся.

— Здоровим будеш. Койсе, якщо ти не заткнешся, я підійду і вдарю тебе.

— Погрожуєш мені? Я ж тут жертва, хіба можна?..

— Починаємо!

Після невеликого мовчання тони голосів змінилися.

— Я Матіас Мендакс, це станція «Просвітництво» і ми знову в ефірі. З нами, як і раніше, наш поважний гість, який став свідком цікавих подій. Розкажіть свою історію, пане Гордине. Ми вислухаємо вас.

— Моя історія проста. Я опинився у пастці, — в голосі чулося неприховане обурення. — Ви знаєте поняття «секта»? Знаєте? Я, сам того не розуміючи, став її учасником.

— Почніть з самого початку. Поділіться з нами.

— Люди, які називають себе простим словом — «дослідники». Група вчених, що ховається від усіх й обговорює дурниці. Намагається створити чи то трубку, чи то окуляри, щоб дивитися у космос. Думают про те, що знаходиться на інших планетах, і вираховують відстань між зірками, уявляєте? Їх цікавлять навіть ці

дірки в небі, що завгодно, але не насущне. Їм начхати на те, наскільки міцно стоять стіни нашого міста. Пишуть свої непотрібні формули і вічно щось малюють на папері. Але говорять про все так солодко, так солодко!

— Хіба недостатньо їх просто ігнорувати? Ненормальні? Безсумнівно. Але хіба вони небезпечні?

— А ви думаєте, — надриваючись запитав той, — це горстка людей, на яку можна просто не звертати уваги? Таких зграй з'являється все більше і більше. Адже вони впливають і на інших людей. Я виявився однією з них. Я приходив до них, слухав і слухав, захиляючись в тонні брудної і безкорисної інформації. Мені було страшно дивитися на різного роду винаходи. Я розумів, що вони небезпечні, але не міг відірвати очей. Адже вони поведуться так люб'язно, що з кожним днем ти стаєш далі і далі... від Мейярфа і від себе, як розсудливої людини. Повірте мені, їх все більше і більше. Треба діяти, тому що їхній спосіб мислення і їхні винаходи — отрута для нашого дому. Десять людей повірять і застрягне там з кінцями, а вибереться тільки хтось один. Ось тому я тут! Тому!

* * *

Доки записи звучали один за одним, Докс енергійно кивав у такт ритму, що звучав із ауризоноса. Хлопець не чув голосів із гучномовців, не чув слів Хлої і був поглинутий улюбленою музикою. Інші звуки йому і не потрібні, доки центральна площа як на долоні. Його діло — дивитися. Елементарщина, але з нею він справлявся на ура: лежав на краю даху однієї з високих будівель, спостерігав за людьми, котрих повинен оберігати, і старався не кліпати. А якщо дуже захотілося кліпнути, то намагався робити це почергово, уявляючи себе хамелеоном. Доки погляд зосереджений, вухам можна дати й відпочити.

Коли йому на голову сів паперовий птах, Парадокс мимоволі стрепенувся. Потім напмацки взяв, розгорнув його і швидко пробігся поглядом по тексту.

*Серед натовпу є люди з самопалами. **Уважно!**
Зніми ауризонос.*

— Та певна річ, тому я тут і розвалився, — буркнув Докс сам до себе. — Здивував.

З його пальців тягнулися тонкі ланцюги — так він собі це уявляв. Усього чотири зв'язки — не так багато, навіть нервуватися не варто було. Чотири — це легко, це, якщо добре подумати, не десять і навіть не п'ять. Тут, аби щось пропустити, треба було заснути, не інакше. Докс продовжував вичікувати момент. Зняти ауризонос він, звичайно, не зняв, але звук трохи зменшив.

* * *

Скай знаходився у своїй стихії — вище за всіх. Великий паперовий скат летів високо над льодяним деревом, і навіть Хлоя з Естер здавалися йому крихтами з такої висоти. Хлопцю треба було контролювати не одну зону, тому пильнував він за всім більш метушливо. Північна вулиця, західна, східна, події на площі, околицях й одразу все заново. Він ходив по скату і змерзлою рукою писав на клаптиках паперу те, що вважав важливим.

Неподалік від твоєї вулиці збирається група грастій.

Хлопець написав це на трьох листках, після чого підкинув їх догори. Ті просто в повітрі почали змінювати свою форму і незабаром стали схожими на птахів, складених із паперу вручну. Наче наділені розумом, вони тут же полетіли у трьох різних напрямках.

* * *

Одна з таких вісточок опинилася в руках Моніки. Вона стояла в кінці довгої вулиці, що вела з північної частини міста прямо до площі. Позаду неї — десятки магазинчиків для стиляг, крамниці з прикрасами і розкішними тканинами. Велика частина вулиці була вкрита навісами і нагадувала крихітний район, де можна відшукати різноманітну розкіш. Моніка не заважала мейярфцям і ті шмигали як у бік площі, так і назад, до північного району.

Хвилина після отримання записки пройшла, на диво, тихо. Коли перші грасті все ж з'явилися, Моніка здивувалася тому, наскільки ж вони розосереджені. Строем це було назвати складно, скоріше — дуже розосереджена шеренга, де кожен рядовий рвався вперед, наче так і норовив показати свою хоробрість і вислужитися перед керівництвом. Першим із усіх біг спритний хлопець з кортиком на поясі, що бовтався, і в звичному для всіх грастій темно-зеленому сітчастому флайо.

— Для грастій зачинено. Вибач.

Моніка спробувала вимовити це чемно, щоб не нагнітати на рівному місці. Хлопець подивився на неї здивовано, але не зупинився. Він і трьох широких кроків не зробив, як врізався у шар білого металу, що виник просто в нього на шляху. Грастія не впав, і металева стіна тут же почала рухатися назустріч. Хлопець відсахнувся назад і почав задихатися від обурення. Навіть вилаявся, після чого точно чекав пояснень.

— Старший вартовий іде?

— Що?

— Адже старшого вартового теж сюди направили? Чи тільки рядових грастій?

— Він теж з'явиться! Але я — Рухвальд Зодчий, ти це розумієш? Наказую тобі пропустити мене.

— Чекай вартового.

— Якщо він дізнається, що ти затримуєш грастій, тобі відсічуть голову.

Моніка звела плечима, і хлопця точно розізлила її байдужість. Той кинувся вперед, але метал наче знущався над ним, не даючи пройти. Вартовому залишалося задовольнятися погрозами і насмішками, на жодну з яких не спромоглися відповісти.

Так почало підходити все більше звичайних грастій, котрим Моніка не давала пройти далі. Жива металева стіна танцювала перед нею і відштовхувала найбільш напористих, відганяючи на безпечну відстань. Дівчина тримала руки за спиною і видивлялася головного — той вештався незрозуміло де і точно не пнувся зі шкіри, щоб прийти якнайшвидше. Грастія за грастією, на відкритій місцевості збиралися захисники порядку різних рангів і віку. Чоловіки й жінки у формі шикувалися перед нею в напівколо і ставили запитання, на які Моніка відповідала стримано і коротко.

— Дочекаємося вартового, і я вам усе поясню, — казала вона у відповідь майже на всі обурення.

Підійти надто близько вона не дозволяла й уважно стежила за тими, у кого за спинами були самопали. Якби руки котрогось із грастій потягнулися до зброї, то метал би розізлився. Вогнепал у руках цих людей її мало чим лякав, але навіть так обійшлося без крайнощів.

— Негайно, негайно розійдіться! — діловито закричав чоловік зі стрічками та темно-зеленій броні, після чого зробив крок із натовпу і звернувся до Моніки: — Це ж що робиться, диверсія? Ви затримані за напад на грастій! Вас заарештують, якщо негайно не поясните все. Негайно!

— Я пропоную обійтися без арештів і непотрібних зіткнень, пане Куполе. Під вашим покровительством перебуває грастієство центрального Мейярфа, і я прошу вислухати мене. До того часу я не раджу починати метушню і безлад у намаганнях пройти далі по вулиці.

Емастім Купол був із тих, хто рветься вперед і не дуже любить копатися у деталях. Під час плутанин він не відсиджувався в стороні і не ховався серед натовпу. Тривалий час за ним спостерігали невидимі йому очі, роздивившись характер, обличчя, звички, улюблену випивку і переваги в азартних іграх. Він був із тих, хто сам би вийшов з мечем наперевагу, з усім правосуддям і відповідальністю звернувшись до порушників. І щойно прозвучало його прізвище, той мимоволі випнув груди і зайвий раз нагадав собі, що він — обличчя важливе і впливове, що без нього грастії так би й переминалися з ноги на ногу. Емастім був, на диво, незговірливий з незнайомцями, і Моніка знала, що людина перед нею рідко слухає і ще рідше чує того, хто йому не подобається. Вона ж була з тих, хто прагне знайти компроміс навіть тоді, коли шанси з самого початку малі.

І старший вартовий, залишивши за спиною що худорлявих, що кремезних, гордо став навпроти незнайомки. Емастім не став хизуватися статусом або походженням — всі присутні й так знали, що за людина перед ними.

— Це що, грастіям висуває вимоги одна-єдина людина? Не бентежить різниця в силі?

— Якщо б у мене були сумніви з цього приводу, я б тут не стояла. Я не висуваю вимогу, а прошу вислухати.

Купол кивнув, ніби дозволяючи почати говорити.

— Уважно слухаю.

— Я чудово розумію, що ви підтримуєте лад та ідеї покровителів, Емастіме. У мене немає цілі переконати вас, але люди на площі мають право почути не ту картину, яку їм малюють. А ми маємо право про неї розповісти. Дайте їм можливість зрозуміти, що є альтернатива.

— Альтернатива в чому?

— У тому, хто вони є насправді.

— Зовсім не вам вирішувати, ким їм належить бути, — вартовий відповідав навмисне вороже.

— Правильно, не нам. Їм самим. Кожна людина після почутого може винести своє. Зневага до нас або розуміння власної цінності — це не важливо. Якщо люди вирішать, що почуте — це дурниця і повна нісенітниця, то так і буде. Але нехай це буде *їхній* висновок.

Нехай вирішують вони самі, а не ви. Ми тут не для вбивств, безладу і руйнації. На площі зараз ні...

— Ти при своєму розумі?! — гаркнув той. — Покровителі — єдині, хто зможе утримати й об'єднати Мейярф. І замінити їх неможливо, просто неможливо! А твої люди перервали їхню святкову промову! Спершу погрожуєте Мейярфу, вчиняєте диверсії, приносите розбрат і безлад, а потім просите поблажливості? У мене? Того, хто є стержнем всього порядку в цьому місті? Та ти не при собі!

Той рушив вперед, але метал перед ним швидко набув форми гострої хвилі з шипами. Чоловік стиснув зуби від злості й глянув на дівчину перед собою поглядом, повним огиди. Моніка продовжувала спілкуватися так, ніби не помічала цієї ворожості між ними.

— Ви справді вірите в те, що зараз кажете, пане Куполе? Що перервати святкову промову — це злочин, а розмова з населенням — розбрат і безлад? Ви в це вірите?

— Тут є люди, діям і словам яких вам не варто перечити, — підсумував чоловік. — Є система, і не таким, як ви, її змінювати. Покровителі, адже вони дали нам усе! Дали нам закони, котрі ви хочете відняти, прикриваючись благом! Ніколи цьому не бути. Ніколи.

Доки слова Емастіма покривалися все ширшою кіркою суворості й осуду, Моніка і кілька десятків грастій навпроти просто чекали. Вартовий говорив шаблонами, від яких вже нудило, тому вона слухала лише краєм вуха. Розуміла, що навіть якщо сісти й пояснити все як є, розказати про їхні цілі від і до, дати альтернативу і попросити хоча б замислитись про зміни — такі люди не зрозуміють.

— Це злочин проти міста! — проревів Емастім Купол, вже не зовсім такий спокійний, як на початку розмови. — Це вбивство наших цінностей!

Кожне зітхання робило його злішим. Купол не давав висловити думки і все кричав, що обманювати себе нікому не дасть. Він щиро сподівався, що дівчина відчує той укол провини, котрий все не з'являвся і не з'являвся. Але співрозмовниця не дивилася на нього як на головного представника закону цього міста. І чомусь дозволяла собі дивитись не як житель на главу центрального грастійства, а як проста людина на просту людину. Точно поведінка інтригантки і змовниці.

Коли Емастім у пориві взявся за рукоять зброї, Моніка одразу ж застосувала аромат. Між ними виникла висока металева стіна, що повністю закривала вхід для кожного ззовні. Вступати у бій вона

не планувала в будь-якому разі, але безмірно дратувало, що її навіть не намагалися слухати. Сліпа злість в очах і небажання навіть думати про компроміс, більше нічого.

Моніка відчувала, як грастії стріляли в метал, як марно намагалися розрубати або проламати його. З ним міг впоратися тільки носій, тому за свою частину завдання дівчина була цілком спокійна. Лише сподівалася, що в інших не виникло проблем.

* * *

Мортімер, який перекрив західну вулицю, навіть не пробував когось переконувати. З ним теж не особливо намагалися побудувати діалог, тому це було взаємне бажання не розмінюватися на дрібницях.

Було важливо проявити себе гідно. Чорний одяг — вбивчий вибір для такого спекотного міста, але завжди гармонійно виглядає з його тростиною і кольором волосся. Йому була важлива ця не завжди доцільна «бездоганність» у речах і ситуаціях. Щоб удар в сонячне сплетіння відніс свідомість саме з першого разу, щоб кістки, якщо й ламалися, то рівно навпіл, щоб нігті були однакової довжини, а одяг і взуття сиділи наче вліті. З тих самих причин було важливо виглядати в столиці з голочки, навіть коли довкола океан бруду.

Мортімер прибрав волосся з обличчя й іншою рукою міцніше стиснув рукоять тростини. Потім великим пальцем провів по кільцях, щоб переконатися, що ті на місці. Момент, що гряде, повинен був стати протистоянням. Саме цим словом. Треба було показати себе так, щоб ні він, ні присутні не сказали, що це була «сутичка», «баталія», «бійка» або, ще гірше, «побоїще». Саме «протистояння». Мортімер обожнював це слово всією душею. Його і те, що воно в собі несе.

Коли грастії кинулись до нього, все в окрузі залив бруд. Чорні густі калюжі, що з'явилися, почали розростатися на очах, і жовтий колір тимчасово поступився чорному. Болотом покрилися і стіни закладів, і пісок із бруківкою. Один суцільний організм, що виявився повноцінним і живим. Смоляні руки тягнулися з калюж і хапали грастій за зброю та кінцівки, розтікаючись по тілу і сковуючи рухи. Наче підкорюючись тростині, легкі коливання переросли в справжні хвилі і накидалися на вартових. Забруднюючи їх з ніг до голови, бруд заважав нормально

розплющити очі, дарував відчуття липкості, в'язкості, важкості і на додачу викликав нудоту своїм запахом.

Мортімер не шкодував бруду. Не шкодував жителів і торговців, котрим випадково дісталось. Чорні стіни, смоляний пісок і сморід — ось стихія, що оповила західну вулицю. Важливо було зовсім інше.

Управляти нею, але не стати її частиною. Забруднити все, що тільки можна, крім себе. Тому щоразу як хлопець крокував, під його ногами з'являвся острівець чистоти, на котрому міг стояти лише він один. Жодна хвиля, жодна крапля не повинні були торкнутися його, тому Морті постійно оглядав свій флайо, свої руки і взуття. Проста примха або справжня манія — вона надихала битися на всю силу. Відчуття, що змушувало людину рухатися ще швидше, а брудові давало випустити закладений в ній хаос. І зараз одяг Мортімера був у бездоганному стані.

Глава 15. ВСЕРЕДИНІ І ЗОВНІ

Звуки від кроків барабанили по нервах. У Мисі Хихотунів кожен новий поворот був схожий на попередній — ціла купа подібних коридорів і деталей інтер'єру. Сонячне світло слабо проходило крізь невелике матове скло, тому основним джерелом освітлення були настінні світильники. Кам'яна мозаїка під ногами була однаковою, тріщини на дверях і стінах — також схожі одні на одних і навіть плющ на стіні наче звивався по одній і тій самій траєкторії, куди не повернись.

Вони пройшли мимо десятка дверей, але жодні з них не відчинили. Навпаки, біля деяких Венді зупинялася і кивала, щоб за роботу бралася Мія. Пристроєм, який вона несла, навчили користуватися ще в замку, нічого складного в ньому не було. Зараз руки вже добре підбирали потрібний кут, щоб рідина потрапила на замок, язичок і клямку. Зрештою, двері заклинювали, і вийти з приміщення ставало набагато складніше.

Грастій у Мисі залишилось менше ніж зазвичай через події на площі. Когось вийшло закрити всередині, з деякими доводилося зіштовхуватися обличчям до обличчя. Йшов їхній загін швидко і до досі примудрявся не знімати галасу. Всі п'ятеро трималися один за одним на відстані витягнутої руки, блукаючи, здавалося, по однакових коридорах.

Кожен крок і поворот залежав виключно від Венді — вона м'яко, зовсім не поспішаючи, крокувала вперед, ведучи за собою інших.

Зараз очі її були прикриті, а слова, які вона інколи промовляла, звучали тихо не просто так. Здебільшого це була незрозуміла для інших розмова з собою. Мундштук знаходився недалеко від губ, і лиш іноді вона торкалася його, вдихала дим і затримувала дихання. Хотілося поспорити на що завгодно, що видих просто не може бути настільки повільним, що звичайна людина вже би задихалася від нестачі кисню. Але було схоже, що Венді забула про повітря і концентрувалася на чомусь абсолютно іншому: невідомих Мії звуках, дивних образах і картинках, котрі не можна побачити, розплющивши очі. На те вона, напевно, і була путівником.

За нею крокували Кейтлін і Сандер, котрі брали на себе вартових, які траплялися на шляху. Справлялися вони ще швидше, ніж Мія поралася з дверима, і примудрялися зробити все так, що про тривогу не було й мови.

Позаду них йшла Мія, а за нею — людина, до якої хотілось повернутися спиною, тільки якщо точно знаєш, що вона — твій союзник. Сорроу був фельцеблером, але він не мав нічого спільного ні з Хлоєю, ні з Монікою. Він не віддавав команди так, що хотілося виконати їх за будь-яку ціну, не надихав своєю присутністю і взагалі не був багатослівним. Але чомусь здавалося, якби їх спіткало якесь лихо — за тил хвилюватися точно не варто було б. Небезпека скоріше прорветься крізь трьох людей попереду, ніж наздожене їх позаду. Це додавало спокою.

Венді підняла вільну руку і плавно опустила її. Всі п'ятеро сповільнились, а кроки їхні стали ще тихішими за звичайні. За поворотом почулися два чоловічі й один жіночий голос. Кейтлін і Сандер вичекали якийсь час, обмінюючись один із одним незнайомими Мії жестами.

Вони одночасно вийшли з-за повороту, і голоси грастій заглушив різкий шиплячий звук. Щойно вартові помітили посторонніх, у них під ногами розірвався невеликий металевий шар і з нього ринула ціла хмара густого диму. Один із чоловіків стрімко рвонув їм назустріч, але в ту ж мить врізався у бар'єр, похитнувся і впав. Дим заповнив куб, межі якого були невидимими. На якийсь час форма серпанку стала абсолютно чіткою, наче повноцінна фігура.

— Чекаємо, чекаємо, — сухо промовила Кейтлін. Мія помітила, що як тільки вони переступили поріг корпусу, її звичайна грайливість кудись зникла. Зараз вона була серйозніша, ніж зазвичай. — Все, Сандере, забирай.

Вона метушливо, не відриваючи погляду від диму, помахала рукою людині з білосніжним волоссям. Той не відповів, тільки

кивнув. Межі куба зникли — дим почав втрачати свою чітку форму і стрімко підійматися вгору, до самої стелі.

Обличчя одного з вартових скоріше нагадувало гримасу, що відображала біль. М'язи були напружені, і виглядав він так, наче хотів голосно крикнути перед тим, як свідомість його покинула. Мію пересмикнуло.

— Ти це серйозно? Думаєш, що вони мертві? — Кейтлін помітила суперечливий погляд Мії, доки Сандер складав тіла грастій біля стіни.

— Я що? Ні. Ні.

— Ти краще перевір сама, га?

— Це концентрат пилоцвіту. Він не небезпечний, — втрутився Сандер, але його слова залишились проігнорованими.

— Перевір сама. Не хочу потім якихось недомовленостей. Тим більше *такого роду*. Перевір, будь ласка.

Мія не розуміла, чому Кейтлін так скипіла. Було просто неприємно дивитися на людей, які були без свідомості і не рухалися, але ні про яке вбивство думок не виникало. Пальці торкнулися теплої шиї вартового і відчули пульс. Тоді Мія піднесла руку до носа — дихання слабке, але теж відчувалося.

— Все добре. Я... Кейтлін, я й не думала зайвого, справді.

— Добре. Просто захотілося перестрахуватись. Може, це мої таргани, — супутниця кивком голови попросила повернутися на свою позицію.

Вони пішли далі. Щоразу, коли починалась якась маленька катавасія, Мія здригалася, але намагалась не показувати хвилювання. Всередині вирувало не боягузтво. Скоріше кожен крок, який вона робила, відчувався як несправжній, як мрія, що ще не встигла перепливти в реальність. Перебуваючи серед цих людей, Мія не могла відірватися від думки, що у неї є своя роль. Це було чимось настільки значущим, що проявити збентеження або невпевненість здавалося неприпустимим. Крок за кроком — вона не порушувала темп.

Хотілося остаточно переконати себе, що це не через страх серце стукотіло швидше, ніж зазвичай. Від хвилювання, невеликої паніки, але ніяк не страху. Масштаб того, що відбувалося, здавався немислимим, наче від цієї авантюри залежить не просто Мейяф, а весь Віоландо. Вона просто ламала двері, нічого більше, але думки летіли так, що не зупинити.

Сандер час від часу обертався назад, кілька секунд спостерігаючи за Мією. Його обличчя прикривала маска, схожа на череп птаха, а решта тіла була закрита мішкуватим одягом. На місці

запалих пташиних очей знаходились два самоцвіти бурштинового відтінку, і чомусь погляд супутника здавався важким і гнітючим. Цілком точно, він був одним із Орторуса, але зараз сприймався геть чужим і далеким.

Кейтлін і Сандер, які йшли за Венді, різко зупинились, як тільки та підняла руку.

— Стоп. Ось тут, — дуже повільно промовила вона. Миттєво стало так тихо, що було чутно навіть дихання один одного. — Сорроу, я можу повернутись?

— Скоріше, — тут же скомандував той.

Венді млявими повільними рухами намацала в своїй маленькій сумці листок якоїсь незрозумілої рослини, сильно стиснула його пальцями і кінчиком язика злизала кілька краплин соку, що вистали. Потім видихнула і якийсь час не дихала. Очі перестали бути затуманеними і погляд, хоч і став ясним знову, та був зовсім непритаманним Венді. В ньому застиг переляк.

— Є дві... Так, дві новини. Перше — я знайшла потрібний нам відсік. Людей тримають усіх разом у правому крилі третього поверху. Грастій там... Не більше дюжини, здається. Піднятися можна по сходах за два прольоти звідси. Так... — вона затнулася і було видно, що Венді нервується. — І друге. Я відчуваю щось дивне. Страшне. Я побачила світ очима людини, котра думала, як тварина. І позаду... позаду ще одну істоту, таку саму. Обоє штучні, хоча тіло в них схоже на наше. Істоти ці до неподобства голодні і ніяк не можуть втамувати це відчуття. Вони шукають плоть. Людську плоть, а не тваринну. Я не знаю, що це може бути, але вони налаштовані максимально вороже.

— Де вони зараз? — перепитав лідер.

Венді показала великим пальцем через плече.

— Позаду, на нижніх поверхах.

— Охороняють двері?

— Ні. Наближаються. Біжать, немов собаки.

* * *

На східній вулиці грастій від площі відділяла гармонія двох ароматів. Тесс стежила за рухами кожного вартового і нікого не

випускала з виду — це в неї виходило добре. Їй доводилось читати настрої людей, розуміти хто боїться, а хто ось-ось почне діяти. І якщо назріє щось серйозне, головною її задачею було розтягування моменту. Щоб грастії з усією своєю повільністю тягнулися за зброєю, щоб крок кожного з них розтягувався на десятки секунд, а замах був таким повільним, що кортики в їхніх руках ставали безкорисними. Командири неспішно віддавали накази своїм підопічним, а ті починали діяти через недопустимо довгий проміжок часу після почутого — ось у чому полягала роль Тесс.

Цього вистачало, щоб до них наблизилась хмара метеликів, котрі зараз несли в собі не приємні сни, а нестерпний шум і стрекотіння. Безтілесний аромат Гледіс, наче мильна бульбашка, концентрувався біля голови і змушував закрити вуха будь-кого, хто потрапляв у радіус рою. Не здатні швидко рухатись, грастії втрачали свідомість, починали кричати, щоб заглушити звук, і тікали, забуваючи про центральну площу і свій наказ.

Гледіс і Тесс не перший раз поєднували свої аромати і щоразу в них виходило робити це все більш злагоджено. Східна вулиця була під контролем.

* * *

Праксі терпіти не міг таку роботу. Він був серед тих, хто добре чув балаканину Хлої, оскільки сам знаходився на площі. Сьогодні хотілося викластись на повну, але на нього повісили все найнудніше. Льодяний бар'єр відділяв грастій, котрі охороняли вхід до ратуші, і натовп, що слухав промову. Тимчасово головне приміщення міста перетворилося у в'язницю, а велика частина грастійства стала її заручниками. Праксі повернувся до бар'єру спиною і виловлював роззяв зі зброєю, які ошивалися поблизу. Лід був швидким і намертво обплутував ноги вартових ще до того, як ті схилять голову вниз. Грастії залишалися стояти на місці, перегукуючись один із одним, але таких було не більше дюжини. Цього було мало. Жахливо мало.

Йому б подавай свободу дій, де лід може накрити весь Мейярф. Дай йому таку ціль, і Праксі був упевнений, що впорається. Що змусить задубіти будь-кого навіть у полудень, що накриє холодом сотні дурнів із кислими пиками. Містяни би кричали від захоплення, мабуть, впізнавали б його обличчя і просили повернути якийсь трюк із льодом. Дівчата однозначно вішалися би на шию, а хлопці з повагою плескали по плечу. В момент якогось небезпечного

падіння вітер розвівав би його світле волосся так, що навіть у небезпеці хлопець виглядав би чарівно. Місцеві б точно поцікавились, звідки він узяв цей солідний жовтий шарф і такі чарівні рукавиці. Тоді він би розповів усім зацікавленим, а це мінімум натовп на пів площі, що добре розуміється на моді і сам в'яже нічогенькі такі шарфи. Закінчити він усе хотів піснею, щоб друзі дружно гойдалися в такт і, нарешті, почули, як співають північани.

Замість всього цього Праксі вештався біля стіни і ловив телепнів, які, помітивши лід на ногах, починали кричати про демонів.

— Весело до одуру, — сказав він роздратовано, засунув руки в кишені улюбленого фіолетового флайо і з усією своєю злістю штовхнув ногою великий льодяний бар'єр.

* * *

Коли завершився останній діалог, гучномовець прохрипів і замовк. І щойно закінчились записи, знову почувся голос Хлої:

— Кожне слово, що ви чули, було записане, але в ефір не вийшло. Навіть найспокійніші з розмов, що сповіщали гучномовці весь цей час — запланована фальш. Низка спокійних, але отруйних слів, що поступово викликає страх стати предметом обговорення. Страх здатися ненормальним. Страх бути посміховиськом з неправильними думками, про яке гудить усе місто.

Хлоя прибрала мікрофон і прочистила горло. Вона відчувала стан потоку і, що дуже важливо для неї самої, цілісність промови. Слова не плутались, й ідея стелилася перед слухачами м'якіше нікуди.

— Ідея, яку я хочу донести вам, надзвичайно проста. Це альтернатива всього, що відбувається. Альтернатива, в якій людина має право думати і виражати себе. Де людина може ставити запитання і шукати відповіді, де може займатися своєю справою і розквітати. Головне — не шукайте в ній панацею. Ця альтернатива не подарує вам раптовий сенс життя, не пошле одкровення, не відкриє ваше покликання і не створить вас самих із нічого. Її ціль — не подарувати вам щось нове, а не дозволити відібрати те, що давно вже ваше.

Прозвучав постріл. Гучний, точно не з револьвера або чогось меншого. Люди почали озиратися в пошуках того, хто стріляв, але прозвучав ще один постріл. Другий стрілець не причаївся в натовпі, а піднявся на дах однієї з сусідніх будівель, щоб опинитися ближче. Це був звичайний грастія середнього віку: форма його була чиста,

наміри — тверді, а самопал — розряджений, але не опущений. Його погляд на мить схрестився з поглядом Хлої, після чого сходи почали підійматися вище, подалі від небезпеки.

У ці секунди просто під сходами прозвучали ще три постріли. Вони звучали тихіше і, судячи з відстані, були зроблені практично наосліп, — ану ж хоч одна поцілить. На диво, одна справді поцілила.

— Не бійтесь, у вас стріляти ніхто не буде. Вони прийшли за нами, — вона намагалася заспокоїти наляканих мейярфців. — І доки право вибору, доки саму думку про зміни намагаються заглушити пострілами, я все одно продовжу говорити. Тому, якщо не вистачало сміливості підняти голову до цього моменту — у вас є цілий день, щоб зробити це. Сьогодні можна сказати собі: *«Я — людина без маски на обличчі. Я нескорений і небайдужий. У мені живі ідеї. Мої ідеї, які я люблю»*. Сьогодні можна замислитись, чи були жертви ефіру справжніми божевільними і чи їм місце в Мисі Хихотунів. Можна навіть уявити, що ці люди здатні подарувати Мейярфу крила, в існуванні яких вас відчайдушно намагаються змусити сумніватися. Що в руках у вас не кортик, не шприци або ліцензія караванника, а те, що вам хочеться тримати більше за все. Що натхнення і пориви — вони поза підвалами і побоюваннями. Ось альтернатива, яку я хочу, щоб ви побачили.

Хлоя відчула відчайдушне бажання докричатися до людей, боягузтво і покірність яких вона зневажала. Хотілося жбурнути в них гучномовець і вилятися якнайжорсткіше, але вона завжди стримувала такі пориви моветона. Хлоя вважала себе все-таки дипломатом, а, отже, якщо доведеться розжовувати зовсім уже очевидні речі, вона зробить це терпляче, зрозуміло і дружелюбно.

— Кожне моє слово спрямоване до вас, а не покровителів. Я не буду читати мораль мисливцям за головами кожного, хто насмілюється її підняти. Я не прошу вас вірити мені наосліп або комусь, чия позиція схожа на мою, адже тоді ми станемо такими ж покровителями, і нічого не зміниться. В моїх словах немає істини, але є посл. Я прошу лише не боятися його почути і вирішити для себе самих, де та правда, котра вам потрібна. Я прошу порівнювати інформацію, прошу бачити альтернативу, і лише після цього вирішувати. Прошу спробувати висловити свої думки і почуття, а не старатися їх замовчати чи задушити. І тоді, якщо ви знайдете свою відповідь для себе ж самих, будьте впевнені, що вона буде почута. Будьте впевнені, навіть якщо вам здається, що голоснішого за гучномовці в цьому місті немає нічого. Тому *вам*, вам і нікому

іншому стати символом того, що ніколи шуму гучномовців не заглушить гуркіт сердець, котрі б'ються з усією швидкістю.

* * *

Невидимий для очей бар'єр підвів вартових до лівої стіни. Вони були, наче крихти, котрі мітла елементарним рухом вишикувала в ряд. Розгонистий рух руки, потім ще один, і вартові перетворились в прямокутник тіл, що повалились одні на одних. Кейтлін підійшла до грастій, які спали, покрутилася, трохи походила туди-сюди і полізла в кишеню до одного з них.

— Помацаю вас трохи, джентльмени. Впевнена, ви не проти, — вона взялася обшукувати тих одного за іншим.

Яруси в Мисі Хихотунів виявились різноманітнішими за лабіринт із коридорів на першому поверсі. Блідо-сині стіни були покриті розписами із мармуру, а широкі вікна з арками пропускали достатньо світла, щоб це місце здавалося престижним і живим.

Ярус, у якому знаходились вони, являв собою лише кілька коридорів і велике приміщення висотою у три поверхи. З самого низу догори вели двоє вузьких сходів, але достатньо було зупинитися серед першого поверху, щоб забезпечити такий собі паноптикум і пробігтися поглядом практично по кожному кутку цього місця.

Посередині приміщення було порожнім, але на всіх трьох поверхах по периметру були розміщені кімнати з досить міцними на вигляд металевими дверима. У них знаходились невеликі вікна, котрі можна було відчиняти і зачиняти зовні. Кілька ламп, купа однакових дверей, пара сходів і невисокі огорожі на верхніх поверхах — ось і все, за що міг зачепитися погляд.

— У внутрішній кишені, серйозно? Хто носить ключі у внутрішніх кишенях? — Кейтлін випросталась і протягнула зв'язку Мії. — Тримай. Постарайся розібратися де який, але пропускай всі, котрі починаються з трійки. Третій поверх на мені. Тільки жвавніше, соні не спатимуть вічно. Тік-так, тік-так!

Напарниця одразу кинулась на третій поверх, Мія ж полізла в кишеню і розгорнула список з іменами. В одній руці був листок, в іншій — велика кількість ключів, які вона намагалася перебирати. На одних цифра виявилась вигравіюваною, на інших — написана фарбою, але знаходились й ключі зовсім без розпізнавальних знаків.

Кімната з номером «1.1.46», що був позначений і на ключі, була зовсім недалеко. Вона підбігла, відчинила віконце і звернулася до людини всередині:

— Так, вибачте! Назвіть своє ім'я.

— Ви хто така? — відповів переляканий жіночий голос.

— Я вам не ворог. Просто назвіться, будь ласка. Потім я зможу все пояснити.

— Теонріль Флісс. Ви, здається, не грастія, так? Послухайте, я не злочинниця! Я ніякий закон не порушувала, я абсолютно нормальна людина. Будь ласка, вислухайте!

— Ф... Ф... — Мія намагалася зосередитися на листку. — Секунду, одну секунду! Фл... Флісс, так!

Її ім'я було в списку, тому Мія засунула ключ у щілину й відчинила двері.

— Ми не хочемо вас образити, навпаки. Зараз ми всіх зберемо і пояснимо, добре? Тільки не нервуйтеся, все в порядку... Буде, справді.

Жінка стала серед першого поверху, притиснувши руки до грудей і почала оглядатися по сторонах. Поступово поруч з пані Флісс опинялися й інші ув'язнені. Мія навіть не намагалася підібрати замок до безіменних ключів і розраховувала тільки на ті, що були позначені числами.

— І мене, прошу вас! — прохання звучали трохи не з кожної камери з відчиненим віконцем, мимо яких проходила Мія. — Перевірте мене в списку, я тут ні за що!

— Паурі Жойль, подивіться!

— На цьому ярусі немає злочинців!

— ... і божевільних також немає! Ми нормальні люди, а не навіжені якісь.

— Не залишайте. Тільки не залишайте мене тут!

Усе зливалося в гомін, але Мія старалася викластись на повну. Нерви і паніка не взяли верх: до десятої камери вже виходило шукати потрібне ім'я в списку, готувати наступний ключ і паралельно заспокоювати ув'язнених по сусідству.

З Кейтлін вони перетнулися в лівому секторі другого поверху, коли справа підходила до кінця. Вона працювала відмичками і справлялася зі своєю частиною просто блискуче. Зараз Кейтлін точно почувалася вільніше, ніж до цього часу. Очевидно, її постійне базікання з ув'язненими тільки позитивно відбивалося на швидкості її роботи.

— А ви мені ім'я своє скажіть спочатку, — коліном дівчина притискала листок і ламала двері майже навпомацки. — Туктук?

Тук-тук-тук... Ага, бачу! Туктук Пампам? Ото вже цікаві у вас батьки, нічого не скажеш. Не місцевий, так? Я теж. З Хікаридуса припливла, уявляєте? Та як, просто взяла і припливла, так. О, відчинено! Прошу на волю. Я до вас зараз прийду, а ви спускайтеся до інших.

— Нас сюди силою запхнули! Ми не порушували закону!

— По черзі, дорогенькі! — крикнула Кейтлін усім, кого ще не звільнила. — Не треба метушитися! Ви ж просиділи тут не один день, тож потерпіть ще одну хвилинку! — дівчина переключилась на ув'язненого. — Стра... Предвічна. Страяшт? Страяшт Праул, бачу. Виходьте, будь ласка. Акуратніше, не падайте. Все добре, я вас тримаю.

— Дівчино, а що ви тут взагалі робите? — запитав невисокий старий з дуже густими бровами. — Вам тут небезпечно знаходитись.

— Знаєте, ті ще дрібниці. Блукаємо по лабіринту, — відповіла Кейтлін, працюючи вже з наступним замком. — Мріємо про хороший сон і сподіваємося врятувати епоху. Йдіть до інших.

Дівчина заричала і крикнула все іншому ув'язненому:

— Та чую я, чую! Вже відчиняю!

Коли зі звільненням полонених було покінчено, біля виходу зібрався натовп з майже ста людей. Це були ті, котрим пощастило вижити в розмові з покровителями і не відмовитись від своїх переконань до кінця. Кожен, хто був тут присутній, боявся голосу Мейярфа, але не потурав йому. Вони відмовлялися від своїх задумів публічно, але зберігали дорогоцінні мрії в своїй голові. В моменти, коли треба було назвати чистоту брудом, ці люди прикидалися божевільними. Ця несамовита усвідомленість була і тим, за що кожного з них посадили в клітку, і тим, чому вони її покинули.

Не всі зі списку виявились у цьому ярусі. Не вистачало з півтора десятка людей, але де їх шукати і чи живі вони взагалі — ніхто не знав. Треба було рятувати тих, хто є.

— Ми знаємо, чому ви опинились тут, — Кейтлін стояла на сходах і зверталася до натовпу. — Зараз вам важливо розуміти те, що ми на вашій стороні. Наша задача — вивести вас звідси й убезпечити.

— А що потім? — кинув один із присутніх. — Якщо ви розумієте всю суть ситуації, то знаєте, що нас просто не залишать у спокої. Покровителі знову прийдуть за нами!

— Покровителями зараз займаються інші люди. Якщо все буде добре, то залишать, будьте впевнені. Зараз вас повинно хвилювати те, щоб вибратися звідси. Тому, будь ласка...

— Та це просто слова! — забурчав сивий чоловік. — Це якась хитрість. Нас можуть стратити просто за те, що ми вирішили втекти звідси. Це перевірка!

— Особисто *ви* можете повернутися до своєї камери. Я навіть подбаю і зачиню за вами віконце, добре? — Кейтлін зазвучала грубіше ніж зазвичай. — Припиніть прикидатися, що ви в тій ситуації, щоб щось вибирати. Хапайтеся за шанс, доки він є.

Сивий буркнув, пробубонів щось і сором'язливо схилив голову.

— Я піду з вами, але все одно вам не вірю. І буду напоготові.

— Чудово. Наскільки ми знаємо, в інших блоках немає тих, кого заарештували з тієї самої причини, що і вас? Комусь щось відомо?

— Тільки цей, — відповіла жінка. — Я тут давно. Цей відсік побудували спеціально для таких, як ми.

— Чудесно. Тоді почуйте мене зараз. Ми будемо рухатися до виходу. Якщо виникнуть труднощі, ми будемо захищати кожного з вас. Тому, будь ласка, якщо ви хочете вибратись звідси не по частинах, — Кейтлін загнула палець за пальцем, — слухайте наші команди, не відставайте і не метушіться. Три простих правила, від яких залежатиме ваше життя. Впораєтесь?

Хто кивнув, хто погодився вголос. Венді вже стояла біля виходу й оцінювала все, що відбувається за металевими дверима. Люди зібралися в більш-менш чітку фігуру, що нагадувала прямокутник. Ведучій потрібен був час, і ніхто навіть не думав підганяти її. Вона глибоко вдихнула, і на кілька секунд стало зовсім тихо. Всі замовкнули, наче боялися обірвати якусь тонку нитку зосередженості. Долоня обхопила ручку і завмерла. Видих, і тільки тоді двері заскрипіли.

* * *

Парадокс старався не забруднити флайо власною кров'ю. З ноги лило наче з відра, набагато гірше за рани в плечі і лівій частині грудей. Його накрив стан, з яким хлопець зіштовхувався не вперше: дихати виходило з великими труднощами, бажання відхаркнути кров з'являлося кожні декілька секунд, а тіло мимоволі тремтіло. Нехай біль і не відчувався, тіло точно давало зрозуміти, що йому не по собі. Хлопець незграбно спробував зняти флайо і жбурнути його в бік, але кидок виявився слабким і рукав потрапив просто в калюжу крові.

— Нездара який... у ноги стріляти... — бурчав він собі під ніс. — Звільнити б тебе, придурка...

Він покривав горе-стрільця лайкою, ні на секунду не забуваючи про Хлою й інших. Аромат продовжує діяти і ланцюги, що тягнуться з пальців, нікуди не поділись.

Аномалія працювала швидко і повертала все на свої місця. Тіло регресувало, треба було лише перетерпіти незручності. Коли пік дискомфорту минув, Докс уже не злився на поранення в нозі. Все-таки набагато краще, ніж лежати з простреленою головою.

* * *

До трьох ароматів на західній і східній вулицях приєднався ще один. Скай стояв за кілька дланей над землею і допомагав чим міг. Десятки чистих листків просто в польоті набували різних форм і мчали вниз. Вони не могли нести якусь серйозну загрозу, але вивести з себе могли запросто. Папірці мерехтіли перед очима, залітали за коміри, врізалися в обличчя, заважали вартовим зосередитися й оцінити ситуацію. Іноді було достатньо всього одного зіткнення, щоб листок замертво упав на землю. Цього вистачало, щоб грастію, котрий відволікся, поглинув бруд або оточили метелики.

Скай бачив, що на північній вулиці його допомога не потрібна, але навіть так листки в альбомах закінчувались з неймовірною швидкістю. Коли він помітив недобре на сході, рука відразу неохайно і поспіхом взялася писати звісточки іншим. І щойно хлопець потягнувся за черговим листком, як його ската зжерла вогняна паща. Платформа під ногами загорілася більше ніж наполовину і Скай почав дуже швидко втрачати висоту. Флайо його спалахнув, а руки і частину обличчя обпик гарячий потік повітря. Довелося одразу змінити курс, щоб не впасти у натовп, але вогонь пожирав ската просто на очах, за якісь секунди. Паперове створіння повністю згоріло, не пролетівши і пів дороги до одного з дахів.

Тесс підняла голову, дивлячись, як у небі горить паперова опора. Вся її ліва частина палала, і вона падала, несучись повз косі вулиці. Серед містян і грастій піднявся гомін.

Маленька вуглина впала біля ніг Тесс і загорілася. Жар від неї був неприродно сильним, тому довелося зробити крок назад, щоб не обпектися. І тоді просто на очах Тесс із натовпу грастій вийшла людина, довкола якої крутилися десятки таких вугликів. Він і люди, які йшли за ним, не були вартовими і не були звичайними містянами. Вони були рівними.

Глава 16. НАСТИРЛИВЕ ТРІЩАННЯ

— Наліво, — прошепотіла Венді.

Вона перебувала на межі. Наче галас від людей позаду не давав зосередитись і втримати ту ледве вловиму нитку, що показувала дорогу. Доводилося йти повільніше, ніж зазвичай, й іноді зупинятися на поворотах.

— Тихіше, — нарешті сказав Сорроу, і Кейтлін гучним шепотом попросила натовп знизити тон.

— Так, добре, тобто там, на вулиці, жах? Підпали? — запитав хтось.

— Вбивства? Там що, масові страти?

— Облиште ви, — Кейтлін, здається, була готова скільки завгодно пояснювати, тільки б не йти в цілковитій тиші. — Які ще страти? Там усе гладше нікуди.

Після звільнення ув'язнених дівчина трохи збадьорилась. Застереження про дивні істоти попереду неї, здається, не лякали, але всі інші в загоні залишалися напруженими. Зараз Мія йшла третьою, за Сорроу і Венді. Набагато сильніше вона поділяла їхню зосередженість і готовність, ніж таку дивовижну розслабленість. Чи то безпечність, чи самовпевненість — цій рисі Кейтлін можна було тільки позаздрити.

— Нас стоять і чекають у гостьовій залі. Це за шість прольотів звідси, — доповіла Венді Сорроу. — Приблизно відстань половини десниці. Їх двоє. І людина. Ці істоти все ще стоять як собаки. Вони не люди, я в цьому впевнена. Але виглядають вони... Дивно, дуже. На вигляд геть однакові чи то гуманоїди, чи то... чоловіки? Не знаю.

— Ще щось?

— Вони здаються сильними. Їхні кістки відрізняються від звичних. Вони покриті якимись зубцями. А людина просто стоїть. Нічого цікавого, звичайний чоловік. Але він їх контролює.

— Ваше діло! Не хочете вірити — не вірте, — заглушила їх Кейтлін. — Невдячний. Та благослови вас Предвічна хоч тричі — ні за що не допоможу, якщо щось трапиться.

До неї повернувся Сорроу. Він підніс вказівний палець до губ, і Кейтлін винувато махнула головою.

— А що, — пошепки відповів літній чоловік, — люди, які запхнули мене сюди, теж багато солодких слів наговорили спочатку. Але нехай, нехай я помиляюся. Хочеться в це вірити.

Мія відчувала, як по тілу пробігла неприємна хвиля. Її пальці були холодними і вже яку хвилину вона старалася їх зігріти. Хвилювання, схоже, пробирало настільки ж сильно, наскільки оминало стороною Кейтлін.

— Розкажіть, а що далі? Ми вийдемо, але як нам жити в суспільстві? Ви збираєтесь вбити покровителів?

— Чого ви завелися, га? Я нікого не збираюся вбивати.

Відповідь тут же хвилею шепоту понеслася до тих, хто йшов позаду. Усі знизили тон, але сперечатися не припинили. Запитань, обвинувачень і пропозицій було надто багато, щоб відповісти кожному. Ця недоречна безглуздість продовжувалася доти, доки Венді не підняла ліву руку. Що ряд, що група позаду завмерли.

— Зараз повернемо направо, до виходу. Там буде довгий коридор і двері до головної зали, — промовила вона. — У цій залі ми зіштовхнемося з тими, хто хоче нас зупинити. Я не думаю, що битва затягнеться, але все одно прошу вас довіряти нам так, наче від цього залежить ваше життя. Тому що насправді все так і є. Сандере!

Людина в масці акуратно протиснулася між людей і стала другою в шерензі. Сорроу зайняв місце Венді, а та стала перед Мією. Позаду йшла Кейтлін і всі ті, хто хотів, нарешті, опинитися на волі.

— Направо, — повторила Венді, і всі повернули в довгий коридор. Попереду були широкі двері в гостьову залу, котра поступово ставала ближче. Люди припинили перемовлятися, лиш іноді щось шепотіли на вухо тим, хто стояв поруч. Сорроу почав розминати пальці, а людина в масці залишалася такою ж безтурботною, як і до цього. Венді тремтіла, і в цьому страхіві відчувався якийсь споріднений зв'язок. На півдорозі Мія обернулася. Кейтлін знову опанувала себе і мала серйозний вигляд, навіть ще серйозніший, ніж на початку. Її долоня торкалася рукояті одного з револьверів на поясі.

Всі ненадовго зупинились поруч із останніми дверима.

— Вони стоять біля протилежного входу, — доповіла Венді. — Навпроти.

Всі як один глибоко вдихнули, і тоді Сорроу натиснув на двері. Один за одним вони зайшли до зали, що виявилась набагато просторішою за вузькі коридори. Двері позаду залишилися відчиненими навстіж, але потрібні були другі, що вели назовні. Ті, перед якими справді стояли троє. Настільки ж реальні, як і вони самі. Через високе скло проникали проміні, що освітлювали їхні обличчя. І достатньо було тільки подивитися на них, щоб вловити тих, з ким домовитись не вийде. Коли один із них випростався й оскалився, Мія була впевнена, що стиснула кулаки настільки сильно, як ніколи до цього часу.

* * *

На сході проблеми.

У Вереска аромат.

Естер миттю прочитала звісточку і, закинувши голову, спостерігала за рудою плямою, котра пронеслася над їхніми головами і зникла за міською ратушею, залишивши за собою тонкий слід диму. На широке палаюче простирadlo відволікся майже кожен із натовпу.

Естер простягнула листок Хлої, та на секунду глянула скося і кивнула, не перестаючи говорити в гучномовець. З висоти вдавалося розгледіти, що в кінці всіх трьох вулиць мерехтіли аромати, котрих до цього Естер не бачила. Виднілися і яскраві спалахи, й урагани пилу, і щось таке, що нагадувало скло. За всім, що відбувалося, спостерігали невеликі горстки людей, котрі поводитися обережно і не підходили надто близько. Вони повиходили на дахи будинків, поховалися за будівлі і навіть примудрялися підсаджувати один одного на арки.

— ... але не мені казати вам про те, де знайти альтернативу. Не мені відповідати вам на запитання: «Якщо не це, то що?». Це краще висловити самому Мейярфу, тому його пластові, котрий роками чекав можливості зробити це. Пластові, котрий розуміє це місто, пластові, котрий весь цей час був у вас під носом, але котрого ви не помічали. Котрий поки що закутаний в гамівну сорочку, але здатний змінити Мейярф. Я покажу вам лише частину його, а ви

дивіться. Дивіться і, головне, слухайте. Я ж сказала вам все те, що хотіла сказати. Дякую кожному, хто почув.

Хлоя показала пальцем в бік одного із будинків неподалік, на верхівці якого стояв чоловік із гучномовцем. Він підняв руки і підстрибував, щоб привернути увагу натовпу. Чоловік заговорив ще до того, як до нього повернулися всі, хто стояв на площі.

— Вислухайте, будь ласка! Моє ім'я — Маччері Мортале, я все життя жив у Мейярфі і спостерігав за тим, як він із кожним роком змінюється. Мене двічі зачиняли в Мисі Хихотунів за те, що я, галантерейник, почав писати наукову роботу по кристалізації. Зараз я розповім, як опинився в Мисі, як спілкувався з іншими ув'язненими і доведу вам, що вони не навіжені. Вони — наше майбутнє!

Маччері мав упоратись і показати людям той ракурс, котрий Хлоя просто не могла побачити з огляду на те, що Мейярф не був її батьківщиною. Він був тією рідкісною людиною, яка не мала відношення до Орторусу, але кому Хлоя довіряла. Саме Маччері з кількома своїми друзями, такими ж тямущими, припідняли завісу того, що відбувалося, й особисто показали речі, котрі не кожен мейярфець міг помітити, що вже казати про іноземців. Безперечний представник інтелігенції, в котрому замість амбіцій точно була самоповага, а замість патологічного хворобливого потягу до зневаги і закостенілості простежувалось іноді навіть надлишкове прагнення до новизни й вдосконалення своїх ідей. Чоловік цей був часом необачний, іноді наївний, але такий, що геть відмовляється від таких понять як «непогрішний», «непохитний» й «істинний». Таким цього чоловіка бачила Хлоя і саме йому вона вирішила довірити частину великого плану, від якого багато залежало для кожного з учасників.

Поки Маччері говорив, Хлоя віддала гучномовець Естер і кивнула в бік сірої димки. Пристрій розлетівся на частинки і дав Естер невеликий запас амарантину. Наче підкоряючись кивку, сходини під ногами набрали швидкість й рушили в потрібному напрямку. Щойно вдалося оминати натовп, вони повернули в найближчий провулок.

— На тобі Скай, дорога. Швидко.

— А ти?

— Підстрахую інших.

— Як підстрахуєш, га? Як? — Естер знервувалась.

— Імпровізація.

— Ні! Ні, там же інші носії! Це одразу гаплик. Скажи, чому все саме так, чому? Звідки у Вереска аромат? Як так могло статися? Як *таке* можна було проґавити? Хлоє, скажи мені, як?!

— Ще раз. Тобі треба допомогти Скаю. Правильно?

— Звичайно правильно. Але як інші? І ти? Хлоє, я дуже тебе прошу. Не показуйся і не ризикуй. Ці люди небезпечні, ти ж розумієш це.

— Треба вміти вибирати правильні моменти.

— Вони тебе навіть слухати не стануть! Це ж битва, хто там буде розбиратися в тому, що ти хочеш сказати? Будь ласка, послухай мене.

Хлоя не вміла передавати свій спокій іншим людям. У таких ситуаціях вона зазвичай поглядом і тоном бесіди наказувала зупинитися й опанувати себе. Почуття відповідальності і прямий наказ ненадовго, але перемагали паніку. Зараз чомусь захотілося відреагувати інакше: рука лягла на голову Естер і кілька разів м'яко пройшлася по її волоссю.

— Маленька панікерка. Якщо щось іде не за продуманим планом, значить, треба придумувати інший, ось і все. Ми б тут і не стирчали, якщо б не мали альтернатив, так?

— Так. Значить, у тебе є запасний план?

— Ні. Я так само не маю уявлення, що тепер робити, як і ти. Але я щось придумаю, і хоч кілька секунд, але виграю. А ось бути в двох місцях одночасно, щоб подивитися як там Скай, я не можу.

— Розумію, так. Ти правильно кажеш, — напарниця вдячно кивнула. — Вибач. Я побіжу! Нехай вас оберігає кожен, кожен із Всюдисущих!

Вони не обмінювались люб'язностями. Естер ринула у вузький прохід і побігла в сторону паперової комети, що згоріла. Хлоя теж ні секунди не зволікала. Позаду залишалися здивовані погляди і налякані обличчя, а попереду було чутно неприємний брязкіт, що з кожним ударом ставав гучнішим і гучнішим.

* * *

Праксі не потрібні були ніякі папірці, щоб зрозуміти наявність великих проблем. На його очах охоплений вогнем скат під ногами Ская перетворювався в незрозуміло що. На східній вулиці, що була до Праксі ближче за інші, прогримів вибух, який було чути навіть крізь галас натовпу. Метелики Гледіс виднілися над дахами

невисоких будівель, але повністю програвали високим помаранчевим стовпам, що видавали якісь неприродні звуки.

Довго думати було не в його стилі. Першочерговий план залишився десь на задвірках думок, а сам Праксі мчав у бік східної вулиці.

Лід якийсь час міг протриматися і без нього. Хлопець тішив себе думкою, що встигне упоратися з усім до того, як грастії прорвуться назовні і почнуть розганяти натовп.

— *Бовдури. Ряджені бовдури. Безмізкі ряджені бовдури!* — сварився він про себе, постійно обертаючись назад. Бо знав, що його потрібно ставити на захист вулиць, а біля ратуші міг постояти і хтось інший. Праксі злився на грастій, злився на свою сміхотворну роль біля ратуші і раптові сюрпризи, щоб їх. Бісили й боягузи, які вирішили напасти на дівчат замість того, щоб першими спровокувати його. З себе виводили всі ці люди, які штовхалися, панікери, які пищали, і навіть базікання Маччері, голос якого різав вуха. Цією злістю на все підряд він давно навчився витіснити страх і розгубленість. Тому щоразу Праксі уявляв не найгірші наслідки для себе, не найплачевніший результат, а тих, хто за все це відповідь.

Він вибіг на східну вулицю, де було трохи просторіше, і тут же ухилився від потоку вогню. Чужого, ворожого і небезпечного для близьких йому людей. Вогню, який він пообіцяв собі загасити будь-якою ціною.

* * *

Мортімер так і не зміг розкрити паперового птаха. Він пнувся зі шкіри, щоб не видати себе і добряче потягнути час. З чотирма вороже налаштованими носіями впоратися було набагато складніше, ніж з десятком-двома грастій. Вони накиннулися одночасно, і єдине, про що Морті постарався дізнатися зараз — чи здатні ті піти на вбивство, чи ні.

Все довкола було в бруді, але одяг його залишався чистим. Значить, азарт живий і можна битися на повну. Рукави були обпалені, поділ флайо надрізаний, а манжет порваний, але бездоганна чистота залишалася з ним — Мортімер не відчував на собі ні краплі бруду.

Руки, лапи, щупальця, що схопили б грастій без труднощів, не встигали за носіями. Ті або були надто швидкими, або допомагали один одному звільнитися. Морті не думав тікати ні на іншу вулицю,

ні кудись іще, тому що відчував — сили покидають, добігти він не зможе. Звучав голос Маччері Мортале, значить, все йде за планом і відступати завчасно не можна. Треба було тягнути час.

Мортімер виклався як міг, щоб вивести з гри двох носіїв: ті не просто застрягли в чорному кольорі й були знерухомлені, ні. Аромат реалізувався на повну силу, і пазуристі руки затягнули жертв глибоко в бруд — окремий маленький океан, породжений уявою свого носія. Двоє людей там і залишились: застигли, але живі для того, чорного світу, і тимчасово неіснуючі для цього.

Це виявилось межею можливостей, хоча битва ще не була закінчена. А значить, бруд перемиг. Перемиг жовтизну піску, окропивши його, перемиг двох недругів, щоденність Мейярфа і навіть свого господаря. Кинута за спину тростина одразу ж зникла у великій калюжі. А потім, наосліп ступивши назад, в чорне і холодне болото впав і сам Мортімер. Місиво поглинуло його майже відразу і вони стали єдиними — як глибоко не засовуй руку, а тіла торкнутися вже б не вдалося. Лише в'язкої багнюки, що нагадувала за формою людське тіло.

* * *

Клаптик паперу підтвердив всі побоювання Моніки. Під куполом із металу вдалося ув'язнити всіх трьох носіїв із Вереска, але вона розуміла, наскільки ж це непробачно мало. Амарантину вистачало, щоб бути впевненій — її стихію придушити не вдасться. Люди зсередини намагалися вибратись, метал відчував кожну з цих потуг. Купол здавався надто низьким, щоб стати на повен зріст, а всередині було геть темно, що заважало зосередитися і розкрити аромат на повну силу.

Мало. Цього було до жаху мало. Якби на неї напало хоч пів дюжини таких, було б набагато спокійніше. Моніка знала б, що вона — стримуюча сила, яка зробила достатньо, щоб шанси на успіх вирости по-справжньому. Але на північній вулиці людей із Вереска було всього троє. Ті наче знали, що намагатися прорватись через метал — дохла ідея, тому вирішили відправити якомога менше людей, просто для видимості.

Грастії на чолі з Емастімом не лізли на рожен. Вони відтягнулися назад: допомагати Вереску вартові не рвалися, але й врозтіч кидатися не поспішали. Моніка в першу чергу контролювала свій метал і тільки поверхнево думала про те, що можна кинути купці вартових.

— Нападете зараз, і вся пролита кров буде на вашій совісті. Ні кроку!

Охоронці вищих рангів перемовлялися між собою, намагаючись дійти до загального рішення. Моніці стало не до того. Вона тримала руку перед собою і була зобов'язана прийняти швидке рішення. Гірша частина її фантазії домальовувала страшні образи, через які хотілося негайно рвонуть на східну вулицю. Тоді втримати те невелике, що є зараз, не вийде: грастії рвонуть до площі, а троє носіїв точно понесуться слідом за нею. На схід, де через велику кількість людей все може перетворитися на бійню.

У ці ж секунди щось підказувало, що в будь-який момент може обірватися життя тих, ким вона дорожить. Кого вона вважає сім'єю. Через це хотілося зірватися з місця і бігти. Щоб яким би не сумним був кінець, вона або відтягнула б його, або зустріла разом з іншими. Мало який вибір здавався Моніці доленосним, але цей випадок виявився із таких. Тягнути було не можна.

Моніка звернулася до натовпу вартових і попросила вийти трьох представників вищого ешелону, котрі готові як вислухати її умови, так і висунути свої. Емастім Купол, недовго думаючи, вибрав двох товаришів із натовпу і підійшов на п'ять кроків ближче. Він розмістився по центру для краси картини і навіть випнув груди, роблячи перші кроки назустріч. Цієї відстані було достатньо.

Металева в'язниця Вереска стала тоншою. А аромат Моніки накинувся на трьох грастій, миттєво ув'язнивши і їх. Дівчина так само тримала одну руку витягнутою, весь час поглядаючи то на один купол, то на другий.

— Я не заподію шкоди цим людям, — крикнула вона наляканим вартовим. — Якщо ви не зрушите з місця. Поки не дієте ви, не дію і я. Не змушуйте мене показувати всім вам, наскільки небезпечним може бути метал.

Залишалося всім серцем сподіватися на те, що її сім'я впорається. Що зайвий раз не спровокує, не забруднить руки в кров і сама в ній не захлинеться. Хотілося вірити в кожного з них. В кожного.

А тим часом Моніка буде стояти. І бути їй не барикадою, а лише маленьким бар'єром, котрий виконуватиме свою роль до кінця. З'явиться більше носіїв або грастій, вона впорається з ними. Поки ноги тримають, північна вулиця залишиться неприступною.

* * *

Головний зал був ілюзією для незваних гостей Мису Хихотунів. Тільки людина переступала поріг, як її зустрічала розкіш: висока стеля, вітражі і прикрашені розписом вікна, крупні картини з гобеленами і свіжовифарбувані стіни. Виворіт, що починався прямо за дверима, був сірим, одноманітним і не мав нічого схожого з тим, що можна було побачити в головному залі. Його добре знали грастії, місцеві робітники і пацієнти цього місця, іншим не належало заглядати туди, куди не слід.

Від яскравого сонячного світла і галасу вулиць натовп зі ста людей відділяло не більше тридцяти кроків. За їхніми спинами починався лабіринт, із якого лише нещодавно вони й не думали вибратися.

Сорроу віддав наказ своїм тихим голосом так, що навіть Мія ледве його почула.

— Сандере, не можна, щоб люди розбіглися в паніці. Ти повинен закрити всіх. Всіх до одного. Це все, що від тебе треба. Мені потрібен час, тому витримай. Витримай, чого б тобі це не коштувало.

Потім він рушив уперед, і висока людина в окулярах, яка стояла посеред залу, зробила те ж саме. Він був на кілька голів вищим за Сорроу. Від його шкіри постійно відлітали блакитні іскри, наче висока напруга в тілі рвалася назовні. По боках незнайомця стояли дві люті істоти: чи то люди, чи то звірі. Вони зіщулювались і ричали, а густі бакенбарди на щоках робили їх схожими на левів. Варто було тільки глянути на розлютоване обличчя, щоби відчути всю ту злість, що виходила назовні. Так їх і хотілося називати — «злоболюди». Виснажені голодом, вони не вміли сприймати слова як спосіб вирішення. В очах істот не було здорового глузду і тим більше бажання про щось домовлятися. У них горів один-єдиний інстинкт, і вони чекали команди, щоб дати йому волю.

— Не будемо ходити довкола суті, — почав чоловік в окулярах. — Мейярф не дасть вам покинути це місце. І ці люди звідси не вийдуть живими, — він вказав на звільнених. — Але ви можете відступити. Ваша поразка вартує набагато більше вашої смерті. Я не вбивати вас прийшов, а запропонувати скласти зброю. А значить, *для вас* нічого наперед не вирішено. Все можна розв'язати мирно, а можна втопити цей зал у крові. Але почуйте мене — у вас мало, фантастично мало шансів на перемогу, тому подивіться на ситуацію тверезо. Я хочу взаєморозуміння, але друзям поруч зі мною воно не потрібне. Їх цікавлять інші... скажімо, менш гуманні речі.

Ситуація зовсім не була схожа на битву зі звичайними вартовими. Ці незнайомці володіли силою і готувалися використовувати її на повну. Зараз усвідомлення чогось переломного все сильніше прокидалося в голові. Вже котрий десяток хвилин Мія відчувала щось абсолютно нове, зіткане з усіх відомих їй емоцій, і зараз цей шквал почуттів був найяскравішим на її пам'яті.

Сорроу зробив іще крок, продовжуючи тримати долоню на рукояті. Він не щулився, не виглядав так, що ось-ось вдарить. Але й послаблювати хватку, здавалося, його не змусив би навіть очевидний факт майбутньої смерті.

— Роби те, що повинен, Флавітоне. І буде те, що буде, — єдину фразу Сорроу кинув своїй зброї, а не ворогам чи людям позаду. Ніякої відповіді вголос не пролунало.

— Вичерпно. Й очікувано.

Високий чоловік рушив назустріч і його обриси почали розпливатись. Він все ще стояв навпроти, але перед ним виникла його іскриста, схожа на поволоку копія. Потім з'явилася друга, така ж сама, безформна. Після цього змінився і сам незнайомець: його тіло почало видавати уривчасті тріскучі звуки, а звичайна людська подоба розчинилася. Носій перетворився на три однакові істоти, і за якусь мить недругів стало вже п'ятеро. Всі три форми в ту ж секунду рвонули з місця.

— До кутка! — вигукнула Кейтлін. — До кутка залу, негайно!

Щойно вона промовила ці слова, все почалося по-справжньому. Злоболюди зірвалися з місця і помчали слідом за електрикою, але й з ув'язнених ніхто не зволікав. Мія бігла за Венді і боялася, щоб ніхто випадково не впав. Кожен з утікачів був наляканий і не соромився розштовхувати інших, щоб швидше опинитися в кутку залу. Наче торкнутися стіни означало захватитися від непереможної сили і цим самим врятувати своє життя.

Не дивлячись на паніку, ситуація не вийшла з-під контролю. Мія чітко відчувала, як долоні торкнулися холодного каменю. Поруч скупчились інші, і тільки Сандер нерухомо стояв подалі всіх від кутка. Він виявився єдиною перешкодою, що розділювала натовп і тих, хто атакував. Його вказівний і середній палець були виставлені трохи вперед, на рівні шиї. Це нагадувало картину, наче він намагався намацати пульс у невидимої істоти. Другу руку Сандер заніс за спину, але й на ній загнув всі пальці, крім вказівного й середнього. Він був готовий.

— *Безпечно*, — промайнуло в голові у Мії. — *Поки що*.

В їхню сторону бігла істота, що іскрилася, та один із людоїдів. Злоболюдина вирішила атакувати першою. Вона розігналася і

замахнулася на Сандера своїм громіздким кулаком. Удар був з усього розбігу, але до обличчя не вистачило зовсім трохи. Вся міць розбилася об невидиму межу. За спиною Сандера знаходились дві стіни залу, і лише одна, невидима для очей, межа відділяла цей куток від зовнішнього світу.

Удари по бар'єру виявились сильними настільки, що їх було чутно. Той, що іскрився, тільки торкався його долонями, але від цих дотиків невидима стіна починала тріщати, а її форма ставала вловимою через електричні розряди, що пробігали по ньому.

Мія подивилася вбік — Сорроу намагався впоратися одночасно з трьома суперниками. Доводилось ухилятися і відступати, щоб залишитись цілим. Інша злоболюдина намагалася спіймати його, а ті, що іскрилися, то геть зникали, то з'являлися, намагаючись до нього доторкнутись. Кожен свій рух Сорроу спрямовував на те, щоб вціліти. Він не атакував, тільки намагався передбачати рухи і в жодному разі не попастись. У нього це виходило. Він ні секунди не стояв на місці і рухався абсолютно непередбачувано. Навіть коли Мія була впевнена, що ось він, момент для контратаки, той не поспішав. Легкий крок вперед, поворот, стрибок, але не удар. Ліва рука буквально прилипла до рукояті, а погляд одразу ж знаходив тих, що іскрилися, як тільки вони з'являлись. І як вони не намагалися його торкнутися — нічого не виходило.

— Предвічна! — вигукнув один із групи. — Це ніяка не людина. Що робити, якщо він нас дістане? Про таке ви нас не попереджали!

— Чому ваш друг залишився там?!

— Що, якщо його здолають? Ми приречені? — підключився третій, а потім й інші.

— Чому ж так довго? Скільки ще витримає цей бар'єр?

— Я можу якось допомогти? Я можу відволікти їх. Послухайте, я готовий ризикнути собою, тільки скажіть, що робити.

— Вибачте. Будь ласка, перед ликом Предвічної прошу вас, вибачте, що не повірив вам з самого початку. Я помилявся!

— Нам треба бігти назад! Двері відчинені, подивіться.

І цей панічний випал голосів, запитань, пропозицій і благань розрісся в справжній гомін. Мії і самій хотілося просто поставити купу запитань, висловити свій страх і чекати порятунку. Але вона була не звільненою, а визволителем. Для неї це грало велику роль і допомогло залишитися на плаву.

— Помовчіть, будь ласка! Ви базикаєте і панікуєте, це страшенно відволікає, — розізлившись, вигукнула Кейтлін, замикаючи барабан револьвера.

— Не смій стріляти, — з надмірним спокоєм наказав Сандер. — Вбережи Всюдисуці. Ти ж розламаєш стіну зсередини.

— Але тоді я цілком безкорисна, — запанікувала та. — У мене тут цілий арсенал, найрізноманітніші патрони.

Той тільки відповів їй своїм спокоєм.

— Так діла не буде! Ти можеш створити пролом в кутку, через який я вибіжу? Мені вистачить секунди, навіть...

— Ти що геть з глузду з'їхала? — втрутилася Венді. — Ця наволоч розітре тебе по підлозі. Ти чула Сорроу?!

— Зсередини. Звідси, — пояснив Сандер. — Але не фізичне. Не кулі. Нехай постарається Венді.

— Зрозуміла, — вона відразу полізла в свою невелику сумку.

— Навіщо я тоді сюди забігла? — поскаржилася сама собі Кейтлін. — Абсурд! Сорроу б'ється проти трьох, а ми просто чекаємо? Адже я теж зовсім не з захисників, яка з мене користь тут? Побий мене грім, навіщо я сюди побігла?!

Ніхто їй не відповів. Венді дістала маленький інструмент з двома струнами, всілася на коліна і заплющила очі. Її палець почав з однією і тією ж періодичністю деренчати по двох струнах, створюючи монотонний звук. Її губи вимовляли якісь слова, але ні розчути, ні прочитати їх не можна було.

— Я можу спробувати? — наважилась Мія. — Адже в мене не фізичний аромат.

Птах лише кивнув у відповідь.

— Щойно ти це зробиш, я проб'ю цей паскудний бар'єр і вчеплюся зубами в твою шию, — з ненавистю прошипів монстр по той бік стіни. — Я розірву тебе на шматки своїми зубами, тільки почни. Я розкушу тебе. Ти тріснеш навпіл!

Мію пересмикнуло від неприємної картини, що з'явилася в голові. У роті дуже швидко пересохло, а промоклий одяг прилипав до спини, передаючи тілу холод. Та в голові навіть не виникало думки про те, щоб відступити. Як і вчила Естер, вона виставила руку вперед. Кілька секунд, і більш-менш вийшло зосередитись. Зовсім не ідеальний, але результат був. Злоболюдина і той, що іскрився, відійшли на фалангу-дві, не більше. Відсунути далі було набагато складніше, тому вона сконцентрувалася на тому, щоб не дати їм наблизитись. Мія витискала з власних сил усе, ніякого жалю до себе. Зупинитися було варто лише тоді, коли почне катастрофічно сильно нудити.

Аромат протримався не більше як пів хвилини. Злоболюд бив уже не так швидко, а удар його танув, ледве-ледве торкаючись невидимої стіни Сандера. Той, що іскрився, зовсім не дотягувався

до стіни, тому дивний тріскучий звук на мить припинився. Весь цей час людина в масці навіть не думала прибирати пальці і знімати захист, але Мія сподівалась, що ці миті були для нього невеликим відпочинком.

І в одну секунду всі в залі, крім Сандера і Сорроу, спрямували погляд в одну точку. І Мія, і звільнені, і навіть злоболюди на добрячих кілька секунд звернули свою увагу на залп іскристих і гучних вогнів, що вилітали з револьвера і вибухали біля самої стелі. Ці три маленькі комети, що летіли одна за одною, проіснували зовсім недовго.

Мія повернула голову. Щойно погляд впав на Сорроу, відірвати його стало неможливо. Вона бачила все від початку до кінця. Коли третя комета вибухнула в повітрі, Сорроу широким кроком зайшов за спину людоїду і вперше за весь час вийняв зброю. Мія очікувала побачити лезо, що здатне розрізати навіть таку здоровенну людину, навіть електрику. Але його не було, зовсім не було. Наче звичайна рукоять зброї з лезом, котре залишалось уявляти. Ні відблисків, ні якої-небудь форми. Щось неіснуюче простромило злоболюдину в районі живота й помчало догори через грудну клітку, шию і голову.

І коли той упав, Мія зрозуміла, що зла істота мертва. Мертва настільки, що сама думка про її життя здалася бридкою і неприродною. Це була не смерть від влучного удару, не смерть від кровотечі чи болю. Зруйнувалася чіпка і найважливіша ланка в ньому самому, і ніщо, навіть найвище і сильне, що тільки існувало, не могло цьому протистояти. Він помер назавжди і в усіх сенсах.

На підлозі лежав не труп, а незнайомиць, образ якого ставало все складніше пригадати. Його обличчя, здавалося, мелькало в пам'яті колись давно, ще до самого початку, але пригадати його зовсім не виходило. Незнайомця забрало неіснуюче лезо, що знову заснуло у свого господаря.

— Старина зрозумів, навіщо я це зробила, — бадьоро підмітила Кейтлін. — Обожнюю його холонокровність в таких заворушках.

Іскриста істота, що билася об бар'єр, тут же кинулась до Сорроу. Єдиним, хто намагався проламати шар, була злоболюдина, котра залишилася живою, але тепер вона робила це з подвійним, а то й з потрійним завзяттям. Погляд на нерухоме тіло запалив щось всередині, і його очі налилися кров'ю. Він заверещав, прорвався через аромат Мії і почав бити по бар'єру ще швидше, ніж перед цим.

Їй його було вже не стримати. Людоїд заносив кулаки, що було сили стукав об стіну лобом і навіть намагався прокусити її зубами. Сили в одному кулаку відчувалося стільки, що якби він випадково

схопив когось навіть за кисть, то просто би підтягнув і запросто переламав шию.

— Я зжеру ваші тіла живцем! Я дістану вас!

Цей крик здався ще більше моторошним. Він надривався, переходячи на ричання, сипів, як люди не сиплять, кричав так, ніби одержимий. Кожен його удар, кожен рик лякали і змушували зробити маленький крок назад.

Звільнені панікували куди помітніше. Деякі сіли і закрили руками голови, інші притиснулись лобом до стіни і закрили вуха. Старий, схожий на вченого, заплакав. Одні стримувались, інші не могли припинити ридати, і від цього видовища Мії стало зовсім погано.

— Ви даремно так, — запевняла його Кейтлін. — Стіна не трісне. Припиняйте. Ми введемо вас звідси. Присядьте на підлогу, ось так.

Людина в масці птаха, як і перед цим, торкалася бар'єру лише вказівним і середнім пальцями. Він залишався майже нерухомим, хоч кожна секунда точно давалася йому з усе більшим зусиллям. Кожен удар ззовні, що ставав сильнішим і сильнішим, поглинала стіна. Мія обернулася на крик чоловіка поруч із нею.

— Предвічна. Юначе, що з вами? Йому погано! — запанікував він. — Що з ним трапилось?

І справді, руки Сандера почали вкриватися порізами і кровоточити. Просто на очах у Мії на обох сторонах його кистей почало з'являтися все більше саден. Коли руки геть покрилися ранами, людина в масці нічого не сказала, навіть не здригнулася, а тільки почала глибоко і повільно дихати. Менше ніж за хвилину такої боротьби кров почала витікати й з-під маски. Вона збиралася на підборідді і капала на підлогу. Але й тоді Сандер продовжував мовчати.

Звільнені забилися в куток. Вони з труднощами, але старалися тримати себе в руках — це було помітно. Когось викручувало, хтось тихо хмикав, стараючись розмірено видихати повітря, але їм коштувало великих зусиль не звести це до непідконтрольної паніки і хаосу.

Сама ж Мія вирішила діяти, але цього разу аромат не допоміг. Здавалося, на цю істоту тепер не діє гравітація, та й усі відомі закони. Своєю люттю він порушував їх, продавлюючи невидимий пласт, що вона створила. Спроба, а потім ще одна. Нічого.

Венді все так само сиділа на колінах, схиливши голову і заплющивши очі. Вона старалася розслабитись й опанувати себе. З кожним її вдихом Мія очікувала, що щось зміниться. Ось-ось злоблюдина мала впасти, скорчитись від болю або хоча б трохи видихнутись. Але вона продовжувала бити, як ненормальна, не

дивлячись на розбиті руки і лоб. Власна кров, здавалося, лише додавала їй азарту й посилювала це нездорове бажання вчепитися зубами в живу людину. Ті, хто від страху заплющили очі, все одно чули ці крики. Ричання, верески і клятви, від яких знову і знову пробігало тремтіння.

— Складно. Не виходить зосередитися.

— Спробуй ще раз. Будь ласка, — Сандер докладав зусиль, щоб звучати стримано.

Маленька червона пляма з'явилася вже на плечі, потім — на гомілці. Але людина в масці так само тримала два пальці в повітрі. Було зовсім незрозуміло скільки ще витримає перегородка між світами безпеки і божевілля.

— Відкрийте бар'єр, — просила Кейтлін, але їй ніхто не відповідав. — Це питання одного барабану. Я впораюсь.

Венді старалася зосередитись. Не дивлячись на крик і страх, вона намагалася припинити чути всі непотрібні звуки й залишитися наодинці з собою. Нічого не виходило. Вона зціплювала зуби від злості, старалася знову і знову, але безуспішно.

— Не панікуйте, — м'яко попросила людина в масці. — Що там Сорроу?

Мія відірвала погляд від калюжі крові, що зібралася під Сандером. Сорроу бився, але зараз перед ним мерехтіли не три, а всього одна іскриста істота. Поруч із мертвим злоболодом лежало вже й мерехтливе тіло. Навіть після смерті воно чомусь було наче під напругою. Один, набагато яскравіший, все так само намагався дістати до Сорроу, а його переміщення в просторі виявились набагато швидшими. Він зникав і з'являвся кілька разів за секунду, через що доводилось реагувати майже миттєво. А ось третій мерехтливий зник — його взагалі не було в приміщенні.

— Він перемиг одного іскристого. А другий, здається, заховався, щоб відновити сили. Його ніде немає. Третій з'являється і зникає дуже швидко, але наблизитись не може. Сандере, ще трохи. Я думаю, що ще трішки-трішки. Тримайся, будь ласка.

Його кровоточиві руки зблідли і здавалися неймовірно холодними. Хлопець наче завмер в передсмертному стані і просто відмовлявся рухатися. Він не горбився, не тремтів і вже навіть дихав спокійно. Можливо, варто було опустити долоню, і його поглинула б справжня агонія, але зараз вся його суть зберігалася в двох пальцях, що досі не відірвалися від бар'єру.

— Дякую. Спробуй аромат. Хоч трохи. Не страшно, якщо не вийде.

Варто було Мії тільки занести руку, як почувся крик. Вона відчула, як на неї налетів один із звільнених і розгонистим неакуратним рухом вдарив її по голові. Крім нього впали й інші, близько десяти людей. Серед натовпу знаходився один із тих, що іскрився, котрий наче застрибнув сюди звідкись ззовні на великій швидкості, розштовхавши цілий натовп на своєму шляху. Істота повалила Кейтлін на підлогу й обома руками душила її.

Вихор всередині Мії проснувся сам по собі. Вона навіть не заплющувала очі, але відчувала, що зараз якась сила покине її тіло, рушивши просто до ворога. Люди кинулись допомагати, намагалися штовхнути або скинути цю істоту, але в них не виходило навіть доторкнутися до неї. Тільки Венді не зробила ніяких спроб і продовжувала сидіти на колінах, навіть не відкривши очі. Мія спробувала прискорити потік всередині себе. І щойно він мав би ринути вперед, як Кейтлін крикнула і, перетворившись на іскристу вибухівку, що розірвалася, розчинилася.

Все це, від вторгнення і до зникнення, зайняло трохи більше десяти секунд. Потік амарантину тут же притих і заховався десь, звідки його було вже не дістати. Істота повернула свою голову до неї, протріщала і зникла. В голові ще раз пробігла думка, що на одну людину стало менше. І тільки Мія відчула, що сильні іскристі руки зімкнулися вже на її шиї, здолала впевненість, що вибратися вже не вийде. Люди рвонули на допомогу, почали щось кричати Сандеру, іскристій істоті і один одному. Все знову переросло в справжній гул. Вона відчувала теплий тиск на шию, але не могла торкнутися того, хто душив. На якісь спроби застосувати аромат просто не вистачало дихання. В картині теперішнього, що розтоплювалась, Мія побачила, як до неї обернувся Сандер, який продовжував тримати стіну і ніяк не міг допомогти.

Іскристий підтягнув її до себе і з усієї сили штовхнув у бік стіни. Мія чітко відчувала, як потилиця торкнулася твердої поверхні. І тільки це сталося, її тіло затріщало зсередини, перетворилося на гуркітливі іскри, потім яскраво спалахнуло і кудись зникло. Після цього погасла і свідомість. Останній образ, який воно встигло забрати з собою — птах, який стікав кров'ю і який захищав своє гніздо.

Глава 17. САМІСТЬ

— Що за нісенітниця? — Тесс відскочила назад, до Гледіс, і чекала відповіді на запитання. — Чому ви ні слова не сказали про носіїв? Скільки ви були в Мейярфі, га?!

Праксі хотілось відповісти їй найогиднішою лайкою, але він стримувався. Хлопець розумів, що частина провини лежить і на ньому. Нехай не він особисто проґавив це, нехай він поїхав до Мейярфу тільки щоб помахати кулаками у випадку небезпеки, але неприємне відчуття безвідповідальності все ж мучило його. Доки Праксі допомагав відтіснити Вереск, в голові тільки й крутилися думки, що б їм відповісти.

— Замовкни ти вже й зберись! — заричав хлопець у відповідь. — Не знаю я нічого! Не знаю!

— Це руйнує... руйнує взагалі все, що ми придумали. Взагалі все! Не дивлячись на чвари, Тесс добре відчувала, коли льодові потрібна допомога. Поки Праксі щосили намагався знерухомити чергового бовдура, жодна деталь не залишалася без уваги. Що б це не було, на своєму шляху воно зіштовхувалось з однією і тією ж силою: палаюче вугілля мляво падало на півшляху до цілі, осколки скла не могли пробити шкіру, а від ударних хвиль, що мчали по асфальту, можна було запросто ухилитися.

Тим часом метелики припинили просто лише відтягувати час. Тепер вони врзалися в недругів і пекли, пекли так сильно, наче були створені з кислоти. Біль був нестерпним і змушував якщо не бігти, то двічі подумати, перш ніж лізти на рожен. Довкола Гледіс їх

було так багато, що як не викручуйся, близько підступитися до неї не виходило.

Коли ж троє з Вереска вибули з гри, ті, що залишились, перейшли в активний наступ. Вони рухались назустріч, оточували, залізали на невисокі будівлі і намагалися зайти з тилу. Троє їхніх опонентів стояли спиною до спиною і старалися контролювати весь простір.

— Вереск тут! — панічно кричали одні вартові. — Назад, назад! Дайте їм місце для битви.

— Ні, дурні! Вперед, допомагайте, допомагайте Вереску! — заперечували інші.

Дисципліна дала тріщину, і доки більша частина гравців залишалася в стороні, деякі з них рвонули вперед. Ті хотіли відволікти увагу на себе, поки Вереск не займе позиції і не оточить. Найспритніший із вартових встиг навіть замахнутися, але до цілі так і не добіг. Його зупинив не лід, не метелики, а яблуко. Воно розбилося точно об голову постового і розлетілося на частини. Чоловік упав і схопився за обличчя, а його товариші зупинились.

Яблуко прилетіло з натовпу неподалік, що дотепер здавався однією великою, але невинною калюжею. Під гомін осуджень полетіли не тільки яблука: у розхід пішли камінці, горщики, чашки, монетки і взагалі все, що траплялося під руку і могло летіти. Досі сміливі гравці позадкували, але натовп не переставав: деякі цілили аж надто влучно, щоб дати гравцям піти. Такі ж червоні яблука потрапили в голову спочатку одному, потім другому і третьому вартовому.

Найдієвішим рішенням виявилась фізична сила. Чоловік із Вереска, чий аромат нагадував купу керованих скляних осколків, ринув до натовпу. Один із тих хлопчаків у перших рядах, хто жбурляв яблука, не встиг занести руку для чергового кидка, бо отримав розгонистий удар по обличчі. Коли він упав на землю, то отримав іще, потім іще один. Натовп загудів гучніше, але почав розбігатися і ховатись. Удар за ударом, доки кулак носія не уперся в лід.

Юнака оповив холодний плед. Погляд Праксі вчепився в людину, яка міцно стискала кулаки. Сліпа помста закипала всередині разом із непідконтрольною люттю. Сам собі він заприсягнувся, що доки хтось із них двох не лежатиме з переламаними пальцями в купі скла або льоду — жодних компромісів. Ні одної поблажки носіям, у яких піднявся кулак на тих, у кого немає аромату. Для Праксі це було рівносильно приголомшливому удару нишком по дитині, котра вдвічі менша за нього й не очікує такої підлості.

— Чернь! Щойно ти перейшов межу, паскудо! — хлопець кинувся назустріч.

Праксі дав своєму аромату карт-бланш: ніяких хвилювань про зламані кінцівки, обмороження і непередбачувані травми. Вони ввійшли в симбіоз, де носій скеровує лід, а той виконує волю свого господаря. Його злили і вартові, які витріщалися, і ті придурки з Вереска, які дивилися на нього як на здобич, та лють лише підживлювала хлопця якомога сильніше.

Лід не залишався статичним, постійно змінював форму і навіть не думав програвати якомусь там склу. Почувся протяжний тріск, і стихія, що розбушувалася, зупинилась в останню секунду: її зуби, що вирости з-під землі, зімкнулися на рівні шиї. Стриматись і міцно не стиснути холодні ікла — це була війна з власною ненавистю. Ще трохи, і людина позбулась би життя, а льодяна стихія й далі розстелювалась по вулицях і площах, з усією своєю ворожістю нападаючи на кожного, хто захоче її зупинити.

Амарантин людини, яка керувала цією сліпою злістю, кипів²⁶. Він у буквальному сенсі вирував у ній, переступаючи далеко за рамки заплющених очей і зосередженості. Все, що він вважав ворожим, обгризав лід. Замерзало скло і снаряди, відблиски й вогниці, руки, шиплячі рідини, колючий пісок, леза і самі люди. Все, що кинуло виклик холоду, потопало в блакитних брилах.

З чим Праксі не міг впоратися, то це з кількістю. Кожен, з ким він зіштовхувався, незалежно від аромату, зрештою, вибував з гри. Через втому зв'язок із ароматом то зникав, то знову з'являвся, але низка перемог не переривалась. Праксі перемагав раз за разом, доки не прийшло усвідомлення, що скільки б він не перемагав, цілей не стає менше. Люди з Вереска завмирили, але їхнє місце займали інші, такі ж швидкі й небезпечні. Тоді Праксі почав тільки захищатися, а не полювати. І незабаром до нього вперше прийшло розуміння того, що скільки б він не надривався і ненавидів, як би не хотів загасити Терсиду і перемогти, у нього це не вийде.

* * *

---

²⁶ Кипіння амарантину — коли носій витрачає надто велику кількість амарантину за короткий проміжок часу, той починає вироблятися швидше і швидше з метою відновити свій початковий запас. Цей короткий період, коли вироблення речовини багаторазово збільшено, але носій не дає їй повернутися до початкових показників, і називається кипінням амарантину. Потенціал аромату стає у багато разів вищим за звичайний, але такі маніпуляції майже завжди позначаються на наступному стані носія. Якщо зазвичай це гостре відчуття нудоти і втоми, то після кипіння амарантину побічними ефектами можуть стати опіки, судоми, кровохаркання і травми внутрішніх органів.

Докс покинув захищати Маччері. Зараз хлопець нісся по дахах будівель, щоб якнайшвидше опинитися ближче до заворушки. На його очах Мортімер потонув у своєму ароматі, але що там відбувалося на східній вулиці, розгледіти було неможливо. Він був не особливо обережний, тому по дорозі не раз підвертав ноги і навіть ламав їх через не дуже вдалі приземлення. Парадокс шкутильгав, а якщо не виходило шкутильгати — падав і просто повз, сподіваючись, що його аномалія спрацює швидше. Коли тіло відновлювалось, він підводився на ноги і щодуху біг.

«Вам заборонено помирати, — слова Фріди знову і знову звучали в голові. — Заборонено, заборонено, заборонено. Ніхто не повинен загинути. Ніхто».

Добігши, Парадокс ринув у вузьке п'ятиповерхове приміщення, котре побачив на шляху. Ніякої уваги на відвідувачів чи ким там вони були — хлопець просто промчав мимо них на саму гору. Сподівався, що вся його невдачливість, всі життєві уроки і жарти, котрі в звичайний час здаються смішними, зараз обійдуть його стороною. Нехай саме цього разу йому пощастить, і дах буде відчиненим.

"Потім хай буде що буде. Хоч потоп, хоч пекло, будь ласка!"

Парадокс із такою силою врізався плечем у двері, які вели на дах, що втратив рівновагу і мало не впав. Нагорі уже було достатньо роззяв, котрі спостерігали за тим, що відбувалося, виглядаючи з-за перегородки. Більше всього підлітків і дітей, але було серед них і декілька дорослих.

— Забирайтеся всі звідси! Швидко, швидко! Забирайтеся! — він старався говорити роздратовано й агресивно, щоб ніхто не почав сперечатися. — Швидко, я сказав, інакше зараз грастій прямо сюди приведу!

Спостерігачі відреагували так, наче знали, що попалися на найстрашнішому зі злочинів, тому й не думали сперечатися. Парадокс підганяв їх і навіть підштовхував у спину, а коли останній хлопчак опинився на сходах і повернувся щось запитати, Парадокс зачинив двері просто перед його носом. Вхід він підпер важкою бочкою з рідиною всередині — не гарантія безпеки, але трохи часу в разі чого виграє.

З цього ракурсу все було видно якнайкраще. Тесс лежала біля ніг одного з Вереска, коліна її були підібгані, а руки знаходились біля живота. Дівчина ледь-ледь ворушилася і неможливо було роздивитися, чи вона при свідомості, чи ні. На всій вулиці було

близько десятка людей, приморожених то до будівель, то до бруківки. Було видно, що аромат Праксі все ще кипів, але навіть так вони з Гледіс, очевидно, не справлялися — проти них стояло близько семи людей, в кожному з яких були сили боротися.

З пальців Парадокса тут же ринув аромат: він уявив, як три неруйнівні і неосяжні ланцюги долають простір й облітають серця потрібних людей. Так він оберігав тих, у кого хотів забрати біль або кому не міг дозволити померти з першого разу. Навіть з його ланцюгами все йшло зовсім погано. Докс зловив себе на думці, що зараз від оптимізму й впевненості не залишилось ані сліду. Носії із Вереска користувалися своїми ароматами так, наче тренувалися далеко не перший рік.

Він побачив, як дівчина в капюшоні жбурнула в Праксі щось, що нагадувало алмазний диск. Зі сторони це виглядало так, наче диск на шаленій швидкості пролетів наскрізь, але Парадокс сповна відчув цей удар. Йому перерізало гомілкові кістки лівої ноги, і він тут же схопився за огорожу, щоб не впасти дотолу. Нехай болю й не було, відчуття здавалося абсолютно мерзенним й огидним. Він не дивився вниз і старався думати тільки про картину перед собою, щоб не наганяти паніку.

Якби Парадокс прийняв ще кілька таких ударів, то тіло просто не встигло б повернутися до здорової форми. Носіїв було надто багато, щоб витримати хоча б по одному влученню від кожного з них. Хлопець зловив себе на думці, що залишалися буквально секунди до катастрофи, якої хотілося уникнути всіма силами. Він не знав, як може допомогти, не знав, як Праксі і Гледіс впораються з усім цим жахом лише вдвох. Але якщо програють, то бути серед тих, хто програв, і Парадоксу. Нехай у підсумку відлетить його власна голова, але час він потягне. Ще й як потягне.

* * *

До останнього не хотілося розплющувати очі. Здавалося, так можна заховатися від того, що відбувається довкола. Але картина все одно ставала зрозумілою, як би не хотілося зворотного. Мія відчувала, як пульсували кінчики пальців через те, що руки були надто сильно зв'язані за спиною. Вона сиділа на стільці, а ноги її

щільно прилягали одна до одної. Рухатися було страшно, і все, що виходило, це глибоко вдихати повітря і не розплющувати очі. І тоді, можливо, свідомість б затуманилась і перенеслася в будь-яке інше місце або тіло, тільки б не залишатися тут. Ці безглузді дурниці здавалися цілком реальними: варто повірити в них і вони стануть справжніми, подібно до аромату. Але щойно прозвучав чужий голос, як надія на нездійсненне звалилася. І тоді всередині залишилось так мало віри в себе, що навіть очі розплющились самі по собі.

— Час прокидатися, Міє. Час.

Вона знаходилася посеред невеликого квадратного приміщення з хорошим освітленням і маленьким віконцем. Воно нагадувало горище, щоправда, доглянуте і дуже розкішне. Мія сиділа на стільці перед людьми, які вишикувались у форму півкола, затулюючи собою двері. Тільки одна людина опинилася просто біля неї. Вона трохи нахилилась, торкнулася щоки зовнішньою стороною долоні, і від цього стало неймовірно страшно. Нічого в зовнішності цієї людини не змінилося, наче рутини Мейярфа ніколи не зникала, а Стеокс виявився лише кращим і найдовшим зі снів.

— Ти вплуталася в небезпечну гру, дівчинко, — з дивною теплотою промовив Зауж. — В небезпечну гру зовсім не з тими людьми.

Чоловік гірко посміхався, наче розчарувався в людині, котрій повністю довіряв. Стало лячно, що крива посмішка в будь-яку секунду перетвориться на злу гримасу, і Зауж дасть свободу своїй жорсткості. Але він так само мружився, погладжуючи її по щоці і говорячи якщо не лагідно, то стримано.

— Цікаво вийшло. Адже я, якщо подумати, перша людина, котру ти зустріла на своєму шляху. Коли ми з тобою м-м... розлучилися, Міє, коли ти просто не повернулася, я запідозрив недобре. Але я й подумати не міг, що тебе занесе так далеко. Ні. Думав, що ти нишпорити в провулках Мейярфа у пошуках кращого життя. А стала он якою... Хочеш, скажу *вільною*, адже ви так називаєте це? І як, подобається? Скажи чесно, подобається, до чого привела тебе свобода?

Прошли місяці, а вона досі була йому нерівня. Дівчинка, яка заїкалася, навіть виглядала жалюгідно на фоні Заужа, тим більше зараз. Тепер ця людина сприймалася не як окрема особистість, а як частина того великого обличчя, що спостерігає за всією столицею і гримить своїм голосом так, щоб чув кожен. Був би перед нею Зауж чи сам Матіас Мендакс — все це одне і те ж. Обличчя людей, які стояли позаду, відрізнялися, але кожного з них зв'язував

один розум. Протистояти одному Заужу було неможливо, адже зараз вона говорила не тільки з ним. Обличчям до обличчя Мія знаходилась з тим єдиним Покровителем, який ні на секунду не спускав очей зі столиці.

І цей цілісний образ нагадував чудовисько, що почепило на себе костюм людини. У чудовиська цього не було великої пащі, воно не виглядало потворним, але здавалося непомірно ненажерливим і непереможним. У ньому відчувалися і сила, і вміння знаходити кращі зі слів, але ніякого відчуття рівності, адже чудовисько, за визначенням, було набагато вище. На Мію дивилося не що інше, як наймогутніша сторона Мейярфа.

— Я ніколи не зрозумію тих людей, з якими ти прийшла. Для мене вони невиправно хворі з самого початку, і я б навіть не витрачав слова, щоб до них достукатись. Але ось ти, Міє, інша. Тебе я бачив здоровою, тому хочу зрозуміти, де ж та точка неповернення. В який момент тебе пронизала думка, що ти віриш цим людям? Що ти готова попроситися з життям, готова втратити себе, тільки б опинитися з ними тут?

— Зауже, ви не...

— Відповідай мені. Не перебивай і ні про що не проси. Відповідай.

— Коли, напевно... Напевно, коли вони дали мені вибір, — Мія похитала головою і їй було соромно через те, наскільки вразливо звучали ці слова. — І коли розказали, що це для них таке, життя. Тоді я поставила на кін і своє.

— Не шкодуєш? Тільки щиро.

— Не шкодую.

Почувши відповідь, Зауж вийняв зброю з внутрішнього боку плащівки і поклав їй на коліна. Вона тут же впізнала цей витвір мистецтва, сплетений зі стеблин і пристрасті. Перед нею лежала «Відлига», ціла і неушкоджена. Стеблини не були зламані, а значить, одна-єдина куля не знайшла свою ціль. Побачивши зброю у себе на колінах, а не в руках Кейтлін, чомусь стало зовсім сумно. Вона асоціювалася з замком, з їхньою тренувальною площадкою і неспішним коловоротом днів. Перед нею лежав єдиний друг, живий чи ні, але цілком чужий для цього місця, як і вона. Їхня спільна домівка знаходилась неймовірно далеко.

— Даремно не шкодуєш, Міє. Тому що люди, яким ти повірила, самі пішли на вірну смерть і не забули захопити з собою молоду дівчину, котра взагалі ні при чому. Вереску вдалося придушити бешкет, і поки ми з тобою розмовляємо, трьох людей просто зараз стратять на площі. Смертельний вирок для інших змовників — питання кількох десятків хвилин, — спершу Зауж говорив з

неприятно, але в якийсь момент його мова стала нагадувати вчення. — Ти зрозумій, це навіть не битва правих і неправих. Вся затія більше нагадує сірника, якого кинули на цемент, щоб підпалити. І зараз цей сірник просто загас. Але я хочу поговорити не про злочини, а про інше. Про важливе і для тебе, і для мене.

Він ходив довкола, але ні на секунду не віддалявся. Руки почергово торкалися то спинки стільця, то нерухомих плечей.

— Я можу бути тобі неприємний, але скажу як є. Вже не мовчазній дівчинці, що тягає валізи, а як людині, котра поринула достатньо глибоко, щоб знати правду. Ти скерувала свій потенціал в помилкове русло. Тебе оточили люди, котрі зловживають силою, яка у них є. За цією... добродушністю, що вони тобі показували, ховається неповага і жага розбрату. Я, якщо чесно, трохи черства людина: ось тобі дім, ось їжа, валізи в руки і гайда. Безпринципно, але чесно. А є спокусники. Вони назвуться друзями і будуть посміхатися так часто, що почнеш прив'язуватись до них. Вони відкриють тобі дріб'язковий секрет, видавши його за сокровенну таємницю, і спробують намацати, що там у тебе всередині. А потім зародять в твоїй голові якусь руйнівну ідею, обов'язково назвавши її привабливим словом. Коханням, мрією, свободою, безкінечністю або вибором — не важливо.

Мія не піднімала голови і дивилася на револьвер у себе на колінах.

— Вони назвалися послідовниками чеснот, але подумай: а якщо вони руйнівники? Це місто — механізм, робота якого відточена до ідеальних дрібниць. І ця робота повинна зберегтися за будь-яку ціну, — повчальний тон змінився на більш м'який, наче Зауж ні в чому нікого не звинувачував. — Я, зізнатися, тебе недооцінив і не роздивився весь потенціал. І бачу, що просто тягати валізи — ну не твоє. Спочатку я цього не помітив, так, але ти людина багатогранніша, і я добре розумію, як хочеться кудись подіти свій потенціал. Ось тільки ти відрізняєшся від них. Відрізняєшся тим, що ти зробила помилку, а вони вчинили злочин. І я не хочу покарання для тебе, Міє. Не з ними на петлі тобі проводити останні секунди життя, так я думаю. Тому більше ніяких валіз і кімнат з пилом. Зараз, коли я бачу твій потенціал, я тобі це обіцяю.

І більше нічого не залишилось. Як би їй не був потрібен хоч найменший натяк на надію, хоч один метелик, який залетів би у вікно, нічого не відбувалося. Тільки спіймана людина і револьвер на її колінах. Єдиним, що здавалося близьким у ці секунди, став засіб, призначений для вбивства людей. Мія все дивилася на нього, а стеблини блищали їй у відповідь.

— Подумай, заради кого тобі варто жити. Подивися на це зі сторони дорослої людини. Зрозумій, що ми не придумуємо правила, котрі не потрібні. Ніяких забаганок, Міє, ніякого божевілля. Ми хочемо створити міцних людей, дорослих і відповідальних. Такі вміють відмовитися від своєї забавки заради благополуччя нашої столиці. Адже ми забираємо у людей не їжу, а те, чим вони можуть отруїтися. І в той же час подумай про те, під яку рису тебе підвели ти, кого ти називаєш друзями. І якщо ти справді зможеш подивитися на все це очима дорослої і здорової людини, то кожен із нас тебе підтримає. Я шукаю в тобі не зраду маргіналів, котрі прикидаються твоїми друзями. Я шукаю бажання стати кращою. Бажання припинити бути веденою. Хіба тобі не хочеться перестати, нарешті, спотикатися і падати, скажи мені? Тому подумай про те, Міє, заради кого тобі хочеться жити. Заради цілого здорового організму, де ні одна, ні одна клітинка не завдасть тобі шкоди, тому що її життя напряду залежить від твого, чи заради тих людей, котрі намагаються виростити з тебе шкідника?

Думки зациклились на різних образах, в яких помирає людина. Доросла і молода, вона вмирає швидко або болісно довго. Мія була впевнена, що в неї є як мінімум два варіанти швидкої смерті — як не крути, а вже свобода вибору. Якщо вона зараз погодиться, то помре миттєво, навіть не встаючи зі стільця. Рішення, викликане примітивним страхом, стане кінцем для людини, котрою вона себе вважала. Котра прожила всього нічого. Вона ходитиме нічим непримітна зовні, але стане частиною того звіра, який зараз стоїть перед нею. Її голос слухатимуть люди, її слова стануть для інших доленосними. Вона говоритиме про високі речі і принципи, не маючи уявлення, де залишила свої.

Або публічна страта. Тут все було простіше, і від цієї думки тіло починало тремтіти. Початковий страх, з яким нічого не зробиш, скільки не готуйся. Але якщо буде вибір як померати, нехай вона зникне так само, як з'явилася, і її втоплять у крові. Ці думки здавалися дурницями, тому що про такий вид страти їй чути не доводилось. Але якщо в неї буде останнє бажання, саме цього вона й попросить.

Єдиний друг допомагав впоратися з трепетом всередині. Стеблини зброї на її колінах були особливою формою мистецтва. Рукоять револьвера була гостроконечним вісником змін. Дуло — калейдоскопом, що показував у тисячі разів більше, ніж біле з чорним. Клацання барабану нагадували стрекотіння живого. Маленький спусковий гачок — безповоротну і довгу дорогу вперед. І цей звук пострілу — гімн всього людства. Мія була не одна. Це

людей перед нею був усього з десяток. На її бік стали трагедії і казки, музика й ескізи, відкриття, пориви, осяяння, образи й уявлення всіх тих, хто вночі ховався по підвалах, щоб залишитись собою. З нею було все те, що залишалося незлічуваним.

Мія уявила бездонні очі жаху, в яких не мало б бути нічого. Але в самому кінці, по той бік, якого ніколи не бачила людина, вона бачила птаха, який, вдарившись на швидкості об стіну, гине. Там, зовсім глибоко, відсвічувала одна-єдина куля револьвера, що дотепер залишався паралізованим. І за цим ховалося щось більше. Там була фізична форма мелодії, котру могла награвати лише одна людина. Ще далі — блиск безтілесних метеликів, які живуть під парасолькою. У повній темряві жив гітарний звук у формі пожежі. Потім, набагато-набагато глибше, стояв замок серед галявини, що кожного ранку зустрічав світанок. І в самій глибині чорних очей свого страху, там, де вже ніхто й не шукає, стояла дівчина, котра розучилася бачити темряву. Вона була справжньою.

І наринило відчуття, коли життя виявилось не крихкістю, а шквалом. Життя, що вибухає фарбами, а не кришиться, коли зупиняється серце. Життя, котре не шкода віддати, щоб вшанувати його пам'ять. Це було відчуття неминучого, що супроводжувалося легкістю від думки померти живим, а не жити мертвим.

— Знаєте, а вона неймовірна. Та мелодійна і практично непомітна брехня, якою ви отруюєте речення — вона неймовірна. Клянуся, якась частина мене вірить кожному вашому слову. Ви обіцяєте так, що не можна відмовитись. Ви переконуєте, і я запросто можу уявити, як частина мене жадібно і захоплено обгризає кожну вашу солодку пропозицію. Але ця частина просто зараз помирає. Вона тріскає, Зауже. Руйнується і зникає. Адже хоч і обіцянки ваші страшенно солодкі, та ось запитання ви ставити не вмієте. Ви хочете, щоб я припинила падати, але я впаду і піднімуся ще не раз. Адже тільки так і протоптуються нові дороги, та ви цього не зрозумієте.

Мія пробігла по дурнуватих обличчях трохи далі від неї і ті викликали сміх. Сміх справжній, котрий не викликає сорому і не здається недоречним. Вона відчувала, що її слова кращі і міцніші за все, що вона говорила до цього часу.

— У вас є ворог, покровителі. Він живе в людині перед вами і всередині кожного, з ким я прийшла. Він є і в деяких людях, на яких ви час від часу тицяєте пальцем. Зараз всередині мене руйнуються дуже високі стіни, навіть не дивлячись на зв'язані руки і монстрів переді мною, котрі прикидаються людьми. І незважаючи на зв'язане тіло, не дивлячись на вашу чисельну перевагу, моя

перемога безумовна. В мені оживає ваш ворог, покровителі, ім'я якому — ідея. І скільки вам не кажи, ви, на жаль, не зможете зрозуміти, що антижиття завжди виявляється слабшим за свого кровного ворога. Тому дякую за вашу улесливість і брехню — мені потрібна була ця стріла, котра проб'є мене наскрізь і перехилить чашу ваг назавжди. Це ті ваги всередині, що застигають і навряд чи зможуть помінятися. Одне тільки запитання з ваших вуст, і ви знайшли собі заклятого ворога. Ви пишете назву своєї столиці з великої букви і так боїтеся, що з неї ж писатиметься і слово «Людина». Але зараз все моє єство щосили кричить, що цей день скоро прийде. Тому відповім на ваше провальне запитання про те, для кого я хочу жити. Я хочу жити не заради вас і ні в якому разі не заради них. Я хочу жити заради себе самої. Це особливі емоції і думки всередині. Але й їх ви не зрозумієте. Я промовляю ці слова з гордістю, і я їх розумію. Я хочу жити заради себе.

Мія витримала паузу, і в її голосі почулася отрута, котру вона не змогла стримати.

— Вам це гидко, великі покровителі? Через відразу до цих слів ви ламаєте людські життя?

Всі на деякий час замовкли, навіть не рухались. Потім Зауж зробив ще один впевнений крок вперед і опинився надто близько. Його обличчя знаходилось на відстані одного легкого похитування. Його однодумців тут наче й не було, тільки вони удвох. Чоловік колючим, залякуючим поглядом дивився в очі дівчини, котра з достоїнством дивилася у відповідь. Вона не віднеслася до цього виклику серйозно. Було зрозуміло, що його сили їй нерівня, і за поглядом, вкритим погрозою й агресією, нічого немає. Найпростіше коливання, і його лоб торкнувся б її. Але цього коливання не сталося — прірва між ними виявилась надто великою. Покровитель заговорив повільно і зрозуміло:

— Ти розумієш, усвідомлення — річ безцінна. Руками натовпу свідомі люди здатні споруджувати міста і здатні руйнувати їх. Ми показуємо людям потрібну дорогу і прививаємо слухняність не через неприязнь до їхнього шляху розвитку. Ні. Вся проблема в самій самосвідомості і тому, куди вона може привести. Люди, які стали індивідами — непередбачувана і неймовірна сила. Та, що руйнує і творить. Але ми вже давно створили все, що потрібно, Міє. Тепер важливо не допустити масової появи тих, кому побудоване може бути не до смаку. Адже ти бачиш, нам по зубах і десятитисячолікий натовп, ми справляємося з ним. Але хоча би сотня таких, як ви, які йдуть проти здорового глузду і

відмовляються від взаємовигоди, то все пропаде. І не для того будувався Мейярф, щоб пропасти.

Тільки після цього на обличчі Заужа з'явилося розчарування. Далі йому було говорити наче навіть важче, ніж до цього.

— Я даремно понадіявся на тебе. Ти настільки ж невиліковна, як і твої соратники. Твої слова, погляд і те, що ти посміхаєшся тоді, коли потрібно плакати, — все в тобі про це говорить. Ти впритул не бачиш останнього шансу.

Чоловік трясся швидше від люті, ніж від чогось іще. Щось вивело Заужа з себе, хоча Мія продовжувала мовчати. Він зціпив зуби і злісно процідив перше речення, повільно, щоб кожне слово було почуте.

— Всі ці людські поривання програють закону. І якщо є люди, котрі вважають по-іншому, то вони або приймуть сторону закону, або зникнуть. Наші руки дотягнуться до них, наші голоси почує кожен, ми задушимо вас всіх. Навіть те, що я зараз бачу в твоєму погляді, Міє, невиліковне. І якщо не виходить вирішити все словами, я вишкребу це з вас самих, наче пухлину, — він узяв із колін Мії зброю, і дуло припало трохи вище сонячного сплетіння. — Адже непідконтрольне нам усвідомлення і політ думки, — це катастрофа. Я ненавиджу їх. Я зневажаю їх. І тебе, яка сидить переді мною, зв'язане бридке дівчисько, я теж зневажаю. Тому що навіть не дивлячись на канати, я знаю, що ти дивишся на мене, як рівна людина. І мені чомусь гидко від цього. Гидко до того, що хочеться стерти це відчуття за будь-яку ціну. Ми готові дати людям що завгодно, кращу державу, котрої вони заслуговують, але не свідомість. Тільки не свідомість.

Зауж схопив револьвер і смикнув якийсь гачок позаду. Він став більш спокійним, наче виговорився. Щойно дуло револьвера націлилось трохи вище сонячного сплетіння, на обличчі чоловіка навіть з'явилася посмішка. Мія була впевнена, що зараз не існувало слів, котрі б його зупинили. Точка неповернення залишилась позаду.

— Але куля може вирішити все. Кулі не розрізняють ідей і віри. І якщо слова не допоможуть, то допоможуть кулі, котрих на всіх вистачить. Адже що людина, що самосвідомість вразливі до пороху. І я готовий особисто звести Мейярф, побудований на ньому.

Прогримів один постріл і стеблини «Відлиги» зів'яли — кулі більше не було всередині. Вона зникла, забравши з собою і крихке життя, яке щойно зародилося.

Глава 18. Я

— Агов, не варто! Легше, — попросила Хлоя, тримаючи руки піднятими. — Я без зброї, тому не гарячкуй.

— Руки не опускай і ставай на коліна. *Зараз же!*

Вереск задавив своїх недругів кількістю і ось-ось був готовий зірватися з ланцюга. Діалог відразу пішов важкувато. Без одного кроку переможці, їм потрібно було закінчити почате. Якби вони обірвали життя Тесс або Гледіс, які потрапили до їхніх лап, то хід справ мав би найгірший з усіх можливих поворотів.

Хлоя була тією ланкою, що зв'язувала між собою дві сторони, котрі тріскали від напруги. Позаду неї стояв Сорроу, який прийшов на допомогу, і Праксі, котрий ледве тримався на ногах. Хлоя завжди опиралася на слова, тому страх фізичної розправи заплутував думки. Зараз цінним було кожне слово, що не давало перетворитися програшу в трагедію.

— Не треба поспішних слів. І тим більше дій, — Хлоя стояла точно так, як наказав лідер Вереска. — Ось, я на колінах. Я не небезпечна. Аромату в мене немає. Я тільки протеже, не більше. Дай мені тридцять секунд, будь ласка. Тридцять секунд, щоб усе пояснити. Потім роби все, що вважатимеш за потрібне.

Хлоя знала, що якби вона застосувала аромат, то їм, певно, був би кінець. Носії відчують таке набагато краще, і якби хоч один із недругів зрозумів би, що на нього щось впливає — Орторус став би приречений. Потяг до ризику й азарту зараз опинився десь посередині: бажання красномовно нав'язати свої умови перепліталось з розумінням, що неправильно сказане слово може

бути останнім. Люди перед нею вмiли вбивати, якщо знадобиться. У таких рука не тремтить.

— Ви програли. Я рахую до трьох, — скомандував лiдер Вереска, — i ви всi лягаєте на пiдлогу. Iнакше, даю слово, я зроблю комусь iз вас дуже боляче.

— Зробиш, ага! — Праксi був геть змучений, але говорив з усiєю жовчю i ненавистю, що в нього була. — Але передусiм я встигну заморозити твою тупу макiтру i розтоптати її на асфальтi. Пiдними руку, i клянуся тобі, що ти не пiдеш звiдси живим. Тiльки дай менi привiд!

— Тридцять секунд, будь ласка! — перебила Хлоя, пiдвищивши тон.

Руки Гледiс i Тесс не були зв'язанi за спиною. Нiхто не заважав їм застосувати тi невеличкi залишки амарантину, котрi в них залишились, але зараз набагато ефективнiше за втому працював найвiрнiший метод — страх. Обговорити дiї один iз одним було неможливо, i будь-яка невдала спроба запросто могла призвести до чиєїсь смертi. Тому всi, крiм Праксi, стали зговiрливими як нiколи, особливо, коли хтось iз Вереска починав пiдвищувати голос. Обидвi дiвчини опустили голови, щоб тi не подумали чогось зайвого. Через витрачений аромат Гледiс було ще гiрше, нiж Тесс: холодно, нудота пiдступала все сильнiше, а тiло зрадницьки тремтiло i вiд страху, i вiд нестачi сил.

— Тридцять секунд. Говори.

— Не слухайте пустi погрози, — звернулася вона до Вереска. — Навiть при всьому бажаннi нi вiн, нi будь-хто з заручникiв у цiй ситуацiї вас уже не переможе. Тут ваша перемога беззастережна. Я розумiю, що нас чекає або суд, або трибунал. Я розумiю. Але зараз вся проблема в людинi позаду мене. Тiй, що з мечем, — вона крутнула головою в бiк Сорроу, котрий тримався за рукоять. — Я кажу як є, тому що знаю його роль в цiй операцiї й особисто бачила межу його можливостей. Якщо ви пораните або, не приведи Всюдисущi, вб'єте когось iз нас, вiн влаштує рiзанину, з котрої вийде переможцем тiльки вiн один. Ми лежатимемо мертвими, згорiвши заживо, якщо хочете, а ви — розрубанi навпiл. Я в жодному разi не лякаю i не блефую, тому що невдалий блеф вартуватиме життя i менi, i всiм iншим. Зараз тiльки факти, котрi я перевiряла сама i котрi здатнi зберегти життя менi в першу чергу. Ви маєте право не вiрити i вчинити по-своєму. Ви можете перерiзати менi горло навiть просто через принцип, але тодi на цiй площi лежатимуть зо два десяткi трупiв. Просто тому, що не послухали i були впевненi, що одна людина на таке не здатна. Але вiн, у першу

чергу, — екстрена міра, а не людина. Міра, яку вони до останнього не хочуть застосовувати.

Про себе Хлоя дякувала кожному наляканому мейярфцю, котрий хоч і тримався на відстані, але не тікав. Вони, і тільки вони, були причиною того, що не відбулося ніякого необдуманого самосуду. Якщо б не спостерігачі, Вереск, ймовірно, і не був би таким багатослівним. Хотілося вірити, що ті не розбіжяться в найбільш невідповідний момент.

Її тридцять секунд закінчилися, але лідер Вереска не перебив. Вона тут же вловила цей момент і продовжила:

— Ви наймана сила для покровителів, як і я для цих людей. Ні ви, ні я не просякнуті їхніми ідеями настільки, щоб за них помирати. Але виходить так, що якщо і потрапимо під удар, то всі разом. Разом втратимо сім'ї, свої мрії, відкладені гроші і майбутнє. Тому що покровителі наказали пережувати горіх, котрий самі пережувати не можуть. А горіх, виявляється, до самих країв напханий крихітними лезами.

— Який у нього аромат?

— Він впливає на простір і ріже його своїм дивним клинком. Просто поглядом запам'ятовує ділянки місцевості і розрізує їх одразу, щойно дістане зброю, розумієте?

— Тоді накажи йому відкинути зброю в бік. Просто зараз! — перебив лідер.

— Сорроу, викинь свій клинок. Наказую. Негайно викинь його!

Хлоя навіть не обернулася, щоб подивитись на реакцію. Гадати не треба було — той навіть не поворухнувся. Довелося стримувати посмішку від такого наївного прохання.

— Бачте, тут все складніше. Я для нього просто якась там найманка. А він хлопець ідейний, в цьому вся істина. Тому якщо ви хочете нашкодити лише заради кровопролиття — дійте просто зараз. Якщо ні, то запевняю, можна знайти альтернативу. І щоб показати, що ні в мене, ні в когось із нас немає в голові якогось витонченого плану, вважаю, що правильно було б розморозити всіх ваших людей. Живих, прошу зауважити. Праксі, ти чув?

Хлопець у відповідь недоречно вилаявся, і тоді Хлоя повернулася до нього. Вона говорила спокійно, і в голосі її не було ні фальшивої люб'язності, ні агресії. Хлоя віддала наказ і сподівалась, що її пустиголовий друг не збагне, що вона застосувала аромат.

— Праксі, подумай добре ще раз, обдумай всі «за» і «проти» і звільни тих, кого знерухомив.

Хлопець зробив це майже відразу і виглядав так, ніби на короткий момент йому вдалося проковтнути свою гордість. Він упав

на коліна, але не міг собі дозволити повністю відключитись. Звільнені повели себе по-різному, але для Хлої було важливе одне — ніхто не почав нападати. Все інше її не цікавило.

— Я сподіваюся на розсудливість і з вашого боку. Поки що всі живі, але подальший результат залежить від ваших рішень. Ви переможці і право вибору за вами. Так що вирішуйте — кривава бійня чи альтернативи?

Хлоя вловила саме те, на що сподівалася з самого початку. Головний із Вереска глянув скося на наймолодшу дівчину з усієї зграї і в цьому була вся слабкість, котру так просто не приховаєш. Секунда-друга, більше не треба, щоб помітити по погляду і міміці, наскільки ці слова неоднозначні для співрозмовника. Це було справжнє збентеження, короткочасне і не виказане вголос, але таке, що дало Хлої зрозуміти, як будувати діалог далі. Лідеру могло бути геть начхати на людей позаду, але молода світловолоса дівчина поруч з ним всепоглинаюче була причиною того, що рішення не приймалися бездумно і наосліп. Йому було що втрачати.

Лідер уже не кричав, але говорив безтактно і, головне, забув про імпульсивність. Хлоя зустрічала і таких, і ще м'якіших. Вони можуть заїкатися самі про себе, шукаючи єдиний вихід і лякаючись цього тягаря. Але коли доходить до мови, вони наїжаються, розправляють плечі, навмисне занижують голос і сподіваються, що ніхто не помітив слабкості. А слабкості, якщо добряче покопирсатись, там стільки, що хоч ложками їж.

— Які тут альтернативи? — заричав співрозмовник. — Попросите нас піти, залякуючи своєю екстреною мірою?

— Ні, навіщо крайнощі? Але подумайте самі, у вас знаходяться важливі для моїх клієнтів люди, — Хлоя піднялася, але руки не опустила. — За вашою спиною ті, кого ви знаєте не перший рік. Ми сюди прийшли не для того, щоб здійснювати фізичну розправу, і вже точно не для того, щоб її здійснювали над нами. Доки нічیه життя не обірвалося, чи не краще переможцям отримати тріумф, а тим, хто програв, втекти? Наша ціль не досягнута, порядок у місті вцілів лише завдяки вам.

— Але Вереск виграв, значить йому виносити вердикт. А якщо ті, хто програв, зникнуть, то кого судити? Що це за перемога така виходить?

— Перемога в тому, що вам вирішувати долю тих, хто зазнав поразки. Ви зараз, власне кажучи, це й робите. Але не варто забувати і про наслідки свого рішення. Ви просто скажіть, у чому ваша задача — усунути їх? Розігнати? Публічно стратити? Задавити? Досягнути угоди?

— Роззброїти, — він точно придумав це слово на ходу, тільки б показати, що Хлоя нічого не знає, і в її списку немає правильного варіанта.

— Вони без зброї. Скажу більше, вони спеціально не поранили ні одного члена Вереска, навіть коли ви напали. Те ж стосується і грастій.

— Обеззброїти, а потім затримати. Не заговорюй мені зуби. Ти припускаєш ймовірність того, що ситуація повністю перевернеться. І будеш свої схеми в голові, котрих я поки що не розумію. Але з кожною секундою вони дратують мене сильніше й сильніше.

— Припускаю. Але в моїх схемах ніхто не помирає. Ні громадяни, ні ваші люди, ні мої. Ніхто. Ми хочемо ганебно піти, осуджені громадянами, але живі, а не по частинах. Та проштрикніть когось своїм склом — і через кілька хвилин ми всі будемо лежати на землі в крові. Пів десятка життів ваших ворогів в обмін на кілька десятків тих, які вам небайдужі. Це буде твоя перемога, Вереску?

Лідер насупився, але не відповів. Наче його вуглиням не давали рвонути поперед стіни зі слів, що зовсім не вселяли страху, але сіяли сумніви.

— Часто запитання на винищення не затягують надовго. Якщо би хотіли вбити, банально б задавили кількістю. Але ваша ціль не в цьому, тому, якщо є хоч маленький шанс на компроміс, ним варто скористатися. Так, щоб ми програли, але ніхто не втратив життя. Заради цього кожен із нас стане дуже, дуже слухняним і тямущим.

Поки Хлоя говорила, місто заспокоювалось. Жителі спостерігали за тим, що відбувається, з відстані й не наважувались підходити близько. Ніхто не хотів потрапити під гарячу руку. Але ніяких криків і галасу, тільки слова.

— Трибунал. Трибунал, як ти на початку і сказала. Я не дам вам просто взяти й піти. Твій мечник накинеться на нас за те, що ми відправимо вас на суд?

— Однозначно ні. Але до чого тут Вереск? Адже ви не грастії, щоб бездоганно дотримуватися статуту. Вереск вищий за статусом, значить і більш нестандартні рішення приймати йому. Такі ситуації, повірте, в статуті не прописані. Я його напам'ять знаю.

— І які тоді альтернативи?

Тільки лідер Вереска поставив запитання, почувся наказ зупинитися. Люди оберталися, декілька секунд не розуміли, що відбувається, а потім охкали і розходились у сторони. Утворився живий коридор, і в самій гущі подій опинилося більше десяти людей. Містяни притягнулися, наче магнітом. Очевидно, думали, що в присутності цих людей нічого поганого точно не станеться. Голос

Матіаса Мендакса все так само міг різати повітря, настільки суворо він звучав.

— Ніяких! Ніяких альтернатив. Заспокойтеся, дорогі громадяни. Це кінець. Нехай всі складуть зброю. Це безглуздя закінчиться просто зараз.

Найтепліша з усіх існуючих долонь закривала очі. Хтось не такий вже й незнайомий стояв позаду, притримуючи змучене тіло Мії. Її не хвилювало те, що вона не відчувала землі під ногами. Не треба було навіть розплющувати очі, щоб зрозуміти, що Віоландо залишився далеко позаду, що звуки там зовсім інші. І навіть не дивлячись на долоню перед очима, Мія звідкись знала, що перед нею відкривався багатокольоровий, але в той же час темний світ. Де не треба ходити по землі, де до насиченості темних кольорів треба просто звикнути.

— Тобі страшно? — прошепотів жіночий голос. — Міє, тобі страшно?

— Ні, — втомлено зізналася вона. — Раніше було. А зараз у мене відчуття, що я...

— Перемогла? — закінчив тихий голос.

— Так. Я перемогла щось, що зараз не можу описати. Розумієш?

Їй неймовірно хотілося поділитися з тією, яка стояла позаду. До тремтіння рідний голос звучав звичніше, ніж її власний. Це був перший справжній діалог із кимось, хто завжди приходив до неї як мара, а не співрозмовник.

— Так. Розумію, тому що ти — мій місяць. Запам'ятай, Міє, це дуже важливо. Це єдине, що життєво важливе для нас обох. Твоя перемога над собою, твої друзі і переходи, про які тобі так хочеться дізнатися більше, — це дуже вагомо, і про це не можна забувати. Але є поняття поза системою цінностей, і ми один для одного — одне з них. Я прошу тебе не зрозуміти, а просто повірити.

Мія повністю розслабила тіло, але не втратила рівновагу. Складно було відчутти, чи вона стоїть, чи весь цей час падає, чи стеля зверху і, взагалі, чи є тут верх і низ. Єдине, що точно існувало, — тепла долоня перед очима і приємний голос.

— Я вірю. Вірю, як ніколи. Тому що я багато разів чула тебе. І мене все не залишало відчуття, що ми важливі одне для одного. Та я досі не до кінця розумію, з ким я розмовляю. Це, може, прозвучить для тебе наївно, але... хто ти?

— Ти сама. Я — це ти, тільки та, яка існує під знаком зірки. Такий самий вільний розум, але ти — дитя місяця, а я — зірок. Ми — єдине ціле, але народжені по-різному. І це робить нас протилежностями, на жаль.

— Заплутано, — Мія усміхнулась, погладжуючи рідну руку. — Я можу подивитися на тебе і на місце, де ми знаходимось? Чому ти закриваєш мені очі?

— Я хвилююся. Це місце... — відповідь далася співрозмовниці з великими труднощами. — ...Воно здасться тобі потворним. Тут надто багато всього, що відбулося до твого народження. Воно злякає тебе і поглине, а твої сльози я хочу бачити менше за все. Коли створила твоє тіло з крові і наділила його розумом, я... відсікла минуле. Для тебе. Але з моєї голови воно нікуди не подінеться, тому я просто прошу тебе не дивитися. Тут — минуле. Болісне. І небезпечне.

— Добре. А що було до того, як я з'явилася з крові? Адже щось було?

— Ти була місяцем. Справжнім, просто одягнена в людське тіло. Моїм місяцем.

— І... щось трапилося, так?

— Так, — голос зазвучав невпевнено. — Зараз я не знайду достатньо хоробрості в собі, щоб розказати. Пробач.

Мія притиснула руки істоти до своїх очей — знак, що вона не вирветься і не підгляне. Нехай рідні пальці ховають від неї цілий всесвіт, без різниці. Нехай ховають, тільки ще трохи діляться своїм теплом. Мія акуратно підняла руки і торкнулася обличчя позаду. Воно було справжнім, не тільки голос і не тільки очі. Пальці намацали теплі щоки, губи і все те, що притаманне звичайній людині.

— Якщо чесно... Так хочеться розізлитися на це все. На твої загадки, на загадки цього світу і найбільше — на себе саму. З часом в голові з'являється так багато запитань, що я не можу поставити жодного з них.

— У цьому місці ти зможеш поставити ті, про які захочеш запитати тільки себе. Коли інші тобі мало чим допоможуть. І тоді я підкажу, — пообіцяв голос. — Якщо це не буде надто складно для мене. Тут місяцю буде важко знаходитись, як і зіркам. Але поки що це єдиний спосіб... поговорити, але не побачитись.

— Хіба це не єдина наша зустріч?

— Думаю, що ні. І дуже, дуже сильно на це сподіваюся.

— Тоді я зовсім не розумію... — Мія сумно похитала головою. — Адже в мене вистрелили. Після такого вже ніхто ні з ким не зустрічається, навіть тут, розумієш?

— Розумію.

— Чому тоді ти говориш про майбутнє? Як ти зможеш підказати мені потім, якщо після цієї розмови...

— Темрява? Так ти уявляєш смерть?

— Ні, — прошепотіла Мія. — Ніяк не уявляю. Напевно.

— Мене зачаровує твій стимул. Все, що я казала тобі під час твоїх тренувань і снів — створити мотив, це так. Але знала б ти як мені подобається те, яким він вийшов. Я розумію ті почуття, котрі відчула дівчинка, прийшовши у цей світ. Можна справді вважати, що там, у вузьких вуличках великого міста, вона народилася по-справжньому. Зовсім недавно для мене вона бездумно йшла вперед. Сама не могла відповісти на запитання, скільки возів їй ще доведеться провезти. Але я чудово пам'ятаю, з якою цікавістю вона дивилася на переходи в небі. Її погляд ставав свідомим, наче пелена перед очима зникала. Але потім вона поверталася, їла і починала все заново. Це не виглядало так, наче у дівчинки був шанс вибратись. Та пригадай почуття, котрі вона відчула, коли їй запропонували кинути виклик всьому своєму життю. Чому ж вона відповіла «так» людині, котру навіть не знала? Ти помиляєшся, якщо думаєш, що в той момент у тебе справді не було вибору. Тому що я бачила дівчинку, у котрої не вистачило сил погодитись. Вона існувала до недавнього часу, але не була настільки ж живою. Ти власноруч вбила її в той момент, коли підняла голову перед тими, кого боялася. Ти геть розчинила паралельну копію себе, котра програла, у котрої в одну мить просто не вистачило духу, котра понадіялась на другий шанс. Ти вбила те, що й без того було мертво. А тій Мії, яка стоїть переді мною, чомусь захотілося поїхати, захотілося прислухатись до внутрішнього голосу і відправитись до столиці разом із сім'єю. Ці рішення і роблять тебе найбільш живою з усіх можливих й існуючих інших версій тебе, які помилились, здалися або злякалися. І цей стимул жити, котрий мені так сподобався, не має права відняти в тебе ні одна куля, ні одна людина. Тому твоя рана — унікальний випадок. Все живе існує за законами: чи то природа, Всюдисущі, покровителі, здоровий глузд або правила, що працюють споконвіків. Але ми з тобою будемо іншими. Вдвох станемо один одному і життям, і смертю, і потягом, і відторгненням. І боги, і природа речей нам з тобою не потрібні, тому що я — це цілий світ, але тільки для однієї людини. І ти. Ти також.

— Ми... одне? — не відразу запитала Мія. — Жовтий колір, яскравіший за саме сонце?

— І червоний, з якого народилася кров. І ніяка куля не здатна ні погасити сонце, ні розчинити кров. Ми рівні.

Всередині пульсувало щось немислиме, щось дуже міцне. Від цього почуття з'являлося тремтіння і хотілося заприсягнутися, що вони удвох — це більше, ніж просто пара чистих розумів. В цьому зв'язку було щось, що з часом не згасає. Ця їхня маленька безкінечність, видима тільки двом істотам. Незрима. Невгасима і скоріше нескінченна, ніж миттєва.

— Скажи мені... Скажи, будь ласка. Ти існуєш там, на нашій планеті? Як звичайна людина. Нехай не зараз, але колись я хочу стояти поруч із тобою не тільки тут, з заплющеними очима. По-справжньому.

— Десь там, — промовив голос. — У далекому-далекому куточку цього маленького світу. Я справді існую.

Насолода від того, що відбувається, нарешті, наринала з повною силою. Мія усміхнулася, варто було лише подумати про те, який шлях вона пройшла і з ким зараз говорить. Відчувався триумф життя. Вчувалося тріщання шкаралупи.

— Мене чомусь зігріває ця думка. Може, ніхто в світі цього не помітить, але це наша спільна перемога. Я відчуваю той мотив, про який ти говорила. Розумію, що він не виражений в чомусь конкретному, але я обов'язково, обов'язково знайду те, що буде моїм. Ти сказала правду, зараз в мені немає чогось, що жило всередині, доки я не підняла голову перед покровителями. В мені зник страх жити. І це...

Вона не договорила. Сльози почали швидко текти по щоках, але рідна долоня ховала очі від усього світу. Тут, де сама реальність цього місця ставилась під запитання, стало можливо висловити почуття і при цьому не здаватися слабкою. Не можна було тільки впасти на коліна, адже якась опора під ногами була відсутня. Тому Мія просто плакала, не соромлячись, не намагаючись задушити це поривання. По кутиках губ, які усміхалися, у формі води стікала та важкість, котра накопичувалася в ній весь цей час. Вона всотувалась в одяг, падала в нікуди або розчинялася ще в польоті. А в голові звучав голос і виднівся розмитий образ тих очей, що встигли вже стати потрібними. Мія відчувала, як тіло стає все легшим і легшим. Наче й без того повітряна маса ставала світлішою і яскравішою. Це відбувалося й з усім довкола, навіть долоня перед очима наче танула.

— Йдемо, — сумно промовив голос позаду. — Нам обом потрібно назад. Я знайду спосіб повернутися сюди. І покличу тебе з собою.

— Зачекай! — попросила Мія, випадково мало не розплющивши очі. — Ми зможемо зустрітися по-справжньому там, у Віоландо? Хоч колись зможемо?

Здавалося очевидним, що голосу вартує великих зусиль не розтанути остаточно, а зачекати ще трохи. Одне коротке запитання затримувало їх обох. Голос звучав настільки слабо, що зникла впевненість в тому, що хтось знаходиться за спиною. Перед очима було тепло, як від долоні, але повік більше ніхто не торкався. І все ж шепіт знайшов сили відповісти:

— Зірки і місяць на нічному небі завжди разом. Але чи можуть вони коли-небудь торкнутися одні одних? Я не знаю. Не знаю, але порушила б усі закони природи, тільки б це було так.

А потім все в цьому незрозумілому світі зникло. З нізвідки її сприйняття і свідомість з великою швидкістю врізалися у щось в'язке, але дуже знайоме. Руки не відчували легкості, а тіло не здавалося пошитим із повітря. Все нарешті стало таким, яким і мало би бути.

Скай втиснувся у дірявий паркан. Через один із отворів він виглядав людину, котру зараз хотілось зустріти найменше. Довкола розкинулись маленькі заплутані вулички, наче тріщини на склі від удару. Він обертався на кожен шурхіт і не поспішав бігти.

Пальці стискали м'яку обгортку альбому без сторінок — всі листки пішли на те, щоб не розбитися на смерть. Амарантин був на мінімумі, з паперу залишився тільки невеликий блокнот для особистих нотаток. Здавалося, що в ньому було зо тридцять невеликих листків, не більше. Скай старався заглушити звук сторінок, які виривалися, тому притискав основу пальцями. Він не

знав як діяти і тим більше як перемогти — що б той не створив, воно помирало надто стімко, незалежно від форми і швидкості.

Скай прислухався. Тупіт ніг, але не по землі, а десь вище. Не за парканом. Зверху! Недруг витягнув дві руки вперед. Шквал.

Хлопець рвонув що є сили, але почув тріскучий звук позаду. Його плащ перетворився в декілька широких клаптиків. Скай навмисне старався крутитися якнайчастіше, повертаючи на все більш тонкі й тонкі вулички.

— Вирішив нарізати з мене мотузки! — сказав він сам до себе. — Дзуськи, я не стану локшиною. Ніякої локшини сьогодні. І ніколи. Ніколи.

Він задихався і панікував. На бігу концентруватися на ароматі геть не просто, тому лінії вигину виходили кривими. Потворне найпростіше створіння з паперу полетіло назад. Воно пододало поворот і, щойно долетіло до наступного, як зв'язок пропав. Листок помер.

— А може, поговорити? — крикнув Скай, не зупиняючись. — Компроміс!

Відповіді не було, але не сказати, що на неї було багато надії.

Одна з вуличок виявилась довшою за інші. Боротися не залишилось ні сил, ні паперу. Він жбурнув усі вирвані листки перед собою і вони перетворилися на невисокі сходи. Сходинок за сходинок, і вийшло ступити на дах одного з будинків. Хлопець ліг за дерев'яну перегородку і закрив рота обома руками. Він старався дихати якнайтихіше. Паперові сходи осипались на землю, і щосекунди Скай думав про цей промах, що робив його місцезнаходження очевидним. З самого початку папір був приречений проти хаотично літаючих лез. Гірша ситуація могла бути тільки з вогнем.

— Твій аромат повністю програє моєму, — прозвучало знизу.

Хотілось тішити себе надією, що його намагаються виманити, адже не знають, де Скай насправді. Дурниці це все. Будинок навіть не двоповерховий, а на підлозі лежать листки паперу. Навіщо взагалі було надіятись на такий нерозумний план?

— Спускайся звідти по-хорошому або я піднімуся і нашаткую тебе, як капусту.

— Ні-ні, шаткувати нікого не потрібно. Правда.

— Адже ти хотів поговорити. Отож, давай зістрибуй, інакше з тобою трапиться те ж саме, що й із твоїми сторінками. Це я тобі обіцяю.

— Добре-добре. Переконливо, справді, — Скай піднявся і виглянув з-за дерев'яної перепони. Його руки були підняті.

На біль і втому довелося наплювати. Хлопець звис на невисокому даху і стрибнув. Приземлившись, він відчув тупий біль у п'ятах, що доводив аж до нудоти. Незнайомець тримав обидві руки витягнутими вперед. За будь-яких інших обставин ця поза могла б здатися смішною. Скай глянув за спину ворога всього на мить. І кожної наступної секунди, які б слова він не промовляв, у голові роїлася одна думка:

«Важливо не переривати візуального контакту. Дивитися тільки в очі. І нікуди більше».

— Адже тебе не послали мене вбити? Дуже сподіваюся, що ні.

— Виверни кишені. Дуже повільно опускай руки.

— Добре. Але в мене там обгортка альбому і блокнот. Обидва геть порожні. Я їх зараз акуратно дістану і покладу на землю, добре?

— Ти закинеш їх на дах.

Скай кивнув і старався контролювати кожен свій рух. Вони повинні були виглядати достатньо повільними, достатньо слабкими для того, щоб у хід йшли леза. Альбом із блокнотом опинилися на даху. Вивернуті кишені були порожніми.

— От і все. Я абсолютно обеззброєний.

— Я поведу тебе під суд і там тебе стратять. А спробуєш втекти, то я обіцяю, що вб'ю тебе і скажу решті, що іншого вибору не було.

— Просто бажання заробити?

Незнайомець насупився. Він не розумів запитання.

— Я програв. А це просто цікавість, і ти навіть не зобов'язаний мені відповідати. Але, якщо можна, дозволь зрозуміти твою мотивацію. Моя страта для тебе — це просто спосіб найманцю стати заможнішим?

— Інакше на твоєму місці буду я.

— А якщо ні? Адже це залежить від обвинуваченого і того, хто схопив його за руку.

Той недобре примружився і думав, чи відповідати. Носій обдивився хлопця з ніг до голови і з презирством сказав:

— Не вмикай бовдура, ти ж знаєш механізм Мейярфа. Хороший чи ні, але він практично непереможний. І його потрібно захищати.

— А якщо створити те, що *хочеться* захищати? Не те, що потрібно, а що дороге?

— Правила вже встановлені. Я не готовий ставити своє життя на кін заради крихітного шансу змінити їх.

— Добре. Згоден, хороша думка. Але останнє запитання, обіцяю, а потім я піду з тобою. Якщо б я сказав, що механізм залишається неприступним тільки тому, що його захищають Вереск і грастійство, ти б погодився?

Незнайомець подивився на Скаю спідлоба. Він несхвально похитав головою, але погляд його залишався холодним і ворожим. Не викликало подиву, чому така людина обрала лева як прояв себе.

Він так і не відповів — сплеск амарантину двох людей виявився миттєвим. Аромати, що зазвичай формувалися поступово, рух за рухом, частинка за частинкою, зараз проявили себе щосили. Скай ризикнув усім, і забруднені під ногами листки злетіли. Ті клаптики, що недавно були сходинками, отримали друге життя. Всі вони ринули догори і зустріли свого ворога. Природний рефлекс — підняти руку догори. Лева дістали до кожної своєї цілі і пошматували її. Брудні листки остаточно втратили всю швидкість і посипались додолу. Вони відіграли свою роль.

І тоді втрутилось творення. У нього вклали дуже багато сил, через що воно розквітло миттєво. Руки носія огорнув твердий камінь. Його структуру було уявити дуже просто, але головне — надати твердості. Камінь виявився незрозумілої форми, але не дозволяв рукам недруга навіть зігнутись. Це були кайдани, що починалися біля ліктів і закінчувались за дві фаланги від кінчиків пальців. Скута людина впала на землю. Вона почала лаятись і кричати, але рухати верхніми кінцівками не могла. Відтак кам'яний пласт оповив і ноги. Останній сплеск сил, і на роті знерухомленого з'явилася липка стрічка. Скай видихнув і, нарешті, вперше за довгий час подивився на щось гарне.

— Ну ти й розрахувала момент. Вогнику, яке ж ти диво... — він намагався впоратися з задишкою. — Я тобі й справді зобов'язаний життям. Справжнім життям.

Естер ледве підійшла до нього й обм'якла. Той обійняв її і не дав упасти. Вони зробили стільки кроків, скільки змогли, а потім, впершись у стіну, сіли. Дівчина нервувалася, але людина поруч давала зрозуміти, що щось страшне залишилось позаду.

— Я все. Це межа. Предвічна, як же я ненавиджу наслідки всього цього.

— Я розумію. Але треба потерпіти. Все це не даремно. Все не даремно. Дякую.

Вона прикусила губу і вп'ялася нігтями в одяг друга. Фінальний сплеск аромату витиснув насухо їх обох. Говорити виходило тільки на видиху.

— Скаю, на східній вулиці щось відбувається. Щось погане. Я ніяк не зможу їм допомогти. Що нам робити? Ми програли?

— Зарано ти робиш висновки, Вогнику. Зарано.

— Їх там багато. Здається, набагато більше, — Естер зіщулилась.

— І я втратила стільки часу. Стільки можливостей.

— Але врятувала... близьку людину.

— Врятувала. Але хочу допомогти і їм. Але не можу. Не можу.

Відповіді не було. Свідомість людини, до якої вона торкалася, випурхнула з голови. Естер ховала свої сльози від Мейярфа. Вони розчинялись в блакитній тканині доти, поки і її образи в голові не втратили лінії.

* * *

Кейтлін перебувала на відстані витягнутої руки. Вона стояла на колінах, руки її були притиснуті до грудей, погляд залишався наляканим, а на щоках засохли чорні розводи. Мія і сама розуміла, що видовище було не з приємних — частина підлоги і її одяг були забруднені кров'ю. Трохи вище живота, на жовтій тканині, застигла велика багряна пляма. Кейтлін простягнула тремтячу руку, і їхні пальці торкнулися одні одних. Обидві долоні були теплими, як у справжніх живих людей.

— Міє, — пробурмотала вона. — Ти що... теж Парадокс? Як? Рана, вона ж...

— Я не знаю, як пояснити. Воно... все сталося само собою.

Кейтлін засунула руку під накидку й акуратним рухом двічі провела пальцями догори від живота. Не намацавши ніякої рани, дівчина шепотом вилаялась і міцно обійняла Мію. Обійми були взаємними. Кілька секунд поспіль руки просто відмовлялися відпускати дорогу їй людину, котра дихала життям, котра мала запах і тремтіла. Це був контакт з таким же справжнім тілом, що знаходилося поруч і розколювало навпіл страх.

Після цього Кейтлін кілька секунд дивилася їй у вічі. Переконавшись, що все справді краще, ніж здавалося, дівчина кинулась до виходу. Вона переступила через лежачих без свідомості покровителів і гукнула подругу: Венді була повернута до них спиною й впиралася лобом у двері. Її думки все ще витали десь далеко.

Зрештою, довелося отямитись — Кейтлін так сильно трясла за руку і кликала її, що ніякий рівень концентрації не допоміг. Повернувши свою свідомість, Венді похитнулась, глянула на Кейтлін і перевела погляд на іншу свою подругу. Навіть по її, зазвичай більш незворушному обличчю, можна було сказати, що в повітрі знову зависло повне нерозуміння всього, що відбувалося. Мія не відчувала болю і втоми ні в єдиній клітинці тіла, навпаки, хотілось кудись подіти енергію, що накопичилась всередині.

Венді скоса глянула на велику червону пляму — нічого дивного.

— Я в порядку, — запевнила Мія. — І не висловити яка рада, що ви теж.

У відповідь дівчина тільки кивнула головою і на секунду-дві теж обійняла Мію. Обійми розірвались саме тоді, коли й повинні були. Тепер сентиментальності треба було зачекати.

— Чим усе тоді закінчилось? Хтось наш постраждав?

— Один із них спіймав і мене, — швидко заговорила Кейтлін. — Раптово влетів, незрозуміло звідки, і все! Він просто обхопив мою шию руками, і думки наче вивернуло навиворіт. Жахливе, просто огидне відчуття. І коли я отямилась, то переді мною вже крутились ці бовдури, — вона показала на покровителів. — Але менше, звичайно. Щось ти їм сподобалась, чи що? Ну і все наближалось до дуже неприємного повороту, та Венді нагодилася от просто вчасно, я тобі навіть словами не передам наскільки. Після цього ми одразу ринули шукати тебе, а Сорроу побіг допомагати іншим на східну вулицю. І це все, здається.

— У них проблеми, — перебила Венді. — Моніка сказала, що один із наших інформаторів спотворив інформацію. Кожна людина із Вереска — це носій, хоча нам передали, що всі вони добре навчені найманці, котрі розуміються на допитах, зброї і нальотах. Я так розумію, через те, що людей, які знають про Вереск, зовсім мало, перевірити цю інформацію ніхто з наших не зміг. Не знаю, зараз забивати цим голову немає часу.

— А ув'язнені що? Ми програли?

— Ні. Мені дуже складно описати, що трапилося після того, як ви зникли, — збадьорилась Венді і звернулася одразу до обох своїх подруг: — Якщо по суті, то стіну Сандера вони так і не змогли зруйнувати, і доки намагались, у Сорроу вийшло перевернути гру. Потім ми з ним залишили Сандера з лікарем, бо йому зараз зовсім недобре, і передали людей Моніці. А після цього ми розділились: я знайшла вас, а Сорроу побіг до Гледіс і решти. Більше я нікого з них не бачила. Тому зараз, — Венді відчинила двері, — нам треба бігти до своїх. Якщо будуть потрібні деталі, то розповім по дорозі.

Щойно Венді зробила крок, як Мія абсолютно машинально схопила її за руку. Вона перевела погляд на Кейтлін, потім назад. Часу залишалось зовсім мало, тому всю боязкість і сором Мії вдалося розтоптати всередині себе майже миттєво.

— У мене є прохання. Я розумію всю небезпеку і ризик того, що відбувається, але зараз мені потрібна ваша допомога, щоб дістатися до одного місця. В першу чергу, щоб ти, Венді, дізналася дорогу туди. Я кожною клітинкою свого розуму, своєї інтуїції і логіки

впевнена, що зараз нам потрібно саме туди. І без допомоги когось із вас я просто не впораюся. Будь ласка, повірте мені зараз, як вірите самі собі. Зараз там бути набагато важливіше, ніж де-небудь.

— Я не люблю таких поворотів подій, — насторожилася Венді. — І...

— Від цього, можливо, навіть залежать їхні життя. І, опинившись на східній вулиці, ми не зможемо їм допомогти.

— З чого ти взяла?

— Венді, це не проста забаганка чи бажання. Я розумію, що на кону багато всього. І нам туди йти не можна. В жодному разі.

Невпевнений і наляканий погляд Венді зупинявся то на одній, то на іншій подрузі.

— Що ти дивишся? Я схильна їй вірити, — промовила Кейтлін.

— Чому?

— Тому що такі речі не говорять здуру, мені здається. Чи моя логіка й інтуїція знову грають зі мною злий жарт, і я кажу нісенітницю. Тільки ти, Міє, скажи, якщо жартуєш. Я такого гумору не розумію.

— Не жартую. Будь ласка, Венді. Я б не просила ризикувати їхніми життями, якщо б не була впевнена. Зараз нам треба не до них.

Венді помітно нервувалась. Вона думала, але й для неї час був обмежений. Ще без слів вона відповіла тоді, коли потягнулася до широкої кишені своєї мантиї.

— Предвічна, добре. Я вірю тобі, — слова звучали важко, аби відчувалася вся та відповідальність, котру Мія брала на себе. — Будь ласка, не підведи.

Спалахнула іскринка, і з трубки пішов димок. Венді один раз вдихнула його і заплющила очі. Довелося зачекати кілька секунд.

— Я готова. Вся ратуша як на долоні.

* * *

На площі біля міської ратуші вершився суд. Вереск не дозволяв надто наблизитись до покровителів, котрих тут було не менше десятка. Містяни трималися за декілька кроків від того, що відбувалося, щоб можна було і спостерігати, й не потрапити під гарячу руку.

Серед шести винних, які стояли навколішки, був і Маччері Мортале. Виглядав він паскудно — груди ледве здіймалися, голова була опущена, а кров струменіла по шиї і затікала за комір. За

спиною стояв хтось із Вереска і тому навіть піднімати руку, щоб витерти кров, Маччері не наважувався.

Хлоя наказала іншим послухатись і грати роль. Навіть Сорроу зараз стояв на колінах і спостерігав за Хлоєю — чи дасть вона знак, щоб події прийняли геть поганий поворот, чи є шанс на мирне рішення. Він клявся собі, що нікого з них не вб'ють і більше побоювався раптового вистрілу від покровителів, ніж якогось фокусу від Вереска. Хлопець встиг помітити, що на даху їх страхував Парадокс, але налаштував себе так, наче його там немає. Ніякого другого шансу, ніякого права на помилку і ніякого жалю, якщо до справи візьметься Флавітон.

Покровителі говорили по черзі. В ораторів чудово виходило доповнювати один одного, і кожен погляд був прикутий до них. Вони кричали, бажаючи, щоб їх почуло якомога більше людей. Жителі знали, що можна кинути чимось важеньким в грастію, можна навіть лаяти людей із Вереска, але піднімати руку або перебивати покровителів не наважувався ніхто. Чи було слухачу абсолютно байдуже до того, що відбувалося, чи підтримував він цю розправу або всіма силами хотів не допустити її, все, що він міг зробити зараз — стояти і спостерігати. Так думав кожен, через що з кількох тисяч людей, хто не хотів миритися, ніхто не зробив і кроку вперед. Багато хто з натовпу прагнув так само не погодитись, як і не діяти, не вимовляючи навіть і слова.

Людей готували до справедливої розправи. Щоб на їхніх очах судили маргіналів і диверсантів, в яких не залишилось нічого святого. Хлоя не встигала відповідати на запитання покровителів. Це не було схоже на діалог, скоріше — на вирок, який зазвичай зачитують судді.

— З вашої вини сьогодні загинула велика кількість людей. Цього ви так добивалися? Жертв?

— Де ці жертви? Покажіть мені їх, — заперечила Хлоя, але тут же потонула в низці слів.

— Тварини! Дорогий Мейярфе, я особисто бачив, як вони душили людину! Навіть не грастію, а звичайного містянина. Навіщо?

— Ви заслуговуєте страти прямо тут. Не ув'язнення, а миттєвої страти.

— Ви перетворили цей день в замах на кожного, хто стоїть перед вами і за вашою спиною. Ви навмисне йшли забирати людські життя.

— Ось, мейярфці! Ось те, до чого може призвести норовливість.

— Такі, як вони, завжди виправдовуються благими намірами.

— Але їхні слова тільки звучать широко, а в результаті приносять руйнування.

— Але ж люди, які стоять перед вами, не виглядають, наче божевільні. Та абсолютно точно такими є. Їм байдуже щастя Мейярфа і життя тих, для кого це місце — дім.

— Адже вони повірили в те, що наша з вами перевірена стежка може вести до прірви.

— Та дорога, по якій пройшли тисячі людей! Не одне покоління!

— Вони вирішили йти іншим шляхом. І через нього сьогодні загинули люди. Через дорогу, котра здалася цим людям своєю. А хто...

Цілком раптово промову покровителів заживо похоронив інший звук. По всьому місту, по кожній його вулиці і площі почулися брижі. Кожен гучномовець зазвучав на всю потужність. І вони вперше передавали по всьому місту геть чужий голос, якого майже ніхто раніше не чув.

— Привіт, Мейярфе. Навряд чи ти пригадаєш мій голос, тому що він давно припав пилом на твоїх вулицях. Як і моє справжнє ім'я. Я не можу тобі назвати його, тому що для тебе, як і для більшості слухачів, воно геть нічого не означає. Але те, що ти чуєш мене, не можна назвати простою випадковістю. Можливо, це дуже великий шанс, про який ти встиг забути. Чи торкнуться такого великого міста мої слова, чи ні — я звертаюся до тієї частини тебе, котра може почути. Я знаю, що ти від краю до краю наповнений різними людьми. Їх багато, і вони плавають в тобі, як у великому золотому океані. Вони переплітаються і взаємодіють. Мені є що сказати кожному з них.

Цей голос все ще здавався таким же немислимим, ніби з жителями вирішив би заговорити сам мегаполіс. Але вони чекали. І хоча у голосу і не було тієї розміреності і того ритму, з яким говорив Матіас Мендакс, люди хотіли почути ще. В цьому звукові була новизна.

— У тобі живуть такі, котрих дуже багато. Ці люди звикли до зірки над головою настільки, що до сьогоднішнього дня їм складно було уявити, як виглядає лід. Вони, можливо, досі заперечують його існування, тому що спека всоталась глибоко в їхню шкіру і свідомість. Здається, що ні один шматочок льоду не зможе здолати цю спеку, хоч висип ціле відро. Ці люди бредуть кудись, від точки до точки, і часом не знають, чим зайняти свою голову в такі моменти. Вони уважно слухають, мало розмовляють за межами дому і стараються не збиватись з найкоротшої дороги. Від місця до місця, і не більше. Ці люди відводять погляд, коли гучномовці

звинувачують когось, але не закривають вуха, тому що належить слухати. І стає страшно, що невидима рука з гучномовців затягне їх у місце, котрого вони панічно бояться. Куди потрапляють якісь ненормальні, котрі займаються різними дурницями. Тому ці люди схиляють голову і продовжують йти своєю дорогою. Але сьогодні, Мейярфе, дай їм шанс почути про те, що від спекотної Терсиди можна втекти. Що не соромно на деякий час заховатися в тіні, якщо ти плавишся під сонцем. Дай шанс замислитись про своє тим, у чиїх головах залишилось хоч щось, крім бажання швидше опинитись в потрібному місці. Відбери у них страх, щоб розплутати хоч один маленький клубок їхніх думок. І нехай всі твої гучномовці рвуться від напливу правил, ці люди можуть позбутися жаху, котрий накрив тебе з головою, — страху думати і самовиражатися.

Звук заскрипів і на якусь мить пропав. Для чиїхось вух полегшенням стала тиша, а для чиїхось — звучання. Але голос повернувся, такий же впевнений і справжній.

— І тоді, моє безкрайне місто, коли людина кине виклик всім кільком сотням гучномовців, коли вона стане своїм звуком, ти теж, нарешті, зможеш стати комусь домом. Тільки скажи їм, що не існує непохитної істини, непереможної спеки і беззаперечних правил. Скажи їм, що завжди є ті, хто накриє їх своєю тінню, потрібно тільки відірвати погляд від підлоги. Ці люди налякані, але не покинуті. Вони не безнадійні і не загублені. Тільки дай їм трохи сміливості, будь ласка.

Почулося важке зітхання, наче за цими словами залишився цілий пласт, котрий набув форми слів, що осідають в голові. Всі ці слова більше ніхто не промовить і не почує — це те, що звучить лише один раз. Тому все сказане просто продовжувало тріщати всередині. Кожне слово залишилось позаду, але не поспішало випаруватись.

— Живуть у тобі й ті, кого мені неприємно називати людиною. Лжепросвітителі, мракобіси й ті, хто перекинувся на їхній бік — я зневажаю саму суть кожного з вас. Тих, хто і сам не ставить запитань, і забороняє це робити іншим. Тих, хто заважає дізнатися і засуджує зайву цікавість іншого. Кожен, хто закриває очі людині, котра намагається повернути або підняти голову. Ті, хто називає непроглядну темряву благом, а катів — наставниками. Я знаю, що мої слова для вас нічого не означають. Вони можуть викликати страх і неприйняття. Ви відчуєте відразу до мене, але ніщо не змусить вас відчути сором. І ніщо не змусить вас стати кращими, тому що ви — втрачений шар людства.

Почувся звук, наче по мікрофону провели нігтями і хотіли його подряпати. Але наступний видих заглушив те, що зараз було зайвим. І люди знову почули слова.

— Ви власники невільних ляльок. Ваша радість — хлопки тисяч долонь і піна з рота, викликана гордістю за своїх покровителів. Ви існуєте за рахунок паразитування, поданого під ковдрою професіоналізму і мудрості. Ваш дар переконання — творчість в страшенно понівеченому вигляді. Ви спрямували його на те, щоб задушити ненароджений плід. Але ваше існування і ваша ідея — рудимент. Я не визнаю порожнечу, котру ви прививаєте людям. Ви спотворюєте і нівечите покоління. Але доки саме поняття «Людина» не зникло, існуватимуть і два найсильніші мотиви — жити й оживати. Почуйте мене, темні покровителі цього міста. Вашими устами шепоче яма. Сама ваша суть приречена.

Пауза здалася надто довгою. Мова йшла не про кілька секунд. Голос незнайомої людини наче хотів продовжити, але не наважувався навіть на слово. Кожен розумів, що це не останнє речення. Хоч слово, хоч якась фраза, але вона повинна була прозвучати. Інакше ці слова ламались, ставали видимими, але заповненими лише наполовину. Мія розуміла це, як і сенс кожної частинки, котрою ділилась з іншими. І зараз ритм цього міста був і її ритмом також.

— Всередині тебе, Мейярфе, живе ще дехто. Той, заради кого мені хочеться тримати в руках мікрофон і промовляти ці слова. Одна-єдина людина, котра не дозволила ні скомкати себе, ні розщепити. Ти — життя, в найяскравішому його прояві. Ти — єдиний, хто може мене почути. Людина-сенс, я звертаюся до тебе від імені тебе ж самої. В тобі тисячі різних облич. І моє — тільки маленька частинка твоєї цілісності. Ти сотні раз помирав, але все одно ніколи не перестанеш жити. Твій вік не має чіткої цифри, і я ніколи, ніколи не зможу побачити тебе повністю. Але я зможу сказати те, що тобі вдасться зрозуміти. У мене є дорога, по якій мені хочеться йти. Як і ти, я не знаю, до чого вона мене приведе, але розумію, що кожен мій крок — це ціле життя. І всупереч смерті й страхові я хочу жити, так само сильно, як і ти. Я хочу відчути і зрозуміти рух. І доки цілі міста накриті чорними куполами з фальшивим сонцем над головою, ти кидаєш виклик всьому існуючому і робиш кроки з зав'язаними очима. Деякі доріжки обриваються, деякі виляють надто сильно, щоб можна було втриматись на ногах. Але в світі, де рух виявився під заборноюю, ти все ще слідуєш своєму сенсу. І коли пластмасові правила і закони обмотували тебе з ніг до голови, ти не припиняв бути собою.

Мії здавалося, що їй пощастило зізнатися в коханні чомусь, що за своєю природою зрозуміє кожен сказаний нею звук. Вся справа була не тільки в людях, хоча вони і заслуговували цих слів. Дивно, але все сказане проникало і до її власної голови. Воно робило стержень міцнішим. Воно скидало павутину, що залишилась.

— Ти здавна знаєш історію про камінь, який відганяє смерть і дарує вічне життя. І скільки б ти не запитував, темні плями голосно і гордо заявляли, що цього каменю не існує. Що сама ідея звучить абсурдно, а історія — не більше ніж вигадка. Але повір мені, будь ласка. Вони збрехали тобі. У тебе це вийшло. Ти знайшов безсмертя, котре розплавляє темряву довкола тебе. І кожен у тобі зміг створити свою унікальну природу, що відганяє сліпу покірність і має ціль. Будь-який твій прояв, від вірошоплета до вченого, який не розлюбив свою природу на догоду страхові, не має кордонів. Ти — незгасний і безсмертний. Ти ніколи не зникнеш і не розчинишся. І доки є такі люди, ніхто не зможе втопити сенс людини в крові й страху. Я щаслива, тому що не залишилась одна. Я щаслива, тому що самотійно можу визначити, наскільки цінним буде моє життя. І я хочу донести сенс усвідомлення до інших так само, як ти доніс його до мене. Ти людина з великої літери, а отже, зміг перемогти смерть. Якась частина тебе зовсім скоро це зрозуміє, а якась давно це пережила. Довкола нас із тобою багато тих, хто всотує світло і нічого не випромінює. Але ти, одна тільки людина, створена з тисяч розумів, що переплітаються, набагато яскравіша за зло. Тому що ти — творення. Тому що ти живеш, а не існуєш.

Осінь вигорала з кожним словом, висипаним на місто. Наринуло найтепліше з усіх почуттів — весна здалася набагато ближче, ніж усі дні до цього. Вона несла з собою щасливу невідомість, до якої залишалися лічені дні. Цей час, саме ця весна, стала чимось геть іншим: не порою року, не періодом, а цілим світоглядом. І саме вона допомагала Мії підбирати слова.

— Я хочу жити так само сильно, як і сказати, що люблю тебе, людино по той бік. Кожну твою частину, всіх родів, віків і часів. Я люблю тебе за те, що ти не прирівняв життя до порожнього звуку. Нехай зараз у мене є лише ім'я і зовсім небагато сенсу. Але я знайду його, свій сенс. І ти знайди, будь ласка. Не обертаючись на темні руки, що тягнуться до тебе. Тому що настає час, коли ці руки обпечуться, лише торкнувшись тебе. На твоїх очах тануть бар'єри, через які не видно нічого, крім палаючої зірки. Щось настільки важливе не обов'язково має відбуватися з великим галасом і гуркотом. Іноді це просто можуть відчинитися двері всередині тебе самого. Крім тебе цього ніхто не помітить, але всередині буде

продовження маленької історії. Може, всього кілька дверей, а може, рахунок піде на сотні. Але за кожними з них буде щось нове. І я знаю, знаю, що за одними з них ти знайдеш те, що вже не зможеш втратити. Головне — не боятися смикати за ручку й відчиняти свої двері. Як би далеко ми не знаходились один від одного, знай — мені цікаві всі твої ідеї, цікаво те, що приходить за натхненням, і те, що народжується від потоку думки. Не бійся підняти голову, тому що небо набагато гарніше, ніж може здатися. А я буду шукати разом із тобою. Йти по своїй дорозі і відчиняти свої двері. Але мені здається, що сьогодні щось невимовно страшне стало набагато далі від нас обох. Наче ми вийшли за рамки того, що могли собі уявити. І хто б не пробував відняти в тебе тебе самого, він абсолютно точно програє, моя улюблена людино. В цю ж секунду я відчуваю, яка для мене важлива твоя перемога. Наче ми з тобою — зав'язані у міцний вузол ідеї, що зуміли звільнитися. Цей світ в твоїх руках. Дій.

Мікрофон упав на підлогу і через кілька секунд зовсім відключився. Вперше тиша в Мейярфі була настільки всеосяжною, що затуляла навіть сонце.

Глава 19. ДЕНЬ МІСТА

Ніхто не наважувався заговорити. Ніхто просто не мав права почати, але й не хотів, щоб це робили покровителі. Деякі містяни дивилися на них і сподівались, що ті більше не промовлять ані звуку. І тоді можна буде заговорити самим. Але голос ожив всупереч очікуванням.

— Ви всі чули слова цієї людини, — терпляче промовив Мендакс в гучномовець, чітко проговорюючи кожне слово. — Якщо тут є той, хто вірить цим словам, хто бачить у них сенс й ідею, то нехай він зробить крок із натовпу. Нехай він не побоїться вийти.

Він стримувався, і ця стриманість лякала.

— Якщо ви справді вважаєте сказане нормальним і правильним, то покажіться. Інакше гріш вашим переконанням, якщо ви навіть боїтеся заявити про них.

Першою відреагувала молода жінка в окулярах. Вона підняла руку, зробила впевнений крок із натовпу і привідкрила рота, аби щось сказати. Мендакс випередив. Він простягнув руку і, підійшовши, вистрелив у неї. Зброя з'явилася неочікувано, наче з-під рукава. Почувся наляканий гуркіт, але натовп наче остовпів. Кожен у ньому злякався так, як не боявся до цього, але не наважувався тікати.

Жінка не впала. Вона майже торкалася до дула зброї, але куля чомусь прогнала. А потім постріли, ще і ще, щоб хоч одна з куль перемогла, і людина, котра мала померти, нарешті, померла. Але з усіма іншими сталося те ж саме — вони розучились вбивати.

— Припиняй давай, — прохрипів позаду Парадокс, який сидів на землі весь у крові.

Той посміхався червоним оскалом і долоньями витирав струмені, що стікали. На його грудях були чотири отвори — кожен, як перемога над немислимим. Йому не було боляче, навпаки, в його очах виднілася жага. Парадокс дивився на того, хто стріляє, і тисячі разів убивав його в своїй голові. Один із них став справжнім.

— Все. Ти закінчився.

— Не все! — надриваючись, крикнув той у натовп. — Нехай наступний, хто готовий поставити себе вище нашого дому, вийде вперед. Є серед вас люди, які готові закрити своїми грудьми ту огидну думку, котра щойно прозвучала через гучномовці? Є ті, хто вважає, що ці, — він махнув рукою у бік Хлої, — можуть мати рацію? Я готовий покласти життя за ідею, якою я ділюся з вами. Але є хтось, хто готовий бути настільки ж сміливим?

Одразу після цих слів вийшов дорослий чоловік з густими вусами. Він здригнувся, але не опустив погляд, і стиснув зуби. Коли Мендакс з ненавистю подивився на нього, чоловік кивнув:

— Є.

— Підійди ближче, — сухо наказав покровитель, і той послухався.

— Наша ідея — єдність. Наша ідея — це згуртованість. Обов'язок. Взаємодія. Відповідальність. Успіх. Ти не згоден зі мною. Ти думаєш по-іншому. Що ж тоді твоя ідея?

— Я сам.

— Ти сам? Така ось позиція?

Той не встиг відповісти, як крок вперед зробило одразу п'ятеро людей. Один за одним, майже одночасно.

— Тоді якщо брудні люди зникнуть, то зникне й брудна ідея.

Мендакс обернувся, кидаючи виклик усім, з ким зіштовхувався поглядом. Він тримав розряджену зброю напоготові та виглядав вразливим.

— Хто ще? Хто ще вважає, що він — центр цього світу?

Назустріч зробив крок лідер Вереска. Крок за кроком, і він пройшов повз Мендакса та його посіпак, не звертаючи на них уваги. Наче не існувало ніякої загрози і не існувало ніяких покровителів. Він звернувся до інших:

— Що далі?

Хлоя з Маччері переглянулись між собою, те ж саме почали робити й деякі містяни. Маччері оглянувся, кудись задивився і схвильовано захитав головою. Один із покровителів хотів було щось заперечити, але Вереск жестом перервав його. Запитання зависло в повітрі, і він повторив його ще раз:

— Якщо не все це, тоді що? Вам є що принести взамін?

Народ почав про щось розмірковувати і перемовлятися. Хлої було не до всіх цих перешіптувань. Вся ця боязкість і невпевненість її не стосувалися, їй хотілося спати і наїстися медових вафель.

— З чого б це? — пирхнула вона. — Мені — ні, я навіть не місцева. Але ось цим людям, гадаю, є що сказати.

До центру подій намагалася протиснутись група людей, котрих Сорроу довірив Моніці. Вона вела за собою звільнених з Мису Хихотунів і ті, втомлені, голодні і досі налякані, все одно рвалися вперед.

— Можна мені гучномовець? — Маччері махав руками, залізши на кілька, похапцем зсунутих, столиків. — Гучномовець, будь ласка!

Чоловік метушився і мало не впав, доки тягнувся. Взявши до рук пристрій, він звернувся до кожного, з ким міг перетнутися поглядом.

— У першу чергу...

Смаглявий чоловік, один із покровителів, кинувся до столів, щоб спробувати вирвати гучномовець із його рук. Почулося дзижчання, і чоловік упав, мало не ступивши на розпечену вуглину, що зависла в повітрі. Лідер Вереска загоротив Маччері і тоді покровитель перейшов на крик:

— Вони ж просто морочать вам голову! Заберіть у нього гучномовець, заради Предвічної.

— Послухайте мене! — крикнув Мендакс, але відразу ж скорчився через те, що в нього кинули камінь. Вперед вийшов юнак, голос котрого від злості аж почав неприродньо хрипіти.

— Замовкніть! Замовкніть і дайте цим людям говорити!

— Ти розумієш, на чий бік став?

Юнак затулив вуха і прокричав так, наче крик був його останнім словом.

— Мене вже нудить від твого голосу! Досить!

Мендакс окинув його поглядом, у якому нічого, крім ненависті, не було. Він зробив крок назустріч, але другого зробити вже не зміг — ноги примерзли до землі. Праксі міг залишатися непомітним, але навмисне показався. Хлопець оскалювався і в його поведінці простежувався виклик. Здавалося, він задумав недобре: от-от махне рукою, і лід остаточно здичіє. Але Праксі не перейшов межу, як би йому не хотілося зробити це.

Піднявся галас, у якого була лише одна ціль — зжертви ненависний їдкий голос. Покровителі не заспокоювались, доки до галасу не приєдналися ще кілька людей із Вереска. Тоді Мендакс і

його поплічники замовкли, а з ними замовкли й жителі. Погляди впали на Маччері, і в них виднілася якась неймовірна жага.

— Говоріть, швидше! — гукнула літня жінка з першого ряду.

— Будь ласка, говоріть!

— Що ж, — Маччері ні на секунду не запнувся, — люди, про яких я розповідав вам нещодавно, нарешті, опинилися на волі. Підніміть руки, будь ласка, нехай мейярфці побачать. — На фоні тисяч людей група зі ста осіб здавалася маленькою, але кожен зі звільнених підняв руку. — Я хочу, щоб ті, кого висміювали і виставляли дурнями, довели, що Мейярф різноманітний і не замкнений. Ми всі хороші в своєму: Маччері Мортале, тобто я, скільки себе пам'ятає, цікавився точними науками, а ось Джинт Канйот, я знаю його особисто, геніальний механік. Геніальний, запевняю вас. Я знаю Харстана Талча, який за одну розмову розказав мені про політичні устрої більше, ніж я знав за все життя. Я знаю Калісту Ар і впевнений, що на її п'єси з'їжджатимуться з усієї Еміронії. Поруч з вами стоїть і Кард Кардіс, котрий колись витягнув мене з того світу і врятував від сухот. Сумнівний рахівник, про що б там не свідчив його диплом, але ось кращого лікаря я не знаю.

Маччері різко зупинився і відчувалося, як зник той кураж у голосі. Він міг перераховувати і перераховувати імена, але пришвидшив темп і перейшов до суті.

— Ми бачимо Мейярф як місто, де можна бути кращим у чомусь своєму. Не тільки цій сотні людей, а тим, у кого в голові є справді слушні думки і вистачає досвіду в своїй справі. Для цього потрібно відкрити голову для інформації, знайти свою справу і прожити з нею декілька років. І ваша справа, вірити мені чи ні, але це спрацює. Я знайомий як з сильними, так і слабкими сторонами нашого міста. Ми поки що не вміємо приймати рішення, тому що їх приймали за нас. Хотілось би спробувати інакше.

— Стіл, за котрим і поети, і торгівці, і політики? — крикнули з натовпу, доки Маччері мовчав.

— Конгрес. Це буде конгрес, за яким будуть культура і грастійство, охорона здоров'я і суд, торгівля й освіта. Всі сфери важливі. Сфери і люди, які в них розбираються. Я пропоную організувати саме конгрес, де діалог візьме гору над законом без основи. І ще! Конгрес буде поетапним, це очевидно. І кожен етап я пропоную транслювати в ефірі. Це, мені здається, потрібно і звичайним жителям, і тим, кому приймати остаточні рішення.

— Вас можна вважати обличчям нових покровителів?

— Ні, що ви! Ні-ні, моя роль зараз — знайти найбільш підходящих людей. І я розумію, що ви звикли, але краще підібрати інше слово.

Це буде ряд облич, які нестинуть відповідальність перед громадянами і один одним. В чому я впевнений майже точно — облич цих буде багато і вони будуть із різних станів. Різних віку і роду. Із різних частин Мейярфа.

— А якщо біля влади опиниться тиран якийсь або, навпаки, ледар? І якщо він тягтиме Мейярф донизу? — вигукнув хтось інший.

— Дайте будь-якій людині, яка обійме керівну посаду, термін. Не скажу зараз який саме, треба обговорювати, але поки що не важливо. Не важливо, в якій сфері: чи то лікар, чи інженер, кожному потрібен час. Але цей хтось, якщо не виправдає очікувань, то він може бути замінений іншим. У мене є думки з цього приводу, але дозвольте сформулювати і достойно висловити їх на конгресі.

— А можна буде самому обирати, де отримати освіту?

— Це я вам гарантую навіть до початку всіх обговорень.

— А ми знесемо всі гучномовці на вулицях?

— Не впевнений, що в цьому є необхідність. Думаю, тут грає роль функція, котру вони несуть. Якщо того захоче більшість, можемо зменшити їх кількість.

— Коли ви плануєте провести конгрес?

— За моїми розрахунками, це потрібно зробити якомога швидше, але кожному з представництв потрібен час. У моєму уявленні це дві флатії. Може, трохи більше, може, менше.

— А ви плануєте розширити список дозволених професій?

— Охорона здоров'я може виступати як окрема галузь?

— Ви плануєте вводити цензуру?

— А де він пройде? Ви вирішили?

— Ви знаєте, хто звучав із гучномовців?

Народ ніяк не міг вгамуватися, і голоси заглушували один одного. Амару, лідер Вереска, слухав так само уважно, як і інші. Слухали і покровителі. Але доки запитання змінювало відповідь, знову і знову, варто було сказати щось своїм людям. А він дуже погано накладав слово на слово так, щоб результат вийшов безшовним. Амару повернувся і радів, що крім Вереска на нього ніхто не звертав уваги.

— Я розумію збентеження кожного з вас, але багато не говоритиму. Вереск усе. Принаймні такий, яким він був до цього часу.

— І далі що? Все, поїдеш додому, на петлю?

— Ні. Хочу стати мейярфцем. Спробувати отримати громадянство.

— Облиш, Ам. У найманих немає батьківщини.

— Ага, ось так. Хочу стати і все. У цих людей є план, і я його бачу. Уявляю в своїй голові. І цікаво це, спробувати нарешті бути

щитом, а не клинком міста. Не знаю. Думкам у моїй голові теж потрібен окремий конгрес.

Йому не відповіли, і скільки ж задоволення принесло те, що йому не було соромно за це мовчання.

— Поки що я не знаю, що саме трапиться, але це не буде схоже на Вереск, котрий ви бачите зараз. Я це розумію. І ви розумієте. Це буде інше. Але зараз мені здається, що захисту заслуговує не сильний, а достойний. Я не збираюся осуджувати тих, хто піде. Але якщо цікаво, то ласкаво прошу.

Лише двоє одразу прийняли його сторону, серед яких була і наймолодша з Вереска. Інші не поспішали.

— Це не для мене, — один із Вереска кинув стилет на землю. — Я не маю нічого проти твоїх слів, Амару. Але я поїду, тому що всі ці спроби — не моє. Тримати в своїх руках ідею і нести за неї відповідальність я не готовий.

— Я розумію. Твоє рішення.

— Моє.

Погляд лідера впав спочатку на одного, потім на іншого соратника і так далі по колу. З усього кола лише зіщулений розвів руками.

— Я хочу залишитись із цим містом. Але як звичайна людина. Не як захисник. Для таких, як я, подібні експерименти — це не те, ви й самі знаєте. Тому осяду.

— Нехай так.

— У будь-якому випадку знайду щось інше, якщо сидячий спосіб життя набридне.

— Знайдеш, — на обличчі Амару було видно прикрість. — Я знаю тебе. А всі інші?

— Подивлюся, що цей конгрес взагалі таке, — підсумувала одна з них. — Якщо не нісенітниця, то, може, щось і вийде.

— Аналогічно, — додав ще один. — Глянемо. Складно ось так відразу вирішити.

— Добре. Це все?

Відповіді не було, всі тільки закивали, наче промовляючи: «Виходить, що все». Ніхто не опустив погляду, хоч на обличчях і була розгубленість. Рівно до того моменту, як заволав один із покровителів.

Хлоя одразу кинулась до нього і постаралася заспокоїти оскаженілого чоловіка, який наважився вдарити. Їх розділили, і постраждалий зразу відповз назад.

— Не треба самосуду, я вас дуже прошу, — промовила дівчина.

— Ви не розумієте, як багато, як... Як же багато у мене відняли ці люди! Ви просто не розумієте!

— І вони будуть за це покарані. Але не треба зараз фізичної розправи, зрозумійте. Інакше це перетвориться в публічну страту.

— Стратьте їх, — він оскалював зуби. — Стратьте або киньте в яму, що завгодно. Але в ім'я голосу Предвічної не дайте їм і далі звучати в моїй голові. Не дайте їм залишитися непокараними. Не дайте їм втекти і...

— Не дамо, — перебив Маччері. — Не дивлячись ні на що. Не дамо. І можете бути впевнені, що заглушить їх не мій голос і не голос нових лідерів. А ваш особистий.

Тремтячий і переляканий, містянин глянув на того, хто говорив, із довірою, а не відчаєм. Він стиснув кулаки, наче всіма силами намагався дивитися на оратора, а не плюнути в бік тих, кому бажав смерті. Зрештою, його погляд не прослизнув по землі і мерзенних обличчях, а застиг на небі. Чоловік заплющив очі і постарався відійти. Важко було і не дивитися на тепер вже по-справжньому потворні обличчя покровителів. У нього вийшло, і більше він ніколи не зустрічався поглядами ні з одним із них.

Маччері відповідав і відповідав, але незабаром знайшлися люди, які почали йому допомагати. Багато з них краще розуміли за більшість, про що йшла мова. Хтось із них піднімав руку і в своїй манері пояснював той чи інший нюанс. Їхні слова і хід думок звучали, наче один кульгавий потік, що звучав з однією гучністю і на одній частоті. Поки що не вистачало конкретики і точного плану, але деякі думали, що такий план і не потрібен зовсім, головне — трохи часу.

Мія, Кейтлін і Венді, ледве переступивши поріг ратуші, тут же стали звичайними дівчатами, частиною одного великого натовпу. Вони слухали і старалися поступово просуватися вперед. І чомусь кожній із них здавалося, що, хоч все місто чуло важливі слова, їхньої маленької історії зовнішній світ не дізнається ніколи. Він не зрозуміє, що відчувала Венді, відчиняючи двері до кімнати радіосповіщення. Не зрозуміє, як тремтіли руки Кейтлін, коли залишалося потягнути потрібний перемикач. І він ніколи, ніколи не відчує того, з якою легкістю може звучати щирість.

Мортімер виснажився до жаху, але роздобув звичайний дешевий флайо, в який зміг переодягнутися. Йому було соромно показуватись на людях в дорогому стильному костюмі, на якому й не залишилось нічого від чистоти. Мортімер не слухав людей і відчував провину за те, що не впорався так блискуче, як собі

напридумував. Неймовірно бридке відчуття на серці, не дивлячись на остаточний результат їхньої авантюри.

Навіть Скай з Естер опинилися на площі. Хоч і не без допомоги Моніки. За хлопцем із найгострішим з усіх відомих ароматом прийшов Амару, і вже на площі той не виглядав як душевнохворий, який ріже все на своєму шляху. Звичайна собі людина, яка може подряпати за образливе слівце, не більше того. Але і Скай, і Естер вирішили спостерігати за всім на відстані від цієї людини.

Не прийшов тільки Сандер і лікар, який спочатку лаявся і підозрював своїх визволителів. Перший лежав увесь перебинтований, від дзьоба до ніг. Через дивний костюм, котрого Сандер навідріз відмовився знімати, впоратися з ранами виявилось не так просто. Спершу він був схожий на губку, що стікає кров'ю, але лікар кинув виклик ранам і не без труднощів його виграв. Коли стало безпечно і всі інші злізли, лікар залишився сидіти на даху з пацієнтом, який встиг стати непоганим співрозмовником. Може, навіть товаришем. Вони, на відміну від всіх, слухали один одного і говорили про менш значущі речі. Тіло боліло і було настільки вичавленим, що не хотілося ворушити навіть пальцем. Залишалося тільки лежати пластом і дивитися догори. Але коли все місто було прикуте до Маччері, а про них на мить забули, Сандер простягнув руку до обличчя і зняв маску. І повітря здалося абсолютно не таким, як раніше.

Глава 20. МОЯ ПЕРША ВЕСНА

Руки міцно вчепилися в плащ художника. Тільки вони втрюх стояли на спині великого ската, єдиного в своєму роді, зробленого з паперу. І все одно він летів, керований своїм творцем, котрий кинув виклик вітру. Не живий, але справжній. Здавалося, що народжений для короткочасного польоту, він може понести на собі тільки тих, хто здатний усвідомити всю свободу неба. У зіткненні двох меж троє обрали невагомість, вітер, що розвіював волосся і заглушував крики, обрали захоплення і можливість заглянути за горизонт.

Мія стояла поруч із Кейтлін і лиш іноді хапалася за плащ Ская. Та щойно тіло знаходило рівновагу, як вона розводила руки в сторони і дивилася зверху на цілий світ, оповитий приголомшливою простотою. Погляд ковзав по небу, котре, як і перед цим, не розповідало про те, де воно починається і де закінчується. Але тут, де не було місця ґрунту, деревам і будовам, не було місця нікому, крім них трюх, хоч би хмари здавалися ледь-ледь, але все ж досяжними.

Вони стояли разом, але кожен знаходився і наодинці з собою. З тим самим неосяжним собою, котрий кудись зникав, щойно нога торкнеться землі. Тут, у небі, вони залишилися без музичних інструментів і чорнил, без револьверів і без страху. Дивлячись на об'єкти, що пересувалися вниз і були схожими на маленькі грудки, хотілося чомусь залитися сміхом. Варто було тільки подумати, що ці зернятка — люди, які кудись ідуть і про щось думають, як відразу

ставало смішно. Вони крокували, долаючи маленькі відстані, у той час як по небу неслася комета, таранячи повітряний шар і мріючи опинитись біля фінішу.

Вона з усієї сили викрикнула, але тут же почула, що звук виходить глухим. Дихання здавалося геть іншим, не таким звичним. Наче кожен вдих наповнював легені справжнім повітрям, не щоденним, не просто для того, щоб не дозволити тілу померти. Маленькі вдихи швидше були миттєвими ідеями, а глибокі — осяяннями, що насичували думки чимось рідкісним і чудесним. Це не була якась конкретна картина, але щоразу, коли легені наповнювались, відчувалося справжнє щастя, що не потребувало доказів.

Зберігаючи рівновагу, Мія акуратно подивилася вниз. Практично під ними неслася інша стихія. Звідси вона здавалася крихітною, але такою ж повноцінною. Це було втілення льоду, що створювало свій шлях з усього, що знаходилось попереду. Наче блакитний промінчик, льодяний овал мчав із великою швидкістю, наче ось-ось загориться й розплавиться. Це було видно навіть звідси, з неба. Справжнє втілення цілеспрямованості, а не свободи, націленості на перемогу, але не невагомості. Скоріше за все, повітря внизу обікало легені, розігриваючи свідомість і змушуючи мчати ще і ще швидше. Люди там відчували інші емоції, в ці секунди геть їй незрозумілі.

Як тільки Мія помітила, що льодяний диск трохи відстав і збився з дороги, паперовий скат теж зменшив швидкість і почав знижуватись. Неподалік знаходився тільки один орієнтир — амбар та млин просто поруч. Земля ставала все ближче, і, нарешті, паперове створіння вперше торкнулося землі. Щойно всі троє злізли, як скат завмер, наче перетворився на статую. До них негайно, вже не на такій шаленій швидкості, підїхав льодяний диск, на котрому теж було троє пасажирів. Не встиг він розтанути, як світловолосий хлопець почав озвучувати все, що думав про цю затію.

— Браво, ви летіли по прямій, у той час як нам доводилось маневрувати. Летіти у повітрі по одній безглуздій траєкторії — ось він, пілотаж вищого рівня. Ви як, серйозно почуваетесь переможцями?

— Перестань скиглити, Праксі, — знущаючись, хмикнула Кейтлін.
— Ти ж спершу погодився на ці перегони, значить, якимось

розцінював свої нікчемні шанси на перемогу. А тепер владика льоду перетворюється не на достойного поразки, а в скиглія, котрий кричить, що все довкола нечесно.

— Але ж і справді нечесно! — не здавався той. — Нас гальмувала сила тертя об землю, і нам доводилося ухилятися, щоб випадково не...

— У повітря є опір, і якщо би на нашому шляху траплялися птахи, ми б теж маневрували, — жартуючи, запевнила Мія. — Але цього разу удача опинилася на нашому боці, так що ми ще ті щасливчики.

— Отож бо, звичайне везіння, але не діло техніки. Ні, ну погодьтесь, Доксе, Тесс. Що ви стоїте й мовчите?

— Вони нас здули, — з серйозним виглядом відрубав перший, а його подруга так само серйозно погодилась.

— Геть розірвали.

— Не залишили й шансу.

— Приголомшлива перемога паперу над льодом.

— Граційна...

— І беззаперечна.

Ще з кілька секунд пара трималася, але першим пирснув Докс, а за ним розхихотілись й інші. Праксі скептично і стримано усміхався, по-дружньому свердлячи поглядом інших п'ятьох.

Коли всі трохи заспокоїлись, Скай цмокнув і вказав на своє паперове створіння.

— Повертаємось? — запитав, ховаючи руки в кишенях і киваючи в бік ската.

— На твоєму папірцю? Ще чого?! Ми поїдемо, і все тут, крапка. І цього разу не програємо, повір.

— Звучить, наче ще один виклик.

— Ти недооцінюєш лід. Ох, недооцінюєш, Скаю.

— Ну давай, давай. Я за, — він застрибнув на спину істоти. — Готовий?

— Цілком, — під ногами Праксі почав з'являтися широкий льодяний диск. — Тепер ти точно прирік себе на поразку!

Хлопець посміхнувся, але Мія розуміла, що це жартівлива самовпевненість і нічого більше. Обоє кивнули один одному і розійшлися по місцях.

Політ назад виявився по-справжньому спокійним. Ніякої швидкості, ніякого вітру, котрий би розвівав волосся й одяг. Якщо мандрівка до млина була викликом небу, зустріччю з ним обличчям

до обличчя, то повернення нагадувало рандеву з безмежно блакитною стихією. Скай тримав руки в кишенях і дивився вдалечінь. Він наче за допомогою якогось крихітного апарату в кишені міг керувати цією істотою, але підійти і поставити таке нерозумне запитання Мія все ж не наважувалась.

Її погляд застигав на переходах, деякі з яких цього разу виявились достатньо близько, щоб виникло бажання зістрибнути зі ската і полетіти до них самій. І справді, щаслива думка міцно засіла в голові. Було щось незрозуміло спільне між нею і цим небом, між переходами і паперовим скатом, між домом, до якого вони летіли, і бажанням почути чарівні звуки музики. Все це зв'язувалось в клубок почуттів. Було незрозуміло, до чого тут метелики і відлига, чому тут не буває зими, і нарешті, чому їй у небі зараз тепліше, ніж під теплою ковдрою в осінні дні. Ніяких обчислень і логіки, просто огорнуло повне усвідомлення відчуттів і моменту.

На даху замку знаходилися всі ті, кого так хотілося бачити. Мія зійшла з паперової бездоганності. Вона залишилась стояти на краю, за крок від падіння, але ніхто не сказав їй ні слова. На цьому даху тепер було більше людей, ніж раніше. Їх хотілося зігріти в своїх емоціях і повністю потонути в тих, які готові подарувати вони самі. Але все це трохи пізніше. А поки що — відчуття, виражені чорнилом на папері.

Мене вразив навіть не сам політ, а все те, завдяки чому я можу його відчувати. Ми діти неба і простору, котрі мчали в перегонах ейфорії з хаотичною льодяною сутністю. І хоча наша суть полягає в безтурботності, а їхня — в швидкості, нам вдалося прийти першими. Тому мені здається, що небо дає нам щось таке, що ніколи не зможуть зрозуміти ті, хто звик торкатися землі. Відчуття, що я всім серцем люблю швидкість, але найдорожче, що в мене є, — це небо і ця весна. Обидві ці частини мене самої були прямо перед очима, але тільки зараз я відчуваю велике, про яке мені розповідали. Те, що починалося з малого і досягло неймовірних розмірів. Із зовсім малого, щоб я тоді могла це оцінити. А зараз моє небо не обмежується горизонтом, і моя весна не обмежується місяцями.

Над моєю головою блакитний атлас. Я знаходжуся вдома. Хмари пливуть, а переходи, як і завжди, залишаються на місці. В мені пурхає відчуття, наче я можу перемогти те, що перемогти не можна. І ці поривання, нехай навіть секундні, цей сміх над фатальним і є життя. Я знаю, що врешті-решт програю часові і моя суть вичерпає себе. Моя історія закінчиться. Але зараз я почуваюся безсмертною, і це не можна порівняти з жодним іншим почуттям.

Я розумію, чому мені так хочеться розчинитися вгорі. Небо, весна і кожен з нас – ми зв'язані однією елементарною основою. Це вже нові сторінки щоденника, нові польоти й історії. Від самої землі і до найвищої межі в небі – це подарунок мені, це моє місце! І тепер я знаю, як намалювати найзаповітніше, знаю якої форми воно буде. Це буде простий циклічний символ. Як і у всього найсокровеннішого, у нього не буде ні кінця, ні краю, але обов'язково буде свій плюс і свій мінус.

Зміст

Глава 1. ЖОВТИЗНА	7
Глава 2. НАСКРІЗЬ	36
Глава 3. БАГАТОШАРОВИЙ ЗАМОК	63
Глава 4. ТАМ, УГОРІ	88
Глава 5. 1/1000	115
Глава 6. СЕНС СИМВОЛУ, ЩО В'ЄТЬСЯ	128
Глава 7. ПРИМУСОВЕ САМОЗАЙМАННЯ	154
Глава 8. ЮНІСТЬ	176
Глава 9. В НІКУДИ	193
Глава 10. БЕКАР	209
Глава 11. Я ХОЧУ СЛУХАТИ	229
Глава 12. Я ХОЧУ ГОВОРИТИ	239
Глава 13. ОДНА ИЗ	264
Глава 14. НАШЕ СЛОВО	272
Глава 15. ВСЕРЕДИНІ І ЗОВНІ	289
Глава 16. НАСТИРЛИВЕ ТРІЩАННЯ	302
Глава 17. САМІСТЬ	319
Глава 18. Я	332
Глава 19. ДЕНЬ МІСТА	355
Глава 20. МОЯ ПЕРША ВЕСНА	363